

זה השער לה' צדיקים יבואו בו

ספר

מערת שדה המכפלה

אשר חבר הרב הגדול בענקים סלסלת היחס מורינו ורבינו

כמוהר"ר **משה בן צור** זלה"ה

ממגורשי קשטיליא

יצא עהה בהוצאה הראשונה ע'י המוציא לאור על ידי אנא זעירא

דמן חבריא

יצחק סויסיא

נדפס

פעה"ק **ירושלם** תובב"א

בשנת סתר"י ומגיני אתה לפ"ק

בדפוס הר"ר שמואל הלוי צוקערמאן הי"ו

אדרעססע להמו"ל :

Rabbin Isaac Souïssia, Jérusalem (Palestine)

Companie Bet-Israël

הסכמות הרבנים הגאונים הצדיקים הקדושים ספרדים ואשכנזים אשר בירושלם ת"ו ה' עליהם יחיו.

הסכמת הרה"ג מעלת ראש"ל כמוה"ר נחמן בטיטן רב למקהלות ספרדים יצ"ו.

אורו עיני וכל מעיני חדאי נפשאי חדאי בהגלות הגלות לפני האי כתבא דרשים, מעשה ידי אומן חכם חרשים, ארי במסתרים דולה מים מבורות עמיקים, והוא מגלה עמיקתא וטמירתא, גלא דרעיה ונפק נהורא, פום ממלל רברבן ברזין עילאין קדישין, תורת אמת היהה בפיהו דמי למעין המתגבר מני"ר חק"ל תפיחין קדישין, והוא חד מן קמיא ולבר אלקי"ן קדישין דמה, מרבותינו אשר ממגורשי קשטיליא כמוהר"ר משה ן' צור, ז"ל הוא אזן ותיקן האי ספרא דנהר הכי קרא לו רבו מערת שדה המכפלה ובו ג' ספרים נפתחים מערת שדה המכפלה, כולל תורת הח"ן לרבינו ההנא האלק"י מרן האר"י זלה"ה, ויעש להם בתים בחרוזים ומליצה נשגבים דבר דבור על אופניו, ועל ידו הימנית דברי קבלה ביאורים יקרים מאוצרו' חיים, ועל ידו השני הלכה למשה חדושים יקרים בחכמה ודעת נאמרים, אשרי עין ראתה כל אלה כל הרואה אומר ברקאי, ולמפורסמים אין צריך ראיה, ופוק חזי מאן גברא רבה מסהיד עליו תהלתו בקהל חסידים, שמו כשם הגדולים (עיין בשם הגדולים מערכת ספרים דף מ' נו' 182 וז"ל **מערת שדה המכפלה** להרב משה ן' צור שלשלת יוחסין ומזכיר יחוסו בנן של קדושים עד הרב אבי התעודה עיר וקדיש כמהר"ר משה ן' צור ז"ל ממגורשי קשטיליא והוא הקדמות ספר אוצרות חיים מקבלה בשיר וב' פירושים א' דברי קבלה קצור אוצרות היים, והב' הלכה למשה חידושים עפ"י ההקדמות והכל כתיבת יד).

כגון דא עלינו להודות לה' חסדו שהחינו וקימנו וזיכנו לראות האי ספרא דנהר ונהורא עמיה שריה ליהודים היתה אורה, ואנא דאמרי בוזו כסף בוזו זהב וקבלו אל אוצרכם את הספר הק' הזה כי ברכה בו.

ואפריון נמטה להאי גברא רבה זקן ויושב בישיבה הוא הרב הישיש כמהר"ר **יצחק סויסיא** הי"ו אשר הזיל זהב מכיסו להוציא לאור תעלומה ולהדפיס את הספר הזה באותיות מאירות אישר חיליה לאורייתא

הסכמת מעלת הרב הגדול כמוה"ר אליאו משה פאניזיל יצ"ו

הדור! אתם ראו מפעלות איש אלד"ים הרה"ג המקובל האלקי עיר וקדיש כמוהר"ר **משה אבן צור** זלה"ה אשר ברוח שיר הגה חזון לבו והגיון רוחו בעבורת הקרש, כללי „חכמת האמת" אשר הובאו בס' אוצרות החיים לרבינו מהרח"ו זצוק"ל, מסודר בחכמה נפלאה ובקיצור נמרץ, למען יהיו שגורים בפי מביני דבר החכמה הק' הזאת „תורת הקבלה" דברים העומדים ברומו של עולם זה שמו **מערת שדה המכפלה** מיוסר בקל"ח בתים מודיעים בינה לעתים, ובגבולו סביב סביב קדש קדשים נושא שני פירושים, נשגבים ונעלים, פרי קדש הלולים, הא' „דברי קבלה" והב' „הלכה למשה" ופוק חזי מאן גברא רבה קא מסהיד עליה, הרה"ג הגאון חיד"א זצוק"ל בס' שם הגדולים בשער ספרים אות מ' №182 וז"ל

„**מערת שדה המכפלה** להרב **משה ן' צור** שלשלת יוחסין, ומזכיר יחוסו בנן של „קדושים עד הרב אבי התעודה עיר וקדיש כמוהר"ר „**משה ן' צור** ז"ל ממגורשי קסטיליא.
„והוא הקדמות ספר אוצרות חיים מקבלה בשיר, „וב' פירושים. א' דברי קבלה קיצור אוצרות חיים, „והב' הלכה למשה חדושים על פי ההקדמות, „והכל כתיבת יד" עכ"ל.

האור הזה היה גנוז מאות בשנים ולא שזפתו עין רואי (ורק לפי הנשמע נמצאים איזה גליונות מקוטעים ממנו ישנים נושנים בבית מדרשו של שם הרה"ג החסיד איש אלה"ים קדוש כמהר"ש שרעבי זצוק"ל אשר לרוב יקר תפארת החבור השתדל להשיג העתקתו, וכעת מעט הגליונות הנמצאים בבהמ"ד הנז' לא יצליחו להאיר עליו אור הדפוס) וכמעט אבד מאתנו האוצר הק' הזה, לולי מעלת כבוד הרב החכם השלם והכולל השקדן בתורה כה"ר **יצחק סויסיא** יצ"ו שבא לשכון כבוד בעה"ק ממחוז מערב הפנימי. שבהיותו שמה השיג העתקה שלימה ברוב עמל ויגיעה ובמחיר רב, מעי"ת **תאמאנרת** מכפרי סוס אשר בקצה

לאורייתא וכל כי האי מילתא מצוה היא לאחזוקי בידיה עץ חיים היא למחזיקים. וזכות התורה יכולה היא שתגן אלף המגן, אורך ימים בימינה בשמאלה עושר וכבוד. ושארית ישראל לא יעשו עולה להסיג את גבולו, וחלילה ופורץ גדר נחש כרוך על צוארו לטותא דרבנן דלית לה אסותא, ואני תפלה לה' נורא עלילה שכשם שזיכהו והחיהו והוציא לאור את ספר התורה הזה, כן יאיר ה' את חשכתנו, יבנה בית קדשנו ותפארתנו. ונבנתה ציון על תלה, מלך ביופיו תחזינה עינינו, ושב ישראל ושקט ושאנן כהנים בעבודתם ולוים בדוכנם בשוב ה' שיבת ציון כיר"א.

כה דברי הצעיר **נחמן בטיטו** ס"ט

(מ"מ חכם באשי וראשון לציון בירושלים ת"ו)

בקצה האחרון של המחוז הנ"ל, והיא העתקת הרב המפורסם ר' **שלמה ב"ר אברהם שבת** ז"ל מש' התפ"ו, כמבואר בהקדמתו, ובכן אפריון נמטייה למעלת כבוד הרה"ח פחר יצחק הי"ו הנז' שהשתדל לזכות את הרבים בהוציא לאור העלומות הספר הק' הזה בקנותו ההעתקה בכסף מלא, והזיל זהב מכיסו להדפיסו למען יאותו לאורו כל מבקשי ה' ובפרט אלה אשר חלק להם ה' בבינה בחכמת הקבלה הק' אשריו ואשרי חלקו, זכות המצוה הגדולה הזאת יגן עליו ועל כל הנלוים אליו אלף המגן אמן.

יען כל כך ביוקר עמדה החמדה הגנוזה הזאת להרה"ח המוציא לאור יצ"ו הנז"ל, אבקש מאת ידידי רבני וגאוני הזמן, ומאת כל אלה מוקירי תוה"ק אף שאין להם יד ושם בחכמה הק' הזאת כי יאצילו מהון אשר חננם ה' לעזור על ידו ויביאו את הברכה לביתם לקוח את ספר התורה הזה בכסף מלא, (ואנכי הח"מ כע"ה ובל"ן אקח ספר אחד לבית מדרשי במחיר אשר ישית עלי) וזכות הרה"ג המחבר ושלשלת יחוסיו תעמוד לנו שנזכה כלנו לאורה של תורה וליהנות מאור הגנוז לצדיקים לאור באור פני מלך חיים אמן.

ואך למותר להזהיר את אחב"י לבל ישיגו גבול הרה"ח המו"ל לאדפוסי האי ספרא דבי רב בלי רשותו כלל ועיקר עד עולם כי שארית ישראל לא יעשו עולה, ולמוכיחים ינעם ועליהם הבא ברכת טוב, בעתירת החותם בברכה פעה"ק ירושת"ו בירח זיו ש' העת"ר נורא ואיום, ברב עז ושלום

הצעיר **אליהו מ' פאניז'יל** ס"ט

הסכמת הרה"ג המקובלים ילידי אר"ץ הטובה יע"א הע"א.

זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו, בראותינו פעולת צדיק אשר פעל ועשה מע' הרב הנכבד המקובל כמה"ר **יצחק סוסיא** נר"ו להוציא לאור תעלומות ספר יקר מאד ונשגב בדברים העומדים ברומו של עולם ובחכמה ביראה ונפלאה נכלל בו כללי תורת הקבלה בקל"ח בהים ספר **מערת שדה המכפלה** אשר חיברו וסדרו איש אלה"ים קדוש הוא הרה"ג מעו"מ המקובל האלה"י כמהר"ר **משה ן' צור** וצוק"ל לפעלא טבא אמרינן ישר להרב פחד יצחק הנ"ל שהזיל זהב מכסו וממונו זכה וזיכה את הרבים אשריו ואשרי חלקו מה נעים גורלו יהי"ר שזכות המחבר יגן עליו ועל זרעו וצאצאיו ועל כל הנלוים אליו אכי"ר.

ובכן את אחינו אנחנו מבקשים תופשי התורה וחוזקיה ומכבדיה כי יעזרו מנדבתם לסיוע להרב המו"ל לפרוע חוב אשר נשאר עליו מהוצאות ההדפסה כי כסף רב הזיל להדפסת ס' הקדוש הנזכר.

והנה כבר גזרו מעלת הרבנים הגדולים הקודמים למעלה כי אין רשות לשום אדם להשיג גבול הרב המו"ל הנז"ל ואף אנחנו ידינו תכון עמהם ומסכימים כאשר הסכימו הרבנים הנ"ל כי לא ירים איש את ידו להשיג את גבולו כלל וכלל. בשכר זאת ה'

ירוק

הסכמות

ירוק לכם ברכה עד בלי די באורך ימים ושנים ובכל טוב מעדנים ויזכו לבנין בית קדשינו ותפארתינו בביאת הגואל משיח לישראל במהרה בימינו יראו עינינו וישמח לבנו אמן כי"ר.

כ"ד החותמים בברכה פעה"ק ירושלם ת"ו ש' העת"ר לפ"ג.

הצעיר
חיים שאול דוויך הכהן ס"ט

הצעיר
יום טוב ידיד הלוי ס"ט

הצעיר
אברהם ענתבי ס"ט

הצעיר
מאיר לאניידו ס"ט

הצעיר
שאול קצין ס"ט

הצעיר
אליהו לעג'ימי ס"ט

הסכמות הרבנים הגאונים הצדיקים האשכנזים הי"ו.

כשמש צדקה מרפא בכנפיה ההל על הארץ תשיב נפשות הדרים עליה כן גיל ושמחה מלאה נפשינו בראות אור כי יהל מציון תצא תורה וליהודים היתה אורה כסולת מנופה מסודר לשירה. נלוה לקדש ומחובר לטהור לשירי נעים זמירות ישראל מעוטר בעדי עדיים מתוקן ומתובל בבשמי למודי האר"י החי זיע"א אשר כבר האיר פני הבל וטעמו כטעם לשד השמן דודי ירד לגנו ללקוט שושני החכמה והדעת ידו פרש ש"ר על כל מחמדם קטף מלילות וירדה ברבש נופת צוף זאת נחלת ירא ה' פעולת אומן מופלא הרב המופלג בתורה ובחסידות לו עשר ידות איש חמודות שלשלת יוחסין מוהר"ר **משה בן צור** זיע"א זלה"ה ושבחוהו רבנן קשישאי קדישי עליונים חכמי ורבני ספרד יצ"ו כנז"ל, שש ושוקק הננו לראות עת צאת המחברת לאור עולם חבל לנו בנעימים לקוח ספר התו' הזה במחיר אשר יושת עלינו, ואפריון נמטיה להישיש הנכבד חכם בחכמתו זקן ויושב תורתו קבע ה"ה הרב הכו' יצ"ו ויצא **יצחק** לשוח ובא לשכון כבוד בעיה"ק ירושת"ו מזה זמן והספר הנז"ל אתו עמו בחברת"ו בכ"י הקו' מזה יוהר ממאתים שנה ועתה איתה נפשו להוציא לאור ס' הנכבד להדפיסו ולהודיע מרגניתא טבא בכל קצוי ארץ והזיל זהב מכיסו וממונו לפעלא טבא אמינא איישר וידוע איסור השגת גבול דרביע מימי קדם קדמתא, ובכן אנכי אברך לאחינו בית ישראל שיקנו ס' הקודש הלוה זה שמו ס' **מערת שדה המכפלה** תלתא בחד קינ"א ויזכו ללמוד בו בעת הרצון וזכות תורת אמת ינן עליהם ויתברכו

ויתברכו בברכה המשולשה בבני סמיכי וחיי אריכי ומזוני רויחי אכי"ר.

כה דברי הבא על החתום יום א' י"ג ימים לחודש אייר תרעיין לפ"ק פה ירושלים.

נאם **מנחם מענכין היילפרין**

המוציא לאור סע"ח וספר שער הכוונות וספר מבוא שערים וס' שער הקדמות כולם עם הגהות וביאורים ומחבר ס' כבוד חכמים.

ב"ה.

נאמנים עלי דברי כביד הרב המפורסם החתום מ' אשר יד ושם לו להבין דברי חכמים וחידותם בנסתרות, וזכה להוציא ספרים קדושים המפורסמים, ועיקר הספר כבר נזכר בשם הגדולים כי הוא מתורת המקובלים הנאמנים מההקדמות לבעל אוצ"ח ז"ל, ולא נצרכה אלא להעדפה שיתברכו כל המשתדלים לסייע ביד המו"ל כבוד הרב הישיש נ"י שנודע לתהלה כי הוא אחד מהמכוונים אשר כוונתו זכה להשתדל להמציא הספר היקר הנ"ל אשר עדיין לא בא בדפוס להבין דרך קצרה בזה להמבינים, יהי נועם ה' עליו ועל כל המסייעים, ויהי"ר מלפני אבינו שבשמים שנזכה בקרוב לקיום הבטחת הנביאים הנאמנים שתמלא הארץ דעה את ה'. כעתירת המחכה לישועה קרובה ונזכה להבין דברים הנאמרים מפה קדוש במשל על אמתתם.

הק' **יוסף חיים זאננענפעלד**

ב"ה.
כסניף לאריות גדולי וגאוני עה"ק ירושלים תובב"א, באתי גם אנכי להלל ס' הנקרא **מערת המכפלה** שחיבר מרן חד מקמיא המקיבל האלקי רבינו **משה בן צור**, ומאן ספין ומאן רקיע ליתן הסכמה על עצם הספר, רק לאשר כבוד האי גברא יקירא הרב וכו' כו' מו"ה ר' **יצחק סויסא** שליט"א מדפיסו מחדש כי לא נמצא הספר הזה אפי' אחד בעיר וגו', וע"כ ביקש ממני להסכים על הדפסתו שלא יגרמו לו הזק, לכן עביר בקשתי הגם כי אני טרוד ואין לי ידיעה בספרים הק' הללו רק כמחט סדקית, אבל השמש בעצמו אין צריך ראיה, וכבוד הרב המדפים עושה רב טובה לאחב"י בטרחתו בהדפיסו את הספר הק', לבן מובטחני באחב"י שלא ישינו גבולו כלל וכלל, ואני מבקש מכל מכירי ושומעי קולי כי יקחו חלק במצוה הזאת, ולתמוך את כבוד הרב המדפים הנ"ל בכל יכלתם, ובל"נ נ"א אקח ספר א' כאשר אי"ה יצא מבית הדפוס כלול בהדרו, ובעה"ח יום ד' פ' במדבר עת"ר לפ"ק פעה"ק חנ"ל,

ראובן יונה הורגין במוה"ר **אלי' חיים** ז"ל
הרב מפאהאסט מנהל בית החזקת זקנים פעה"ק ת"ו.

הקדמת המלבה"ד הי"ו

מה אשיב לה' כל תגמולוהי עלי שהחיני וקימני ולזמן הזה הגיעני לזכות ילעלות ולראות בקודש פנימה עיה"ק ירושת"ו ולקבוע דירתי בה במקום רנה ותפלה במקום שמתפללים בכוונות עפ"י דברי רבינו הקדוש בוצינא דנהורא האר"י זצוק"ל, כן יזכני ה' כל ימי חיי אמן :

ובכן רעיוני על משכבי סליקו לעשות איזה פועל טוב אשר לזכר עולם אזכר לטוב ולברכה ונשתדלתי ואזרתי כגבר חלצי לטרוח בגופי וממוני להוציא לאור תעלומה חכמה גנוזה אתי האי ספרא יקירא מאד יקר שגב ונורא ס' **מערת שדה המכפלה** אשר איזן וחיקר חד מקמיא חד בדרא קדוש ה' ומכובד הרב המופלא בנסתר ובנגלה כקש"ת **משה בן צור** זצוק"ל וזיע"א, בו מדובר נכבדות כללי חכמת האמת והקבלה בקל"ח בתים כלל כמה הקדמות ושרשים ויסודות בדברים העומדים ברומו של עולם וכולם מיוסדים עפ"י דברי רבינו הקדוש האר"י זצוק"ל, יה"ר שזכות הרב המחבר יגן עלי ועל זו"ז לעד לעולם אמן :

בזאת תהא גם נחמתי כאשר לי מר על סילוק בני ובתי במבחר ימיהם הבן יקר ומאוד נעים ויר"א כה"ר מסעוד נ"ע ושם בתי היקרה מ' חנינא תנצב"ה גם לרבות אשתי המעטרה אשת חיל מ' אסתר תנצב"ה. ונכדי הנשאר לפליטה הילד הנעים נטע שעשועים שלום יאמר לו ה' יגדלהו לתורה ולחופה ולמע"ט אכי"ר :

ובכן אינה ה' לידי ועזרני ע"ד כ"ש וטרחתי בגופי וממוני להוציא לאור ולהדפים הס' הנוכחי ספרא רבא ויקירא אשר כל רואהו יענה ויאמר ברוך שחלק מחכמתו ליראיו. אקוה מאחינו בני ישראל גאונים ובנים צדיקים חכמים נכבדים לקוח את ספר התורה הזאת הביאו הברכה אל בתיכם ללמוד וללמד ולעזור לי במנתכם איש כברכת ה' אשר נתן לו כי הרבה כסף נצרכתי להוצאת הדפוס וזכות הרב הקדוש המחבר יגן עליכם ועל זרעיכם אמן כי"ר :

מחזיקנא טיבותא לכבוד הדרת מע' רב אחאי ורב רחומאי הרב המקובל האלהי' כמוהר"ר **יו"ט ידיד הלוי** נר"ו אשר טרח והגיה הגהות הס' הקדוש הנוכחי במשך זמן הדפסתו, ה' יאריך ימיו ושנותיו הוא ובניו וכל ב"ב בטוב ובנעימים ובכל הון יקר ונעים אכי"ר ;

יצא יצחק לשוח שיחה זו הפלה, אהה ה' אלהים ראה נא בענינו וריבה ריבנו ומהר לגאלנו גאולה שלימה בן ישי בראש יתי ונחמיניה לאקמא שכינתא מארעא ישראל, נושע בה' תשועת עולמים בבנין בית עולמים ויתרומם ויתקדש שמיה רבא בעלמא בעגלא ובזמן קריב במהרה בימינו, יראו עינינו וישמח לבנו אכי"ר :

כה דברי הצעיר **יצחק סויסא** ס"ט

בהנו"א

אלהא די ברא עלמא כרעותיה. יהיא בסעדי אנא עבדיה בר אמתיה. ויפתח לבי באורייתיה. לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה: ולי אנא עבדיה יגלי סתריה וסודיה. ליחדא בשלימו יחודיה ולמגמר כל פקודיה:

הקדמות המחבר. נוטפות מר עובר אשר עשה משה. על ג' ספרים נפתחים. הלא המה **דברי קבלה, מערת שדה המכפלה והלכה למשה** הבאים כאחד. דודים ריעים אחים. ציצים ופרחים קלחים לחים. כאור זורחים. פקודי ה' ישרים אלהים ואנשים משמחים. כולם נכוחים:

ישמחו המקובלים. יגילו המהללים: לאלוה מלים:

אמר הצעיר משה בן לא"א איש תם ירא אלהים וסר מרע כה"ר יצחק ז"ל בן החסיד העניו רודף צדקה וחסד תורה וגדולה במקום א' כמה"ר משה זלה"ה בן החכם השלם הותיק חסיד ועניו כמה"ר שמואל זצוק"ל בן לאחיו צדיק יש"ע שלשלת היחס אנשי התעודה גוזר יש החכמה לגזרים חסיד ועניו קדוש יאמר לו משה איש האלהים נורא מאד הה"ר חמד אלהים לשבתו כמה"ר משה בן צור זצוק"ל זלה"ה ממגורשי ק"ק קאשטיליא הי"ו. יעזרם. ינטרם. יצלרם. ישמרם השומר אמת לעולם:

בראותי מעלא. שמלא. הלא. תהלא. סגולא. כלילא. קבלא. צהלא. גילא. מגלא. ספר אוצרות חיים. בעדי עדיים ברכות שדים. וארא והנה עמוק עמוק מי ימצאנו. וגם בהיותי יגע באיזה ענין מענייניו הטובים וישרים עדי אשיגנו יום או יומים יעמוד. אחרי למוד. ולנגא אשכחנו. ולאורך ימים אעזבנו. ואמרתי לא אזכרנו. אמרתי ללבי לכה דודי נצא השדה חקל תפוחין חלק לקח טוב מגדלות מרקחים. ששים ושמחים. לרעות בגנים וללקוט שושנים. בקול עוגב ומינים. ייגות וסלאות ראשית שמנים. יקרים מפנינים. אלקטה נא ואספתי בעומרים. במדה במשקל שקל הקדש שיר השירים. אמרים ברים. נקיים וטהורים. אור לישרים. דברי פי חכם חן חן לו. כי שלום אהלו. בהלו. כל מדות טובות כלולות במהללו. אשרי העם שככה לו. דודי לי ואני לו. חכמתו וצדקתו תיטב גיהה. אור ישראל וקדושו. חסיד ועניו בוצינא קדישא. נר מצוה ואור תורה. המקובל האלהי כמוהר"ר האר"י זצוק"ל. לשמור ולעשות שיר ידידות. כולל הקדמותיו. ונועם אמרותיו. ועזוזו ונפלאותיו. ואלקתים לקל"ח בתים. כמנין לקח וחלק טוב. הנה מה טוב. וגם נגד חקל תפוחין קדישין היא העולה. לתפארת לשם ולתהלה. שדה ברכו ה'. מי חכם וישמור אלה ויתבוננו חסדי ה'. אולי יישר בעיני האלהים ולא תשכח מפינו ומפי זרעינו. ותורת אמת תהיה בפינו. ויהי נועם יי"א אלהינו עלינו. ומעשה ידינו כוננהו. והבוטח בה' חסד יסובבנהו. יבוננהו. כאישון עינו יצרנהו. זה אלי ואנוהו. אלהי אבי וארוממנהו:

ובכן אשאלה רשות מאת עילת כל עילה. ויקרא שם השיר החדש הלזה הנפלא. בשם **מערת שדה המכפלה** להיות כי הוא שדה ברכו יי"א ודבריו יושבים בסתר כנפי רחמ' סוד ה' וכל רז לא אניס ליה כמו מערה הנסתרת. והיה לכם למשמרת. וגם כי דבריו הם בשתים ואח"ך פי' ופירו' לפי' והנה הנם כתובים סביביו לחשוף מים מגביו. בית ועלייה על גביו:

שניה, לה כי ר"ת מ'ערת ש'דה ה'מכפלה הוא משה ויקרא שמו בישראל **מש"ה** כי מן מים החיים משיתיהו:

טעם ג' כי זה במי משה בקרבי חפשתיהו בקשתיהו וגם מצאתי ואברכיאו וארבהו. ה' ישמרהו ויחייהו:

ולהיות כי לאו כל מוחא סביל דא להבין אלו הענינים נפלאים בדרך שיר משל ומליצה. אם לא שתודע לו ההקדמה ויגידיה. ויערכיה. סדור חזור. וכוליהאי ואולי ימצא מזור. לכן סבבתי בתי השיר זהב ורב פנינים. סוגה בשושנים. נוטפות מור עובר. דברי האוצרות בקיצור נמרץ. ובמקומות הצריכים ביאור רחב הארכתי למעניתי וכתבתי לשון האוצרות. תיבה בתיבה אות באות. צוהר לתיבה. וקראתי שמו בשם **דברי קבלה** להיותם שממני ומאתי לא יצאו הדברים. אבל מפה קדוש מדבר בוצינא קדישא כמוהר"ר האר"י ז"ל ור"ת שלו הוא **דב"ק** על שם הכתוב אומר לדבק טוב הוא:

עוד הגדלתי והוספתי כיפך משלי תוספת מרובה. כמה וכמה טובה ורחבה. פרפרת נאה מיני מתיקה שמש לדקה

נראה ליסד על אדני פי מקרא קדש ולבארם כפי פי' הבית אשר בית השיר נכון עליו:

והיה בדעתי אשר לבאר ולפרש כל הדברים הנאמרים באמת על הפסוקים השייכים להם איש על מקומו ותלדות הזמן הבוגד שבוני גם סבבוני. מגוחה הדריכוני. כתרוני. הקיפוני. הכוני. פצעוני. הלמוני. השב רוח לא יניחוני. אפפו הקיפו עלי יחד חיל וצרה. ומ"מ קשיא לי טובא. ואני אנה אני בא. ואף גם זאת לא נמנעתי מלתפוש זה הדרך עד מקום שידי יד כהה מגעת. על און שומעת. מעט צרי ומעט דבש. ואני כשבשב אישב. וקראתי שמו **הלכה למשה** להיות בתוכו פשטים ורמזים. דרכים והלוכים. על הפסוקים חוקים ומשפטים צדיקים. ור"ת שלו הוא **הל"ל** להודות להלל לשמו ית' אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו תורת **אמת** וחיי עולם נטע בתוכנו:

והנה בתחלת המחשבה חשבתי דרכי ואמרתי אשמרה דרכי מחטא בלשוני ובעטי אשר אשמרה לפי מחשום כי מי אנכי ומי ביתי. ליכנס לפנים ממחיצתי. לבאר הפסוקים ע"ד האמת והאמונה. ולמשה תהיה למגנה. כי כל הדרכים בחזקת סכנה. כי יש לחוש שמא לא יכוין האדם אל האמת. ויהיה ח"ו בונה רקיעים של שוא. כמ"ש הזוהר הקדוש לא תהיה כזאת: ומהאי טעמא פירשתי. וחזרתי לאחורי ח' מסעיה. מדלג על ההרים מקפץ על הגבעות:

אחר כל אלה הדברים הגיע ה' לידי ספר קדמון מכתיבה יד מבוגה להחכם גוזר יש החכמה לגזרים אבי התעודה חסיד ועניו שב"א דמשפטי"ך קדוש יאמר לו כמוהר"ר וידאל הצרפתי הגדול בעל ההגהות של הרא"ש זלה"ה ושם נאמר כי האדם אשר יכול לחדש דבר חידוש בתורה ואינו מחדש וכן מי שמחדש ואינו כותב ואינו מגלה דעתו לרבים הוא נענש והוא נכלל בכלל נביא הכובש את נבואתו והוא מונע בר ושם האריך בראיות ואין רצוני להאריך:

ואשתומם על המראה לאמר אוי אם אומר אוי אם לא אומר והייתי בזאת המבוכה עד אשר נתייעצתי ברשות קוני לבאר הפסוקים והמאמרים בדרך ציון והשאלה ובסימנא בעלמא כדי שיהיו הקדמות הנז' נזכרים ונעשים בכל מקום אשר יזכרו אותם הפסוקים לברכה יזכרו ויפקדו ההקדמות ויעלו על לב כל ימותו עולם ועד:

ואני ח"ו כותב אותם הביאורים המובאים **בהל"ל** בדרך פירוש וחידוש על הפסוקים מפני הוראה אלא דרך ציון וסימנא בעלמא אע"פ שאין ראיה לדבר זכר לדבר זכר למקדש בהל"ל ואני נשען על קדוש יש' יודע תעלומות הוא יבחר ויקרב הביאור אשר יראה בעיניו ית' שהוא צודק והוא אמת יהיה פירוש וחידוש על אותו הפסוק או על אותו מימרא. והדבר אשר יראה בעיניו ית' שאינו צודק ואינו אמת יהיה ציון וזכר וסימן על אותו פסוק לאותה הקדמה יען וביען הכתובים מקראי קדש הם מרגלא בפי עם בני יש' יהיה כאשר יקרא היזה פסוק מאותם הפסוקים הבאים שם בהלל יזכור ההקדמה אשר צייתי באותו פסוק וזאת היתה כוונתי ומגמת פני בעת עשיית החרוזים וגם בכתבי דברי האוצרות בקיצור כדי שיזכרו אותם הקדמות בזכרון טוב לפני כל יודעם ומכירם כי צורם מכרם. ויי"א הסגירם: בציון גדול ורם. וה' יזכירנו בזכרון טוב מלפניו. והעבור המנחה על פניו:

וזה יהיה משפט שיר הידידות הנק' בשם מערת שדה המכפלה להזכיר ההקדמות הבאות באוצרות על הסדר בזה אחר זה בדרך שיר ומליצה לשון צח וקצר מעט המחזיק את המרובה. ולסיים הבית בפסוק השייך לאותה הקדמ' במדה במשקל ובמשורה. וזה עשיתי בכל הבתים. זולת בבתים הראשונות נער יכתבם בשיימתי הבית בשם ספירות ושלמות עליונים ואורות נעלמים: **ובדב"ק** אביא הקדמות האר"י זלה"ה השייכה לאותו בית בקיצור: **ובהל"ל** אגיד ציונים וסימנים בפסוקי' על ההקדמות לזוכרם וסימן השיר כדי שיהיה שגור בפה הוא זה אני משה בן צור אני משה בן צור בר יצחק בן משה בן שמואל בן משה זלה"ה מקהל קדוש עיר ואם קאשטיליא הי"ו חזק וברוך אני משה בן צור זמירות היו לי חוקיך בבית מגורי סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם. על כל אות ואות מאלו האותיות בית אחת ועל כל בית ובית יש תלי תלים קדש הלולים:

ולהיות כי אלו הב' פסוקים שייכים לעניננו הבאתי על כל אות מהם בית א' וכן הכל הם קל"ח בתים:

וכדי שלא לעשותם קרדום לחתוך בהם ית' עז"ה והוא כי נודע מדת הש' היא מדתו של דהע"ה ורגליה יורדות

מות

הקדמת הרב המחבר

שית ינק' אשה יראת ה' וגם נודע כי ינק' בית להיות שגימטריא בני אורית אור אור חסר ב' אלפין י"ד י"ד כמנין בית. גם נודע כי התורה והמצוה מבריחים הקליפה וכן השיר מברית הקליפה ולכן נק' זמרה מלשון זמיר עריצים שהיא לשון כריתה. וזש"ה זמירות היו לי חוקיך ירצה שע"י התורה שהיא חוקים ומשפטים היה מברית הקליפות וכל זה הוא בשביל ביתי כי יראתי מהקליפות שבחוצה ואני מבריחם בעסק התורה:

א"ב זמירות ירצה שהיה דוד עוסק בתורה בדרך שיר וזמרה ומשמח אף בעסקו בית מגורי שנק' אשה יראת ה' כדי לשמרה מהקליפה שלא יתאחזו בה ורשעים מארץ יכרתו:

א׳ יאמר זמירות וגו' והוא כי ע"י השיר מתיחדת הכלה העליונה רחל עם ת"ת ישראל בעלה כאשר הארכתי בזה בהקדמתי לספרי הקטן הנק' גלגלי שמש ומגלת כי תדרשני ומאתי יחיד הקדוש בא הפשט בענין שהשירות והזמירות משמחי' אלהים ואנשים גם נודע כי העוסק בתורה מיראה ואהבה בקדושה וטהרה מגלין לו רזי תורה והתורה מחזרת על אכסניה שלה והיא מראית לו פנים המאירים כמ"ש בשבא וי"ל לרחימתא דאיהי שכינתא וכו' ואית לה רחימ' יחידא הבוא רחימא עבר לתרע ביתה תדיר זקיף עינוי לכל סטר ואיהי ידעת דרחימא אסחר לתרע ביתה פתחת פתחא זעירא בההוא היכלא טמירתא וגליאת אנפהא לגבי רחימא ומיד אהדרת ואיתכסיא' כל אינן דהוו לגבי רחימא לא חזו ולא אסתכלו בר רחימא בלחודוי וכו' הכי היא מלה דאורייתא לא אתגליאת אלא לגבי רחימה ואתמיזת ליה ומיד אהדרת לאתרהא ולא ידע בר היא בלחודוי וז"ש דע"ה זמירות היו לי חוקיך ר"ל כזמירות שהם משמחות אלהים ואנשים היו לי חוקיך שכאשר אני עוסק בתורה אני משיג סודות עליונים ואני שמח בהם כזמירות וזהו במקום שאני עוסק בתורה מיראה ואהבה ואמר מגורי לרמז על ב' מיני יראה חיצונית ופנימית:

וזש"ה סוד יי"א ליראיו ר"ל שיראי ה' משיגים סודות עליונים והתורה שנק' ברית כמש"ה אם לא בריתי וגו' היא מודעת הסוד ליראי ה' ולחושבי שמו כנ"ל:

וזש"ה ויין ישמח לבב אנוש והוא כי התורה יש בה נגלה ונסתר פשט וסוד והפשט היא מלבוש ויקרא לחם התו' וזהו ויין ג' סוד משמח לבב אנוש ונודע כי סודות התורה ישיגם האדם או בדרך קבלה מזולתו או מצד חכמתו שיגע ויעסק ללמד תורה הרבה עד אשר התורה מאירה לו פנים ולאפי נהירין והשמן היא כנוי לחכמה ואם האדם ישיג סודות התורה ע"י קבלה מזולתו אזי פקודי ה' ישרים משמחי לב ויין הוא הסוד לבב אנוש משמח ואם אותם הסודות השיגם ע"י חכמתו והשתדלותו אזי תהיה לו תוספת טובה מלבד שמחת הלב שילהיבו ויאירו פניו כי חכמת האדם תאיר פניו וזהו להצהיל פנים משמן ר"ל הדע אימתי יצהיבו ויצהילו הפנים מלבד שמחת הלב בשמחה בהבנת הסוד מצד קבלה מזולתו אם תהיה השגתו בסודות העליונים מצד השמן היא החכמה אזי שניהם כא' טובים הפנים שמחת הלב והארת פנים אבל הלחם לחמה של תורה הוא הפש' שהוא כלחם שהכל אוכלין אותו אין בו כי אם סעדת' דלבא וזהו ולחם לבב אנוש יסעד:

גם זו לטוב' לפתיחת הספר בניתי בתים מלאים כל טוב שבח האר"י זלה"ה וספריו ותלמידיו בדרך שיר וקר' שמו **מבא פתחים** ע"ש הכתוב מבא פתחים תרונה וס"י משה ן' יצחק בן ניר חזק:

גם סדרתי תפלה א' טובה ונכונה לכל הבא לעבוד עבודת הקדש לעצמי' בזה הספר ע"ד עץ החיים האילן מאכל יובן כי שמות הקדש שיש בספי' כגון אהיה בכתר י"ה בחכמה הויה בניקוד אלהים בבינה וכו' עד אדני במ' כל אות מאלו השמות הקדושים תיבה א' בלשון תפלה ועשיתי צורת האילן באלו התיבות ואח"ך גמרתי התפלה וקראתי שמה **עץ החיים** ואחרי שסיימתי תפלתי בניתי בתים אחרים לשבח האילן וי"ה סימנם משה בן יצחק בן נור חזק ואמן:

ועוד בסיום הספר חתימה א' בי' הללויה כנגד י"ס וגם השלמתי באותם הבתים השיר הקודש שיש בו קל"ת בתים השלמתיו למנין קן לפור. ואת זו למדתי מדע"ה שחתם ספרו בי' הללויה וגם השלימו למנין ק"ן מזמורים וקראתי שם זו החתימה **פרפראות לחכמה** וטעם זה השם תמצא כתוב בהקדמתי לזו החתימה כאשר עיניך תחזינה מישרים:

גם תמצא כתוב פירוש השיר הנק' פרפראות לחכמה שביניו ונק' שמו בישראל **אבני צוהר** וטעם השם תמצא כתוב בהקדמתי אליו בסוף הספר וסי' משה בן לור חזק:

ועוד

ועוד שיר אחר בדרך תפלה להמשיך השפע ממקור העליון יקרא שמו בי"ש׳ **קשורא דמהימנותא** כשמה כן היא יען שם נמלאו שם היו כל המדות עליונות כולם נקבלו באו לה דבוקים וקשורים יחד לחבר את האהל להיות אחד וסי׳ משה בן ניר בן יצחק :

זאת ועוד תמצא פי׳ קטן לאותה תפלה נק׳ בשם **נעילת שערים** כמשמעו שהוא סיום הספר כי כאשר גומר האדם מלעסוק בתורה נועל דלתי הספר :

ועוד הקדמה אחרה דמות חותם אתייא בח׳ אפי ח׳ בתים כל א׳ מהם מתחיל בתיבת משה ומסיימת בתיבת משה לכבוד השם נעים זמירות הנק׳ מערת שדה המכפלה שר"ת משה וקראתי שמה **חותם תעודה** יען זכרתי בה עניני התורה וחכמיה מבקשי פניה :

גם בסוף הספר הודאה נאה בערב היא באה מא׳ ועד ת׳ להודיע לבני האדם גבורותיו. ית׳ ויתרומם שמו על כל ברכה ותהלה ניקרא שמה **הלל גמור** להיות כי שם נגמר פי׳ השיר הנק׳ הלכה למשה ר"ת הלל. גם בסוף הספר מפתח א׳ ע"ד א"ב על כל מקראי קדש הנאמרים בהלכה למשה איש על מקומו יבא בשלום וזה שמו אשר יקראו לו **פתחי גילה** להיות כי המעין ימצא ע"י אותו המפתח מבוקשו בנקל ויגל וישמח לבו :

וראיתי לקצר ספר הניתן אמרי שפר. לרור המור אשכול הכופר. בקל"ח בתים יען קל"ח הוא כמוס אלה השמות הקדושי׳ אשר בהם חיי רוחינו שהם **הויה אהיה** שמות יחוד עליון וגם שמות יחוד תחתון שהם **הויה אדני** בסוד מ"ש בזוהר הקדוש אכלו רעים לעילא שתו ושכרו דודים לתתא. ואלו הד׳ שמות הם קל"ח כמנין חקל תרגום שדה וזה יהיה טעם אחר לשם זה של מערת שדה המכפלה מלבד הטעמים הנז׳ :

ולכן בניתי בתים אחרות על אלה השמות הקדושים. וגם לקיים מ"ש ע"י נעים זמירות שויתי ה׳ לנגדי תמיד כי כאשר יפתח האדם את הספר הלזה הנחמד יהיו השמות הנז׳ לנגד עיניו להעלות נר"ן תמיד וקראתי שמם **בתי כהונה** וזה מראיהם. רב השלום יעשה שלום ביניהם. הם ובניהם וכל אשר להם. שכל טוב לכל עושיהם :

יחוד עליון	יחוד תחתון
יהוה אהיה	יהוה אדני
יאההויהה	יאהדונהי
יראו **א**ור **ה**תורה **ה**ט הורה	יען **א**הבו **ה**אמת **ד**בירה
וסודותיה ידעו **ה**אוס **ה**בחורה	**ו**בחרו **נ**ועם **ה**דרך **י**שרה

וגם בניתי בתים אחרות על אלה השמות הנז׳ באופן אחר והוא בהקדים

הקדמת הרב המחבר

אותיות אהיה להויה ובהקדים אותיות אדני להויה וזה תוארם :

יחוד עליון	בתי כהונה	יחוד תחתון
אהיה יהוה		אדני יהוה
איההיוהה		אידהנויה
את יחיד האל הגאדר		אכן ילך דרך הקדר
ידע וישכיל הלוב הגהדר		נבחר ונאהב יהיה הדר :

והנה אלה השמות. אחת שלש האבות. ויסדתים על השמות הנז'. ויען היתה כוונתי ליסדם על אלה השמות אמרתי אשמרה לפי מחשבי שלא לגרוע ולהוסיף רק על כל אות מאלו השמו' תיבה א' לא פחות ולא יותר פן יפסד המכוון ובחרתי דרך הסיר לעשותם במשקל שקל הקדש כדרך המשוררים וזו היתה נסיבה שלאלה נראים כספר התחתים אשר אין להם לתת וכמעט אין להם הבנ' על כן אמרתי אראה מה אחריתם ומה תועלת אי הבנה תהיה להם ותהלות לאל יסדתים על דברי רז"ל כדי שלא יראו כפטפוטי דברים ופטומי מלים :

וזה פתרונם על דרך מז"ל בדרך שאדם רוצה לילך וכו' והבא ליטהר וכו' ויה ביציר הבית הא' יראו או' התורה וכו' יען אהבו וכו' כי הבא ליטהר וכו' והבית הב' בשיר מתת' לעולה מיוסד ג"כ ע"ד מז"ל ע"פ טובה ישראל וגו' אפי' כפר בעיקר וכן אמרו לא היו יש' ראוים לאותו מעשה וכו' וז"ש את יחיד וכו' ידע וישכיל וכו' אכן ילך וכו' ר"ל שהאדם צריך לידע האל ית' ויחידו כמ"ש דע את אלהי אביך ועבדהו כדי שיהיה זריז ומהיר וזהיר לעבודתו ית' אכן ילך וכו' אם נפתה לבו והלך אחרי היצה"ר הקדר המקדיר ומשחיר פני הרשעים כשולי קדרה בגיהנם ותמה על כל דבר פשע לא מפני זה יתיאש ח"ו מן הרחמים אלא ישפה תשובה ויבחר ויקרב הדר היא כנוי לשכ"ע המהדר פני יש' בתורה ובמצות ישמע לעצתו ונקה הלוב מעון ויקיים סור מרע ועשה טוב. ואז ילך לבטח דרכו. ילך הוא שורש של הליכה מן וילך :

נמצא בך הכל תוספת טובה ועיקר כתיבה הם י"ג שמות שיש בזה הספר כנגד י"ג מדות של רחמים לעורר רחמי שמים רבים. שלמים וכן רבים. ואלה שמותם. לבית אבותם :

א' בתי כהונה, ב' מבא פתחים, ג' חותם תעודה, ד' מערת שדה המכפלה, ה' דברי קבלה, ו' הלכה למשה, ז' עץ החיים,

בתוך התפלה המיוסדת על שמות הקדושים בכספי' וגם על שמות הספירות :

ח' פרפראות החכמה, ט' אבני צוהר, י' קשורא דמהימנותא, י"א נעילת שערים. י"ב הלל גמור, י"ג פתחי גילה,

• יהיו פקודיהם למשפחותם שלשה עשר. כמוכים לעד לעולם עשויים באמת וישר :

והנה

והנה אציגה נא עמך הקדמה אחרת בדרך שיר ומליצה הלא היא כתובה מעבר לדף בדרך ישרה למען ירוץ קורא בה. והנה יש בה ח' בתים מתחילים בשם משה וג"כ מסיימים כולם בשם משה וכוונתי בה לפאר ולרומם מעלת אדון כל הנביאים מרע"ה וגם ליחס את הכוללת קדושת הרשב"י ע"ה ומאור עינינו נר יש' נר מצוה ואור תורה. המקובל האלהי האר"י זלה"ה אחר מרע"ה. כי כל החכמים והרבנים נק' בשם משה כמ"ש בגמ' משה שפיר קאמרת. גם למעט עצמי ולהשפיל ערכי. וה' אלהי יגיה חשכי. והד' בתים המדברים בשבח הנז' וגם שבח תלמידי האר"י זלה"ה זכותם יגן עלינו ראשונה יסעו לדגליהם. והארבעה בתים האחרים יסעו באחרונה למסעיהם. למנה יהיו למשה עבדיהם. וזהו צורתה :

קטון וגדול שם הוא יחד, וארבעה פנים לאחד :

משה ספרא רבה דיש' מסר ליהושע ויהושע לזקני. אש דת אמת אמון חביוני. קבל מימין רוממה ימין ה'. בהר האל ובמקום קדשו זה סיני. וירא ראשית לו דעת חכמת גנזי. ונגש משה לבדו אל ה'. וכאשר טוב טעם תאוה לעינים. והגה מזיו שכינה דר מעוני. ונחה עליו רוח ה'. פירש מדרכי המוני. ויעל במעלות לפנים לפני. ויהי שם עם ה'. ולא קם עוד נביא וחוזה חזיוני. בישראל כמשה :

משה רבא ישמע קול אלהים חיים. ואור החמה שבעתים. זוהר ונוגה כאור תהיה קרנים. מידו לו עשר דברות על לוחות שתים. כתובים באצבע אלהים נוטה שמים. הן על כפים. והם י' נגד י"ס אמירות ומזהירו' כזהרים. תאוה לעינים. באר מים חיים. כלולות שני עם עדנים עם פרי מגדים ברכות שדים. כמחולת המחנים. שם צוה ה' את הברכה חיים. ולכל היד החזקה ולכל המורא הגדול שתים. אשר עשה משה :

משה רבא הולך ואור יוצא ובא. עד נכון היום הגדול והנורא הבא. דור הולך ודור בא. ובה' חומשי תורה נדבה. הלא המה תנאים אמוראים רבנן סבוראי גאונים פוסקים נחבאים בנחת ושובה. באספקלריא המאירה ניבא וידע מה ניבא. והמה עושים מלאכת ה' מיראה ואהבה. בכל מלכותו כי רבה. לאורכה ולרחבה. על אחת כמה וכמה טובה. ארוכה מארץ מדה ורחבה. ובני ישראל עמו בחיבה כדבר משה :

משה רבא בנשמת נר קדוש שמעון בנו נתגלה. ואור תורתו תורת אמת וצדק' סלה. וגם דלה דלה. מים עמוקים לתורה ולתעודה הפלא. ונדבת הביאור עליו חלה. חכמה עם נחלה. ומאז היתה חכמת הקבלה. נסתרת ומגולה. במעטה תהלה. עד אשר אור יש' וקדושיו מאור הגולה. האר"י זלה"ה ע"י תלמידיו ובראשם הה"ר חיים נעלה. הורנו דרך סלולה. ויקם עדות במר יעקב צמח ז"ל וירא יש' את היד הגדולה. ויאמינו בה' ובמשה :

משה זעה נאומו ינאום באמה. לפני מלכים מאן מלכי רבנן גדולים בכח ועוצמה. ובני רעמה. יען נכספה שאפה כלתה נפשו להסתופף בצל החכמה. ובצל למודי ה' לדעת חכמה ומזימה. טובי מראה ומשכילים בכל חכמה. וזה כמה. תשוקתו וחמדתו. וחדוותו ותשובתו הרמה. תורת ה' תמימה. וירא והנה פרשה זו סתומה. נפרדו עליה יונה תמה. אחת היא לאמה וכל הנשמה. התאוה תאוה. תורה צוה לנו משה :

משה זיעה צעיר אנכי ונבזה ולקיקיון. אחי דמיון. לא הואר לא הדר לביון. אכן מחלון וכליון. וכדי בזיון. וכיד ה' הטובה עלי הכינותי כסף לזמר לשמך אל עליון. מזמור שיר שגיון. כטל חרמון שריון. שיורד על הררי ציון. ממך אבקשה רשיון. בתום לבי וארחץ כפי בנקיון. יהיו לרצון אמרי פי והגיון. לבי לפניך והטהר

הקדמת הרב המחבר

ותעשר לי לב ורעיון ותמציא לי פדיון. כי מאוד הנמצא ידי אתא רפיון. ואני עני ואביון וכל דבר הקשה יביאון אל **משה:**

משה ישאל נאמנות מרעהו משתוקקים. ישועתך ודלתיך דופקים. שוכנת העמקים. קראנוך ה' ממעמקים. תמהר תחיש להקים. כדבר הטוב ביום ההוא אקים. סוכת דוד הנופלת יונת אלם רחוקים. ותביאה ממרחקים. מבטח כל קצוי ארץ ואיים רחוקים. כי בכל זמנים ופרקים. חוליותיהם מתפקקים. כי גוי נבל ישים עיני חכמים בך דבוקים. ויסלף דברי צדיקים. ועמך כלם צדיקים. מגיד שני תורה תמשה. ושיר לא ינשה. אז ישיר **משה:**

משה ישא ראה הראה בעניו ועני עמו וכאבו. מחלך עני בעניו ועלבו. ורוח נכון חדש בקרבו. חרשו חורשים על גבי. הכוהו פצעוהו אויבו ואוהבו. לאמר אלהים עזבו. ישעתוהו לצר מציקים סביבו. ימות לבי בקרבי. אולי אוכל נכה בו. ובנך כבוקר יגל לבבו. ויתבשר פתחו שערים ויבא. גוי צדיק זה השער לה' צדיקים יבואו בו, אשרי איש שלא ישכחך ובן אדם יתאמץ בך. ומהלך תמיד לא יחסר. וזאת הברכה אשר ברך **משה:**

עוד הקדמה ג' להרב המחבר

אני הנני משביע בשמו הגדול והנורא ית' ויתרומם שמו על כל ברכה ותהלה לכל מי שרוצה ליכנס בזו החכמה שקודם כל דבר יפשפש במעשיו ויקדש ויטהר עצמו בכל מה דאפשר ואם ח"ו בא לידו איזה עון אשר חטא קודם שיקח הספר הלזה בידו יתוודה וישוב אל ה' וירחמהו כדי שיכנס בשלום ויצא בשלום ויזהר לבלתי ח"ו יגשים איזה דבר ויתן תפלה לאלהים כי מדה זו רבים חללים הפילה רח"ל מהאי דעתא:

גם אני משביע בכח תומר השבועה הנז' לכל רואה השיר הנפלא הלזה לבלתי יגרע ויוסיף בלשון השיר ולזוז מהמטביע שטבעתי אנה ואנה. כי כל המשנה ידו על התחתונה. ויודע אלהים כי הרבה יגעתי וטרחתי טירחא יתירה. עד אשר הזמין לי שיכון מעונה לשון זה כולל כל הקדמות האוצרות. גם בפסוקים אשר אני מסיים הבית של השיר הם המדברי' בעניני הבתים כאשר עיניך תחזינה מישרים. וכולם על אדני פז מיוסדים כולם עקודים כולם ברורים. חכו ממתקים וכלו מחמדים. ואני חושש פן משגת התוספת או המגרעת. גם בלא דעת ישפר כוונתי. והדן אותי לכף זכות מן השמים ידינוהו לכף זכות. ושומע לי ישכון בטח:

וניגון השיר מערת שדה המכפלה ינגן בניגון „אל מסתתר בשפריר חביון" או בניגון שירצה

מבא פתחים

יפטירו שפתי רנה. ואתן טעם לשבח בנגינה. בשפה ברורה ובנעימה נכונה.
מבא פתחים תרונה. אותיות מסומנו׳ בראשי שורות. יקרא בהם
שמי ושם אבותי. לנוי אחר נוגנים. ס׳ משה בר יצחק בן צור חזק
מי האיש החפץ חיים. ילמד ספר אוצרות חיים.
שמו נאה לו והוא לשמו. מה יפו אמרי נועמו. טעמו ונמוקו עמו. פרי צדיק עץ חיים:
הוא רב כולל מגיד רזי. מחזיק בחשי ורזי. רב יצחק לוריא אשכנזי שמע קול אלהים חיים:
בר נשק לעדתך אל. ובזכותו תשלח גואל. לכל קהל ישראל. דבקים בה׳ חיים:
יפה נוף משוש כל הארץ. חמדה גנוזה ברום ערץ. לגדור בה יוצאת פרץ. להלוך נגד חיים:
ציון ישועה איר עינים. עץ שתול על פלגי מים. בר לבב נקי כפים. תורת חכם מקור חיים:
חוטר מקל התפא״ה. ארי שבחבורה. נר מצוה ואור תורה. באור פני מלך חיים:
קרן ישראל תרים בזכותו. אלי למען תורתו. בריתי היתה אתו. השלום והחיים:
ברוכים שמעו דברו. המלך חפץ ביקרו. יראת ה׳ אוצרו. יראת ה׳ לחיים:
נחמד למראה זה הספר. הנותן אמרי שפר. הוא לנפש צרי כופר. לאור באור החיים:
צומאי מי התורה. בואו השקו במהירה. תורת ה׳ טהורה. בן צדקה לחיים:
וברכה לראש משביר. הגאון וגם כביר. המקובל והגביר. תלמידו כמה״ר חיים:
ואפריון נמטייה לרב צמח זכרון יהיה. לברכה נפשו תהיה. צרורה בצרור החיים:
ראו וטעמו העם. לחם סתרים כי ינעם. דרכו דרכי נועם. וכל מוצאו ימצא חיים:
חזקני אל בעבודתיך. הודיענו דרכיך. השמיענו חסדיך. כי טוב חסדך מחיים.

תם ויושר

טנת״א יש להם ה׳ בחינות א׳ נגד עסמ״ב ב׳ נגד אחפ״ע ר״ת א׳זנים ח׳וטם
פ׳ה ע׳ינים ג׳ חו״ב תו״ם ד׳ אבי״ע ה׳ ד׳ יסודות ארמ״ע.

עץ החיים בה

אהיה
כתר

אחד היה יהיה הוה
כתרך תתעלה רום

יה
חכמה

יפעת המעלות חן כבוד
מחכמתך האציל

יהוה
בינה

יודע הבינה ומקור
החכמה בתוך ניני ילדי
קדושיך ודור דורשיך
אוכלי לחם התורה יגדל
מעלתם בזוהר יופי נועם
הדרך

אל
חסד

אלי למען חסדיך
סובבני דעת

אלהים
גבורה

אמונתך להבין הדר יקר
ממשלתך גדול בינה
וגבורה רומם הודך

יהוה
תפארת

יחיד המיוחד ומלך
המלכים תפארת פעולך
אור רוחי תטהר

יהוה צבאות
נצח

ידע הלב וישכיל השכל
צדקתך בקהל אגידה
ואדברה תהלתך נצח
צור חזקי

אלהים צבאות
הוד

אמצני לחזות האור ישר
ממרומיך צמח ברכה
אחזה ועוז תורתך הוד
והדר דגל

אל חי שדי
יסוד

אל ליראיך חושקים יחוד
שמך דודי יסד יסוד
סוכתך ובנה דבירך

אדני
מלכות

אור דגולה נאמניך יהיו
מרכבה לנועם כבודך
ומלכות תפארתך

עץ החיים

לאכול מפריו ולשבוע מטובו להתענג ולהשתעשע באהבו ה' אלהי ישראל בא בו אשרי כל חוסי בו :

ובעבור תרון ולא תכשל אכתבנו לפניך בכתיבה תמה וישרה למען תברכני נפשך ונק' התפלה הזאת עץ חיים יען היא מיוסדת על שמות הספי' וגם הספי' עצמן והם חיינו ואורך ימינו. וזה תוארה :

אהיה כתר יה חכמה יהוה
אחד היה יהיה הוה. כתרך התעלה רום. יפעת הפעולית. חן כבוד מחכמתך ההלל. יודע הבינה ומקור החכמה.
בניקוד אלהים בינה אל
בתוך ניני ילדי קדוש יהור דורשיך אוכלי לחם התורה יגדל מעלתם. בזוהר יופי נוטה הדרך. אלי למען
חסד אלהים גבורה יהוה
חסדך שישבני דעת. אמונתך להבין הדר יקר ממשלתך. גדול בינה וגבורה רומם הודך. יחיד המיוחד ומלך המלכים.
תפארת יהוה צבאות נצח
תפארת פעולך אור רואי תשחר. ידע הלב וישכיל השכל. צדקתך בקהל אגידה ואהדרה תהלתך. נאה לאור חיקי.
אלהים צבאות הוד אל חי
אמנני לחזות האור ישר ממרוממיך. נמח ברכה אחוה ועוז תורתך. הוד והדר דגל. אל ליראיך. הושקים יהוה.
שדי יסוד אדני מלכות
שמך דודי ישוד. ישד שיכתך יבנה דבירך. אוס דגילה נאמניך יהיו. מרכבה לנועם כבודך ומלכות תפארתך.

ובכן הנני מפיל תחנתי לפניך ה' אלהי ואלהי אבותי בסוד עשר ספירותך הקדושו' והטהורות אל השיבני ריקם מלפניך אל ישוב דך נכלם עני ואביון יהללו שמך. אדני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך. יהר"מ או"א שתתן לי אני עבדך בן אמתך לב שומע משפט להבין בין טוב ובין רע ותפתח לבי בתלמוד תורתך כפתחו של אולם ותן בלבי בינה להבין ולהשכיל לשמוע ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה והאר עיני בתורתך ודבק לבי במצותיך ויחד לבבי לאהבה וליראה את שמך גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך ותודיעני אורח חיים סודות נפלאים רזי תורתך ואלמוד ולא אשכח ואל תצל מפי דבר אמת עד מאד ולמדני לעשות רצונך הודיעני נא את דרכיך הראני נא את כבודך ולא ימושו דברי תורתך מפי ומפי זרעי ומפי זרע זרעי עד סוף כל הדורות וסודות יחודיך ויהיה עסק זה שאני עוסק בתורתך חשוב ומקובל לפני כסא כבודך כריח ניחוח לכפר על כל מה שחטאתי ושעויתי ושפשעתי לפניך בין באונס בין ברצון בין בשוגג בין במזיד בין בסתר בין בגלוי בין במתכוין בין שלא במתכוין בין בדבור בין במעשה בין במחשבה והרהור מיום היותי על האדמה עד היום הזה והיום בכלל בין בגלגול זה בין בגלגול אחר והשיבני בתשובה שלימה לפניך וסייעני בה. לב טהור ברא לי אלהים ורוח נכון חדש בקרבי. ויהיה השכל היוצא מפי בעת עסקי בתורתך חשוב ומקובל ומרוצה לפני כסא כבודך כעשן שהיה עולה מעל גבי המזבח בזמן הבית. משריפת חטאות ואשמות ועולות ומנחות ונסכין ותמידין ומוספין וזבחי שלמים וקרבן עני וקרבן עשיר וקרבן תודה. ותתקן כל מה שפגמתי בי"ס הקדושות והטהורות ותפתח כל הצנורות הקדושות אשר סתמתי ברוב עונו' ותתקן כל מה שפגמתי בנפשי ורוחי ונשמתי ונפש רוח נשמה עמך בית יש'. והריני עוסק בספר קילור אורחות חיים שהוא מכוון כנגד ת"ת דז"א דעולם האצילות הקדוש שבו שם מ"ה כזה **יוד הא ואו הא** להעשות לו מרכבה ויהר"מ או"א שתזכך נפשי ורוחי ונשמתי שיהיו ראויין לעורר מיין תתאין ע"י עסק הקבלה הזה ואל יעכב שום חטא ועון והרהור רע את עסק הקבלה הזה ויהי נועם ה' אלהינו וגו' **לשם** יחוד קבה"ו בדחילו ורחימו ע"י ההוא טמיר ונעלם לחברא שם י"ה בו"ה ביחודא שלים לאקמא שכינת' מעפר' ולזמר עריצים ולהכרית כל החוחים הסובבים השושנה העליונה וליחדא לה בבעלה בשם כל ישראל אני עוסק בספר הקבלה הזה. ויתחיל למודו :

הלל גמור

אמר עבד פלח לאלהי שמיא המאיר לארץ ולדרים. אית ש׳בת ל׳איש מ׳כל ה׳דברים.
ב׳ר׳איתי ר׳איה ודברים ברים. א׳הובים ב׳רורים ר׳וממות ה׳אל מ׳דברים.
במי זה הספר. אילה שלוחה הנותן אמרי שפר. אשר על זה חצני אזרתי.
ובאל חי וקים בטחתי. בשאותי התחלתי. ובו נסמכתי. כשאותו גמרתי.
וממנו שאלתי. להפיק רצוני ושאלתי. ולמצא חן בעיניו בקשתי.
ולהבינני בסתרי סודותיו אותי. כי מה אני ומה ביתי. שעד הלום הובאתי.
אם לא אתבונן אחריתי מראשיתי. ואלם אני אדרוש אל אל ש׳ב׳מקום קרבני אקריב
פרי אדמתי. הלא היא זאת כתיבתי. ותהי זאת נחמתי. ת׳עטרני רצון אלהי בחיי
ואף כי אחרי מותי. ומעם אשר ימים רבים בכתיבתו נתעכבתי. הלא היא מצד
תלמידים השותים מים מאתי. בטורח גדול מהכיל נלאתי. ובדקדוק גמור שני ימים
בכל שבוע היא שקידת כתיבתי. והם חמישי וששי יען אין בהם צורך כ״כ לקריאתי.
וגמרתי אותו בעזר האל ותורתו. י׳ום ה׳ששי בשבתו. ו׳הוא ה׳שנים עשר לאדר שני
משנת **נפשנו** חכתה ליי לפ״ק בעיר ואם בישראל העירה **תאמאנרת** יע״א. על
ידי אני הצעיר הדומה לחרגא דיומא ולא שמיה השמח בדברי תורה הנשען על
קדוש ישראל עבד נרצע לקונו ומשועבד לבעלי תורה ע״ה

שלמה ן׳ אברהם ן׳ שבת

אוֹר נֶעְלָם יִתְנַשֵּׂא וְיֵאָסוֹף.
עַצְמוֹ מְנוּחָה סְבִיבוֹת יִכְסוֹף.
אֶמְצַע אוֹרוֹ פִּנָּה וַיַּחְשׂוֹף.
הַמָּאוֹר הַגָּדוֹל נִקְרָא אוֹר אֵין סוֹף:
מָשַׁךְ קַו אוֹר לִהְיוֹת אֶצְלוֹ אָמוֹן.
לִבְנוֹת עוֹלָמוֹ פִּנָּה וְאַרְמוֹן.
גַּם בְּעִיגּוּל וְיוֹשֶׁר וְהָמוֹן.
הֶאֱצִיל סְפִירוֹת אָדָם קַדְמוֹן:
עם

אור. דע כי תחלה הכל וראשית כל ראשית היה כל המציאות העולמות העליונים אור פשוט ונק' אור א"ס לפי שאין לו קץ ותכלית וכאשר עלה ברצון המאציל ובורא ויוצר ועושה העליון להאציל הנאצלים לסיבה נודעת והוא להקרא רחום וחנון כי אם אין בעולם מי שיקבל רחמים ממנו איך יקרא הוא רחום ולכן אז צמצם עצמו באמצע האור שלו בנקודת המרכז וצמצם עצמו לסביבות ובצדדין ונשאר אויר חלל פנוי באמצע האור כלו בלתי אור כלל:

משך. יורה דעה כי אחר הצמצום הנז' של המאציל העליון משך אז קו אור מאור א"ס לתוך החלל כעין צנור ומלא אותו החלל העגול אבל נשאר מקום פנוי בין האור שבתוך החלל ובין אור א"ס המקיף את החלל כזה שאל"כ יחזור הדבר לכמות שהיה בראשונה ודרך הקו הזה נמשך אור הא"ס שהוא המאציל אל תוך החלל כעין צנור דק ומלא אותו המקום החלל העגול ועי"כ מתדבקים המאציל בנאצל ויש בחי' מעלה ומטה באצי': והנה האור הזה הנמשך אל תוך החלל נחלק לב' בחי' בחי' עגולים אלו תוך אלו ד"מ אור ספי' הכתר הוא עגול א' ובתוכו עגול אחר והיא ספי' החכמה וכן כיוצא בזה עד תשלום י"ס דא"א ובתוכם י' עגולים אחרים דאבא ובתוכם י' עגולים אחרים והם י"ס דאימא וכן עד סיום כל פרטי האצי' ובכל עגול ועגול יש ג"כ עגול אחר והוא בחי' מקיף של אותו העגול: והבחינה הב' כי דרך צנור קו ישר מתפשט אור דוגמת העגול ממש רק שהוא ביושר והוא מתפשט דרך קוים וזו הבחי' נק' צלם אלקים וכמעט שכל ספר הזו' והתיקו' אינם מדברים כי אם בזה היושר: ודע כי יש בזה האצי' מיני עולמות לאין קץ ואין אנו עתה בביאורם: אבל נתחיל לבאר פרט א' אשר הוא כולל מציאות החלל הזה וממנו מתפשטים כל העולמות כלם והיא בחי' מציאות א"ק לכל קדומים הנז' בזוה' והתיקוני' ואחריו נמשך סדר המדרגות כולם: ובזה החלל נמצא זה הא"ק לכל קדומים ויש בו מציאות י"ס והם ממלאות כל החלל הזה. ואמנם תחלה יצאו י"ס שלו בדרך עגולים אלו תוך אלו ובתוך עגולים האלו ובדרך יושר באורך כל העגולים האלו נמשך ציור קומת אדם א' בי"ס ואין אנו עוסקים בבחי' העגולי' רק בבחי' היושר לבדו ובזה האדם הנז' יש בו בחי' עצמות וכלים כי צמצום האור גרם עביות והווית הכלים ואין לנו רשות לדבר יותר במקום גבוה זה

אור. פי' אור א"ס כי הוא נעלם ומכוסה ויושב בסתר עין לא ראתה: והנה רש' דעתיק היא נק' רישא דלא אתיידע כ"ש אור הא"ס ב"ה כי עתיק הוא מלביש את א"ק מטבורו עד רגליו שהו' שליש התתון וזה האור דא"ס מתלבש בתוך א"ק אלא שאין לנו רשות לדב' במקו' גבוה זה: המאור הגדול. דרך השאלה על אור הא"ס ומקומו המיוחד לו הוא הפארת:

משך. יכון במוצא כי אח' הצמצום הנז' של המאציל העליון המשיך לתוך החלל קו אור הוא הצנור הדק שנכנס מאור הא"ס אל תוך החלל: פנה וארמון. כנוי אל העולמות שנאצלו תוך החלל: עיגול ויושר. רמז על י"ס עגולי' וי"ס דיושר: והמון. פי' המונים וחיילות וגדודי בחי' שהיו בספי' עגולים ויושר וגם מקיפים כמ"ש בדר"ק:

ונ"ל מעט להמתיק סוד ולומר לסימנא בעלמא כי זה רמז הכתו' באו' כפלח הרמון וגו' והוא כי אותו החלל אשר היה ריקן בעת הצמצום אחר האצי' נעשה כפלח הרמון מלא מכל טוב לפי שבו הוא הא"ק מבריח מן הקצה אל הקצה וכל הפרצופים של האצי' וכל העולמות: ואח"כ פי' דבריו ויאמר כי זה
המקום

א בראשית ה' ט"ז. ב משלי ה' ל'.

והמשכיל

שם[א] שם לו ע"ב ס"ג מ"ה ובן ארבע. טעם ניקוד ותג ואות קבע. טעמים עליונים בסוד ה' נבע. אזן לא תמלא עין לא תשבע:

מקים הוא מכסה לגמרי כלו' מגד הגמלים יהיה אל הגרדן והסביבות של התלג והחלל הוא לפנים מהגמנים יהיה רוקן כעת הגמנים ואחר הלגלו' גמלא מכל טוב כמו כלה הרמון: ירה ג"כ יוכל להמתיק סוד הכתו' ויברא אלהים את האדם בצלמו דקבה דהיא מיירי דצלמו היינו צלם אלהים יסוד א' זכר ונקבה ברא אותם אותו הז"ל וכמ"ש אני בספר יהיה כי הכתו' רמז על עגול ויושר דא"ק ויהיה פירו' הכתוב ויברא אלהים היה המאציל העליון ב"ה את האדם הוא א"ק בצלמו ר"ל בצלם אור הא"ס הוא דוקא שאור א"ס מקיף את החלל הלגו' ר"ל אין ירצו ספיר' בתחלה כדרך עיגולים אלו תוך אלו וא"כ בצלם אלהים שהיא היושר ברא אותו כי היושר נק' צלם אלקים וא"כ פי' שעיגול ויושר הם זכר ונקבה כלו' יש בהם י"ס שהם זכרים ונקבות וכן ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן הם זו"נ:

עוד יוכל לומר ויברא אלהים את האדם פי' אדם הא' בצלמו ר"ל בצלם ו' שהוא ז"א כמ"ש לקמן בצלם אלהים וא"ת ה"ד לזה אמר זכר ונקבה כלו' דו פרצופים נבראו כמ"ש ז"ל:

שם שם לו. יבין שמועה כי זה הא"ק יש בו ד' שמו' ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן וכולם כלולים מטנת"א וטעמים ס"ג ועליו מהאזן בסוד ה' שרי"ם של האזנים הם מקובצים ולא היה ניכר בהם בחי' ספר:

ויראה לי להמתיק סוד ולומר כי זה הוא כוונת הכתוב כי אזן מלין תבחן והוא כי עם שהאזן הוא בחי' ס"ג עכ"ז גם שמות האחרי' ע"ב ס"ג מ"ה כלולים בו ובאזנים בתוכו וע"ה שס"ג הוא בחי' נקודות הוא ג"כ כלול מטנת"א והטעמים דס"ג מגיעים עד הפה דא"ק וז"ש וחיך אוכל יטעם לו כלומ' כי החיך שהוא בפה יש בו טעמים והוא כי טעמים דס"ג מתחלקים בהורות את"פ טעמים עליונים שע"ג האות כגון זרקא וכיוצא בהורות האזן והאמצעים בהם פסק ומקף בחוטם והתחתונים בהורות הפה: אזן לא תמלא. פי' לרוב העלם ודקות אורו האור:

והמשכיל יבין הלאות דבר מאחריתו ואמנם אוני כלו אמנ אלא שבשבך האור אחר בתוכו נק' כלו יהיה זך ובחי' בתגלית היכות והבהירות והזיכך. והנה זה הא"ק מבריח מן הקצה העליון אל הקצה התחתון בבג בגל האצילות ובו כללים כל העולמות כמ"ש: והנה בבחי' פנימיותו ועצמיותו אין לנו רשות לדבר אלא במה שנאצל ממנו והנה להיות אור הא"ס גדול מאד לא היו יכולי' לקבלו אלא באמצעות זה הא"ק ואבי' ממני עצמי אין מגיל' לקבלו אם לא אחר יניקת אורו לתוך דרך הנקבים והחלונות שבו שהם האזנים והעינים והחוטם והפה ונבאר ענינם עתה דע כי אין מציאות נזכר קומת אדם בעולם בלא יהיו כי כלולות כל בחי' האלו אשר כוללים כל האצי' וכל העולמות ואלו הן ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן כמו שידוע לידועים. ועזה נבא לבאר הבית הג':

שם שם לו. ירצה דשם כי אלו הארבע הויות הנז' הם שי"ה בחי' טעמים ע"ב. ובחי' נקודות ס"ג. ובחי' תגין מ"ה. ובחי' אותיות ב"ן. וכל שם מאלו הד' כולל טנת"א: והנה הקרקפתא של זה הא"ק שהיא ראשו עד מקום בחי' האזנים היא נק' ע"ב והיא בבחי' הטעמים שלו כנו' עם היות שגם בבחי' ז' לבדם כלולים טנת"א אלא שאין לנו רשות לדבר בזה: והנה אע"פ שאנו מכנים כנויים אלו כגון אדם וראש ואזנים ועינים וכיוצא מבאר הכנויים אינו רק לשבר את האזן לשיבנו הדברים לכן אנו מכנו' כנויים אלו במקום גבוה זה. אמנם עיקר כנויים אלו מקומם מן עולם האצי' ולמטה כי משם והולך יש בחי' פרצופים והנה מבחי' האזנים נתחיל לבאר בקיצור גמרך הנה מהאזנים ולמטה מתחיל שם ס"ג שבו והוא כלול מטנת"א והטעמים יש בהם ג' מינים עליונים שע"ג האות ואמצעים שבאמצע ותחתונים שתח' האות ואור היוצא מא"ק דרך שערות הראש אין אנו רשאין להתעסק בו ונתחיל מההבל היוצא מהאזנים כי הוא ס"ג ובאמת הוא כהבל שהוא אור מהאזנים הוא מתעבה קצת מאור פנימיות הגוף אבל עכ"ז היא

א במות פ"ו כ"ה.

הלוך[א] ילך מאיר עברי פניו.
עד שבולת הזקן מכווניו.
וחוטם ופה חזה טבור מחניו.
איש איש כפי שניו:
באורות חוטם י"ד נפרדים.
פסק ומקף סוד זעיר צמודים.

טעמים

גדול יותר מבחינת הכלים והגוף של א"ק ואותו אור היוצא מהאזנים נתפשט בצדדי הפנים ואינו נוגע בהם אלא חופף עליהם. ובזה נבא לבית שאחר זה המתחיל:

הלוך ילך. יורה דעה כי אור האזן מתפשט דרך הפנים עד שבול' הזקן ושם נתחברו יחד י"ס ימניות מאזן ימין הם מקיפים וי"ס שמאליות מאזן שמאל הם פנימיים אבל לא היה חבור גמור כי נשאר חלל מועט ביניהם והארת אור זה מתפשט ומאיר בכל צדדי הא"ק אבל עיקר האור הוא בבחי' הפנים: והנה בבחי' הראש שאין בו נקבים וחלונות עד מקום האזנים לא יצדק שם פנים ואחור כי האור הזה כולו שוה אבל כשיש בו נקבים שהוא מהאזנים ולמטה יצדק שם פנים ואחור שכל הנקבים ממשיכים האור למטה דרך הפנים ולחוץ ומה שאין בו נקבים נק' אחור. והנה אזן גי' ס"ג חסר ה' אחרונה כי מכאן מתחיל שם ס"ג כנז' והם בבחינת הטעמים העליונים של ס"ג אות' שהם למעלה מן הפה ועדיין לא נתגלה בהם בחי' כלי כלל ויצאו מקושרות בהכלים ולא ניכר בהם בחי' י' כלל רק צורת ה' שהיא ה' פרצופים שהם א"א ואו"א וזו"ן שהם שורש הי"ס והיא ה' אחרונה משם ס"ג כי אזן גי' ס"ג חסר ה' אחרונה ויצאו הי"ס בסוד ה שצורתה דו שהיא בגי' י' ואף הה' פרצופים יצאו כולם מקושרים באות ה' ובא מרוחק האור הפנימי מן האור המקיף כדי שיוכל לקבל האור ולהיות כי באו מקושרים לא הי' להם בחי' כלי כלל ואח"כ באו הטעמים האמצעים והם סוד האור היוצא מחוטם א"ק:

באורות חוטם. יורה דעה שכאשר יצאו אורות החוטם יצאו נפרדים ולא מקושרים כאורות האזן וגם יצאו בסוד ו"ד וחוטם גי' ס"ג ע"ד הנז' באזן ונמשכו ביותר עד החזה וזהו עיקר האו' כמ"ש באזן ימין מקיף ושמאל פנימי וגם כאן בא מרוחק הפנימי מהמקיף אבל לא כ"כ כמו באזן ששם יש הרחק גדול מאזן לאזן ונקבי החוטם סמוכים קצת ולכן לא היה בהם גם בחי' כלי כי אינם סמוכים ממש וכאן נתגלה סוד הוצי' בצורת ו' כי הטעם צורתה ו' והו' בחי' רוח וכתי' כל אשר נשמת רוח חיים באפיו כי הרוח מתגלה באף וגם החוטם הוא צורת **א** ב' נקבי' וכותל המפסיק וב' ווי"ן בים בנקב החוטם הוא וא"ו וגם כי אלו הב' ווין של הנקבי'

הלוך. יבין שמועה כי בצדדי הפנים הוא מתפשט אור האזן והוא חופף עליהם ולא דבק ומגיע עד מקום שמתחברים הלחיים למטה בשבולת הזקן שהוא התחי' הזקן ואור החוטם מגיע עד החזה ואור הפה עד הטבור: איש איש. פי' כי אור החוטם שהוא גדול ועליון מאור הפה הגיע עד החזה שהוא ג"כ עליון מהטבור ואור הפה שהוא תחתון הגיע עד הטבור שהוא התחתון:

ונ"ל להגיד לך אחי המעיין ציון והוא כי מלת אזן יש בה א"ז פי' אזן זקן. כי אור האזן מגיע עד שבולת הזקן וחוטם מתחיל באות ח'. וחזה שהוא גבול חוטם מתחיל באות ח' ג"כ לרמוז כי אור החוטם מגיע עד החזה: והפה אורו מגיע עד הטיבור הסי' הוא פה אל פה כי הטבור ג"כ נק' פה כי משם ניזון העובר במעי אמו והוא כמו הפה עם היות שפה התחתון הוא ביסוד:

עוד סי' אחר והיינו דאמרי אינשי שח"ע בראש ר"ל שבולת הזקן וחזה וטבור הם סופי אורות אח"פ שהם בראש ומגיעים עד המקומות הללו:

באורות. יורה דעה כי אור החוטם יצא בסוד ו"ד להורות על קצת גלוי הי"ס כי האורות אזן היו בהם הי"ס נעלמות מאוד בציור ה' לא כן בכאן בחוטם התחילו להתגלות קצת: פסק ומקף. שהם צורת ווי"ן הם סוד ז"א הנק' ו' דהויה שנתחלקה ונפסקה: צמודים. ר"ל טעמים אלו האמצעים פסק ומקף שהם ב' ווי"ן כשהתחברם יהיה צורת ד והיא הוראת

א תהלים קכ"ו ו'.

טעמים תחתונים בפה הם אחדים. עשר ספירות עולם העקודים: ניתן בחבורם בלי חמדה. זך ובהיר מאודם פטדה.

בסוד

הוראת הד' של הה' שיצאה מאזן ועכשיו נתגלית בחטם: טעמים. פי' טעמים של ס"ג התחתונים יצאו בסוד הפה והם אחדים ר"ל מיוחדי' ומקיפים על הפנימיים: י"ב עולם העקודים. פי' כאן בפה יצאו עקודים הי"ס מקיפים עם הי"ס פנימיים ולא כמו שיצאו מהאזן והחוט' שהם נפרדים וכאן נתחברו והיו מקושרי' ועקודים:

ונ"ל להמתיק סוד ולומר כי זו הי' כוונת הכתוב כי אזן מלין תבחן עם היות שכבר כת' לעיל יה' פה בענין הזה והוא כי האזן עם היות שהאור שיצא ממנה הוא בצורת ה' שהיא אות א' ומלה א' עכ"ז בהתלבשו באו' החט' התגלה בב' אותיות וב' מלות שהם ו"ד ועכ"ז לא יספיק לגלוי האור עד הגיעו לפה ובהגיעו לפה שם נעשו קמ"ח כמ"ש בש' האוצרות וז"ש וחיך אוכל יטעם לו דאלת"ה הו"ל פתח בכך וכו':

ניתן. יבין שמועה כי ע"י שכאן בפה יצאו י"ס מקיפים עם י"ס פנימיים מחוברים עי"כ הוא נעשה בחי' הכלי אבל זה הכלי הוא זך ובהיר בתכלית הזכו' והבהירות והזיכוך אלא שבערך האור שבתוכו נק' כלי ועכשיו יש קצת גלוי אל האורות ולא כמו שהיו קודם באזן וחטם: והנה הה' שבאזן צורתה ד"ו שהו' שבר וב' אזנים ב' יודין ומהחוטם יצאו ו"ד שני פעמים ואם תקח ה' של אזן ימין שמספרה י' ותצרפנה עם ו"ד של נקב ימין של החוטם הרי א' אח' שצורתה יוד כזה א: ואם תקח י' שבאזן שמאל עם ו"ד שבנקב שמאל של החוטם הרי א' אחרת בציור יו"ד: ואם תקח י' שבאזן ימין ותחברנה עם הו' של חוטם ימין ותקח ג"כ י' של אזן שמאל הרי א' אחר' בציור יוי: ואם תקח י' של אזן שמאל וגם ו' של נקב שמאל מהחוטם וי' של אזן ימין הרי א' אחר בציור יוי: והם ד' אלפין ב' בציור יו"ד וב' בציור יו"י ואלו הד' אלפין הם הוראה אל הד' שנתגלית ונכנסים בפה ונעשים ד' הבלים ונעתקים ע"י השניים ועכשיו מתגלים בפה ויש כח אל המקבלים לסבו' האור:

ובזה נ"ל להמתיק סוד ולומר כי זהו כוונת הכתוב כי יי' יתן חכמה והוא כי עם היות שיצא האור מהאזן והחו' של א"ק והוא חכמה כי החכמה היא י' של השם ב"ה והותו האור של אזן וחטם הוא מספר עשר שהוא י' כנז"ל עכ"ז עיקר הוא אורות הפה כי שם הוא עיקר גילויים וז"ש מפיו דעת ותבונה כלומר שידעו ויכירו באותו האור כשמגיע לאור הפה ונעשים שם ד' הבלים שהוא הוראת הד':

ועם זה נמתיק סוד ג"כ ע"פ ישקני מנשיקות והוא לשון פרנסה ומזון ומלת שלמה שפי' מלך שהשלום שלו שהיא פרצוף האצי' הוא שואל פרנסה מאורות הפה של א"ק שהוא עולם העקודים ולכן אמר פיהו בכנוי נסתר

הנקבי' שבחוט' נתחלקו לי"ב אלפין ועם החוטם הם י"ג כמנין וא"ו להורות כי למעלה באזן הוא בחי' ע"ב וכאן בחוטם הוא ס"ג וההפרש שבין ע"ב וס"ג הוא במלוי זו הוא"ו וב' ווין אלו הם בחי' טעמים אמצעיי שהם פסק ומקף וכשהתחבר ב' ווין שהם פסק ומקף יהיו ד ואמנם עיקר גמר גילויים הוא באורות הפה: ודע כי אורות האזן הם יחידים עד הגיעם לחוטם וכשמגיעי' לאורות החוטם מתלבשים באורות החוטם עד שבולת הזקן וכן אור החוטם כשמגיע לפה מתלבש באור הפה ועד החזה הוא מלובש באור הפה בבחי' נשמ' פנימית אליו: ועם היות כי אור הא"ק כולו שוה ע"י רדתו למטה והתרחקו והוא מתעבה עבוי אחר עבוי כי אור האזן הוא זך מאוד וכאשר נמשך בפנימיות הא"ק עד הגיעו עד החוטם ויורד למטה מתעבה וכן אור החוטם וה' כי בהתרחק ממקור העליון הוא מתעבה אבל לא לסיבת האור כי כולו הוא שוה כנז' אך המשכיל יבין כי אור המוחין נק' ע"ב ואור הזה נק' ס"ג:

ניתן. יורה דעה כי אורות הפה יצאו בחבור גמור המקיפים עם הפנימיים והם הטעמים התחתוני'

בְּסוֹד נֶפֶשׁ אֲשֶׁר לוֹ צְדָה, [א] כִּי הִיא כְסוּתֹה לְבַדָּהּ: צִיּוּר מְקוֹם אוֹר בְּדַקּוּת נִמְרָץ.

מאור

שלמטה מן האות ויולאים דרך לנור א' ויען הם מתרחקים ויולאים ממקורם העליון אף אם יהיו מחוברים יוכלו התחתונים לקבלם ועי"כ נעשה בחי' הכלים אך כאן לא היה כי אם בחי' כלי א' לבדו והאורות נתלקים לי' ונק' עקודים: ופי' הענין כי הנה כתי' ואשא עיני וארא׳ה כל העתודים העולים על הלאן עקודים נקודים וברודים כי ראיתי את כל אשר לבן עושה לך כי בפסוק זה רמוזים כל הבחי' האלו שאנו מדברין כאן כי לבן הוא סוד לובן עליון אשר הוא קודם, כל האלי' הזה והוא היה עושה כל אלו הבחי' שהם עקודים נקודים וברודים ללורך האלי' שיאלל אחריה הנק' שמו יעקב והתחיל בעקודים כי הם האורות היולאים מהפה של א"ק שבהם התחיל להיות גלוי הויית הכלים להיות י' אורות פנימיים ומקיפים מחוברים וקשורים יחד בתוך כלי א' אשר לסיבה זו נק' עקודים מלשון ויעקד את ילחק בנו ר"ל ויקשור אבל האורות היותר עליונים של האזנים לא נתבארו בפ' הזה כיון שעדין לא נתגלה בהם הויית הכלי ואח"כ למטה בע"ה נבאר בחי' הנקודים והברודים:

ציור מקום אור. יורה דעה כי בהתחבר אלו האורות שבפה הפנימיים עם המקיפים הם מכים ומתבטשים זה בזה ומבין הכאותיהם נופלים נילולים נעשה בחי' כלי א' ולכן נק' מקום זה פ"ה כי פה גי' ס"ג וכ"ב אותיות לרמוז על מה שנתחדש במקום הזה שהוא ענין הויית וגילוי הכלים שנתגלה בחי' הויית הכלים כאן ע"י הכ"ב אותיות שהאותיות הם בחי' כלים ויצאו עשרים ספי' מזה הפה י"ס פנימיות וי"ס מקיפות

נסתר: ואמר כי טובים ר"ל כי בהגיע האור לפה אז נתגלה ונתקן כשלחן הערוך והוא כי הי' בהם בחי' כלי עם שהוא זך ובהיר מ"מ יתמעט האור ואז יוכלו הנאצלים לסובלו: ואמר דודיך לשון רבים לרמוז על ב' אורות אזן וחוטם כי כאשר נתלבשו באור הפה היה יכולת לקבלם: ואמר מיין להורות כי אלו הם טעמי' ס"ג וס"ג הוא בבינה ושם הוא סוד היין: א"נ כי באזן וחוטם לא יש רק ס"ג כי אזן גי' ס"ג חסר ה' ועם הה' היולאת מהאזן הוא ס"ג וכן חוטם גי' ס"ג אבל פה גי' ס"ג וכ"ב אותיות והאותיות הם רומזים אל הכלים וז"ש ישקני מנשיקות פיהו שהם אורות הפה הנז' יותר מיין שהוא חוטם ואזן העולה ס"ג כי כאן בפה יש ס"ג וכ"ב אותיות שהם הכלים:

עוד נוכל לומר ישקני וגו' והוא לשון נשיקות ממש ורמז לנו ענין זווג נשיקות דא"א שהוא נעשה בפה ע"י חיך וגרון שהם יסוד ומ' דחכמה דאריך כי הבינה דאריך ירדה בגרון כמ"ש בתיקון א"א בבית המתחלת בסוד חיך וגרון תתחבר החכמה והוא זווג הנשיקין והנה הז"א שואל אותה האדרה ושפע הנשפעים מאותו זווג הקדוש וא' פיהו להיות כי א"א הוא נעלם מאד ויודק בו לשון הו' שהוא נסתר כמ"ש בזוהר הקדוש ע"פ והוא ישקיט וגם האר"י ז"ל ע"פ ראו עתה כי אני אני הוא וגו' ואו' מיין לרמוז על הבינה דא"א שהיא בגרון כמ"ש:

עוד נוכל להמתיק סוד ולומר כי זוהי כוונת הכתו' עורי לפון וגו' כי בא להורות על אורות האזנים ימין ושמאל ואמר הפיחי גני לרמוז על אורו' החוטם שהוא האף כי מלת הפיחי שייך באף כמש"ה ויפח באפיו: יזלו בשמיו הם אורות החוטם ג"כ ויאכל פרי מגדיו רמז לאורות הפה שבם סיד האכילה: בסוד נפש. פי' כי אור הפה לא יצא רק בסוד נפש לבד ועדין לא הי"ל רוח ונשמה כי כל אור לריך שיהיה כלול מנר"ן ח"י: כי היא כסות'. ר"ל כי היא כסות' תתלבש באותו האיר הפה ולא רק: אינ"מ על הכלי הנז' במלת כלי חמדה כי האור היה מי"ם לא כן הכלים לא עצרה:

ציור, כי הכלי של האורות הנז' אסור להזכיר כאן במקום עליון שם כלי לכן לא הזכיר מלת כלי רק מקום האור והיינו הכלי ולא כלי רק המקום אשר שם הוא האור שהוא הכלי ההוא זך ובהיר ונעבה מהכאות והבטישות

א שמות כ"ב כ"ו.

והבטיבות שמכון ומתעטן לאור הפנימי עם המקיף זה בזה כנופלים נעלים מהאורות ומהם נעשה הכלים: ונראה לי להמתיק סוד פסוק יפיפית מבני אדם וגו' והוא כי לעיל מניה כתיב לשוני עט סופר וגו' לרמוז על אורות הפה בנקיפה מבני אדם ר"ל מאלו אורות היוצאים מא"ק אין השם פירוש הדברים ואמר הוצק חן ר"ל מלבון כד יינוק חן מלבון ויתן שם ישראל ויהיה חן שם דבר לשון חניה והכונה להיות כי אורות היו מחוברים ומהודקי' בתוך הפה לא כמו שהיו בחוטם ובאזן שהיו נפרדים הפנימי והמקיף זה בזה ונעשה הכלי וע"י כן יכולים הנאצלים לקבלו וזהו ע"כ ברכך וגו' כלומ' מכח אורות האוזן נעשה הכלי וברכך אלהים לעולם כלומ' שתהיה מבפיע מברכתך לעולמות כלום פה היא בדבר אחר וברני כי אסור להזכיר בזה המקום שם כלי: ולכל בני ישראל לא יחרץ לבונו להזכיר בפה דא"ק שם כלי כי היא מקום עליון ונורא מאד:

ובעלות כל אחד. כשעלו כל האורות אל המאציל העליון לקבל ממנו תשלומיהם לפי שעד

עתה

מקיפית ומסבבות עד הטבור של זה הא"ק אבל מאור ג"כ דרך האזן והסביבות דא"ק אבל עיקר היא עד הטבור: והנה באזן והוטם לא היו כי אם ב' בחי' פנימי ומקיף אבל כאן יש ד' בחי' ואלו הן פנימי ומקיף באור הם ב' ופנימיות הכלי וחיצוניותו הם ב' אחרים הרי ד': והנה יש בפה הבל ודבו' עליוני' בלתי העליון והבל ודבור התחתונים בלתי התחתון וב' ההבלים הם האורות הבל עליון אור מקיף והבל תחתו' אור פנימי ודבור עליון חיצוניות הכלי ודבור התחתון פנימיות הכלי והאורות שהם ההבלים הם בימין הפה והדבורים שהם הכלים הם בשמאל הפה: ודע כי כמו שאור המקיף גדול מאור הפנימי כן חיצונית הכלי גדול מפנימיותו ואע"ג שבחוש הראות נרא' להפך הטעם הוא כי אור חיצוניות הכלי לרוב גדלו אינו נגבל תוך הכלי והפנימיות הוא נכנס לתוכו ולהיות האור נגבל תוך הכלי הוא מאיר בפנים יותר אבל החיצו' גדול ממנו ואז שניהם האורות מקיף ופנימי מאירי' בכלי האור המקיף הגדול מאד בחיצוניות הכלי הגדול ואור הפנימי הגרוע מאיר בפנימיות הכלי הגרוע ובזה הם שוים המקיף עם החיצוניות והפנימי

מֵאוֹר הַמַּקִּיף וּפְנִימִי נִקְרָן׃
בְּלוּם[א] פֶּה מְדַבֵּר יְהִי רָן׃
וּלְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לָשׁוֹן לֹא יֶחֱרַץ׃
וּבַעֲלוֹת כָּל אֶחָד אֶל מַאֲצִילֵיהֶם.

עלו

עם הפנימיות דאל"כ היה נשאר חיצוני' הכלי בלי אורה לכן הוצרך בחיצוניות יותר גדו' כדי שיאיר כי אור המקיף הגדול ואור זה בזה היטב: ואעפ"כ חיצוניות הכלי אינו מאיר כמו הפנימיות לפי שאור המקיף אינו דבק ומצומצם בחיצוניות הכלי כמו אור פנימי שהוא נגבל ומצומצם בפנימיות הכלי: והנה הג' בחינות של הטעמים הם נה"א כלולים בהם: ואלו האורות של העקודים לא יצאו שלמים כי כונת המאציל להתחיל עתה הויית הכלים להלבים האור לצורך המקבלים ובהיות שיצאו בלתי שלמים חזרו לעלו' אל שורשם כדי להתתקן ועי"כ נעש' בחי' הכלים והכלי היה בכח בבחינ' האור היותר עב וגם והיה מחובר בו בעצם היטיב וכאשר יצאו מהפה יצא הכל מעורב יחד וע"י יציאת האורות לחוץ לפה האור העב והנה קנה עביות יותר וכאשר חזרו לעלות האורות האלו אל שורשם אותו האור העב שהנה קנה עביו' יותר על עביו וע"כ לא יכול לחזור אל מקורו ונתפשט האור מתוך הכלי למקורו וכאשר חזרו האורות מהמאציל וקבלו תשלומיהם אזי לא נכנסו האורות בכלים שלהם אור החכמה נתלבש בכלי הכתר וכן עד"ז כל הספירות כולם ויכלו הכלים לקבל האור ההוא המועט ממה שהיה בתחלה כי הכתר לא חזר לירד ולבוא אלא ישב עם המאציל העליון והנה כאשר לא יצאו רק בסוד נפש בלבד וז"ס הפסוק נשבע יהוה בנפשו כי האו' שנק' נקודי' כמ"ש והוא הנק' הוי"ה נשבע כמו שגדול ממנו והוא עולם הנקודי' שאלו הספירות בסוד נפש: ואמנם עתה בחזרה היה הכתר חוזר בתחלת כולם נמצ' שיצא האחרון ונכנס ראשון והמלכי' היה להיפך כי יצאה א' ונכנסה האחרונה: וז"ס הפסוק אני ראשון ואני אחרון וביאור זה הפסוק יצדק בין בספי' הכת' בין בספי' המלכות אלא שזה היפך זה וכו':

שבעלות הבינה נעלמה הח' בכל אורותיה ומקיפיה וגם הז"א בעלות החסד אשר למטה מהבינה גם הוא נעלם בכלה' אורותיו נר"ן ח"י הפנימיים כולם וב' מקיפיו חיה ויחידה באופן שהם לא עלו אל המאצי'

לקבל

א במות י"ח ז'.

עָלוּ מַדְרֵיגָה לִמְקוֹם חֲבֵירֵיהֶם.
וּבְרִדְתָּם[א] קָנוּ כָּל הַצָּרִיךְ לָהֶם.
וְהוּא עוֹמֵד עֲלֵיהֶם :
רְשִׁימוּ הִנִּיחוּ לְמַה שֶׁלְּמַטָּה מֵהֶם.
וְכֶתֶר גַּם הִיא וְיָשְׁבָה עִם מַאֲצִילֵיהֶם.
כִּי רַחֲמָנִים[ב] בְּנֵי רַחֲמָנִים הֵם.
יְשַׁלְּחוּ כַצֹּאן עֲוִילֵיהֶם :
אַחַר נְקוּדוֹת יָבוֹאוּ מִסַּ"ג.

על

לקבל תשלומיהם כי כבר היה להם כל מה שלריך רק כדי שלא להפריד מאביהם ואמם. הוא לבד שעלו א"כ ללורך הכלים כדי שיהיה להם כלים כי לורך כל החזרה הוא לעשות בחי' הכלים : ועתה לבאר איך היה עושה בחי' הכלים ע"י הסתלקות האורות למעלה והענין כי כשנתעלו האורות למעלה נשאר האור העב והגם למטה בבחי' כלים :

רשימו הניחו. יור"ד כי הנה טבע האור להאיר רוצה בעת שמסתל' להאיר למה שלמטה ממנו ולכן האורות האלו כולם הניחו רושם במקומם לאיר למה שלמטה מהם כילד הכתר בעלייתו הניח רשימו במקומו ללורך החכמה וחכמ' לבינה וכעד"ז כל הספי' כי חפץ העליון להאיר לתחתונים כחפץ האב להשפיע אל הבן ולכן כולם מניחים רשימו לבד המ' שאין כפי' אחרת תחתי' והנה הרשימו הוא מהאור הא' שהוא יושר ורחמים ואינו מסתלק לעולם אפי' כשחוזרי' לעלות למאציל וכשבאים הספי' מאת המאצי' פניהם למטה כנגד המקבלים ואותו האור שמשפיעים הוא יושר ורחמים אבל בחזרתם עלית פניהם למעלה כנגד המאציל ואחוריהם למטה

עתה חסירים נר"ן ח"י ולא יש בהם כי אם נפש כמ"ש עלו מדרגה פי' כי בעלות הראשונה אל המאציל העליון עלתה ב' למקום הא' המ' למקום היסוד : ובירידתם היו האורות נמשכים להם מאת המאציל והוא עומד עליהם לתת להם די מחסורם נר"ן ח"י :

אחר נקודות. יבין שמועה כי עתה נשלמו בחי' הטע' דס"ג דא"ק שאמרנו שהם ס"ג הוא באזן חטם פה והם ג' מיני טעמים שזכרנו והנקודות דס"ג יצאו מטבור דא"ק כמ"ש בזו' הקדוש ז"ל ופריס חד פרסא בטבורא דיליה פי' שנתלמלם האור מטבור א"ק ולמעלה ובהיותו מלומל' ונפרס אותה הפרסה בחוכיות א"ק יצא האור מלמעלה דרך העינים ומלת פסג הוא לשון דליג מן פסגו ארמנותיה ואחור נסוג מן נסוגו אחור ורמז על המית' והשבירה שהיה בהם יעקב הוא ס"ג להיות שכללו' א"ק מן האזן ולמטה הוא בחי' ס"ג שהו' נקבה וגם בבחי' הפרטות הנקודו' הם ס"ג והטעמים הם ע"ב וס"ג הוא בבינה דדינין מתערי' מינה ונק' בוצינא דקרדינותא לכן היה בהם המית'

כנגד הספי' שתחתיהם : והנה מכאן נוכל להבין איך גם בעולם העקודים היה מציאות בחי' בטול המלכים בלד מה כי עליית האורות והתעלמותם אל המאצי' הוא ג"כ בטול המלכים בכאן בעולם העקודים : אמנם בכאן היה מקלקל ע"מ להקן כי הכוונה היא בעלותם כדי לעשות כלים אבל בנקודים היה בטול ומיתה גמורה ממש אבל לפי שמן העקודים התחילו הכלים להתגלות קצת לכן גם בהם היה קצת בטול והמ"י כי גם בא"ק כל הצמצומים שבארנו וגם מ"ש בענין צאת הנקודים ממנו ואיך צמצם עצמו דפריס פרסה חד בטבור' דיליה כל זה קרוב אל בטול המלכים ודברים אלו אסור להרחיב בהם הדבור ולהוציאם בפה והמ"י : ודע כי במ' של עולם העקודים נשארו בה שרשים אל הנקודים שנבארם בע"ה. ועד"ז הוא בכל האצי' כי מ' שבשרשים שבפה דא"ק היא כלולה מי' והם י' שרשים אל הי' דנקודים וכן במ' של הנקודים יש ג"כ י' והם שרשים לי"ס דברודי' וכן עד"ז בשאר העולמות :

אחר נקודות. יורה דעה כי עולם הנקודים יצא משם ס"ג של ס"ג דא"ק והוא כי הנה נודע כי הי' נקודים יצאו מאור שעלה מנה"י דא"ק ולמעלה כמ"ש ועם שהם גבוהים לא יצאו תחלה בעקודים מאור פנימי המתפשט מטבור א"ק ולמטה אלא שחזר ועל' עד העינים ויצא משם ועיקר גלוי אותו האור של הנקודי' הוא מכנגד טיבור א"ק מבחוץ בסיום עולם העקודים ונמשכים עד סיום קומת א"ק והנה ביא' ג' מיני

א בראשית י"ח ח', ב איוב כ"א י"א.

המית' והשביר' והביטול ואח"כ יצא שם מ"ה החדש מהמצח ותקן כל א' על משמרתו כי שם מ"ה החדש היה מברר כל הניצוצות של הכלים והוא הנק' הדר מלך הח' בסוד הדעת וע"י זה נתקנו כל המלכים :

ונ"ל להמתיק סוד ולומר כי זהו כוונת הכתוב

עַל יְדֵי הַפַּרְסָא מִטַּבּוּר פָּסַק.

עינים

זכר בו השמיע כי אשה היא הבינה שהיא הנקבה והיא אם הבנים וילדה זכר הוא נק' ז"א וטמאה ז' ימים הוא סוד ז' מלכים דמיתו וביום הח' הוא סוד הדר חסד עלאה ימול בשר ערלתו הוא סוד הבירורין שבירר שם מ"ה החדש לצורך תיקון פרצופי האצי' : וז"ש מש"ה הדר הוא לכל חסידיו שאותם הניצוצות הטובות הנופלות מהמלכים הדר הוא המעלה אותם :

וזש"ה יעלזו חסידים בכבוד שהם י"ס דחסד עלאה המבררים בירורי' מהז' מלכים וקראם חסידים ע"ש חס' עלאה והוא מתקן הבירורים לעשות מהן בחי' נוקבין אלין שהם סוד המ' כי לכן נק' מלכים מלשון מלכות אותם החסידי' י"ס דהדר יעלזו בכבוד שהוא סוד הנקבה מ' ומלת משכבות' הוא כמו למה יקח משכבך שהוא סוד הנקבה כמ"ש ז"ל בעון נדרים וכו' ודע כי כל הנבראים שיש בשמים ובארץ וגם המלאכים ונשמות הצדיקים הכל נעשה מבירורי' האלו המלכים של הנקודות :

וזש"ה תורי זהב וגו' רמוז על הגבו' שהם נק' זהב והם נמתקים ע"י מעשה התחתונים וגם הנקודו' שהם הז' מלכים שיצאו מנקודין דעיינין דא"ק נמתקים ונעשים לבנים ככסף ומלת נעשה לך מלשון תיקון :

וזש"ה בנים אתם לה' אלהיכם כי בנים מלשון בן שהם הנקודים כי הנבראים כולם ונשמות הצדיקים הם מבירורי המלכים על כן סמך אחריו לא תתגודדו וגו'

טעמי ס"ג באורות אח"פ ונקודות ס"ג יצאו מן עינים כי מג' מקומות הנז' יוצא הבל אבל מעין ההבל שלו אינו נרגש שהוא מועט יצא ממנו אור הנקודות דס"ג שהוא קטן בערך הטעמים ויצא אור הנקודות מבחי' הסתכלות העין בלבד וזה נראה בחוש הטבע שיש סגולה בהסתכלו' העין מבילת היענה שמולד האפרוח מבלי שחשב עליה. רק בהסתכלות העין: ודע כי כללות של א"ק מאזן ולמטה הוא שם ס"ג ושם ס"ג זה הוא בבינה שהיא נוקבא והיא גבורה עלאה ובה תלויים הדינין וגם הנקודות הוא בחי' ס"ג שבס"ג כי טעמים שאמרנו לעיל הם טעמי ס"ג ונקודות הם ס"ג ותגין מ"ה ואותיות ב"ן : והנה לא יצאו אלו הנקודים רק בבחי' נפש לבד שהיא נוקב' ולכן היתה המיתה והשבירה בכלים שלהם כי הכלים הם בחי' האותיות והם נוקבא ולהיות כי כל הבחי' הם גבו' ודינין לכן היתה המיתה והשבירה בהם :

וז"ש הכתו' הכל ס"ג וגו' כי להיות שאלו הנקודות באו מכללות אזן ולמטה דא"ק שהוא שם ס"ג ועוד ס"ג אחר מבחי' הפרטית כי הם נקודות והם בבי' שהיא בחי' ס"ג לכן יחדיו נאלחו רמז על מיתת המלכים ושבירתם : והנה הנקודות תמצא בהם י"ג יודין גי' ק"ל כמנין עין ולכן יצאו מהעין וקמץ ופתח הם לבד מהנקודו' הנז' העולה בהם ק"ל כי לא מנינו רק היודין וקמץ ופתח הם כ"ב אותיות שהם בחי' הכלים כי אותיות הם הכלים ולכן היה בהם השבירה והמיתה : ודע כי אלו הנקודים יצאו דרך עיגולים שהם בחי' נפש שהיא המ' כי רגליה יורדות מות וע"כ נשברו ומתו הכלים : ואח"כ בעת התיקון הנק' עולם האצי' אז יצא אור היושר הוא בחי' הרוח ונתקנו כענין זכר ונקבה רוח ונפש וזה נק' עולם האצי' שנתקן מאור ישר זה היוצא מן המצח דא"ק הוא הדר חסד עלאה והוא בלא הזכר שהוא נק' הזמיר : ויען זה שעולם הנקודים הוא יוצא מהאורות שהיו מהטבור עד סיום הרגלים דא"ק ועומדים כנגד מקום זה מבחין נמצא כי עיקר אורו מכ"ה דא"ק ויוצא דרך ב' העינים אשר הם בחי' כ"ה שברא ולכן נק' העינים כ"ה :

ועתה נבאר אופן עשיית אלו הכלים והענין דע כי עיקר הנקודים אלו הוא מהאור המתפשט מהעין אך יש להם אור חדש מאותו זווג דע"ב ס"ג ויוצא שביבות דופני הכלים של א"ק והם הם בחינת נקבי העיר אשר שביבות הא"ק וגם האור העיקרי שהוא המתפשט מהעינים היא נחלק לב' אורות כי הנה מתחיל להתפשט מן העינים ונמשך עד הטבור שהוא סיום עולם העקודים וכל ההתפשטות ההוא אינו עולה בשם כי היא מובלע בעקודים באורם רב וסרגא בטיהרא וכו' אמנם התחלתם הוא מהטבור ולמטה הרי נחלק לב' אורות

אורות א' מהעינים עד הטבור וא' מהטבור עד סיום הרגלים. ועוד אור החדש היוצא דרך גומות השער הרי ג' מיני אורות: והענין כי אור העין המתפשט מהטבור עד סיום הרגלים הם הם עצמות הנקודים ואורו' היוצאי' מגומו' השער הם האורות הנמשכים אל הנקודים להאיר בהם ואור העין המובלע בעקודים מן העין עד

עֵינַיִם יִתְאוּ וְאָחוֹר נִסּוֹג.

עקב

הטבור ממנו נעשה בחי' הכלים כי כאשר יורד ומתפשט אור העין להסתכל למטה דרך העקודים הנה הוא מסתכל באורות ההם והוא שואף ולוקח אור מהם לצורך עשיי' הכלים אל הנקודים ולוקח מג' בחי' אח"פ ונודע כי אור האזן מתפשט עד שבולת הזקן וחוטם ופה חזה וטבור וכאשר אור העינים נמשך דרך שלהם בהכרח הוא שיקח מאור שלהם והנה בתחלה פוגע ההסתכלו' באור האזן המגיע עד שבולת הזקן כי עד שם אין אורות חוטם פה נחשבים כי הם טפלים לאור האזן הגדול וממה שהראייה שואבת מאור האזן נעשה כלי הכתר דנקודות ואורות חוטם פה כלולים בו וממה שהראייה שואבת מאור החוטם וגם אור הפה נכלל בו נעשה כלי חכמה ומהסתכלות בפה לבדו נעשה כלי בינה ואלו האורות הם מקבלות אותן בשבולת הזקן ולמעלה וכל א' לוקח מדרגתו כתר מאזן. חכמה מחטם. בינה מפה. אבל ז' תחתונות אינם לוקחות רק מאורו' חוטם פה ממה שנמשך משבולת הזקן ולמטה כי החוטם מגיע עד החזה והפה עד הטבור ונמצא כי ג"ר לקחו לצורך כליהם מאורות אח"פ אבל ז' תחתונות לא לקחו כי אם מחוטם פה כי אור האזן העליונה כבר נגמרה בשבולת הזקן ולכן ג' מלכים הא' לא מתו לפי שיש להם הארה גדולה והכלי שלהם מעולה מאוד שנעשה מבחי' האזן העליונה אמנם הז' תתאין מתו לפי שכליהם נעשו מהסתכלות העין בחוט' פה לבד והיה חסר מהם בחי' האזן העליונה שנגמרה בשבולת הזקן והנה גם בג"ר עצמן יש בהם חילוק בין זו לזו והוא כי מהכתר לא ירדו אפי' האחורים אבל או"א נפלו אחוריהם ונשארו הפנים במקומן והכתר שלקח אור האזן ממש וחוטם ופה נכללים בו לא נפלו ממנו אפי' האחוריים אבל היה בו קצת פגם בבחי' הנה"י שלו שנכנסו בסוד מוחין לאו"א והנה כאשר יצאו הג"ר יצאו דרך קוים בסוד רה"י והיו מתוקנים קצת לא כן ז"ן יצאו בבחי' זו ע"ג זו בסוד ר"ה כזה ואף

וגו' בין עיניכם להיות כי המשים קרחה בין עיניו מורה כמי שהוא מתאבל ומצטער על מיתת המלכים שהם סוד העינים דא"ק ומאחר שכבר יצאתם מאותם הקליפות ונתבררתם בבירור אחר בירור עד שיצאו נשמותיכם משם אין ראוי לכם להצטער אלא אדרבה אתם צריכים לתת שבח והודאה למי שאמר והיה העולם בשמחה ובטוב לבב כמי שיוצא מבית האסורים וכור הברזל וזהו שסיים למת שהוא על המלכים דמיתו א"כ למת ירצה לא מת כלו' כי עכשיו שיצאתם משם אין אתם נק' מתים אלא חיים וקיימים:

וזש"ה בניתי הנהרסות וגו' והוא כי נד' כי במיתת המלכים נפלו גם אחורי או"א שהם ד' אחורים כמ"ש בע"ה כנגדם אמר בניתי הנהרסות להיות שלא מתו ממש אחורי או"א וכנגד הז' מלכים שהם סוד הנקבה כי לכן נק' מלכים לשון מ' כמש"ל אמר נטעתי הנשמה כי הז' מלכים הם נשמות הספי' שלהם שנפלו לברי' ומתו כי ההולך מעולם לעולם תקרא אצלו מיתה אותה ההליכה אבל אחורי או"א לא נפלו לברי' אלא נפלו באצי' בתחתיתו במקום נוקב' דז"א ולזה פתח בבנין הנהרסות שהם אחורי או"א שהם עליונים מהז' מלכים ואמר ג"כ הנהרסית ולא א' הנשמות:

וזש"ה אני חבצלת השרון כי אני שהיא המ' שהם המלכי' שהייתי ירוקה כעשב הארץ לרמוז על הרחמים וגם הייתי כשרון שהוא מקום גבוה המורה על האצי' עכשיו במיתת המלכים אני שושנה אדומה כשנים המורה על הדינין וגם אני יושבת בעמק הבכא שהוא רומז על עולמות בי"ע שהם סוד הקליפות לא כן באצילות הקדוש כתי' לא יגורך רע ולז"א העמקי' ולא אמר העמק כמ"ש השרו' גבי חבצלת לרמוז על ג' עולמות בי"ע:

עוד נוכל לומר כי הכוונה היא על גלות השכי' ההולכת מאצי' לבי"ע ואז היא בתוך הקליפות: א"כ כי מלת אני ג"כ אין ותצדק מלת אני על א"א שהוא רחמים גמורים פשוטים וזהו חבצלת לרמוז על הרחמים ואמר השרון כי א"א הוא גבוה מעל גבוה ואמר שושנת העמקים פי' כי מלת אני ג"כ מורה על המ' הנק' שושנה שהיא נבעת מהגבו':

וזש"ה זכו' ה' לבני אדום ואגב אחן טוב טעם למ"ש ז"ל כי אנשי גולה כשגלו לבבל ושאלו

הטובים מהם דברי שיר שחתכו בוהנות ידיהם כדי שלא לנגן בכלי שיר וראוי להבין על מה חרדו את כל החרדה הזאת לחתוך בוהונות ידיהם והי"ל לנגן ולכוין את לבם לאביהם שבשמים כי הלא ודאי רח' לבא בעי ואף אם יהיו על אדמה נכר דהא כפי זה אין יש' יכולים לעסוק בדברי שירות ותשבחות וגם בהירה כל עוד שהם בגלות על אדמת נכר וא"כ לא שבקו חיי לכל ברייה ועוד ראוי לידע מה ענין אלו הקללות תשכח ימיני תדבק לשוני מאי רבותייהו מל"ת קללות : ועוד או' אחר זה זכור ה' לבני אדום דקשה דלמה על בני אדום האו' ערו הם מתרעמים ועל היונים והכשדים אינם מתרעמים דמשמע שאין טינא בלבם רק על אמירת בני אדום ערו ולא על החורבן וגלות והרג הצדיקים : ועוד או' את יום ירושלים דאין לו הבנה : ונראה כי הכתו' בא לרמוז לנו כל האמור והוא כי נודע הוא כי כוונת השיר הוא לעורר את הכלה העליונה להכינה ולזמנה ולסעדה ולהביאה לחופה כי השיר הוא דין וגבורה כי על כן נבחרו הלוים לשורר בבית המקדש כי הם מסטרא דגבורה כמו שהארכתי בזה בהקדמתי לס' גלגלי שמע וע"י השיר מעלה מ"ן ה"ג ועי"ז הוא הזווג הקדוש כי באתערותא דלתתא וכו' ואז הזכר הקדוש משפיע מ"ד הם טפת החסדים ובהיותם על אדמת נכר ודאי לא נכון לעשות כן כי ח"ל נק' אדמת נכר כשמה כן היא שהיא רשות הס"א וח"ו התעורר פלו' המרשעת להזד' עם אדם בליעל ח"ו לא תבא ולא תהיה אותו זווג רע וקשה ומר ממות ולכן חתכו בוהנות ידיהם לאמר איך נעשה הרעה הגדולה הזאת ונשיר את שיר ה' ונגרוס

או"א שיצאו בבחי' קוים לא יצאו בבחי' פרצוף ממש כאשר הוא אחר התיקון אלא שהנ' בכללות היו דרך קוים אך לא כל א' בבחי' עצמה נמצא כי אחורי או"א לא היה בהם מיתה ושבירה כי אם בטול אבל הז' מלכים מתו ממש :

עֶקֶב הוּא ס"ג שֶׁבְּמ"ג. כֻּלּוֹ סָ"ג[א] :

מר

ו"ם שם מ"ב שהיא אבגית"ץ כי כבר ידעת כי שם זה של מ"ב הוא ביצירה והיצי' היא ז"א שהוא סוד ז' מלכים הנז' נמצא כי שם מ"ב הזה הוא מדבר בסוד המלכים והוא כי שם ע"ב הוא במוחין והוא נקרא טעמים והוא כנגד אצי' ושם ס"ג הטעמים שלו באח"פ והוא בברי' והנקודו' דס"ג בעינין והם בעולם היצי' והם סוד מלכי' דמיתו כי הנקודות הם בחי' זו"ן וכבר נת' כי שם מ"ב הוא ג"פ י"ד להעלות למעלה את מה שלמטה לכן בשם הז' שבו נרמז מיתת המלכים הוא ההעלאה והבירור וידוע כי לא תקרא מיתה רק ההולך מעולם לעולם כמו הז' מלכי' שנפלו בברי' אבל אחורי הו"א ירדו מגדולתם והם באצי' במקום נוקבא דז"א : ונבאר עתה ענין שם מ"ב והוא כי השם הא' הו' בחסד ולפי שבו התחיל ענין מיתת המלכים לכן בזה השם נרמז מיתת המלכים וזה אבגית"ץ כמו אבג"י ת"ץ כי אבג"י גי' י"ז והם סוד ז' מלכים כי היו"ד היא מ' שהיא נקוד' אחת לבד והיא י' של אבג"י אותיות אב"ג הם גי' ו"ק שם ו"ק זעיר והרי הם הז' מלכים והנה אלו הז' מלכים שהם אבג"י נתצו ונשברו ומתו וז"ש של אבגית"ץ ויען שמן החס' התחיל מיתת המלכים כנז' לכן נרמזה מיתת כולם בשם זה הא' : ויש מפרשים אבגית"ץ מלשון תלמוד ההו' אבגא דבי רב פי' השטן שהיה נמצא בבית המדרש ההוא ונמצא כי אבגית"ץ הוא ממש ע"ד שנבאר באותיות שעטנ"ז כי פי' שטן עז

והנה השם הזה של קר"ע שט"ן הוא הגבורה המלך הב' אשר במיתתו נפלו אחורי או"א ג"כ ולכן נרמזה בטול אחוריה בשם הזה וזה ביארו קר"ע ר"ל כי כאן לא היה מיתה ונתילה ממש כמו הז' מלכים רק קריעה ושבירה בעלמא ונשארו במקומם באצי' ככותל הנקרעת לב' ולא נותק ואבניו לא נתפזרו אבל הנתילה היא הפלת האבן ממקומה אל מקום אחר כנ"ל וע"י קריעה זו נמשכו ונתגלגלו הקליפי' ויצאו והם נק' בשם שטן וזהו קר"ע שט"ן : והנה אלו הז' מלכים הם נז' בפ' וישלח ואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום היא בינה דדינין מתערין מינה והם אדומים כשנים הנפקי' מינה בסוד נקודות שהם דינין תקיפין קודם התיקון והם אלו הז' מלכים הם דעת חג"ת נהי"ם והם בלע כנגד הדעת ונק' בלע שהוא בלעם שהוא בסוד הדעת אשר על כן היה שקול במ"ה כמשה לפי שמשה היה בסוד דעת עליון דאצי' בז"א וזהו ענין ויודע דעת עליון הנאמר בבלעם שהיה משיג זה הדעת העליון וז"ש מהררי קדם מאלין מלכין קדמאין וגם כי הם בסוד המ' כי לכן נק' מלכים ולכן נק' חכמת בני קדם חכמה התא' מ' : ויובב היא החסד והוא בן זרח לשון זריחת האור וחושם הוא גבורה ה"ג וחשם אותיות חמש : והדד בן בדד היא הד' והיא הת"ת ונק' כן לפי שהוא למעלה בבחי' שלים העליון בשם מקום

הדדין

א תהלים נ"ג ד'.

הדדין של בינה וזהו הדד דד א' בן בדד דד ב': א"כ בן בדד ב' דד: שלמה כ"ה הם תרי פלגי גופא לכן הם כלולים כא': שאול מרחובות הנהר יסוד: בעל חנן מ': הרי נת' כי הז' מלכים שהם הכלים דשם ב"ן היוצא מעינים של א"ק יצאו הכלים תחלה ואח"ך יצאו האורות ולא יכלו הכלים לסבול האור ונפלו במקום אשר הוא עתיד להיות שם בריאה והם סוד רפ"ח ומיתו והם סוד רפ"ח ניצוצין. ומשם הם הבירורין שמעלים זו"ן באו"א והן עד"ז נשמות הצדיקים מבררין בכל יום ג"כ ע"י התפלות ומע"ט אבל או"א לא נפלו רק האחורים שלהם בלבד במקו' המ' דאצי' ולא תקרא מיתה רק ההולך מעולם לעולם אבל מה שאירע באחורי או"א תקר' ירידה ממקום גבוה למקום הנמוך והכל הוא בעולם האצי' ולכן תמצא שלא הוזכר שמות אבות המלכים כי אם בד' מלכים יובב בן זרח בלע בן בעו' הדד בן בדד בעל חנן בן עכבור לרמוז על הד' אחורים או"א יש"ס ותבונה וגם לא הוזכרו שמות אבותיה' בעת המיתה להורות כי לא מתו אלא נפלו וירדו בלבד להיות שגם הם אירע בהם ירידה לכן הוזכרו בעת המלוכה ולהיות שחיצוניות נה"י הכתר שנכנס בסוד מוחין לא היה בו כי אם פגם בלבד לכן לא הוזכר כלל: ודע כי ענין זה של שבירת המ' אירע בכל פרצופי האצי' א"א ואו"א וזו"ן ובחי' ז"א הוזכ' בתורה בפ' וישלח בפ' ואלה המלכים וגו' ובחי' הנוקב' נזכר בדברי הימים כי התורה היא סוד ז"א וכתובי' שהם דברי הימים הם בנוקבא אבל בא"א שהוא נעלם מאד לא הוזכר ענין המלכים שלו בשום מקום וגם או"א להיותם כלולים תחות דיקנא דא"א כי או"א במזלא איתכלילו לכן גם בהם לא הוזכר בחי' ז' מלכים שבהם בשום מקום כמו א"א:

מר

ונגרוש לאותו זווג המר במקום אשרי העם וגו': יען כי כפי זה נראה כי ח"ו אבדה תקות ירושלים מדת המ' כי מי יעלה לנו השמימה כי שמה ישבו כסאות למשפט להזדווג עם אלוף נעוריה בכל עת אשר אנחנו עם בני יש' שרויים בזה הגלות המר בארצות העמים לז"א אמר אם אשכחך וגו' ואמר תשכח ימיני ר"ל כי תשכח שהוא סוד הקליפה שהם אחורים דהבינה ונאחזים שם הקליפו' ח"ו ישלטו בימין ואין לך קללה גדולה מזו ואמר תדבק לשוני לרמוז על זווג עליון דנשיקין שהו' נעשה ע"י חיך וגרון כי חכמה פי' חיך מ"ה ובינה דא"א ירדה בגרון ולכן החכמה דא"א מזדווגת מינה ובה יסוד הוא החיך מ' היא הגרון לפי שיש בה בחי' נקבה בגרון ובהיות ח"ו הלשון מדובק לחיך אין זווג הקדוש נעשה ח"ו ונודע כי מאותו זווג הקדוש בא השפע לכל העולמות: אחר זה אמר התיקון אשר יעשה כדי שלא לשכח את ירושלים היא השכינה ולגרום לה זווג אף בהיות' בגלות ואמר אם לא אעלה וגו' והוא כי נודע כי השכי' שורה מתוך שמחה של מצוה ולז"א על ראש שמחתי כלו' שיעלה ירושלים לשמימה ע"י ראש השמחו' הי' שמח' של מצוה כלו' שע"י שמחה של מצוה תהיה השכינה שורה ובהיות השכי' מצויה עמנו ודאי כי תועלת השיר לה תהיה למנה:

וזה יהיה טוב טעם למ"ש ז"ל עתידין בתי כנסיות ובתי מדרשות שבח"ל ליקבע בא"י יען שהשכי' מצויה בהם ע"י עסק התורה והמצוה ועי"כ אנו מחזיקים בהם ואינם נק' אדמת נכר וכן בתי הצדיקים ע"י שעוסקים בהם בתורה. לא כן באותו עת שגלו עדין לא החזיקו בשום מקום כדי שתשרה עליו השכינ' ולא הי"ל שום שמחה לא דמצוה ולא דרשות אלא יגון לילה ואנחה יומם: וז"ש אחר זה זכורה' לבני אדום כמתרעם ואומר הלא תזכור מה היה לבני אדום שהם

המלכים שיצאו מהבינה הנק' ארץ אדום דדינין מהערין מינה בעת מיתתם ונפילתם לבין הקליפות שהוצרך להעשות זווג עליון בפנימיות א"ק ע"ב דטעמים עם ס"ג להוציא משם שם מ"ה החדש לתקן המלכים והכוונה היתה לברר הקדושה מתוך הטומאה ואיך עתה בחרבן גברה הטומאה על הקדושה: וא' יום ירושלים לרמוז על ההוא יומא הדר חסד עלאה היוצא ממצח דא"ק שהיה מברר משם ב"ן מתוך הקליפה לעשות בחי' נקבה אליו וז"ש את יום ירושלים שהיא מדת הנקבה עד היסוד בה ר"ל מגלה ומבר' מתוך הקליפה עד שנגמרה כל פרצוף הנקבה עד היסוד בה ר"ל כולה כמות שהיא עד יריכה עד פרחה ואיך עכשו נהפכה השיטה ונחרב בית קדשנו על זה היה דוה לבנו. כי גברה יד הקליפה ושפחה תירש גברתה: אחלי לאל מרום וקדוש ישכון ואת דכא. ימהר יחישה מעשהו להעלות מעמק הבכא. בת ציון נותרה כסוכה. בכרם ליבועהו הוכה. מטולטלה ונבוכה. כוס חמתו שותה ולחכה. עניה סוערה דלה ונמוכה. ומאויביה ינקום נקמתה בחימה שפוכה. ליי"ר בב"מ:

ונחזור לענייננו לבאר השיר על מתכונתו כיד ה' הטובה עלינו. עלינו יהי נועם ה' אלהינו. אמן:

מר

מָר דְּרוֹר מַ"ה חֵדֵשׁ בְּדַעְתּוֹ.[א]
מִמֶּצַח יָצָא וְאִישׁ עַל מִשְׁמַרְתּוֹ.[ב]
וְתִיקֵּן כְּצֵאת הַשֶּׁמֶשׁ בִּגְבוּרָתוֹ.[ג]
וְהוּא כְּחָתָן יוֹצֵא מֵחֻפָּתוֹ:
שֵׁם מַ"ה וּבֶ"ן בְּצֵאתָם וּבְבוֹאָם.
אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ לְהַחֲיוֹת צְבָאָם.

חכמות

מר דרור. הוא כנוי לשם מ"ה החדש היוצא מהמצח דא"ק ע"י זווג ע"ב עם ס"ג הנעשה בפנימיות הא"ק והיא סוד הדעת הדר חסד עילאה שהיה מתקן ומברר מנקודות דב"ן כל החלקי' לעו' האצי' והשאר חוזר ומבררו פעם אחרת לצורך עולם הברי' וכן ע"ס כל העולמו' וכן בכל פרטי העולמו' כי בתחלה בירר השייך לעתיק ואריך והנשאר בירדו פעם אחרת לצורך א"א וכן ע"ס כל פרטי האצי' ואח"ך בברי' עו"ה בעולמו' וז"ש ואיש על משמרתו תיקן כצאת השמש וגו' כי הכלים שהיו חשוכים ומתים בברי' תיקנם והיו מאירים בסוד התקו' כצאת השמש וגו' והוא כחתן יוצא קאי לשם מ"ה החדש הנז':

שם מ"ה וב"ן. פי' הוא סוד שם מ"ה החדש שאמרנו לעיל וב"ן היא מה שהיה מברר מנקודות ב"ן היוצאים

מר דרור. יורה דעה כי שם מ"ה החדש הו' המתקן את המלכים והנה עתה נבאר ענין תקון המ' והוא כי כאשר עלה ברצון המאצי' העליון ב"ה להחיו' מתים ולהחזיר נפשם של אלו המלכים הנשברים והנופלים בעולם הבריאה ע"י שנתוסף בהם בחי' הרוח שעדין לא נכנס בהם גזר והעלה מ"ן מתתא לעילא ואותם המ"ן שהעלה הוא שנתפשטו כח"ב עד מקום חג"ת ונתלבשו הז' מלכי'. בג' קוי כח"ב וכאשר רצה לעלות מ"ן חזר אותו ההתפשטות להאסף יעלה למעלה כבראשונה במקום כח"ב את אורות המלכים שהם באצי' אמנם הכלים אשר בבריאה לא נתעלו עמהם רק עלו מהברי' במשך מ' יום של יצירת הוולד ועיקר העלייה זו של האורות הוא בבינה כי שם מקום ההריון והעבור ומן הכתר גם הוא היה בו פגם הוצרך גם הוא לעלות וכל הי"ס צריכים הם לעלות למעלה בשורשם ע"ב ס"ג דא"ק ושם בתוך פנימיות דא"ק העלו מ"ן בטעמים של ס"ג שלו בבחי' פנימיות א"ק בשרשי אורות אח"פ בפנימיות א"ק ונודווג בחי' הוי"ה דע"ב הכוללת כל המוחין דא"ק עם טעמי ס"ג שהם אח"פ שהם בס"ג שלו והיא בחי' נוקבא כי טעמי ס"ג לא היה בהם שביר' ונזדווגו עם בחי' ע"ב דא"ק שהוא דכורא ומאותו זווג יצא אור חדש והא שם מ"ה דאלפין ויצא מהמצח והוא בחי' טנת"א הכוללים כל האצי' טעמים בעתיק' נקודות באריך. תגין באו"א אותיות בזו"ן: וזה האור חדש היוצא מהמצח שהוא שם מ"ה דכורא נתחבר עם נקודות דס"ג שהם המלכים דמיתו והם אורות נוקבין ובירר מנקודות דס"ג שבהם היתה השבירה מה שיכול להתברר וחברו עמו ואז נעשה דכורא והס"ג נקבה אליו ולכן קנה עתה שם ס"ג שם אחר שהו' ב"ן הויה דההין שהיא נוקבא נמצא כי נקודות ס"ג נעשו ב"ן ועי"ז נתקנו עתה הנקודו' ונעשו נוקב' אליו: כלל העולה כי כאשר עלו אורות דנקודי' דס"ג למעלה העלו מ"ן ויצא שם מ"ה החדש ונתחבר עם הז' האורות האלו ובירר מהם מה שיכול לברר ובזה נעשה תיקון האצי' ולכך הוצרך העיבור כנ"ל:

שם מ"ה וב"ן. יורה דעה כי ע"י שם מ"ה ושם ב"ן היה התיקון והנה שם מ"ה החדש הזה הו' גדול מאד משם ס"ג כי הוא נעשה מזווג ע"ב עם ס"ג ומעולם לא היה בו פגם וזה הס"ג אינו ס"ג כולו אלא בחי' הנקודות שבו לבד והוא נוקבא ושם ב"ן עת' כמ"ש ושם ס"ג הזה יש בו גרעון כי עדין לא הושלם להתברר ושם מ"ה גדול ממנו ולעתיד לבא אשר יתוקנו כל בחי' ס"ג ויחיו המלכים כולם ויתבררו לגמרי בסוד בלע המות לנצח אז שם ס"ג יחזור למעלתו ויתבטל שם מ"ה וזהו ענין חזרת העולם לתוהו ובוהו הנז' בדברי רז"ל ולא יהיו רק ב' אורות ע"ב ס"ג והבחי' שצריכין להתתקן הם י"ב עתיק ונקבא א"א ונקבא או"א יו"ס ותבונה. זו"ן יעקב ולאה ולכך הוצרך עיבור י"ב חדש וכל העבורי' הם לצורך הכלים כי היה בהם כלים מחדש משם מ"ה והיו מבררים קצת ניצוצות דב"ן שנשברו ומהכל יחד נעשה הכלי והפרצוף ע"י העיבור וגם בכפ"ח ניצוצין שירדו מהאורות לברי' יש בירור ושם מ"ה החדש הזה הוא סוד הדר המלך הח' שלא הוזכרה בו מית' בתורה כי הוא המתקן הכלים ולכן לא נזכרה שום אשה באלו המלכים רק בהדר לפי שהוא בירר משם ב"ן דנקודו'

לעשות

א שמות ל' כ"ג. ב שופטים ה' ל"א. ג תהלים י"ט ו'.

לעשות נוקבא אליו ואתתקן בדכר ונוקבא וכן מהיעבאל גי' מ"ה ב"ן כי אחרי התיקון אינו נק' שם ס"ג אלא ב"ן ומהיטבאל הוא איתבסמותא דדא בדא דכר בנוקבא ועוד כי יצא הטוב מהמלכים והוברר וזהו מ"ה ייטב אל :

חַכְמוֹת נָשִׁים מִבֵּירוּר מְלָכִים הַמְצִיאָם.
זָכָר וּנְקֵבָה בְּרָאָם[א] :
הֵם סוֹד מַיִם זְכָרִים וּנְקֵבוֹת.
לִבְנוֹת לִנְטוֹעַ נְשָׁמוֹת חֲרֵבוֹת.
וּלְהוֹצִיא פֵּאָרוֹת. עֲנַף עֵץ עָבוֹת.

הם סוד מים זכרים. יורה דעה כי שם מ"ה וב"ן הם סוד מ"ד ומ"ן לתקן המלכים: ועתה נבאר סוד התיקון בספרא דצניעותא סתרא גו סתרא אתתקן ואזדמן בחד גולגלת' מליא טלא דבדולחא : מכאן יתבאר ענין התיקון והוא היות אור א"ס מתלבש בגו לבושין דיקר דאתתקן ואתסין ובבחי' גולגלתא ואודנין ועיינין : ודע כי בהיות העולמות רבים וגם הנאללים האור היורד מלמעלה נחלש ע"י הריחוק מא"ס ואז יכולים התחתונים לקבלו : עוד בהיות האור מתלבש לבוש ע"ג לבוש ויוצא דרך הלבושי' יש כח לקבלו : עוד בהיות האור יוצא דרך מעברות צרים בנקבי הראש והשערות יוצא אור ממועט ויש כח לקבלו : עוד כי קודם התיקון יצאו הי' נקודים אף כי יצאו כל נקודה כלולה מי' עכ"ז היה הכל מעורבב כמו שתאמר יין ושמן וחלב ודבש הכל מעורב ואחר היקון הכלים בסוד פרצוף ממש אז הוכר כל בחי' ובחי' ויכלו האורות להראות פעולתם ולהוציאם לחוץ כי נקודה הקטנה נעשית פרצוף ואח"פ ועין והכלים עצמן נתוסף בהם שנעשו פרצוף ממש : עוד כי קודם שתיקון היו הע"ס כל א' במקומה זו למעלה מזו אבל אחר התיקון נתארכו כולם ונתפשטו עד למטה בסוף האצי' ובזה הרויחו כמה דברים הא' כי גם הכלים נתארכו ונתפשטו ועי"ז יש בהם כח לקבל האור ולא ישברו לא כן בתחלה היו קטנים ולא היו יכולי' לקבלו ונשברו. ועוד כי האורו' באים מסובים בכמה כסוים זה בתוך זה כי מן הנקודה א' נעשה עתיק וא"א ומב' נקודות חו"ב נעשו ב' פרצופי או"א כי עלו אותם האורו' והלבישו לחג"ת דא"א וע"י אותה הלבשה נעשו להם כלים ופרצוף שלם עם הבחי' הראשונות של הכלים שלהם עצמם שנשברו בתחלה והוברר הקדושה מהם וע"י אותם הלבושים התחתונים יכולים לקבלו : ועוד כי נעשו נשמה זה לזה ומתקרבים ביחד מה שאין כן בהיותם נקודו' נפרדות : ועוד כי כל נקודה נעשית י"ס גמורות בפרצוף א' וזה היה בג"ר ונתארך המקום שיעור ל' ספי' וקודם היה המקום שיעור ג"ס ועי"כ בא האור מרוחק ויכולים לקבלו : עוד ריוח אחר בז' התחתונות כי תחלה היו דבוקי' עם ג"ר ובעת התיקון לקח הדר מלך הח' מקומם ונתרחקו מג"ר ויכולים לקבל האור ואז מתבררים מעט מעט חלק האצי' עולה באצי' וחלק הבריאה בברי' וגו' ועוד כי עתה אחר התיקון יוצא האור ממועט דרך הנקבים והשערות ויכולים לקבלו כי הוא במדה במשקל : ועוד כי ו"ק זעיר היו נק' רה"ר שהיו נפרדות אמנם עתה נתקשרו בפרצוף א' רה"י : ועוד ניתוסף בהם תיקון גדול כי בא' היו הסיגים והקלי' מעורבים בכלים אשר לסיבה זו היה בהם הפרוד והוצרכו למות ולברר הפסולת דוגמת האדם אשר חוזר לעפרו להנער מהפסולת שבו ובבא תחיית המתים יקום

היוצאים דרך העינים דא"ק : חכמות נשים. כמש"ל שהיה מברר מנקודות לצורך הנקבות ב"ן והפכתי לשון הכתו' חכמו' נשים בנתה ביתה : זכר ונקבה בראם. פי' שעכשיו בסוד התיקון יהיו העולמות בסוד זכר ונקבה שהוא סוד הרוח זכר הנתוסף בו ע"י התיקון כי קודם בתחלת אצילותם מהעינים יצאו בסוד נפש שהיא נקבה ולכן נשברו ומתו ועכשיו שנתוסף להם הרוח יהיו בסוד זכר ונקבה וחיו ולא ימותו :

ונ"ל כי זש"ה ה' עליהם יחיו כי הויה שהם הוא ז"א סוד הרוח ובהיות הרוח עליה' בעת התיקון יחיו :

אלה

הם סוד מים. יבין שמוע' כי שם מ"ה הוא סוד מ"ד ושם ב"ן הוא סוד מ"ן כי שם מ"ה הוא זכר ושם ב"ן הוא נקבה והמ"ן הם נעשים מהרפ"ח ניצוצות שנפלו מאורות וגם נעשים מהכלים של הנקודים : נשמות חרבות. כנוי לשפי' המלכים ולאחורים דאו"א ויש"ם ותבו' שנפלו ממקומם אל מקום מ' דאצי' כנז"ל : אלה ראשי. כי שם מ"ה ושם ב"ן הם ראשי עולם התיקון :

בית

א בראשית ה' ב'. ב ויקרא כ"ג מ'.

בית מושב. יכן שמושב כי עתיק שיעור קומתו הוא כנגד שלי' בלי סיגים כנז' בפ' תולדות במדרש הנעלם
מטבור א"ק ע"ס האלי' גם יש לו בבחי' ב' ושל הבחי' שיש באדם במיתתו ובחתייתו אחר המיתה
פרקין התאין כסוד בדים וגק' דדי בהמה ומהם ינק' היו באלו השלי' של המלכים: עוד ניתוסף תיקון
א"א ואו"א וז"ן בעת התקום: פנים. פי' כי ע"י אין אחר בנ"ר שם היית שלא מהו הגרכי לתיקון לצורך

א אֵלֶּה רָאשֵׁי בֵית אֲבוֹת:
בֵּית מוֹשַׁב רֹאשׁ אֲצִילוּת עַתִּיק
יוֹמִין.
בְּטִבּוּר הָאֵיךְ הִזְמִין.
הוּא רֹאשׁ נֶעְלָם פָּנִים זְקַן יָמִין.
ב וְאָבִיו קָרָא לוֹ בֶן יָמִין:

בו אחיר וב' לדדיו נק' פנים
כי פני עתיק הם פני
שם מ"ה ועד האחור היא פני
ב"ן וב' האחורים דמ"ה
וב"ן דביקי' יחד ולא נראה
כי אם פני מ"ה מצד פני
עתיק ופני ב"ן מצד אחוריו
ושבל היא בחי' פנים: וקן
ימין. כי אין בו שמאל וב'
צדדיו ימין ושמאל כולם הם
ימין כמ"ש בזוהר הקדוש

נרות

המקבלים והתיקון הוא
שנעשו פרצוף ולא לצורך
עצמו: וכן נתוסף כי המוחין
באים מלובשים תוך האחורים
דאו"א: והכל נעשה מאלו
הבירורי' של רפ"ח ניצוצי
אור שנפלו מהכלים ונתגלה
נתברר חלק האלו' ואחריה
חלק השני' וכן ע"ם השפיה
בכל עולם ועולם יש מדרגות
זה למעלה מזה והמובחר

לית שמאלא בהאי עתיקא כולא ימינא ונודע שגם הוא הוא מתברר למדרגה העליונה והנשאר אחריו היא
נק' עתיקא: ואביו קרא לו בן ימין. דרך השאלה לשיים נברר למה שלמטה ממנו ועם נשמות הצדיקים ושל
הבית במקרה קודם כמשפט: המלאכים ושל הנבראים כולם הם מבירורי המלכים
נרות ואח"ך נבראת אדה"ר לתקן ולברר ע"י מעשיו הטובים
כי יש שנולד במצות ובתפלות לברר מהמלכים והדרבא נתחבר בעץ הדעת הם המלכים הנז' בסיגים שבהם
ואז מת הוא ותולדותיו להתברר גם הוא החלקים שיש בו מן הרע שבסיגים של המלכים ובכל יום ויום ע"י
תפלות אנו מבררים מהם ולא יגמרו להתברר עד ביאת המשיח ב"ב:

והנודע שבאלו הסיגים נעשים מהם מזיקים ושדין והסיגים שלא נתבררו הם הנשמה והחיות שלהם המחי' אותם
כמ"ש בס"ה הקדוש דלית סטרא אחרא דלית בה נהירו דקיק וז"ם רדיפת היצה"ר את האדם
להחטיאו כי זהו החיות שלהם להדבק בקדושה ובהשתלם כל הקדושה והחיות להתברר מהם אז כתי' בלע
המות לנצח:

בית מושב. יורה דעה כי מקום ע"י היא מטיבור א"ק ע"ס האלי' ועוד נוטל בבריא' מקום ב' פרקין
התאין דנ"ה דיליה שהם בסוד דדי בהמה ועתה נשאר פרצוף ע"י והוא כי התלה יצאו י' נקודות
מאור העינים ונתבטלו ואח"כ יצא אור החדש שם מ"ה ובחבור שניהם נעש' כל עולם האלי' כי כל בחי'
הבירורין שבאלי' נעשה מהם מ"ה וכל בחי' הנוקבין נעשו מהם ב"ן שהם הנקודים ונשאר עתה כל בחי' בפני
עצמ' איך היתה תקונה דע כי ב' פרקין דנ"ה דעתי' שהם בברי' בסוד דדי בהמה הוא להניק אל המלכים
שנפלו בברי' לתת להם צורך חיות לבד ומהם ינקו א"א ואו"א וזו"ן אחר לידתם קודם זמן הגדלות: והוא כי
דכורא דעתיק לקח כפי' כתר כולו די"ם מ"ה ונתחלקו לי"ס דעתיק דכורא על הסדר וגם לקח העתיק לנוקבי'
ה' ראשו' דכתר דב"ן לכתר שלה וב' הכתרים דחו"ב דב"ן לחו"ב שלה. ותו"ב והבד דבינה דב"ן עם ז' הכתרים
של ז' אחרונו' דב"ן לשבע כתרים של ז' התחתונות שלה ובה' ראשונות דכתר דב"ן הנז' לא היה פגם בשבירת
הכלים כלל ועיקר: והיה מברר אלו החלקים דב"ן הנז' לנוקבא א' לא' כילד היה מברר החלק הא' ומחברו
בכתר של הכתר דמ"ה ואח"ך היה מברר חלק אחר מהם ב"ן והיה מחברו עם החכמה דכתר דמ"ה וכן
בכולם עד תשלום כל חלקי הנקבה ואז נשלם פרצו' עתיק: ואמר הה"ר חיים ויטל ז"ל תלמידו של הרב האר"י
זלה"ה שזהו היותר נראה לפי שיש ענינים אחרים שם באורו': ואלו הב' בחי' הם מתחלקים בו עז"ה בחי'
המ"ה לקח נר פנים של עתיק ובחי' הב"ן לקח נר האחור של עתיק כלו' שעתיק כולו נעשה ממ"ה וב"ן פנים
ואחור שבו כי פני המ"ה מצד פניו ופני הב"ן מצד אחוריו ואחורי מ"ה וב"ן דבוקי' בכותל א' מתמצת לשניהם
כמ"ש

א שמות ו' י"ד. ב בראשית ל"ה, י"ח.

כמ"ש בזו' הקדוש לית שמאלא בהאי עתיקא כי השמאל והימין כולו כלולים ממ"ה וב"ן ושקולים הם וכולו הוא ימין וגם כולו הוא פנים :

נרות המערכה. יורה דעה כי עתיק ואריך נכללי' בספירת הכתר ולא נמלא ‍א בהם בחי' נוקבא גלויה ומ"ש בזוהר הקדוש ט' נהורין וכו' הפי' הוא כי עתיק המליא ט' ספי' דא"א ולא מדת הנקבה ועליהם נאמ' ראו עתה כי אני אני הוא ואין אלהים עמדי ובחי' נקבה שבהם הי' עטרת היסוד אשת חיל עטרה שביסוד שלו ועליו אמרו בחי' רישא דלא איתידע על רישא דעתיק כי היא ממ"ה החד' ומב"ן דנקודות ומ"ה וב"ן עם הכולל גי' נ"ח והדב' בספק אם אינו ליקח רק נח א' דהיינו כתר דמ"ה וכתר דב"ן או אם עולים ג"כ חו"ב דמ"ה וחו"ב דב"ן והרי הם שתי לחיה. ישעיה הנביא ע"ה נסתפק בזה וא' והשביע בלאלאו' נפשך ונודע כי הלאלאות הם בעתיק ולכן נק' רישא דלא אתיידע :

צבר מחלית כתר ב"ן. יורה דעה כי עתיק לקח כתר די"ס דמ"ה לגד דכור' שבו וה' ראשונות כתר דב"ן לגד נוקב' שבו וכתרים דחו"ב דב"ן לחו"ב שלה וחו"ב וחס"ד דבינה דב"ן הם ז' הכתרים של ז' תחתונו' דב"ן לז' הכתרים של ז' תחתונות שלה והיה כאיש גבור חיל לברר כל אלו הבחי' ולתקנם לגד נוקב' שבו :

ויהי ככלות עתיק. יורה דעה כי כאשר גמר עתי' לברר

נֵרוֹת הַמַּעֲרָכָה עַתִּיקָא קַדִּישָׁא.
וְאָרִיךְ כְּלוּלִים בְּכֶתֶר אֶבֶן רֹאשָׁה.
בְּחִינַת נְקֵבָה נֶעֱלֶמֶת וּמְכוּסָּה.
מִמִּשְׁבְּצוֹת זָהָב [א] לְבוּשָׁהּ:
צָבַר מַחֲצִית כֶּתֶר בֶּ"ן כֶּתֶר מַ"ה.
וְכִתְרֵי הַבָּנִים וְכִתְרֵי בִינָה וְחָכְמָה.
וְחָכְמָה בִּינָה חֶסֶד הַבִּינָה בְּעַצְמָהּ.
[ב] לַיִשׁ גִּבּוֹר בַּבְּהֵמָה:
וַיְהִי כְּכַלּוֹת עַתִּיק לְבָרֵר מִבֵּית הַנָּשִׁים.
מַלְבֵּי מְשָׁרְתָיו וְכֵלָיו יָשִׂים.
בְּכֹחַ אוֹר בָּא מִג' הָרָאשִׁים.
[ג] וַיַּעַשׂ לוֹ רֶכֶב וּפָרָשִׁים:

רגליו

נרות המערכה. יבין שמועה כי עתי' ואריך נק' כתר שניהם ואינם כמו שאר הפרצופים שכל פרצוף נקרא ספי' א' כמו שהאמר אבא חכמה אמ' בינה ו"ק זעיר. מ' נוקבא דזעיר וג"כ הם נחלקים בשם הוי"ה ב"ה י' חכמה ה' בינה ו' ז"א ה' אחרונה מ' נוקבא דז"א אבל עתיק ואריך אינם כן אלא שניהם נכללים בספי' הכתר שהוא קוץ הי' דהוי"ה : בחי' נקבה. פי' כי עתיק ואריך אין בהם בחי' נקבה גלויה לפי שהם רחמים גמורי' ואחדות גמור ולכן היא מכוסה ונעלמת בהם ואינה נגלית יען הנקבה היא סוד הגבו' ולכן סיימתי זה הבית בפ' ממשבצות זהב וגו' :

ונ"ל להמתיק סוד ולומר כי זו היא כוונת הכתו' כל כבודה בת מלך וגו' כי בת מלך הם הז' מלכים דב"ן שמהם נעשו כל בחי' הניקבין שבאצי' הקדוש ונוקב' דעתיק היא כבודה לפי שעתיק היא ראש האצי' והוא נכבד מכל בית אביו לכן גם נוקבי' היא כבודה והיא בת מלך שנעשי' מהז' מלכים והיא מכוסה ונעלמת וזהו פנימה כי אינה נגלי' ונתן טעם לדבר ואמר ממשבצות זהב לבושה פי' כי היא מסוד הגבו' הנק' זהב ועתיק הו' רחמי' גמורים ולכן צריך שתהיה מכוסה ונעלמה : וגם על לד נוקב' דא"א ידדק הפ' הזה כי גם היא אינה נגלי' וא"א רחמים :

צבר מחלית. יבין שמו' כי עתי' שהוא כתר דמ"ה אסף וקבץ מחלית כתר דב"ן שהוא ה' ראשונ' דכתר דב"ן לכתר לד נוקבא שבו ושני הכתרים דחו"ב דב"ן לחו"ב שלה ותו"ב וחסד דבינה דב"ן עם הז' כתרים

של ז' התחתונ' דב"ן לז' כתרים של ז' התחתונות שלה ותתמתי באום' וכתרי הבנים וכו' והיה עתי' מברר כל אלו הבחי' א' לא' ומחבר אותם בו עד סיומו כל חלקי הנקבה שבה בבהמה פי' בשם ב"ן כי בהמה גי' ב"ן :

ויהי ככלות. יבין שמוע' כי כאשר גמר לברר מבית הנשים שהוא שם ב"ן שהו' בנקבה בית הנשים הבחי'

אחרי

א תהלים מ"ה י"ד. ב משלי ל' ל'. ג מלכים א' א' ה'.

רגליו בראש בריאה יגהר.
להניק צאצאיו תירוש ויצהר.
ולהחיות מלכים שמש וסהר.
ועמדו רגליו ביום ההוא על הר: [א]
בראש אריך יש שתי ספירות.
כתר חכמה אחת באחת קשורות.
מאור ראש עתיק לא נודע מאירות.
כי לא ידעתי ספורות: [ב]
רום עתיק באריך ובראשיה.
אורות עליונים ובהירים ימשה.

ז'

אמר צריך לברר לגד נוקב' שבו כי הנקודות הם המלכים שה' נקבו' ומ"ה החדש שהוא עתיק הוא הרות זכר כמש"ל: מלכים מסרתיו וכליו. פי' כי מה שבירר מהם לצורך אריך נעשו לבוש וכלים אליו כי א"א מלבים לעתיק: ככת אור כא. פי' שנתוסף האורה מג' כלים כח"ב שלא נשברו ובזה ויעש לו רכב ופרשים:

רגליו. יבין שמועה כי תרין פרקין תתאין דנ"ה דעתיק נעשו ב' דדין להניק המלכים וכל פרצופי האצי' יונקים מהם והם נקרי' בסוד דדי בהמה ולפי שיונקים מהם והם למטה שלא במקום דדי האשה אלא למטה נק' דדי בהמה: יגהר. מן ויגהר עליו: להניק צאצאיו. השלמות שתחתיו וכל פרצופי האצי' אחר התיקון: ולהחיות. פי' כי קודם התיקון יונקים משם המלכי' די חיות כדי שיוכלו לחיות אח"ך בזמן התחיה שהוא סוד התיקון: שמש וסהר. הם זו"ן. דעת חג"ת נהי"ם: ועמדו רגליו וגו'. פי' כי הבריי' נקר' הר וב' פרקין תתאינס דנ"ה הם בבריי' כמ"ש:

בראש אריך. יבין שמוע' כי א"א אין בראשו שהוא מקום המוחי' כי אם ב' ספי' כתר וחכמה אמנם מוח הבי' שלו' ירדה בגרון כמ"ש בדב"ק: לא נודע. היא רישא דעתיק שא' עלי' בזו' הקדו' רישא דלא איתידע וממנה יונקים ומקבלים שפע והארה והוא נתינת טעם למה שלא יש בראש א"א כי אם כתר וחכמה והטעם הוא לפי שמאור ראש עתיק הם מאירות כתר וחכמה דאריך והבינ' לא יכלה לקבל אור עתיק הבא לה מקרוב וירדה בגרון ולפי שא' בזוהר הקדוש כי רישא דעתיק נק' רישא דל"א לכן אמר מאור ראש עתיק לא נודע וסיימתי הבית הזה בפ' כי לא ידעתי ספירות אם הוא לא א' או ב' נאות כי אף ישעיה נסתפק בזה כנז' בדב"ק:

רום. פי' מלשון התרוממות כי מעלה התרוממו' העתיק מתלבשית באריך דרך כלל יאת"ך פי' הבריו' ואמר באיזה

לברר כל אלו הבתי' שוברנו תקנה עז"ה והוא בג' כלי הנקידות שלא נשברו נעשו ג' כלים לכח"ב יז' כלים שנשברו עלו מהבריאה ונתוסף בהם הארה מהג' כלים עליונים שלא נשברו ונעשו ז' כלים לז' התחתונית דעתיק:

רגלין. יורה דעה כי ב' פרקין תתאין דנ"ה דעתיק ירדו עד הברי' בסוד דדי בהמה להניק את המלכים לתת להם כדי חיותם ולהניק את כל הפרצופים שלמטה ממנו:

בראש אריך. יורה דעה כי רישא דלא אתיידע שאמ' בז' היא על רישא דעתי' כנז"ל ואתלבש גו תרין רישין דא"א דהיינו כתר וחכמה. אבל בינה דא"א ירד בגרון שהיא נעשית מה' תתוני' הכתר דב"ן שהיה שם פגם בעת מיתת המלכים ולא יכלה לקבל אור עתי' הבא מקרוב כי נה"י דכתר דב"ן ירדו בסוד מוחין למלכים ונפגמו בעת המיתה:

רום עתיק. יורה דעה כי ארי' שלד דכורא שבו הוא חכמה דמ"ס ולד נוקב' שבו הם ה' התתונות הכתר דב"ן ואינה פרצוף רק לד ימין כו' דכורא ולד שמאל הוא ניקבא והיא מלבש לעתיק יהעתיק ממשיך בתוך האריך אורותיו בהם עליונים ובהירים: לביטוי כתלג חיור. יש באוגרו' ב' פירושים והנם כתובים בהל"ל: ענין. התלבשות עתיק באריך דע כי א"א אינו מלביש לעתיק רק י' התתונות שבו לבד וג"ר דעתי' הם על ראש א"א ואינם מתלבשים בו רק בסוד מקיף לא"א על ראשו וכתר דאריך מלבש לחסד דעתיק והכמה לגבו' דעתיק ובינה דאריך לת"ת דעתיק ולפי שכח"ב הוא בראש א"א לכן צריכין אור

רב

אופן

א זכרי' יד ד'. ב תהלים ע"א ט"ו.

ז' תַּחְתּוֹנוֹת בְּתוֹכוֹ יְכַסֶּה.
[א]לְבוּשֵׁיהּ כִּתְלַג חִוָּר וּשְׂעַר רֵישֵׁיהּ:
יִשְׁלַח דְּבָרוֹ עַתִּיק לְבָרֵר.
יֶתֶר כֶּתֶר ב"ן עִם חָכְמַת מ"ה צוֹרֵר.
בְּתוֹךְ צַלְעוֹ גַּם הִיא אַהֲבָה תְּעוֹרֵר.
[ב]לָלֶדֶת לִהְיוֹת כָּל אִישׁ שׂוֹרֵר:
צַחְצָחוֹת עַתִּיק בְּאָרִיךְ יִתְלַבֵּשׁ.
ג' רִאשׁוֹנוֹת מֵעַל רֹאשׁוֹ יֶחְבַּשׁ.
וּשְׁאָר אוֹרוֹתָיו בְּתוֹכוֹ יִכְבֹּשׁ.
ה' מֶלֶךְ גֵּאוּת לָבֵשׁ:

הי"ת

רב שפי' שלמה דעתיק לכל שפי' מהם אבל גיפא איפן היא מתלבש ואמ' כי בראשי היא ממשך אורית דא"א התלבשות שמלביש לעתיק הוא עז"ה כי תרין העליונים של הו"ק שלו שהם חג"ת חסד בכתר נגי' פרקין קדמאין דגלא דעתיק הם מתלבשים בחסד גלא בחכמה ת"ת בבינה יתפשט בגוף: ולקמן בריפא דאריך וב' פרקין קדמאי' דהוד דעתי' מתלבשים תניינא שהיא האוירא אמר שת"ת העתיק נתלבש בגבו' הוד דאריך וב' פרקין אחרונים דנ"ה דעתיק הם בברי' בסוד דרי בהמה יניקים אל המ' ונעשים בב' לדדיה ב' דדין והי' מלבישם יסוד דעתיק בת"ת דא"א עטרת היסוד ביסוד ובחי' נקבה שבעתיק מסתיים יסודה בחזה שלו שהוא קל"ר: מ' דעתי' במ' דאריך ויש הרבה סברות בהתלבשות זה ועיין באילרות:

ישלח דברו. יורה דעה כי עתיק בירר מהם ב"ן ה' תחתונות דכתר דב"ן כי לד דכורא ולד נוקבא דעתיק נזדווגו והעלו את ה' התחתונים דכתר דב"ן בסוד מ"ן ובירירו בסוד עיבור י"ב חדש ושם נתקן א"א וחברו ה' התחתונות דכתר דב"ן עם חכמת מ"ה נולד א"א והלך ויסב תחת ב' פרקין תתאין דנ"ה דעתיק בברי' וינק משם והגדיל ועלה באצילות והלביש את הז' תחתונות דעתי': ללעו. לד נוקבא שבו: איש שורר. כנוי לא"א לפי שהוא ראש לכל פרצופי אבי"ע:

צחצחות עתיק. יורה דעה כי העתיק נק' צחצחות כי מ"ה וב"ן גי' צ"ח עם הכולל והדבר בספק אם איננו לוקח רק את א' דהיינו כתר דמ"ה וכתר דב"ן או אם לקח חו"ב דמ"ה וחו"ב דב"ן והוי שני

בקרומא דאוירא בסוד יהי רקיע והייני טעמא בהגימין הם בסוד ווין ול"ע: ז' התתונות. ר"ל שהז' תחתונות דעתיק נתלבשו באריך אבל ג"ר דעתי' הם בסוד מקיף על ראש א"א: לבושיה כתלג חיור. פי' באגרות ב' פי' הא' כי לבוש דעתי' שהוא האריך יש לו דקנ' כתלג חיור ושער רישיה של לבושיה הוא כעמר נקי והי' ראש האריך. פי' ב' כי מלת לבושיה נאמרת על האריך וגם הוא נק' עתיק ולבושיה הוא הדיקנא דאריך יען הוא מכסה תנ"ת דאריך עד טבורא דליה. אני הצעיר משה נ"ל פי' אחר והוא כי לבושיה הוא הא"א שמלבישים אל העתי' והאריך הוא כתלג חיור שהוא רחמים פשוטים וקאי על האריך לא על הדיקנא ושע' רישיה של האריך שהוא לבוש העתיק כעמר נק' א"כ ושער רישיה נוכל לומר שקאי על דיקנא דאריך דשערי דדיקנא ממוחרי מוחא נתקן והמוחא נק' רישא הליתאה: ודע כי בענין זה ההתלבשות רבו הדעות:

ישלח דברו. יבין שמועה כי עתי' בירר ה' תחתונות דכתר דב"ן ללירך ניקבא דאריך ובררו לד דכורא ולד נוקבא דעתיק בסיד עבור י"ב חדש וחברו עם חכמת מ"ה שהו' לד דכורא דא"א: גם היא.

פי' שהי' ג"כ מעלה מ"ן: להיות כל. פי' כדי שיתהוו מהכל מ"ן ומ"ד: איש שורר. הוא הא"א שהוא ראש לכל פרצופי האצילות:

צחצחות. יבין שמוע' כי העתי' הנק' צחצחות כנז' מתלבש באריך: ג"ר. פי' כי הג"ר אינם מתלבשים באריך: ושאר אורותיו בתוכו וכו' פי' ז' התתונות דעתיק כמ"ש בדב"ק: ה' מלך יכו'. כי

א דניאל ב אסתר א' כ"ב, ג תהלים צ"ג א'.

חיות הארך מקיפים שנים.
וגם נר"ן בעצם השמים.
נמשך מעתיק יזהיר שבעתים.
ויפח באפיו נשמת חיים[א]:
קדשי בני ישראל[ב] אבא ואמא.
אשר נתן ה' חכמה ותבונה בהמה[ג].
בירר הארך בזווג עתיק קדומה.
ונחה עליו רוח ה' רוח חכמה[ד]:
בבא חסדים וגבורות מתוקים מנופת צופים.
בנהר העתיק יעברו צפופים.
אזי גבורות יעופו כשרפים.
הרצים יצאו דחופים[ה]:
נקהלו סביבות יסוד בקהלה.
חצים מימין הגולה וחצים על שמאלה.

חשקם

עתיק לבש בגדי נאות דהיינו שנתלבש בתוך א"א:

חיות האריך. יבין שמועה כי חיו' האריך שהם ב' מקיפים ח"י עם נר"ן הפנימיים הם כולם מזהירים כעצם השמים לטהר כולם נמשכו לא"א מאור העתיק יזהי' שבעתים:

קדשי בני יש'. פי' הוא כנוי לאו"א: חכמה ותבונה. אבא חכמה. אמא תבונה: זווג עתיק קדומה. פי' כי קוד' לכן נזדווג עתי' מניה וביה להמשיך חו"ג:

ונ"ל להמתיק סוד ולומר כי זהו כוונת הכתו' ונחה עליו רוח ה' רוח חכמ' לסימנא בעלמא כי עתיק ממשיך על אריך רוח רמז לחו"ג הנמשכים מעתיק וכנה אותם בשם רוח ה' לפי שהת"ת הוא סוד הרוח כלול מחו"ג: אחר זה אמר כי אותם החו"ג שממשיך עתיק על אריך הם לצייר ולד או"א וז"ש רוח חכמה ובינה:

בבא חו"ג. פי' מוח הדעת דאריך הכולל חו"ג: בנהר העתי'. פי' ביסוד דעתיק היו צפופים לפי שהוא צר ולפי שאינם יכולים להשאר שם עפו והלכו ויצאו מהיסוד: הרצים. כנוי אל הגבורות:

נקהלו. יבין שמועה כי הגבו' נקהלו סבי' יסוד עתיק חצים מימינו וחצים משמאלו: הגולה. היסוד נק' כן ע"ש גולת הזהב הנגבה צד שמאל גבורה והוא לשון נגוב ויובש כי הגבורות הם אש יבש:

מחלית

שני לחות ועז"א בזוהר לא חד לחו' תרי: ודע כי א"א מלביש לשבע תחתונות דעתי' ולכן יצאו שערו' ברישא דא"א שהשערו' הם מבחי' המלכים בסוד קן עשו אחי איש שעיר וג' כלים הא' שהם רישא דעתיק אין בהם שערות שלא היה בהם מיתה לשיצטרכו לשערות להמעיט האור כדי שיוכלו לקבלו:

חיות האריך. יורה דעה כי שחיות האריך שהם האורות הפנימיים נר"ן וח"י המקיפי' הכל נמשך מעתיק:

קדשי בני ישר'. יורה דעה כי עתיק בירר משם ב"ן לצורך א"א לתקן פרצופו בתחלה וכאשר גם הא"א בירר חלקו הת' צריכים להזדווג עתיק מניה וביה כדי להמשיך לאריך חו"ג ומאותם החו"ג וגם הבירורין שמברר א"א משם ב"ן נעשה צורת ולד או"א:

בבא חו"ג. יורה דעה כי מוחי אריך בא' מלובשים בנה"י דעתיק ויסוד עתיק בו מלובש הדעת דא"א והוא כולל חו"ג והגבורות ניתנים בו בראש וכשבאים החסדי' יסוד לראש עתיק אינו יכול לסובלם כי הוא צר וארוך והחסדי' דוחים את הגבו' מפי היסוד לגוף אריך וחוזרים ועולים סביבות היסוד והיסוד הוא מסך מבדיל בין החו"ג ואלו הגבו' אינם צריכין לירד עד היסוד דא"א כמו שיורדים בז"א עד היסוד בו לפי שגבו' זעיר צריך ליתנם אל הנוקבא לתקן פרצופה. לא כן כאן כיון שהכל מפרצוף א' אינו צריך ועוד לפי שאלו החו"ג היו בתחלה בעתיק והוא פרצוף א' והיו מחוברים שם עם החסדי' ולכן גם בא"א שהוא פרצוף א' אינם רוצים להפרד מהחסדי' וחוזרי' ועולים בסוד אור חוזר סביבות

היסוד

א בראשית ב' ז'. ב ויקרא כ"ב ט"ו. ג שמות ל"ו א'. ד ישעי' י"א ב'. ה אסתר ג' ט"ו.

חֶשְׁקָם לַעֲלוֹת אוֹר חוֹזֵר לְמַעְלָה.[א] לִהְיוֹת עִם הַחֲסָדִים כַּאֲשֶׁר בַּתְּחִלָּה:

מֶחֱצִית חֲסָדִים מִיְסוֹד בְּחִבָּה. יָצְאוּ לִהְיוֹת יִשְׂרָאֵל סָבָא. [ב]וּגְבוּרָה בְּגִלּוּי יַעֲלוּ הַנִּגְבָּה. טוֹבָה תּוֹכַחַת מְגֻלָּה מֵאַהֲבָה:

שְׁנֵי זְרוֹעוֹת עַתִּיק בִּסְפִירוֹת. כֶּתֶר חָכְמָה דַּאֲרִיךְ מְאִירוֹת. [ג]עִיקַר הָאוֹרָה וְיִתְרָם בְּגוּף סְדוּרוֹת. יָאִירוּ שִׁבְעַת הַנֵּרוֹת:

הַחֶסֶד מְתַקֵּן כֶּתֶר בְּשִׁבְעָה. תִּקּוּנֵי הָרֹאשׁ וְחוֹסֶן יְשׁוּעָה.

החכמת

היסוד להדבק עם החסדי' שבתו' היסוד ואח"כ נתפשטו האו"ג בגוף א"א : וזהו פי' הב' בתים בבא וכו' עם נקהלו וכו' :

מחצית חסדים. יורה דעה כי אחר כל האמור יצאו מפי היסו' ב' חסדים וחצי ובצאתם מצאו את הגבו' ויען הגבורו' רוצים להדבק עם החסדים העולים למעלה מן החזה והנה המקום ההוא שלמעלה מן החזה קטן מהכיל הה"ג כולם עם החסדים ולכן הלכו להם ב' גבו' וחצי לצד שמאל למטה מן החזה נמצא שהחסדים יש בהם ב' בחי' ב' חסדים וחצי יצאו מפי היסוד וב' חסדים וחצי הם בסתום וכן הגבו' יש בהם ב' בחי' א' למעלה מן החזה וב' גבו' וחצי למטה ומכאן נעשו ב' פרצופים באבא חכמה ויש"ס מצד ימין שהוא החסדים ובינה ותבונה באימא העליונה בינה והתחתונה תבונה נמצ' כי הגבו' כולם יצאו מפי היסוד אבל החסדי' לא יצאו רק ב' וחצי וזש"ה טובה תוכחת שהם הגבו' שנתגלו' והאירו מאהבה הם החסדים ב' וחצי שהם מכוסה ומסותרים ולא יצאו מפי היסוד ולא נתגלה אורם הטי' :

מחצית. יבין שמועה כי ב' חסדים וחצי יצאו מיסוד עתיק והם בגילוי וב' וחצי האחרים הם בסתום למעלה מן החזה לצד ימין וב' גבו' וחצי למעלה מן החזה לצד שמאל וב' גבו' וחצי האחרים למטה מן החזה לצד שמאל ומן החסדים שהם ב' בחי' גלוי וסתום נעשו אבא ויש"ס ומן הגבו' שהם ב' בחי' נעשו בינה ותבונה :

שני זרועות. יבין שמועה חו"ג דעתיק הם מתלבשים בכ"ת דאריך ואחר תיקוני גולגלתא מאירי' מהארת חסד דעתיק הנעלם דהחכמ' נתקנת ע"י גבו' דעתיק המתלבש' בה וזהו עיקר האור דהיינו כ"ת דהמתלבשים בהם חו"ג דעתיק ושאר הז' תחתונות עתיק הם סדורות בגוף אריך ובין הכל הם ז' הנרות :

החסד. יבין שמועה כי חסד דעתי' מתקן כתר דאריך ע"י תיקוני גולגולתא והגבור' הנקר' חוסן ישועה מתקנת החכמה ע"י י"ג תיקוני דיקנא

חכמה

שני זרועות וכו' החסד מתקן וכו' בסוד נשמה וכו'. אלו הג' כתובים הבאי' כא' ית' כמ"ש באדרות פ"ג מפרצוף א"א וזהו רישא דא"א ספר דצניעותא כתרא גו כתרא אתתקן ואזדמן בחד גולגלת' מליא טלא דבדולחא פי' כתרא עתיק גו כתרא אריך פי' כי כשמתלבש עתיק גו אריך אזי האור שלו מתמעט כשיוצא דרך איברי הפרצו' והבע' ועי"ז הו' מושג אל התחתונים וזהו תיקונו ואלו הם ז' תיקוני גולגלת' א' הוא הגלגולת הנק' כתר דא"א : ב' הוא טלא דבדולחא והוא מוחא דא"א הנק' חכמה : ג' קרומא דאוירא אזדכך וסתים הוא הקרום המקיף את המוחין : ד' אינון עמר נקי תליין בשיקולא הם בחי' האוזנים שבשערות א"א הם כעמר נקי תליין מאחורי אודנין שויין בשקול : ה' רעוא דרעוין אתגלי בצלות' דלתתא סוד מצח הרצון דא"א : ו' אשגחא פקיחא דלא נאים תדירא הם עיינין דא"א : ז' נוקבא דפרדשקא הוא חוטם דא"א : ודע כי כשנכנסו רגלי עתיק ברישא דא"א האירו הז' התחתונות ברישיה הארה לבד ועיקר התלבשות הוא בגוף ואיתפשט עתיק בגולגולתא ז' תחתונות דיליה ועיקר התלבשותו ברא"ש הוא בכתר וחכ' אך הה' אין להם אלא הארה לבד וזו ההארה היא מחסד דעתיק הנעלם בגו גולגלתא דא"א שהיא הכתר ונתפשטו ז' אורו' דז' תיקוני גולגלתא : וחכמה

א בראשית מ"ח כ"א. ב משלי כ"ז ה'. ג במדבר ח' ב'.

נתקנה

נתקנה אח"כ בגבו' דעתיק ע"י תיקוני דיקנא כללו של דבר כתר דאריך מתלבש בו חסד דעתי' נתקן ע"י ז' דגולגלתא וחכמה דאריך שבה מתלבשת גבו' דעתיק נתקנת ע"י י"ג תקוני דיקנא וזה פרטן חסד דעתי' גו כתר גולגלתא דא"א. גבורה מוח חכמה. ח"ת קרומא דאוירא. נ"ה יש להם ב' בחי' ומתלבשי' בב' תיקונין ביחד אודנין ועיינין. יסוד מצחא. מ' ניקבא דפרדסקא ועם היות כי נ"ר הם בסוד מקיף ולא נכנסו בא"א עכ"ז נרי' שהנשמה היא בפנימיות א"א ולכן דעת

החכמה בתיקון זקן אור נבעה. [א]
בתולה ואיש לא ידעה:
בסוד נשמה יתלבש הדעת.
באויר בין חכמ"ה וכת"ר בוצעת.
משם יתפשט תוך פה והיא
מוצעת.
[ב] כי ה' יתן חכמה מפיו דעת:
נר האמצעי מעלה מקום ישים.
על שתים אורות שהם ארבע
ראשים.
בשנית דינין שבטים וחשים.
כיין הטוב משמח אלהים
ואנשים:

שלש

וחכמה סתומה כמ"ש בזוה"ק חכמה סתימאה לזה סיימתי בפ' בתולה ואיש וגו':

בסוד נשמה. יבין שמוע' כי דעת דעתיק מתלבש באויר בין כת' וחכ' דארי' ומתפשט עד הפה דארי':

ונ"ל להמתיק סוד ולומר כי זהו כוונת הפ' כי ה' יתן חכמה והוא כי ה' הנותן חכמה הוא אבא זה השם הוא אריך כי בזווג א"א נאצל אבא שהוא חכמ' מפיו דעת ר"ל כי דעת דעתי' גניז בפה דאריך וזהו ביאור הכתוב כי יו"ה יתן חכמה הוא אבא ופי' דבריו ואמר תדע מי הוא ה' הנותן חכמה וא' מפיו היתה הויה שמפיו דעת שהוא אריך אשר בפיו דעת דעתי':

נר האמצעי. יבין שמועה בריסא

דעתיק נתלבש גו ההיא אוירא בין כ"ח והקרום מפסיק כדי שיוכל המוח לסבול אור הדעת דעתיק שהוא גו ההוא אוירא. ועקר הארת עתיק באריך הוא בזה הדעת שהוא נשמה לכל הי"ק : אח"כ נתגלה הדעת בפומא כמ"ש מפיו דעת ותבונה וא' בזו' הקדוש דעת גניז בפומא והאי אוירא הוא סוד יהי אור יהי אויר האמו' בזו' כי יצאה יו"ד מהאי אויר ונעשה אור : ונק' אוירא ע"ש החסדים שבו הנק' אויר' דכיא והגבו' נקרא אש' דכיא :

נר האמצעי. יורה דעת כי רישא דעתיק היא על כ"ח דאריך : וז"ש בזו' באדרא האזינו ג' רשין איתגלפן דא לגו מן דא ודא לעילא מן דא והוא

כי א"א אין לו כי אם כתר חכמה בראשו לבד : והביאור הוא מלמטה למעלה כי הראש העליון הוא מוח חכמה הנק' חכמתא סתימאה ולא עילאה שתחת קרום המוח ולעיל מניה הכתר נק' ע"ק שהוא שם כולל כל פרצופי א"א והיא רישא עילאה שהוא למעלה ממוח חכמ' ועילא מנהון רישא דכל רישין שהיא רישא דעתיק : ואלו הב' תיקונין כתר והכמ' נק' רישין כי כולם הם תיקוני הני תרי רישין ומהם יצאו : והב' רישין הנז' צריך שיהיה בכל א' מהם ב' בחי' גולגלת' ומוחא כאשר נבאר : ומה שאנו או' גולגלת' לחוד ומוח' לחוד הוא בערך שמתלבשים זו בתוך זו : והענין כי הכתר שהוא הגולגולת כנז' הנה סוד המוח שבתוכו הוא שהוא אוירא שצריך שיהיה אויר בראש לקרר חום המוח ומבשרינו נחזה אלוה והרי רישא חדא בב' בחי' קדרת המוח והמוח והאי אוירא נעשית ג"כ בחי' גלגולת למוח חכמה הרי ב' ראשים שלימים וז"ש באדרא נשא בחללא דגולגלתא' קרומא דאוירא דחכמה עילאה סתימאה וכו' והאי קרומא אתחפיא על מוחא דאיהי חכמה סתימאה ובא ורואה שבתחלה אמר חכמתא עילאה לרמוז על ההוא אויר העליון ולבתר סתימאה שהוא מוח חכמה. עוד אמר שם בזוהר והאי מיתא דאיהי חכמתא סתימאה שקיט ואשתכיך באתריה כחמר טב דיתיב על דורדייה שהדינין מתגלי' שם קלא להיות שם גבו' דעתיק אבל האוירא דאיהי חכמתא עילאה אין בה דינין כלל כי הדעת דעתיק מתלבש בתוכה והא דלא קאמר קרומא דמוחא לפי שאותו הקרום הוא להמעיט אור האוירא כדי שתוכל לסובלו מוחא תניינא

א בראשית כ"ד ט"ז. ב משלי ב' ו'. ג שופטים ט' י"ג.

בהיותו

בהיותו מסך מפסיק ביניהם באופן שאע"פ שבאדרא נק' הכתר והחכמה דא"א תרין רישין עכ"ז הם ג' רישין ממש גולגלתא ואוירא ומוחא והם בבחי' ג' מלבד רישא דעתיק המתלבשת בתוכה הנק' רישא דלא אתיידע:

ברישא דעתי' הנק' רישא דלא אתיידע היא על כ"ח דא"א ומלת נר שאמצעי הוא כנוי לראש הנז' ישבן ד' ראשים פי' כי כתר וחכמה דא"א הם ד' בחי' שהם גולגלתא ומוחא ואוירא כנתוב בדב"ק: בשנים. פי' כי הכתר

שָׁלֹשׁ שֵׁר שָׁלֹשׁ שָׁלֹשׁ בְּרוּלִים.
רֹאשׁ אֲוִיר וּמוֹחַ מְאוֹרוֹת גְּדוֹלִים.
בְּרֹאשׁוֹ[א] כֶּתֶם פָּז קְוֻצּוֹתָיו
תַּלְתַּלִּים.
יִהְיוּ כָּל[ב] פִּרְיוֹ קֹדֶשׁ הִלּוּלִים:
מַקִּיף עֶלְיוֹן וְשֵׁנִי וּפְנִימִי צְמוּדִים.
סוֹד הֲוָיָה עַ"ב סַ"ג מַ"ה כֻּלָּם
אֲחוּדִים.
וְאֶהְיֶה בְּכֵלִים הַכֹּל ח"י מְנוּקָּדִים.
שְׁלֹשָׁה גְּבִעִים מְשֻׁקָּדִים:
וּבְיוֹם[ג] הֵרָאוֹת בּוֹאוֹר עַתִּיק לְפָנִים.

יחד

שלש. יורה דעה כי כל בחי' אורות עליונות יש בהם ג' בחי' אור פנימי אור מקיף אור מקיף על שניהם וג' הנז' נק' נר"ן שבא"א גולגלתא נשמה הוא המקיף העליון אוירא הוא מקיף הא'. מוחא נפש אור פנימי. וכל אחד מאלו הג' גולגלתא אוירא ומוחא כל א' כלול מג' הנז' נר"ן וזה פרטן: והוא כי בא"א הויות שבו הם בסוד מלויים ובסוד ניקוד וההפרש שביניהם הוא בסוד הניקוד והמלוי ע"ב או ס"ג וכיוצא: ואור הפנימי של הגולגולת שהוא בחי' נשמה הוא יוד הֵי וָיו הֵי סי' חלקל. וזו היא בחי' נפש דנשמה שהיא בחי' הגולגלתא שהוא מקיף עליון ומקיף א' שלה הוא הרוח יו"ד' ה"י ו"ו ה"י ומקיף על שניהם שהוא הנשמה הוא זה יוֹד הֵי וָיו הֵי שהוא חלקן באותיות הפשוט וקמץ באותיות המלוי ואלו הם הג' בחי' שבגולגולתא שהיא הכתר נר"ן שה' הג' אורות פנימי ומקיף ומקיף על שניהם: רישא תניינא הוא הרוח של הכללות ומקיף א' ונק' אוירא הוא עד"ה הויות ונקודות אלא שהם במלוי ס"ג ובנקודות במקום צירי הוא סגול תמורתו ושלשתם אור פנימי

דא"א אין בו דין כלל אבל החכמה יש בה דינין לפי שבה' מתלבשת גבו' דעתיק אבל הם בקטנים ואינם מראים פעולתם והם כחמר טב על דורדייא: **שלש.** יבין שמועה כי הג' רישין שהם גולגלתא ואוירא ומוחא הם כלולות כל א' מהם מנר"ן בהם מאורות גדולים: בראשו כתם פי. שבח לרישא דאריך: יהיו כל פריו קדש הלולים. רמז לג' הויה שבג' רישין והוא שבח וברכה לרישא דאריך לגיכך החרוז: **מקיף** עליון. יבין שמועה כי אלו הג' אורות שהם נר"ן מקיף עליון הוא נשמה הויה דע"ב הוא הגילגלת. מקיף ב' הרוח שהוא ס"ג הוא אוירא אור פנימי הנפש שהוא מ"ה הוא המוח' וג' הויות בכל א' מהם גולגלתא ואוירא ומוחא הם ט' הויות והכלים שלהם הם ט' שמות אהיה נ"ר הם ח"י והכל הם מנוקדים בניקוד הא' של הויות: ג' גביעים וכו'. רמז להויה ואהיה שהם ג' ג' בכל א' מהראשים הנז' וגם רמז לג' הראשים גולגלתא ואוירא ומוחא:. **וביום** הראות. יבין שמועה כי כאשר נתגלה אור

ומקיף ומקיף עליון לשניהם בבחי' הפרטות אבל בבחי' הכללות כל ג' אלו הם בחי' אור המקיף הקטן שהוא הרוח: רישא ג' נק' חכמה היא מוחא סתימאה יש בה ג' הויות במלוי מ"ה עד"ה אלא שניקודתם כמו רישא תניינא סגול במקום צירי ועוד נוסף שנוי אחר באלו השניים שגם במקום קמץ יהיה נקוד פתח: וג' בחי' ע"ב ס"ג מ"ה הם נר"ן גולגלתא אוירא ומוחא והנה הם ג' של ג' ג' הויות הם ט' ועוד ט' בחי' כלים שהם ט' שמות אהיה עד"ה בהויות בניקודם ובמלואם כל שם אהיה מהם מכוון כנגד הויה א' במלוי הויה שכנגדו ובניקודם והם סוד ג"כ נר"ן ובסוד אור פנימי ומקיף ומקיף עליון הכל כאשר לכל דומה ברומה ובין הכל הם ח"י שהם סוד ח"י העולמים: **וביום** הראות. יורה דעה שכאשר נתגלה

א שה"ש ה' יא, ב ויקרא י"ט כ"ד. ג שמות כ"ו ל"ג.

יַחַד בְּשָׁוֶה בִּשְׁנֵי הַפְּנִינִים.
יָאִיר יַעַן אָב אֵם כְּאֶחָד חוֹנִים.
יִהְיוּ שְׁנֵי לֻחוֹת אֲבָנִים כָּרִאשׁוֹנִים.
אֶלֶף עוֹלָמוֹת בְּטַבַּעַת טָהוֹר חֲתוּמִים.
בְּסוֹד נְקֵבָה נֵר חָשׁוּךְ וְאֵימִים.
וְגַם סוֹד הַטַּל לְהַחֲיוֹת נִרְדָּמִים.
יַחְדָּו יִהְיוּ תַּמִּים:

לובן

אור עתיק על האריך בעתיק הוא לפני ולפנים שהוא מתלבש באריך אי האור בשוה: בב' הפנינים. הם כ"ח דאריך יגתן טעם לדבר לפי שאו"א כתרא פריין ולכן יינקים מכ"ח דא"א וכו היכי דאו"א הם שוים הכי נמי האורו' שמהם יונקים יבא להם האור דעתיק בשוה ויהיו או"א ב' לוחות אבנים שוות המאירות כראשונים הם כ"ח דאריך שהם שוים ג"כ ובהשוואה א' מקבלים אור א"א:

אלף עולמות. יבין שמוטב כי גבו' דעתיק הנק' אלף עולמות היא מתלבשת בטבעת טהור עזקא דכיא היא חכמה דאריך: בסוד נקבה פי כי החכמה היא נקבה לגבי הכתר: נר חשוך. פי' גבו' דעתיק נק' בוצינא דקרדינותא: סוד הטל. היא חכמה דא"א הנק' טלא דבדולחא: יחדו יהיו תמים. פי' כי הנר חשוך שהי' גבורה דעתיק וחכמה דא"א שהיא כל הם מחוברי' זה בתוך זה:

ליבן

האדרת עתיק על א"א נתגלה על ב' רישין יאי"א כתרא נפקין כתרא פריין והם שוין לכן האור העתיק בהם בהשוואה א' וחסד דעתיק נתלבש בכתר דאריך וגבורה דעתיק בחכמה דא"א ואז החסד נכלל בגבו' והגבו' בחסד והיו שוין כי מהראוי היה לולי זה הטעם שיתגלה הארת עתי' בגולגלת' והגולגלתא תאיר במוח חכמה דא"א ולפי שבחכמה נתלבשה הגבורה לכן הי' נוקב' לגבי הכתר והם בסוד דכר ונוקבא ומהם יונקים או"א: ובאדרא נשא א' דהאי מוחא שקיט ושכיך כחמר טב דיתיב על דורדייה הרי בפי' שיש בחכמה הנז' דינין אלא שהם נכפים ושקיטין במקומן ונק' טלא דבדולחא לפי שבורש המוחין הם חב"ד והם ג' אותיות יהיו ואם תמלאם באלפין יהיו בגי' ע"ל: וגבו' דעתיק המתלבשת בה נק' בוצינא דקרדינותא יר"ל נר חשוך כי הוא אש וגבורה היא שורש לכל הגבורות ואש שאר הגבורות נק' כן הוא דרך משלה וז"ש בפרש' פיקודי בירותא דמסימנותא גו מחשבה בטש בוצינא דקרדינותא פי' כי א"א שהוא בירותא דמהימנותא מברר בגו מחשבה דיליה שהוא מוחא סתימאה שבו עולים הבירורין מהז' מלכים בבחי' מ"ן כדי לעשות מהם פרצופי או"א כי אין בירור אלא במחשבה והם מתבררים ע"י בוצינא דקרדינות' גניז תמן ועניין זו הבטישה היא שהיא נותנת קצבה אל הספי' שלא יתפשט יותר מהראוי אל המקבלים ונק' קו המדה אך החסד מתפשט בלי קצבה שהבוצינא דקרדינות' בטש גו מחשבה ומעלה הבירורין מבחי' שכ"ה ניצוצין ושם מתבררין והטוב שבהם נתקן שם והפסולת זריק ליה שאינו מבחי' הראויה לשם וחוזרים ומתבררים אח"ך גו מחשבה דאימא לצורך זו"ן וכן עד"ז עד שמתבררין תכלית הבירורין בכל הפרצופין והנשאר הו' פסולת גמור וז"ש ניצוצין זריק לש"ך עיבר וברר פסולת מגו מחשבה פי' כי המחשבה בתוכה עולים המלכים והניצוצין להתברר ע"י ההוא בוצינ' דקרדינות' שהיא גבו' דעתיק אשר גם הש"ך עם הג' הם שכ"ה:

אלף עולמות. יורה דעה כי גבו' דעתי' נק' אלף עלמין שהיא בתוך חכמה דא"א ולא נתגלו הדינין אשר בה עד שנמשכו בדיקנא וז"ש בזו' מאי דיקנא אשתמודע מה דהוי ברישא ונק' אלף עלמין כי הגבו' נק' אלהים ורבוע אלהים דהוי"ן עולה אלף כיצד אלף אלף למד אלף למד הה אלף למד הה יוד אלף למד הה יוד מם והיא חתומה במוח חכמה דאריך הנק' עזקא דכיא ונק' המוח עזקא לפי שהמוחין נחלקין לד' חב"ד ודעת כולל חו"ג ד' ווין כזה ◻ והם נעשים מם סתימה דלםרבה המשרה וזו החכמה דא"א נקרא עזקא דכליל כל עזקן שהוא סמות. הא' שבכל פרצופי האצי' וכו התחילו המלכים להתברר ע"י גבורה דעתי' דגניז בה וזו הגבו' לא נתגלית כאן במוח' אלא בדיקנא קשישין ולכן שערי דדיקנא קשישין ותקיפין:

א שמות ל"ד ה. ב שם כ"ו כ"ד.

לובן

לֻבֶן אוֹר אֲוִיר כַּבִּיר מָצְאָה יָדוֹ.
אֶל טַל בְּדוֹלַח יָאִיר אִישׁ סוֹדוֹ.
בְּרָקִיעַ הַקֶּרַח יַעֲבוֹר כְּבוֹדוֹ.
כִּסֵּא שָׁמַיִם הוֹדוֹ :
בְּשַׂעֲרוֹת הָרֹאשׁ תִּקּוּן ד' יִתְגַּלֶּה.
מְקוֹם חֵלֶק סָתוּם מֵעַיִן כָּל יִפָּלֶה.
וְעַיִן לֹא יָנוּם חֵלֶק הַמְגוּלֶּה.
בִּפְלַגּוֹת נַהֲרֵי נַחֲלֵי :
נוֹצֵר חֶסֶד רְצוֹן הָרְצוֹנוֹת.

לובן אור אויר. יורה דעה כי תיקון הג' שבראש א"א שהוא קרומא דאוירא איזדכך כדי שיוכל לעבור אור האוירא אל המוחא ועכ"ז הוא סתום והמוח יכול לקבלו כי הומעט האור ע"י עוברו בקרומא וה"ת דעתיק מתלבש בקרום בסוד נוטה שמים כיריעה כי הקרום הוא כיריעה והוא סוד רקיע ו' המבדיל בין מים למים גולגלת' ומוחא שהם חו"ג דעתיק. והם נורא א ב' יודין עילאה ותתאה והקרום שהוא ת"ת מפסיק ולפי שדעת דעתי' באויר' בסוד נשמה נעלמת לא אמרו ח' תיקוני רישא וחשבו הדעת עמהם :

בשערות הראש. יורה דעה כי אלו השערות הם אותם השערות דתליין ע"ג אודנין ועיינין דאינון עמר נקא דתליין בשיקולא והם תיקון ד' דרישא כנגד נ"ה כי נ"ה יש בהם ב' בחי' א' למעלה מהיסוד והם ראשי הירכים וא' למטה : עוד יש בחי' אחרת גבוהה והם תרי ביעי דדכורא שבם מתבשל הזרע וכן יש בראש א' למעלה מן המלא שבם יסוד דעתי' והוא בחי' האזנים וא' למטה והיא בחי' העינים ולפי שבחי' האזן גבוהה לא שלטו בה יד ותמורתה הם שערו' הראש היוצאים מנח האזנים שבם שורשם ולהכי לא בעי דעברא שערא מע"ג אודנין שלא יתאחזו הדינין בהם ובנ"ה מתגלה הדין שהם לבר מגופא : ובשבולים השערות בסוד אור חוזר הם מתערבין בג' רישין ונעשים י"ג חיורתי י"ג נימין י"ג תיקוני דיקנא : והנ"ה הם כדמות ווי"ן ויואלפי' מהת"ת שהוא ו' לכן השערות דמות ווי"ן שעוברים דרך קרומא דאוירא שהוא ת"ת ו' והם אור חוזר גבו' ואלו הם סוד י"ג נימין דרישא וגם הם רמוזים בגולגלת' ומוח' שהם חו"ג דעתי' ומשם יוצאים ועוברי' דרך הקרום שהוא ו' וז"ש בתיקו' וכל נימא ונימא שיעורא דאת ו' : הבחי' הב' של נ"ה כנגדה אמרו אשגחא פקח' דלא נאים וגטיר תדירא היא בחי' הירכים הנגלים החיצונים שאינם סתומים והעינים הם למטה מיסוד שהוא המלא שבם יסוד דעתיק :

לובן אור אויר. יבין שמועה כי האוירא מאיר במוחא ואותה הארה עוברת דרך קרום האויר שבם נתלבש ת"ת דעתי' והקרום הוא כיריעה בסוד נוטה שמי' כיריעה ולזה סיימתי הבית הזה בזה הפ' :

בשערות. יבין שמועה כי תקון ד' שהם השערות נ"ה הם מתגלים בשערות דתליין ע"ג אודנין כי בנ"ה יש חלק סתום ויש חלק נגלה הסתום הם האזנים וחלק הנגלה הם העינים הנקראי' אשגחא פקיח' וז"ש ועין לא ינום חלק המגולה : בפלגות נהרי נחלי. ר"ל בהתחלקות נהרי נחלי הם נ"ה במקום חלק הסתום שהם האזנים הם השערות שעליהם וחלק המגולה הוא העינים :

נוצר חסד. יבין שמו' כי תיקון הו' דרישא רעוא דרעוין : יסוד תוך דעת

נוצר חסד. יורה דעה כי מזל' דא"א הנק' מזלא הרצון הוא התקון הו' גם יסוד דעתיק ובזה המזל יש כח הדינין הנמשכים מנ"ה כי בחי' עליונה של נ"ה שהם האזנים ביעי דדכורא נחית מנייהו אל פי האמה וז"ש מזל ונזל כולא חד באהוון רגופי' שבם נתגלו הדינין דרך פי יסוד אלא שבא"א הם נכפים כי טפת חסד היא גנוזה וגלויה בפי היסוד בסוד אור זרוע לצדיק ולכן נק' מזלא הרצון וז"ש נוצר חסד אותיות רצון והיא טפת חסד גנוזה וגלויה בפי יסוד שהוא המזל דא"א אבל כד איתגלי מזלא דז"א שבם הדינין הנמשכים מנ"ה אתערו כל מרי דינא : גם בא"א יש במזלו ת' בהי דינין אבל הם מאירים :

דעת. פי' כי יסוד דעתיק נתלבש בדע' דא"א ומג"ח הרלין היא יסוד דאריך והוא מכוין כנגד דעת דא"א בבחינתו מתלבש יסוד דעתיק וז"ב אבנים יקרות:

מאור ז'. פי' כי מ' דעתי' מתגלית בחוטם דא"א ומ' נק' היא ונק' תהלה והיא הכלה הכלולה ה' אתרוגה מ' ולכן סיימתי זה הבית בפ' ומלכותו וגו':

שאוב תשאב ראש. פי' רישא דעתי' שיש בה הז' תיקונין שזכרנו לעיל והם גולגלתא מוחא קרומא דאוירא עמר נקא אשגחא פקיחא מצחא חוטמא שבהם מתלבשות ז' התאין דעתיק: כסוד י"ג. פי' כי גם יש ברישא סוד י"ג ויש סוד י"ג ובסוד הי"ג היא מקבלת שפע מרישא דעתיק והטעם נכתב בדב"ק: מעייני הישועה. הוא כנוי לי"ס עתיק:

יְסוֹד תּוֹךְ דַּעַת בְּמֵצַח טְמוּנוֹת.
אַבְנִים יְקָרוֹת מְקַבְּלוֹת כַּדַּרְבוֹנוֹת.
[א] כִּנְחָלִים נִטָּיוּ כְּגַנּוֹת:
מָאוֹר ז' בְּחוֹטֶם נִתְגַּלָּה.
וּבְשֵׁם הִיא תִקָּרֵא כַּלָּה כְּלוּלָה.
וְגַם נִקְרֵאת [ב] בְּשֵׁם תְּהִלָּה.
וּמַלְכוּתוֹ בַּכֹּל מָשָׁלָה:
שָׁאוֹב תִּשְׁאַב רֹאשׁ יוֹלֶדֶת הַשִּׁבְעָה.

מראש

מאור ז'. יורה דעה כי תיקון ז' דרישא היא בחוטם הנק' ניקבא דפרדסקא והיא מ' כמ"ש בזו' הקדו' ובהאי נוקב' דחוטמא תליא ה"א כי המ' נק' ה"א ולכן נפק מינה רוחא לקיימא ה' דלתתא היא בחי' מ' ולכן אמרו דדינא בחוטמא תליא דכתי' עלה עשן באפו כי הדינין מתגלים בה והיא נק' תהלה לדוד וז"ש התם והכא כתי' ותהלתי אחטם לך כי מ' עתיק נתגלי' בחוטם א"א:

שאוב תשאב וגו' ובית המתחיל הויות גולגולת וביה המתחיל זה יהיה ובית המתחיל לפי אותיות. הד' בחי' האלו יתי' לך כמ"ש באוצרות פרק ח' מפרצוף א"א ואלינהו לפניך בדרך קצרה והוא כי בג' רישין דא"א יש ג' הויות בכל א' מהםםהםי"ב אותיות והכולל היא הרישא שיש בה הויה א' כוללת כל הנ' הויות

כולהו מניה ומליאות הארתם נתגלה בחוץ: ויען י"ס התחתון מלבישים ז' התחתונות העליון ונ"ר העליון מגולים וכדי שלא יחסר התחתו' הארת ג"ר העליון לכן אין בה בחי' בכל הפרצופי' שאין בה י"ג. י"ג דמיחא הם י"ג תיקוני דיקנא. י"ג דגולגלתא הם אלו גולגלתא כתר תרין אודנין חו"ב תרין עיינין חו"ג: חוטמא ת"ת דמות ו' ארוכה תרין שפוון נ"ה לשון יסו' ברית הלשון. פה מ'. אלו הם י"ס דא"א. ומצחא ותרין לחיין הם תרין תפוחין קדישין הם י"ג: ומ"ש כי ז' התחתונות עתיק מתלבשות בז' תקונין לבד הענין הוא כי אלו הי"ג הם בחי' הכתר דא"א עלמו שהוא הגולגולת שיש בה י"ס ועוד ג' אחרים לטעם הנז' אבל עתיק לא נתלבש לא בבחי' היותר עיקריות מכולם כי תרין אודנין ותרין נוקבין דפרדסקא ותרין עיינין לגבי עתיק הם ג' לבד דליה שמאלא בהא עתיק' ותרין עיינין אינון ואיתחזרו לחד והיינו טעמא דקאמר אשגחא פקיחא ולא קא' אשגחן פקיחין לשון רבים: נוקבא דפרדסקא ולא נוקבין וזה סדרן: דעת דעתי' נתלבש באוירה התלה. חסד בגולגלת'. גבו' במוחא. ת"ת קרומא דאוירא. נ"ה תרין עינין ותרין אודנין. יסוד מצח. מ' חוטם. עם לחין ותפוחין קדישין כמ"ש אין מעידין אלא על כל פרצוף שלם עם החוטם. ודע כי התלבשו' עתיק בז' דגולגלת' היה בדרך כלל וסדר הי"ג הוא בדרך פרט: ואלו הן י"ג תיקוני גולגלת' ויש ג"כ י"ג תיקוני מוחא שהם הי"ג דדיקנא: וגם ז' התאין דעתי' נתלבשו את"ך בהם גם יש י"ג אחרי' בגולגלתא ואוירא ומוחא בבחי' ג' הויות שבכל א' וא' עם הכולל הם י"ג ואלו הג' נז' באדרת נשא וז"ל האי גולגלת' חיורא דיליה אנהיר לתליסר עיבר גליפן וכו' ד' בסטרא דא וד' בסטר"א דא וכו' ושם דף קכ"ט אמרן י"ג נימין דשערי קיימי מהאי סט' ומהאי סט' ובאדרא זוטא דף רפ"ח אמר בגין דהאי חכמתא שתימאה ביה מתפרש ג' זמני' לארבע ארבע וזה פרטן הראש העליון הנק' גולגלתא רישא חיוורא שהיא

א במדבר כ"ד ו'. ב תהלים קי"ג י"ט.

סוד

הויות גולגולת. יבין שמוע' כי יש בגולגלת' דאריך ג' הויות הם י"ב אותיות ועם הכולל הם י"ג ולכן יש ברשו י"ג חיוורתי ד' ד' לב' צדדי הראש וד' מצד האחיר הם י"ב. גם יש בפלוגתא דשערי חד אורחא חיורא כליל כולהו ואלו האורחין הם פנויים בלי שער: כמגדל דוד. פי' הוא שבח לראש אריך לצורך החרוז: **זה** יהיה. יבין שמועה כי ע"ד הנז' בגולגלתא שיש בה י"ג והם החיורתי

מֵרֹאשׁ הָעַתִּיק וּבֵאוּרוֹ שִׁבְעָה.
בְּסוֹד שְׁלשׁ עֶשְׂרֵה תַּשְׁקֶה פְּרִי נִטְעָה.
[א] בְּשָׂשׂוֹן מִמַּעַיְנֵי הַיְשׁוּעָה:
הֲוָיוֹת גּוּלְגֹּלֶת שְׁנֵים עָשָׂר אוֹתִיּוֹת.
וְעִם הַכּוֹלֵל שְׁלשׁ עֶשְׂרֵה הֲוָיוֹת.
בְּי"ג חִוְּרָתֵי הָרֹאשׁ צוֹפִיּוֹת.
[ב] כְּמִגְדַּל דָּוִד בָּנוּי לְתַלְפִּיּוֹת:
זֶה יִהְיֶה מִשְׁפַּט שְׁנַיִם נִשְׁאָרִים.
אֲוִיר וְרוּחַ מִכֶּסֶף נִבְחָרִים.
בַּחֲלַל גּוּלְגֹּלֶת כְּמוּסִים וּנְצוּרִים.
[ג] לְעֶזְרַת ה' בַּגִּבּוֹרִים:
לְפִי אוֹתִיּוֹת שְׁמוֹת רָאשֵׁי אֲרִיךְ וּכְלָלָם.
דְּרָכִים וְנִימִין יַזְהִירוּ בְהִלָּם.
וְתִקּוּנֵי זָקָן זֶה דַרְכָּם וּשְׁבִילָם.
בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם:
הָאוֹר יִתְמַעֵט בְּעָבְרוֹ בַּנְּתִיבִים.
ד'

סוד הכתר דא"א יש בו י"ג תיקונין חיורין ולכן נק' רישא חיורא הרי י"ג אורחין דביה פנויים בלי שער: ובאוירא יצאו י"ג תיקונין שהם י"ג נימין: וממוחא נפקי י"ג אורחין: **האור** יתמעט. יורה דעה לדעת להבין י"ג אורחין דאתגלו ברישא קדמאה גולגלתא דא"א: אלו האורחין הם בשור הראש והם י"ב והם פנויים בלי שער ד' לכל עיבר לפי שהר' הוא משולש ב' לצדדי הפנים ולצד העורף ובאו ד' אורחין לכל צד מלבנונית האור נעשו אלו האורחין ויש י"ב נימין של שער וי"ב אורחין חלקים מצו' הראש ויש אורחא עלאה לעילא ברישא דגולגלת' והי' פלגות' דשערי והוא כולל הי"ב אורחין והוא חיוורא ג"כ נחלק לי"ג אורחין אוחרנין וז"ש באדר' גליפן לכל עיבר בשט' חד: שבכל צד מאלו הג' יש ד' אורחי' של שור לבן וכן יש ד' נימין לכל צד הרי יש י"ג אורחין ברישא חיורא וגם י"ג נימין וכפי זה יהיו ח' אורחין מצד הפנים ד'

הנ' מהאוירא שהיא רישא תניינא נפקי י"ג והם י"ג נימין פי' קיבוץ שיער דנפקי מהאוירא וחד נימא דכליל לון הם י"ג וכן המוחא שהוא רישא יש בו ג"כ סוד י"ג והם י"ג תיקוני דיקנא כי שערי דדיקנא ממוחא נפקי: מכסף נבחרים. שבח לצורך החרוז: בחלל גולגולת. פי' האוירא והמוח' הם כמוסים ונצורים בחלל גולגול': לעזרת ה'. פי' להשפיע על הפרצופי' שלמטה מהם: **לפי** אותיו'. יבין שמועה כי בכל א' מג' רישין יש ג' הויות הם י"ב אותיות והכולל י"ג לכן נפקי מגולגלתא י"ג אורחין חיורין וי"ג נימין מהאוירא וממוחא י"ג תיקוני דיקנא: ברוך שם. ברכה להוית רישא ולהוית דיקנא לצורך החרוז: **האור** יתמעט. יבין שמועה כי כשעובר האור דרך האורחין חיורין והנימין הוא מתמעט ויכולים לקבלו ואלו הנתיבות שהם האורחין וכן הנימין הם ד' לכל שלים הראש: מזה ומזה. פי' כי האורחין הם חלקי' והנימין קבולי

מלד זה וד' מלד זה ומקום הגולגולת אשר כנגד החטם　　שער והוי כמו הכתיבה והם ד' ד' בכל שלים הראש:
מפסיק ביניהם וד' אורחין לצד האחור ודרך הגהו
קן
אורחין יצא האור בסוד המעט' האור כדי שיוכלו לקבלו: ומה שהיו י"ב אורחין חוורין לא פחות ולא
יותר

א ישעי' ב שה"ש ד' ד'. ג שופטים ה' כ"ג.

הן הנה. יבין המעיין כי האורחי' והנימין הם בחי' נ"ה שהם ווי העמודים והם אזנים ועינים העולים באור חוזר ועוברים בקרום האויר שהו' רקיע ת"ת ו' ונעשו נימין שצורה דמות ווין ובשעולים בגולגולת נעשים אורחין חיוורין: הם העומדי'. פי' כי אותם הב' בחי' דנ"ה נסתרים ונגלים שהם אזנים עינים הם העומדים על הפקידים שהם י"ג אורחין חיוורין וי"ג נימין כי הם בחי' נ"ה:

ממול ערפו. פי' כי הי"ג נימין והי"ג חיורין הם נחלקים עז"ה כנז"ל מצד האחד של הפנים ד' חיורתי וד' נימין. ומצד א' של הפנים ד' נימין וד' חיורין הם ח' וכן מצד האחור ד':

קרום האויר. פי' כי בעוברם נ"ה בסוד אור חוזר דרך הקרום הם נעשין ווי"ן כמו בחי' הקרום והם השערות ולזה סיימתי זה הבית בזה הפ' ביום ההוא יהיה ה' צבאות. לצבי עטרת רמז כי הצבאו' שהם נ"ה עלו לראש בסוד אור חוזר ונעשו צבי עטרת על הראש כי הנימין והחיורין שהם בחי' נ"ה הם בראש כמו העטרה שהיא על הראש:

הנותן מטר. יבין שמועה כי ההוא אורחא חיורא המתחיל ממול ערפו והביא המתחיל קרום האויר:

ד' בְּכָל שְׂרִיט הָאוֹר נִצָּבִים.
וְי"ג הַנִּימִין בָּהֶם מְשֻׁלָּבִים. [א]
מִזֶּה וּמִזֶּה הֵם כְּתוּבִים:
הֵן הֵנָּה בְּחִינוֹת וָוֵי הָעַמּוּדִים.
אָזְנַיִם עֵינַיִם בְּאוֹר חוֹזֵר נָדִים.
וַיִּוָּלְדוּ לָהֶם אוֹרְחִין וְנִימִין אֲגוּדִים. [ב]
הֵם הָעוֹמְדִים עַל הַפְּקוּדִים:
מִמּוּל עָרְפּוֹ אַרְבַּע נִימִין וְד' לְבָנִים.
וּשְׁמוֹנָה ח' עַל צִדֵּי הַפָּנִים.
יִפְרְחוּ יַעֲלוּ נִרְאוּ הַנִּצָּנִים. [ג]
פָּרְחָה הַגֶּפֶן הֵנֵצוּ הָרִמּוֹנִים:
קְרוּם הָאֲוִיר יְרִיעָה חוֹבֶרֶת.
סוֹד הַוי"ו בָּהּ סְתוּמָה נִסְתֶּרֶת.
בְּאוֹרוֹת הָעוֹבְרִים תּוֹכָהּ נִקְשֶׁרֶת. [ד]
בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה ה' צְבָאוֹת לִצְבִי עֲטֶרֶת:
הַנּוֹתֵן מָטָר וְגִשְׁמֵי נְדָבוֹת.
לסוד

יותר הוא כי בהאי רישא חיורא יש בה ג' הויות כל אחד מד' אותיות הם י"ב והם ד' לכל סטר נגד ד' אותיו' הויה ואלו האורחין הם בחי' הויות דיודין ואורחא הי"ג דכליל לון הם י"ג: ועוד האי אורחא אית בה ג"כ י"ב ועמו הם י"ג:

הן הנה. יורה דעה על ענין האורחין והנימין למה היו י"ג אורחין והוא כי עיקר שורשם הם נ"ה והם נקרו ווי"ן וא"ו במלואה עולה י"ג לכן היו י"ג אורחין חיוורין וביאור הענין הוא כי הנה נ"ה דעתיק מתלבשים בב' עינים בב' אוזנים והרי הם ד' בחי' ושם הוא מקום חלק ויעלה האור בסוד אור חוזר מתתא לעילא ופוגע בקרומא דאוירא המכסה את המוח ושורש השערות ממותרי דמוחא הוו ובעלותם בדרך הקרומא נעש' ווי"ן שהם ת"ת שהוא ו' ולזה יצאו דמות ווי"ן שהם השערות וכנגד המקום החלק היו החיוורתי ומבחי' הקרומא הוו י"ג נימין והכל מבחי' אור חוזר דנ"ה ולהיותם ווי"ן שוא"ו במלואה עולה י"ג לכן היו בין השערות בין החיוורתי מנין י"ג ולפי שהם ד' בחי' שני אוזנים ב' עינים לכן היו ד' תיקונין לכל סטר שהם החיורתי להמשיך האור ד' בכל סטר וכן ג"כ הנימין וזהו פי' הבית

הנותן מטר. יורה דעה כי עיקר הארה הא"א לז"א בהתמדה הוא מן ההוא אורחא דפלגות' דשערי ואין לו יניקה מהי"ג חיורתי רק מהי"ג נימין דשערי מהד' דאחורי רישא דא"א כי נימי השערות הם ווי"ן לכן הם מספיקין בז"א אך החיוורתי הם נ"ה עצמן שהם האוזנים והעיני' במקומן שאין שם שערות והצדיקים שהם היסוד יונקים מחיוורתי
דנ"ה

א שמות ל"ב ט"ו. ב במדבר ז' כ'. ג שה"ש ו' י"ג. ד ישעי'.

דנ"ה שע"ג היסוד והבן זה וז"ש באדרת נשא ומהאי גולגלתא נפיק עלא להאי' דלבר הה"ד שראשי נמלא על הוא ז"א המלבים לא"א ונמלא כי בצד מה השערות שהם הנימין הם מעולים מן החיורתי שהם בבחי' ת"ת והחיורתי בחי' נ"ה ובצד מה להפך כי החיורתי הם הגולגלתא והנימין האוירא: ועם היות כי עיקר האורה של ז"א הוא מן ההוא אורחא עילאה עכ"ז גם מאירים בו הט' חיורתי ויורדים עד רישא דז"א ומתחברים בדיקנא ונעשים ט' תיקוני דיקנא וכאשר עוברת האורה הד' חיורתי שבאחור וביקעים גולגלתים מאחוריו ועוברת אותה האורה עד פניו נגמרים י"ג תיקוני דיקנא בז"א כמ"ש במקומו:

לסוד זקן. יורה דעה כי הנימין דנפקי מהאוי' ר"ב הנייגא הם הויות כמש"ל ויש נ"ב נימא דכליל לנשהיא נימת הי"ג ויש בהויות י"ב אותיות עם הכולל הם י"ג והתחלקותם הוא כמו התחלק' החיורתי כי ב' הם מצד האחור וז"ש הטל כמש"ה שראשי נמלא טל וח' לצדדי הפנים ואין נמשכין ע"ג האזנים כי שערא אאפני מע"ג אודנין ואין מכסים

חיורא היא משפעת על ז"א והיא בפלגותא דשערי וקראתי אותה בשם לבנת הספיר דרך האלה בעלמא ומקומו המיוחד לו הוא בהיכל הא' שהתחתון מהז' היכלות שהוא לבנת הספיר והוא כולל יסוד ומ' לבנת מ'. שפי' יסוד וכאן היא אורחא חיורא גם היא כוללת י"ב נתיבות שהם י"ג אורחין חיורין: והשיב לב אבות. פי' שמשפיע אור אב הרחמים על ז"א: א"נ והשיב לב לשון בינה ונחת ומנוחה שמשפיע ומשיב לב ונותנה נופש ומרגוע לאבות שהם חג"ת דזעיר כי משם מתחילין ו"ק דזעיר:

לסוד זקן. פי' כי הנימין והאורחין של קדם שהם הפני' לצדדי הפנים ט' חיורין וט' נימין נמשכין עד דיקנא דז"א ונעשים לו שם ט' תיקוני דיקנא דזעיר ומכסים מצח הרצון כשהם נמשכים ובהיות עת רצון הם נמשכים לצדדי הפנים ואיתגלי מצח הרצון ואז מאירים בזקן דא"א עצמו:

קבוצי האחור. יבין שמועה כי הנימין דצד האחור משפיעין בזעיר בסוד מש"ה שראשי נמלא

לְסוֹד הַזְּעִיר מַתְּנוֹת טוֹבוֹת.
הִיא לִבְנַת הַסַּפִּיר כּוֹלֶלֶת י"ב נְתִיבוֹת.
[א] וְהֵשִׁיב לֵב אָבוֹת:
לְסוֹד זָקֵן וְזָעִיר נִימֵי דַּרְבֵּי קֶדֶם יְהַלֵּכוּ.
וּמִצַּח יַעֲלִימוּ כַּאֲשֶׁר יִמָּשְׁכוּ.
וּבִהְיוֹת עֵת רָצוֹן צְדָדִין יִסָּבֵּבוּ.
[ב] אִישׁ אֶל עֵבֶר פָּנָיו יֵלֵכוּ:
קְבוּצֵי הָאָחוֹר בְּסוֹד טַל מְעוֹנִי.

ישפיעו

רק העורף לבד כדי שלא יזונו החיצונים מהארת העורף כי אחיזתם הוא באחוריים ולכן נק' אלהים אחרים והנימין הח' האחרים נמשכים דרך פניו עם הט' חיורתי ונגדין עד רישא דז"א ומטו לדיקניה ונעשו לו הט' תיקוני דיקנא וכשנמשכים דרך פני א"א מכסים מצח הא"א ובהיות עת רצון מאירים הי"ג חיורתי בנימין האלו והם מסתלקים אל הצדדין ואיתגלי מצח הרצון והם מאירים בדיקנא דא"א לא בפנים ולא באזנים ויאירו אור נפלא בי"ג תיקוני דיקנא דא"א:

קבוצי האחור. יורה דעה כי הנימין של האחור יורדים לז"א כמש"ל: ודרכי האחור. פי' כי הד' חיורתי דצד האחור הארתם נמשכת לצדיקים וחיורתי האחור הם ת' אלפי עלמין כמ"ש באדרת נשא ת' אלפי עלמין אתפשט חיורא דגולגלתא דרישא ואלו הת' אלפי עלמין אין כל הי"ג חיורתי נכללים בם. אמנם ת' אלפי עלמין הנז' הם אותם הד' חיורתי דצד האחור לבד שכל א' מהם ק' אלף עלמין וזה הלבנינות מתפשט באחורים דהדיך ע"ג כתפין דיליה עד מקום שמתחיל רישא דז"א ושם הם מסתיימין שהוא עד עטרא דלבא דא"א שהוא אלי הת"ת דא"א: ולהיותם בא"א הם אלפים ובזא"א הם מאות ולכן הצדיקים המושכים זו ההארה כשמגיעים לז"א אינם לוקחים כולה בסוד אלפים רק בסוד מאות וז"ש בזו' הקדו' ומנהירו דהאי חיורא ירתי לצדיקיא ת' עלמין דכסופי' כי עלמא דאתי היא אימא ולכן הם

א מלאכי ג' כ"ד. ב יחזקאל א' י"ב.

נמלא על והאורחין שבאחור הם משפיעין בצדיקים כמש"ל ולכן סיימתי זאת הבית בפסו' זאת נחלת וגו' :

דשאים ותנובות. יבין שמועה כי החכמה בררה מהז' מלכים והוציאה דשאים ותנובות כנוי לבירורין : ימים קדומים. הם המלכים הנק' ז' הימים והם קדומים לעולם התיקון ובמקומם בגולגלתא לא יכלו הנימין להתגלות שם ונתגלו בדיקנא והם י"ג תיקוני דיקנא דא"א שהם י"ג מדות רחמים ולכן סיימתי זה הבית בפ' ויעש גם הוא מטעמים ר"ל כי כמו שגולגלת' רישא קדמאה יש בה י"ג אורחי וכן האוירא רישא תניינא יש בה י"ג נימין ה"נ מוח' חכמה רישא תליתאה יש בה י"ג תקוני דיקנא והם המטעמים :

הם מתמעטי' ואינם רק מאות כנגד ד' יודין דע"ב וע"ב הוא החסד לז"א ד' מאו' שקל כסף וכל כהר איכו מסט' דאימא והאי גולגלת' איהי בינה המקפת את החכמה נקודה בהיכלה לזה אמר בעלמא דאתי שהיא בינה :

יַשְׁפִּיעוּ בִּזְעִיר אִישׁ בּוֹ כָּל מַעְיָנָי.
א וְדַרְכֵי הָאָחוֹר בְּאַנְשֵׁי אֱמוּנָי.
זֹאת נַחֲלַת עַבְדֵי ה' :
דְּשָׁאִים וּתְנוּבוֹת טוֹבִים וּנְעִימִים.
בֵּירְרָה חָכְמָה מִיָּמִים קְדוּמִים.
וּבְסוֹד תִּקּוּנֵי זָקָן הֵם י"ג מִדּוֹת רַחֲמִים.
ב וַיַּעַשׂ גַּם הוּא מַטְעַמִּים :
ג וּבְצֵאתָם אֶל הֶחָצֵר הַחִיצוֹנָה.
לָקְחוּ מְקוֹמָם הָרָאוּי לְמָנָה.

ובסיד

דשאים. יורה דעה כי רישא ג' שהיא המוח' גם היא יש בה י"ם כי המוחין הם הם ג' שהם חב"ד ועם היות שאין ברישא דא"א רק חכמה לבד עכ"ז כיון שהיא בחי' המוח מתחלקת לג' והנה הם ג' הויות בג' מוחין והם י"ב אותיות והכולל הרי י"ג ויען הגולגלתא ומוחא הם ב' ספי' מה שא"כ שאר תיקוני גולגלתא לכן בהכרח הוא שיהיו כלולים אלו הב' ספי' מי"ם ונמצא כי הגולגלתא נחלקת לי"ם וכן המוחא נחלק לי"ם ודע כי אלו הי"ם הם במקום

ובצאתם אל החצר החיצונה. הוא הדבר אשר דברנו כי ברא"ש לא יכלו להתגלות ובחצר החיצונה שהיא הדיקנא יגלו כל א' במקום הראוי

הרא"ש ובחי' יסוד דהאי מוחא הוא החיך ובחי' מ' הוא הגרון דא"א : ואמנם בערך בחי' כל הפרצוף דא"א נק' הגרון בינה אכן איננו רק בחי' מ' להאי רישא דא"א וזה היסוד שהוא החיך בפומא דא"א מזדווג עם הגרון שהיא מ' דהאי מוחא הנק' בינה כנז' וזווג זה הוא זיווג דנשיקין וע"י זה הזווג נתקנו או"א שם בגרון דא"א : ודע כי גם במוח' חכמה סתימאה נתלבשו ז' אתאין דעתיק והם י"ג תיקוני דיקנא : ותיקוני דיקנא הם דינין תקיפין כי נעשו מבירורי המלכים יען כל הבירורין במחשב' איתברירו והיא נוקבא לגבי כתר גולגלתא ולעולם הנוקבא היא המבררת מ"ן : ועוד כי גבו' דעתיק הנק' בוצינא דקרדינותא היא מתלבשת בה ולהכי נפקא מינה כל הבירורין והדינין של המלכים ולא נגלה תוקף הדין שם במקום גבוה עד שירדו לדיקנא ונתגלו בי"ג תיקוני דיקנא שהם השערות שכולם דינין כנז' וז"ש באדרת נשא תנא כולהו שערי בין דדיקנא בין דרישא חוורי כולהו כתלגא ותאנא אינון דדיקנא קשישאי כולהו ר"ל כי עם היות שכל השערות הם דינין ובירורי המלכים עכ"ז מאחר שהם בא"א אין מתגל' שם הדין וכולהו שערי חיוורי כתלגא אמנם כשיורדים לדיקנא הדין מתגלה והוו קשישין וממותרי בירורי שערות הרא"ש נעשים דינין קשים אבל ממותרי בירורי שערות הדיקנא נעשים סיגים וקליפות ממש ונמצא כי שערו' הדיקנא הם בחי' המלכים שנתקנו ועלו בסוד מ"ן במוחא סתימאה ושם נתקנו במחשבה והוו י"ג תקוני דיקנא כי גם בא"א יש בחי' ז' המלכים והם בחי' מ"ן של החכמה שהיא נוקבא לגבי הכתר : ושערות י"ג תיקוני דיקנא נפקי ממוחא סתימאה כי הם לנורות מושכים המ"ן דרך פיותיהם וניתנים אח"ך אל הבינה ג"כ בסוד מ"ן שהם ה"ג מנצפ"ך כי או"א בהאי מזלא איתכלילו ועל ידו מזדווגים : והנה הכתר

איתתקן

א ישעי' נ"ד י"ז. ב בראשית כ"ז ל"א. ג יחזקאל מ"ד י"ט.

וּבְסוֹד מַ"ן נִיתָּנִים לַבִּינָה. הָיְתָה[א] לְרֹאשׁ פִּנָּה:

שורשי

איתתקן ברישא בי"ג תיקוני גולגלת' לעילא והחכמה נתקנה למטה במקום המוחין בסוד י"ג תיקוני דיקנא וסיבת היותם י"ג הוא כי הם ג' הויות כמש"ל ומזל הי"ג כולל כל הי"ג ותיקון הח' שגם הוא נק' מזל כמו שתיקון י"ג דתיוורתי כליל כל הי"ב ונימא הי"ג כוללת כל הי"ג גם הוא כולל וכמ"ש באדרא אלין תיקונין יקרון ימי קדם והאי דאליכר כליל לון: ועתה נבאר מקום הי"ג תקוני דיקני ושמותם הרמוזים בפ' מי אל כמוך ובפ' ויעבור ה' וגו' וזה סדרן: הנה נודע כי ב' הפאות הם בחי' המ' די"ס דגולגלתא שהוא כתר

הראוי לה כמו שתאמר תיקון א' שהוא אל בפסוק ה' ה' אל רחום וחנון. ומי אל כמוך בנביאים מקומו בב' צדי הפנים במקום הצר קודם שיתחיל הזקן להתרחב עד ראשית זויות גלבות והוא דבוק בב' הפאות וכיוצא בזה כל א' וא' במקומו הראוי לו: ואלו התיקונין הם הניתנין אל הבינה בסו' מ"ן הנק' ראש פנה: א"נ היתה לראש פנה פי' כי ע"י המ"ן היא מזווגת עם הראש שהוא אבא אות א' שבשם:

שורשי

דא"א ותחתיהם ממש מתחילים תיקוני חכמה שהם י"ג תיקוני דיקנא ותיקון הא' הוא דבוק ממש בב' הפאות באותו המקום הצר קודם שיתחיל הזקן להתרחב בב' צדדי הפנים והוא מתחלק לב' כמו שמתחלקת מ' דרישא בב' הפאות והוא נק' מי אל כמוך וגם נק' בפסוק ויעבור. אל: תיקון ב' הם השערות העליונות שבשפה העליונה ע"ג הפה. והוא נק' נושא עון. וגם נק' רחום: תקון ג' הוא ההוא אורחא שתחת החוטם שבשפה העליונה עד הפה והוא פנוי בלי שער ונק' ועובר על פשע וגם נק' וחנון: תקון הד' הוא השערות הצומחים בשפה התחתונה ברוחב תחת הפה ונק' לשארית נחלתו וגם נק' ארך: תקון הה' ההיא אורחא הפנוי בלי שער היורד מהפה והוא מכוון כנגד ההוא אורחא עלאה שעל הפה עד שבולת הזקן ונק' לא החזיק לעד אפו וגם נק' אפים: תיקון הו' הוא תחת תקון הא' בב' הצדדי' והם כמ"ש בתיקון א' והוא מראשית זויות גלבות שעל לחי התחתון שמשם מתחיל התרחבות הזקן עד מקום הפה ונק' כי חפץ חסד הוא וגם נק' ורב חסד: תיקון הז' הוא תרין תפוחין קדישין והם הפנים והם מי"ג דגולגלתא והיותם פנויים בלי שער הוא תיקון אחר די"ג דדיקנא ונק' ישוב ירחמנו וגם נק' ואמת: תיקון הח' הוא בהתרחבות הזקן כי הזקן מלמעלה עד מקום הפה מתחלק לב' צדדין כמש"ל ומשם ואילך אינה מתחלק' לצדדין אבל מתחלקין באופן אחר והוא בטוביו שכולו הוא שערות ע"ג שערות וצד העליון המגולה הם שערות ארוכים והם נחלקים לב'. העליונים הוא תיקון הח' והתחתונים המכוסים בעליונים הוא תקון י"ג והם ארוכים מאד עד טבורא דא"א עד חצי הת"ת שלו שבשם התחלת ראש ז"א ומזילים טפי שפע ולכן נק' מזל הרי כי תיקון הח' והי"ג נק' מזלות: וז"ש בזו' הקדו' והאי דאליכר כליל לון וביה כלילן בהאי מזלא ותיקון הח' נק' יכבוש עונותינו וגם נק' נוצר חסד: תיקון הט' הוא שערות קצרים שבתוך ב' המזלות באופן כי ברוחב הזקן יש ב' ארוכים וא' קצר שערות קצרות באמצען ומובלעים בהם ונק' ותשליך במצולות ים כל חטאתם וגם נק' לאלפי' כי הנה אפשר להיותו נוצר חסד אבל לא לאלפים ובהיותו נוצר חסד לאלפים הוא תקון אחר כמו ארך אפים שהיה יכול לומר ארך אף ובהיותו ארך אפים הוא תיקון אחר: תיקון הי' במקום הדיקנא בתחלת הגרון ומזל הי"ג שוכב עליו ומכסה אותו והגרון עצמו הוא בינה כמש"ל ותיקון זה נק' תתן אמת ליעקב וגם נק' נושא עון: תקון הי"א הוא באלו השערות דתפיין על גרונא הנז' שהוא תיקון הי': והנה תקון הי' הם השערות שזכרנו ואותם השערות יען הם שקולים הוא תקון אחר ונק' חסד לאברהם וגם נק' ופשע: תיקון הי"ב הוא הפה עצמו ועם היות כי הוא מכלל הי"ג דגולגלת' עכ"ז יען היותו פנוי בלי שיער הוא תיקון י"ב ונק' אשר נשבעת לאבותינו. וגם נק' וחטאה: תקון הי"ג הוא המזל התחתון כמ"ש בתיקון הח' ונק' מימי קדם וגם נק' ונקה: הרי לך י"ג תיקונין בדיקנא שהוא בפנים דא"א עד הגרון כי משם ואילך בינה דא"א אך אלו הי"ג הם מחכמה דא"א:

א תהלים קי"ח כ"ב.

שורשי

שׁוֹרְשֵׁי ו"ה מִטַּל בְּדוֹלַח יוֹצְאוֹת.
סוֹד ב' הֲוָיוֹת בְּאתב"ש בְּפֵאוֹת.
תִּקּוּנֵי זָקָן מִימֵיהֶם צוֹבְאוֹת.
[א] וְהָיָה בַּתְּבוּאוֹת:
עֲרֹךְ לֶחֶם תִּיקּוּן זְקֵנַי.
אריך

שורשי ו"ה. פי' כי שורש זו"ן הם מטל בדולח שהוא חכמה משם יצאו ב' שורשי זו"ן שהם ב' הויות באתב"ש שיש בפאות ותיקוני זקן מתחילין מהפאות ובפאות ג"כ מסתיימין י"ס דגולגלת' שהיא הכתר ומשם מקבלים שפע תיקוני דיקנא מסוד דגולגלת' וגם תיקון הא' שהוא אל הוא מ' דחכמה ומשפעת מ' דכתר במ' דחכמה כי י"ס דגולגלתא הם מלמעלה למטה ומ' הוא בפאות וי"ס דמוחא מלמטה למעלה ומ' דמוחא היא בפאות כאשר כתבתי בדב"ק: ובכאן נשלם ביאור עתיק ואריך על מתכונתו. ברוך שם כבוד מלכותו:

ערך לחם. פי' סדר תיקון זקני הם או"א ולחם היא לחמ' של תורה כמו לכו לחמו בלחמי: בעת נפלו. פי' שהתיקון היה אחר הנפילה שנפלו ממקומ' העליון ר"ל הכלים של האחורים שלהם: אל היכל ה'. במקום המ' הנק' היכל ואל הכלי של המ' ולפי שכלי או"א נעשו מהארת האזן העליונה כמש"ל וגם יצאו מהנקבים קצת בסוד רה"י לא כן ז' המלכים יצאו בסוד רה"ר זו ע"ג זו וכליהם נעשו מהארת חוטם פה לבד ולא מהארת האזן העליונה:

ונ"ל לפרש מ"ש בזהר הקדוש על או"א דכחדא נפקין וכחדא שריין ר"ל מעת יציאתם יצאו כא' ולא כמו הז' מלכים שיצאו נפרדים זו על זו בעת יציאתם: עוד נ"ל להמתיק סוד ולומר כי זו היא כוונת הכתו' אלהים מושיב יחידים ביתה וגו' והוא כי המאציל העליון הושיב אחורי או"א דכחדא נפקין וכחדא שריין שנפלו לסוף האצי' בפתח שער החצר במקום כלי נוקבא דז"א ובעת התיקון הושיב' לפנים למקומן ומלת ביתה הוא

שורשי ו"ה. יורה דעה כי אע"פ שתיקוני דיקנא נפקי ממוחא סתימאה שהיא חכמה עכ"ז יונקים מהגולגלת' שהוא הכתר וכ"ז הוא בראש עד סיום ב' פאתי הראש וי"ס דיקנא הם מחוברים עם י"ס דגולגלת' ויונקים מהם כי ממקו' שמסתיימים י"ס דרישא מתחילים י"ס דדיקנא: והנה י"ס דרישא הם כסדרן מעילא לתתא מכתר עד מ'. ומ' בסוף כולם והיא בפאתי הראש ומשם מתחילין י"ס דמוחא חכמה מתתא לעילא ונמצא כי מ' דחכמה שהוא התקון הא' הוא תחת הפאות שהוא מ' דכתר והיא נאחזת ונשפעת ממנו מ' ממ': ומאותם השערות שבפאתי הראש מ' דגולגלתא יורד שפע לשערות דתקונא קדמאה מ' שבה ומשם לשאר התקונים: ואמנם מה שנק' פאה מ' דגולגלתא זה נודע מסוד לא תכלה פאת שדך כי המ' היא אחרונה כדמיון פאה וכן בהגלת הראש שצריך להניח פאה ג"כ היא בחי' מ' דשערי: והנה הם ב' פאות בב' צדדי הראש הם ב' שמות אלקים ולהיותם במקו' גבוה שהוא ברישא דא"א א"א שיהיו שמות אלקים שהדינים מתכסים ונעלמים שם אמנם הם ב' שמות מצפ"ץ שהוא חילוף אלהים כי אלהים במלוי יודין גי' ש' כמנין מצפ"ץ וכן שם הויה באתב"ש הוא מצפ"ץ ואינו אלהים ממש להיותו בא"א ואינו הויה ממש שהוא רחמים אמנם הוא שם מצפ"ץ אינו לא הויה ולא אלהי' אלא ממוצע ביניהם כנז' וכל הבחי' של אלהים הם בז"א. ובא"א הם מצפ"ץ וזו"ן הם יונקים מהם זה מצד זה וזה מצד זה וז"ש בפ' בראשי' ויעש אלהים את שני המאורות הגדולים שהם מצפ"ץ מצפ"ץ שמהן עילאין די"ג מכילן דרחמי וזהו המאורות הגדולים הם שוין ואינם מאור גדול ומאו' קטון הויה אלהים אלא שוין

והפרש שביניהם הוא כי הזכר יונק מהימין חסדים והנקבה מהשמאל גבו' ומאלו הפאות נמשכים י"ג מכילן דרחמי שתחילתן מאל רחום וחנון ולזה נזכרו ב' הויות קודם אל רחום כי ב' הויות הנז' הם ב' הויות באתב"ש שהוא מצפ"ץ: והענין דע ח' חיורתי נמשכים דרך הפנים והם הויות ומאירים בב' פאות אלו ובפרט כשמסתלקים לגדדין כמ"ש ואז אע"פ שהפאות הם אלהים נעשו הויות כמו החיוורתי אלא שהם מתחלפות בשמות מצפ"ץ:

ערך לחם. יורה דעה כי או"א הם נתקנים אחר תיקון א"א: בעת נפלו. פי' כי אחורי או"א נפלו בעת מיתת המלכים בעולם האצי' ולא מתו כי ההולך מעולם לעולם תקרא גלו' מיתה אבל אחורי

א בראשית מ"ז כ"ד.

או"א

אֶעֱרוֹךְ בְּפִי וְהֶגְיוֹנִי.
בְּעֵת נָפְלוּ מֵרוּם מְעוֹנַי.
א אֲחוֹרֵיהֶם אֶל הֵיכַל ה׳:
יַחַד שְׁנֵי מַדְרֵגוֹת יַעֲלוּ.
וְאוֹר הָאָרִיךְ קִימוּ וְקִבְּלוּ.
דֶּרֶךְ פָּנִים וְשָׂמְחוּ וְצָהֲלוּ.
ב כָּבוֹד חֲכָמִים יִנְחָלוּ:

רוח

או"א נפלו מרום מעלתם לסוף האצי' במקום נוקבא דז"א :

יחד ב' מדרגות. יורה דעה כי בכל פרטי האצי' יש בזכרים ונקבות שלהם ד' בחי' וזווגים וזה סדרן תחלה הם אחורי הזכר באחורי הנקבה : אח"ך נתקנים יותר ועומדים אחורי הזכר בפני הנקבה : אח"ך נתקני' יותר ועומדי' פני הזכר באחורי הנקבה : אח"ך נתקני' יותר ועומדים פנים בפנים וזו הבחי' היא המעולה שבכולם שהיא מקבלת אור פני הזכר ומגלה פניה וכ"ז הוא קודם התיקון בהיותם בסוד נקודות והנה באו"א לא היה בהם בחי' ב' שהיא אחורי הזכר בפני הנקבה והנה או"א עומדים בלדי א"א זה בחסד וזה בגבו' קודם היות שום תיקון אפי' בעתיק שאז היה האור רב ובלי מסכים ואם יהיו אז או"א פב"פ ודאי כי בהמשך אור פני אריך דרך חזה שלו לא היו יכולים לסובלו כי הפנים הם זכים ומאירים והיה האור נבלע בהם ואין יכולים לסבלו ולכן עמדו אב"א כי האור רוחני והאחורים הם חשוכים וגסים ואין נכנס בהם רק אור מועט ויכולי' לסובלו לזה לא מתו או"א כאשר המלכים שמתו ממש וירדו לבריאה אבל האחורים שלהם אותם שלא יכלו לקבל האור העליון אפי' בהיותם אחור באחור נתבטלו והכלים ירדו לסוף האצי' במקום אשר תהיה שם נוקב' דז"א בחי' הכלי של הנקודה שלה כנו' כי הכלים יצאו קודם האורות וכאשר ירדו אחורים דאו"א ירדו שניהם כלולים מע"ם ואחורי אבא נפלו

ככנגד

הוא מלבוש פנים כמו וכל אחוריהם ביתה : ומוציא אסירים על ז' המלכים שהיו אסורים בזיקים בבית הסוהר בין הקליפות של בי"ע וז"ש בכושרות : אך סוררים פי' כי הקליפו' אז בעת התיקון שכנו לחיחה כי ידוע שהקדושה הי' המחיה את הקליפה ובהכנסאם הז' מלכים שכנו לחיחה ודאי והחיות שיש להם אחר התיקון הוא הניצוצות שנשארו מהמלכים שלא יכלו להתבר' אז בעת התיקון ובכל יום ויום ע"י תפלות ישראל ומעשיהם הטובים מוציאים מאותם ניצוצות א' לא' ובעת שיגמרו להתברר כל ניצוצות הקדושה אשר שם אז כתי' בלע המות לנצח ואז יבא המשיח בבי"א :

עוד נוכל לומר כי זו היא כוונת הכתו' האל לנו אל למושעות כלו' תדעו אימתי יקרא האל לנו אל למושעות ותהיה הגאולה העתידה שאזי אנחנו עם בני יש' נכנה ונקרא לאל שם זה וכנוי זה של אל למושעות בעת שלאלהים יי"א שהם הז' מלכים שהם זו"ן שהיו למות ר"ל שהיו טבועים בין הקליפות אלהים מ' הויה ו"ק זעיר ועדיין טבועים בין הקליפות מאותם הניצוצות וכאשר יגמרו להתברר ויהיה למות שהיא הקליפות תוצאו' חיים. שיצא מהם אותו חיות המחיה אותם : עוד נוכל לומר בדרך רמז לסי' בעלמא והוא כי או"א אומרי' האל לנו ר"ל האל לנו ר"ל האל היה לנו ואח"כ פי' דבריו ואמר אל למוש' פי' כי מדת החסד הנק' חסד אל וגם מדת המ' הנק' אל זועם לכן אמר אל למושעות כלו' מדת המ' הנק' אל זועם שם נפלו אחורי או"א בעת מיתת המלכי' ונקרא' מדת המ' שהיא אל פי' זועם כנוי זה של למושעות ע"ד מ"ש ז"ל על פסו' והיה אמונת עתיך חוסן ישועות וא' כי חוסן ישועות הוא סדר נזיקין הנ' אל למושעות אל זועם מדת המ' ושם נזוקו ונפלו ממקום עליון אבל לא מתו יען נשארו בעולם האצי' ולא ירדו לבריאה עד שתקרא אצלם מיתה אבל ולאלהי' ה' שהם זעיר וכו' למות כלו' הכלים שלהם מתו ממש והלכו מעולם לעולם וזהו שסיים תוצאות כלו' תדע למה אני מכנים להם שם מיתה לפי שהיו להם תוצאות מעולם לעולם לא כן האחורים דאו"א לא יצאו מעולם לעולם :

יחד ב' מדרגות. יבין שמועה עלו ממדריגת אחור באחור למדרגת פני הזכר באחורי הנקבה שהיא מדרגה הג' ודלגו מדרגה בני' שהיא אחורי הזכר בפני הנקבה : ואור האריך. פי' שקבלו אור האריך בדרך הפנים שלו כשהיו או"א פני הזכר באחורי הנקבה : כבוד. כנוי לאור האריך חכמים הם או"א שהם חו"ב :

א יחזקאל ח' ט"ז. ב משלי ג' ל"ה.

רוח והצלה. כלו' שלא נפלו לבריאה אשר שם הקליפו' העוסקי' ניצוצות הקדושה אכן נפלו לסוף האצי' ושר גלם ר"ל אבדו מקומם וגל העליון של אותו המקום שהיו שם בתחלה : יוסף. כנוי להדר המלך כח' שלא נזכר בו מיתה בתורה והוא סוד הדעת המכריע בין החו"ב ומזווגם ח"ג הוא סוד המלך דצריך שמשם יצא הדר והמלך הוא בחי' יסוד בי"ס דנוקבא : ויעשו גם הם. יבין שמוטה כי מאלו האחורים נעשו בחי' יעקב ולאה ולא' היא מלאה דינין ושרשי הגבו' ורחל היא כלולה מדין ורחמים והיא פרצוף שלם נוקבא דז"א ולכן לא תהו שהיא דין ברחה אבל לאה היא האהרה לבד ואינה פרצוף כמ"ש :

אור

א רוּחַ וְהַצָּלָה יַעֲמוֹד לָהֶם.
לְהַצִּילָם מִיַּד ב עוֹשְׁקֵיהֶם.
ג אָכֵן נָפְלוּ סָר צִלָּם מֵעֲלֵיהֶם.
וַיְצַו יוֹסֵף וַיְמַלְאוּ אֶת כְּלֵיהֶם :
וַיַּעֲשׂוּ גַם הֵם בְּחִינוֹת יַעֲקֹב וְלֵאָה.
בְּשׁוֹרְשֵׁי גְּבוּרוֹת וְדִינִין מִלֵּאָה.

ירחל

כנגד הפנים דמ' נוקבא דז"א ואחורי אימא כנגד אחוריה יהיה באמצע יאו"ת נשארו אחור באחור ונמצא כי שלשים של המלכים דזו"ן מתו ונפלו ממש לבריאה אבל אחורי או"א ירדו מגדולתם למקום נוקבא דז"א בעולם האצי' עצמו וז"ש הכתו' כי יאמר הלא שרי יחדו מלכים כי השרים האלו שהם אחורי או"א הנה בתחילה היו מלכים כשהיו למעלה וזה יהי' פי' הבית המתחיל רוח והצלה :
ויעשו גם הם. יורה דעה כי מאלו האחורים נעשו בחי' יעקב ולאה כי נוק' דז"א הנק' ישראל היא רחל והנה שרה היא ברחל ושרי אמת אברם היא כלאה ואותיות הלא הם אותיות לאה וז"ב הלא שרי שהיא לאה נעשית מאלו השרים שהיו מלכים שהם האחוריים דאו"א : ידע כי כשנתקן עתיק נעשה פרצוף גמור בן י"ם וקודם נתקן רישא דיליה שהם כח"ב ביחד שהיא רישא דלא אתיידע כי א"א אינו יכול להבינה ואין מלבישה ונשארת בגלוי : אך ז' תתתונות שבו מלבים א"א ולזה נק' עתיק יומין שאלו הז' ימי קדם הם מתלבשים גו אריך ויש לו בהם קצת הבנה וידיעה אך הראש העליון הוא נק' רישא דלא איתידע וע"י רישא דא"א שנתקן ונעשה פרצוף ועוב' האור העליון דרך המסכים ההם יש כח לאב' לקבל האור העליון אפי' דרך פנים שלו לפי שהוא זכר והוא רחמי' ולכן מחזיר פניו במקום החזה דא"א והוא מקבל האור עליון דרך פניו אבל אימא שהיא נקבה דינין אינה יכולה לקבל האור העליון דרך פניה ולכן נשארת כמו שהיתה בתחלה ונמצאו עתה או"א פנים באחור שהיא מדרגה ג' פני הזכר באחור הנקבה וחסר מהם מדרגה ב' שהיא אחורי הזכר בפני הנקבה ותכף עלו במדרגה ג' שהוא פנים באחור והטעם כי כיון שחו"ב שבראש עתיק היו בהם ב' תיקונים ביחד כמ"ש ולכן גם או"א שהם בחי' חו"ב כנודע היו בהם ב' תיקונים ביחד כי היו בתחלה אחור באחור ונתקנו ב' מדרגות ביחד : ודע כי בהיות או"א פב"פ אז ההארה שמצד אבא באמא מצד פניו עיקר אותה הארה לוקחים פני אמא ואורות הנגרעים הולכים לאחוריה : ובהיות פני אבא באחורי אימא אז עיקר הארת פני אבא לוקחים אחורי אימא ואורות הנגרעים הולכים לפני אימא באופן שיש מעלה גדולה לאחורי אימא מה שא"כ בפניה וכן יש להם מעלה גם על אחורי אבא שלוקחים האורות הנגרעים מאורות הפנים העליונים המאירים בהם כי עיקר אותה הארה לוקחים פני אבא והורות הנגרעים מאותה הארה עליונה הולכים לאחורי אבא באופן כי בבחי' א' שהם האחורים אימא גדולה מאבא ובבחי' הפנים אור פני אבא גדול מאור פני אימא כי פני אימא אין בהם כח לקבל האור העליון ונשארה בסוד אחור : וב' השנויים האלו שהיו באו"א שא' גדול מחבירו בבחי' א' והוא גדול ממנו בחי' אחרת גרם שנוי אחר בב' אחוריהם הא' שנפלו תחלה למטה שנעשה מהם יעקב ולאה כמ"ש למטה ועדין א"א בסוד נקודה בלתי תיקון ומכ"ש שאר הפרצופים אשר תחתיו : אח"ך נתקנו חו"ג דעתי' ואז נתקנו ג"כ כתר חכמה דאריך שהם הג' רישין תתאין מן הג' רישין הנז' באדרת האזינו : והטעם כי חו"ג דעתיק הם גו כתר חכמה דאריך אמנם הבינה דא"א לא נתקנה עמהם והרי יש שנוי בין עתי' לאריך כי עתיק נתקנו ג"ר שלו ביחד אבל א"א לא נתקן ביחד רק

כתר

א אסתר ד' י"ד. ב במדבר י"ד ט'. ג בראשית מ"ב כ"ה.

כתר חכמה לבד כי הבינה לא יכלה לעלות למעלה ונשארה בגרון כנ"ל : אח"כ נתקנו או"א והיו פב"פ ועלו במדרגה ד' ועדין הם בבחי' נקודות בלתי תיקון: אח"כ נתקנו נה"י דעתיק וגם אז נתקנו חג"ת דא"א וגם התחילו להתתקן ב' רישין דאו"א אשר כל א' מהם כוללת ג"ר : והענין כנודע כי נה"י דעתיק מתלבשים תוך חג"ת דא"א וחג"ת דא"א תוך חב"ד דאו"א ולכן כל אלו הבחי' נתקנו יחד בזה אחר זה ועתה נבאר איך או"א מלבישים לא"א כנ"ל שכל בחי' האלי' מלבישים זה את זה : הנה נתבאר כי או"א לקחו בינה דמ"ה שהיא בחי' התגין דמ"ה ועוד לקח אבא ה' תחתונות דחכמה דב"ן ואימא לקחה ז' התחתוני' דבינה דב"ן כי ג"ר דחכמה דב"ן וד' ראשוני' דבינה דב"ן כבר ביארנו שלקחם עתיק אלא שנסתפק לגי כמה בחי' לקח מהם אם אורות הפנים או' האחור כנ"ל בענין עתיק ועד"ז נשאר הספק גם באו"א כנ"ל וא"כ נמצא כי מבחי' חכמה דב"ן לא לקח אבא אלא מספי' החסד שבה ולמטה ואימא לא לקחה אלא מספי' גבו' שבה ולמטה ובזה תבין מ"ש בזוהר הקדוש כי אבא אחיד ותלין בחסד ואימא אחידא ותליא בגבורה :

וְרָחֵל נַעֲרָה בְּלוּלָה הִיא בָאָה. [א]
לֹא תְהוּ בְּרָאָה :
אוֹר בִּינַת אֲרִיךְ אֲשֶׁר הִיא בַגָּרוֹן.
אוֹרוֹתָיו תַּזְרִיחַ חֲבַצֶּלֶת שָׁרוֹן.
בְּסִיּוּם תִּיקוּנֵי זְקַן אַהֲרֹן. [ב]
וַיָּבֹא עַד חֶבְרוֹן :
מְקוֹם מְנוּחַת כִּתְרֵי אָב וָאֵם.

בגרון

אור בינת אריך יבין שמועה כי בינת אריך ירדה בגרון דא"א כמש"ל שלא יכלה לסבול הארת העתיק הבא לה מקרוב לפי שהיא נשביה מה' התחתונית דב"ן שהיה בם פגם בעת מיתת המלכים והיא מאירה כפורחת חבצלת השרון והיא בסיום תיקוני זקן אהרן הכהן הגדול א"א שהוא רחמי' פשוטים ואותה הארה היא נמשכת לאו"א המלבישים קנה הגרון דא"א וז"ש ויבא עד חברון שהם תמיד בחבורא חדא ולא תפרשן לעלמין :

מקום מנוחת. יבין שמוע' כי כתרי או"א מלבישין הגרון דא"א זה ימין אבא וזה שמאל אימא: וינעלם וינשאם. האריך להלביש גרונו:

קל

אור בינה אריך. יורה דעה כי בינה דאריך שהיא בגרון כמש"ל היא בסוף תיקוני דיקנא ומאירה באו"א דכחדא שריין ולא מתפרשין לעלמין וזהו עד חברון :

מקום מנוחה. יורה דעה כי כתרי או"א מלבישין גרון א"א כי הנה נת' לעיל כי גם או"א כלול מזכר ונקבה כחד פרצו' ימין ושמאל זכר. ימין ושמאל נקבה ולזה אבא הלביש קוימין ואימ' קו שמאל והענין הוא כי ב' הכתרי' דאו"א הלבישו את הגרון דא"א זה מימין וזה משמאל ושאר הפרצוף של אבא ושל אימא הלבישו את א"א מן הגרון ולמטה עד הטבור אבא מימין ואימא משמאל וגם זהו פי' מ"ש לעיל בשם הזו' דאבא אחיד ותלי בחסד וכו' **החכם** נאנארא זלה"ה. פי' ע"י התלבשות או"א לא"א נעשה פרצוף באופן זה מזרוע ימין חסד דא"א נעשה פרצוף אבא. ומזרוע שמאל גבורה עם חלק הגוף עד החזה נעשה פרצוף אימא כי מפרק העליון דזרוע ימין דהיינו חלק היד והאצבעות נעשו חב"ד של אבא שהוא פרק עליון בסוד וישא אהרן את ידיו כשמגביהים הידים עד הראש ומפרק אמצעי דזרו' ימין נעשו חג"ת דאבא ומפרק התחון נה"י דאבא וכעז"ה נעשה מזרוע שמאל גבו' פרצוף אימא נמצא כי מהב' זרועות דא"א עד חצי ת"ת שלו נעשה פנימיות וגשמה וחיות דאו"א ומהגרון דא"א ב' הכתרים לאו"א וז"ש קנה חכמה קנה בינה כי מהגרון שהוא צורת קנה נעשה כתר לאו"א זה מצאתי שכתוב בשם ה"ר נאנארא :

ואני אלישע כפי' האדרא זוטא של הר' מצאתי באופן אחר וז"ל ח"ג וחצי ת"ת עד טבורא דלבא העקריים הם סוד או"א : והענין כי הנה ח"ג דא"א הוא סוד חכמה דאבא וחכמה דאימא שהם ב' פרקים עליונים מחסד לאבא ומגבו' לאימא ומב' פרקים האמצעיים של ב' הזרועות נעשים ב' בינות א' לאבא וא' לאימא ע"ד הנ"ל נשארו ב' פרקים אחרונים א' מזרוע ימין חסד וא' מזרוע שמאל גבורה הם סוד הרין עטרין סוד החו"ג דאתכסינו או"א לבריהו ת"ת וסדר התחלקו'

הפרקי'

א ישעי' ב במדבר י"ד כ"ח.

בִּגְרוֹן הָאָרִיךְ הַר קָדְשִׁי יְבִיאֵם. לְהַלְבִּישׁ צַד יָמִין וּשְׂמֹאל שָׁם יְחַבְּאֵם. [א] וַיְנַטְּלֵם וַיְנַשְּׂאֵם: קְהַל יֶתֶר אוֹרוֹתֵיהֶם נֶחְבָּרוּ. לְהַלְבִּישׁ ז' תַּחְתּוֹנוֹת נִשְׁאָרוּ. בִּסְפִירַת הַחֶסֶד וּגְבוּרָה יַכְתִּירוּ.

איש

קהל יתר. יבין המעיין כי שאר האורות של או"א הם ט' ספירותיהם הנשארים הם מלבישים הז' תחתונות דאריך והם מתחילים מח"ג דאריך:

ואני הצעיר משה נ"ל להמתיק סוד ולגמור הפסוק שפי' האר"י ז"ל קנה חכמה וגו' והוא זלה"ה אמר כי ז"ס קנה חכמה קנה בינה כי או"א מלבישי' הגרון דא"א שהוא בקנה וכפי זה ההקדמה יאמר נא ובכל קניניך וגו' כלו' שעם היות שקנה דאריך היא הגרון הם מלבישים אותו או"א צד ימין אבא וצד שמאל אימא כשאבא מתלבש תוך אימא ירצה וימצא שהקנה כולו תוך אימא וז"ש ובכל קניניך כלו' שא"א הוא כלול צד ימין זכר וצד שמאל נקבה ואבא מלביש קנה הזכר ואימא קנה הנקבה וז"ש ובכל קניניך כלו' שהב' קנים שהם כללו' הקנה א' צד הזכר וצד הנקבה לפעמים הם מתחברים הב' קני' תוך אימא:

וזש"ה לא קנית לי בכסף קנה כי ז"א או' ליש' בלא היקנו מעשיהם עד שיעלה הוא לבינה שעם סוד קנה דא"א:

וז"ש וקנה בושם המשי' ומאתים כלו' כי קנה בושם הוא קנה האריך הוא מתלבש בסוד נש"ב ואמר ומאתים כי המאות הם באו"א והיינו טעמא שת' אלף עלמין שיש בחיורתי דאחור דא"א שאין הצדיקים נוטלים כי אם ת' עלמין כמש"ל על מ' הזוהר ומהאי נהירו ירתי צדיקיא ת' עלמין דכסופין לעלמא דאתי כי היא בינה ושם הוא סוד הק' ולז"א כאן ומאתים לרמוז על או"א המלבישין גרון א"א:

וז"כ

הפרקי' ע"ד מש"ל מהחכם נאנארא ז"ל ואלו ת"ת א"א ממנו נעשה ב' דיעות לאו"א וב' גופי' שת"ת הוא סוד ו' וכשהחלק אותו ו' יהיו ג' ג' ולכן מאלו ת"ת העליון שהוא ג' נעשו חו"ב מאלו הב' אבין דעות ומהחלק הג' נעשו ב' גופים לאו"א והנה"י באי' בסוד תוספת ע"י זווג הכתר: וצריך שנפרש בחי' אלו כי הלא נת' לעיל שאו"א נתחלקו לד' פרצופין או"א וישו"ת והבונה: ונבאר היאך הם ד' פרצופין אלו מלבישים את א"א מן הגרון עד הטבור' והטעם לזה היא כי יסוד דעתיק המתלבש בתוך א"א בפנימיות האורות היוצאים ממנו ממשיכים ומלקטים ומאחזים האורות דאו"א והכלים שלהם ומתקנם בהם ומלבישים המקום ההוא ונעשי' שם פרצופים גמורים: וזה היסוד דעתיק גורם גם כן שאו"א יתחלקו לפרצופי' ב' להיות שיסוד עתיק הדכורא הוא צר ואין כח בו לסבול בתוכו החו"ג ויען עטרא דגבו' הוא מוח התתון לכן יורד ונכנס ביסוד א' כדי שישארו החסדים למעלה מהגבו' וכאשר באים החסדים להיות המקום צר דוחי' את הגבו' לחוץ ואז עולים סביבות יסוד דעתיק ומסבבין אותו חציים מימין וחציים משמאל כמש"ל וכשיוצאים החסדים מפי היסוד אז ב' הגבו' וחצי שהיו בימין הלכו לצד שמאל למעלה מהחזה והב' וחצי שהיו בשמאל ירדו למטה מהחזה ולא יצאו החסדים כולם מפי היסוד רק ב' וחצי והם בימין למטה מהחזה: וזה הענין היה בחו"ג הראשונות שבאו בעת תיקון או"א ועת הגדלת א"א אבל החו"ג החדשות הבאים מזווג אריך לצורך או"א או לצורך זו"ן דזווג אריך וכן זווג או"א לא פסיק לעלמין אז בבואם אין עומדים כסדר הנז' כחו"ג הראשונות שעליה למעלה אלא יורדים למטה במדרגה כמו החו"ג היורדים בגופא דז"א ואז החו"ג הא' מקבלים הארה מן החדשות אמנם חצי החו"ג אשר הם למעלה מקבלים הארה דרך מסך היסוד בבתים נמיר ואותם החצי החו"ג אשר הם למטה מקבלים הארה מן החדשות בגילוי גמור ובחי' גילוי וסיתום גרם התחלקו' או"א לד' פרצופים באופן כי או"א מלבישין את א"א מן הגרון עד החזה שהוא בסיום שליש העליון של ת"ת דא"א ששם מסתיים יסוד דעתיק שבתוכו ואבא מלביש הימין דא"א ואימא השמאל ויש"ס והבונה מן החזה עד הטבור שהוא יותר למטה מחצי הת"ת: נמה: טבור ששם היא הטבור. וטבורא דליבא הוא עד החזה שהיא סיום שליש העליון של הת"ת שליש הגוף

ומהחזה

א ישעיה ס"ג.

אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ יַעֲזוֹרוּ: אֵשֶׁת חַיִל בִּינָה עֲטֶרֶת בַּעְלָהּ. בְּסוֹד גְּבוּרוֹת תּוֹכַחַת מְגוּלָה.

ויסוד

ומהחזה עד הטבור שליש ב' ומהטבור ולמטה הוא שליש ג': יש"ס בימין ותבונה בשמאל ומקיפי' הד' פרצו' הנז' לא"א מכל צדדיו ימין ושמאל אחור ופני' מהגרון עד הטבור כ"ז גרס יסוד דעתי' המתלבש בתוך א"א כמו שהיה בז"א שלפי שהיו בו ב' יסודות דאו"א גרס שילאו בחי' יעקב ולאה ורחל המלבישים את ז"א כן היה הדבר בכאן: ולהיות כי הגבו' יצאו תחלה בגלוי כולם והיו שוים לכן אע"פ שאח"כ נתחלקו לב' פרצופי' היו מתקשרים קשר אמיץ דהיינו דעקבי רגלי בינה נכנסי' בראש התבונה לקשר הגבו' כולם כמו שהיו מתחילה בגילוי כאשר הוא בלאה ורחל כי עקבי לאה בתוך ראש רחל וז"ש בגמ' לא נצרכה אלא למקו' החתך שהו' בחי' ההפסק וההבדל והחיתוך שיש בין רגלי הבינה לראש התבונה ואותו האור שהיה במקום החתך הנז' כאשר נחתכו הגבו' לחצאים לקחה הבינה יותר על חלק התבונה ונכנס בסוד בחי' עקבים בתוך ראש התבונה אמנם ואבא ויש"ס אינם כן ולכן נק' הבינה אשת חיל עטרת בעלה לפי שהיא נעשית מהגבו' שהם מגולות יותר מהחסדים שאינם כ"כ בגילוי ועלה א' בזוה' ועכ"ד אבא טמיר וגניז יתר והבן זה: עוד ט"א כי הגבורו' יצאו אז בהארה גדולה בהיותם מגולות וז"ס פסו' טובה תוכחת מגולה שהם הגבו' שהם מגולות הם טובות ומאירות יותר מהחסדים שהם מכוסו' ולכן נק' הבינה עטרת בעלה וכן א' בזוהר הקדוש עלמ"ש רז"ל כי לעתיד לבא שהיא הבינה עלמ' דאתי בזמן ממשלתה צדיקים שהם החסדי' הזכרים יושבים ועטרותי' שהם הנקבות בראשיהם גדולים ומעולים מהם ובזה תבין מ"ש בזוה' ע"פ מי ימלל גבו' ה' כי הבינה נק' גבו' כמ"ש ואם בגבו' פ' שנה ובינה דינין מהערי' מינה שכולה נעשית מהגבו' משא"כ ברחל ולאה שאע"פ שהם נקבות יש בהם בחי' חסדי' וזכור הקדמה זו: גם ז"ש אני בינה לי גבורה שלוקחת הגבו' של ב"ן דאריך ומשם נבנית: ומה שאין יש"ס ותבונה גדולים מאו"א כפי טעם זה שהם הגבו' המגולות הוא לסיבת שלא היו מתפשטות ויורדות תיכף למטה במקום הגילוי שאם היה כך היו מאירים למטה במקום המגולה והיו התחתונות מגולות גדולות אבל אף' הגבו' התחתונית עלו למעלה במקום הבינ' העליונים והאירו שם עיקר הארתם ונצטרפו עם האור העליון ואז היו העליונו' מעולות מן התחתונות: וגם ט"א כי המחלית של הגבורו' והחסדים העליונה כל בחי' נתנת לאי"א אבל מחציתם התחתונה שמהם נעשים יש"ס ותבו' אין כל הארתם ניתן להם לבדם כי גם הם צריכין להתפשט ולתת הארה לשא' התפשטות הגוף מהטיבור ולמטה והירכים והיסוד דא"א וגם הם צריכין להאיר לזו"ן המלבישי' את א"א מטיבור ולמטה ונמצא שלא נשאר מהארתם אל יש"ס ותבונה אלא הארה מועטת ובזה נמצא שאו"א גדולים מהם ע"כ מל' אני אליסע מדרוש תיקון או"א מכלל מה שכתבנו עד הנה יתבארו הב' בתים המתחילים קהל יתר אורותיהם והבית המתחיל אשת חיל:

וזס"ה רוממות אל בגרונם כי אותיות העליונות שבשם הם י"ה או"א הם בגרון א"א ולהיותו צד ימין זכר וצד שמאל נקב' אמר בגרונם ולא אמר בגרונו ולהיות דלית שמאלא בהאי עתיקא שהוא א"א שלכן אמר בזו' הקדוש השגחא פקיחא ולא אמר אשגחן פקיחן נוקבא דפרדשקא ולא נוקבין לז"א בגרונם ולא אמר בגרוניהם וכן אמר בידם מהאי טעמא א"כ אל הוא אבא דתלי בחסד וג"כ אימ' דתליא בגבו' והמ' שנבנית מהגבו' גם היא נק' אל ורוממות ר"ל ספי' העליונות שבאו"א דהיינו ב' הכתרים שלהם מלבישים הגרון דא"א: וחרב פיפיות ירצה על שאר האורות חו"ב דאבא תלי בחסד וכו' ולהיות כי כתרא שריין והם דינין עם שאינן גלוים דחכמה איהי נוקב' לגבי הכתר ואיהי מחשבה דבה איתברירו כולא והבירורי' צריכין להיות ע"י בוצינא דק רדינותא ואיהי חכמה ומה שאנו קורין לבינה בוצינא דקרדינותא הוא דרך השאלה ומקומו המיוחד לו הוא חכמה שהדין בה סתום וזה פשוט בדברי האר"י זלה"ה:

אשת חיל. יבין שמועה כי הבינה נק' עטרת בעלה לפי שהיא נעשית מהגבו'

והגבו'

שלשה

א וִיסוֹד יִשְׂרָאֵל סָבָא וּתְבוּנָה גִּילָה, וַיַּפִּילֵם בְּחֶבֶל נַחֲלָה:
שְׁלֹשָׁה חֲלָקִים תִּתְחַלֵּק מִדַּת הַבִּינָה,
הֲלֹא הֵמָּה בִּינָה וּתְבוּנָה וּתְבוּנָה,
ב בְּסוֹד ס' וּמ' וְד' מְכוּנָה, וְאִישׁ תְּבוּנוֹת יִדְלֶנָּה:

טובה

והנבי' היו בגלוי והאירו יותר מהחסדים שאלו החו"ג היו בישוד עתיק כמ"ש בדב"ק: ויסוד יש"ס. פי' לפי שיסוד דעתיק הוא נר ולא יכלו החו"ג להיות שם דחוקים לכן היה בהם ב' בחי' גילוי וכסוי ומבחי' הגילוי נעשי יש"ס ותבי' כמ"ש בדב"ק:

שלשה חלקים יבין שמי' כי אימא היא בינה לפעמים נחלקת לג' פרצופי' ולפעמים כולם הם נכללים בפרצוף א' והם בינה ותבונה שנעשו מב' בחי' גילוי וכיסוי כמ"ש ומ' הבינה היא תבונה ג' המתלבשת בז"א בסוד מוחין והם נק' ס' ומ' וד' וכשהז"א מלובש בתבו' האחרונה ועולה האחרונה עד הב' אז נק' זעיר אים תבונות:

ונ"ל להמתיק סוד ולומר כי זהו כוונת הכתו' כי אם לבינה תקרא אם ר"ל אֵם אימא עילאה כי עם היות שהבינה נק' אם פי' אימא עילאה עכ"ז לתבונה תתן קולך קול הוא ז"א בסוד קול ודבור קול לו קול אליו והתבונה היא הנכנסת בז"א:

טובה

שלשה חלקים. ירה דעה כי אימא נחלקת לג' בחי' כמ"ש בע"ח ודע לך אחי המעיין כי אלו הבתים שבניתי על פרצופי או"א הנשארים מכאן ולהבא ע"כ תיקון או"א יע' לך במה שנמצא כתוב בס' אגרות בשם הר' אליעזר ז"ל וזה מגלתי אני אליעזר מדרוש הנז' במ"א חסר התלתו וסופו ומתחיל מפ"ז : דע כי אימא עילאה שהיא בינה היא נחלקת לג' בחי' הבחי' הא' נק' ב' ונק' בינה. הבחי' הב' נק' מם ונק' תבונה. הבחי' הג' נקרא' ד' ונק' תבונה וזו הג' היא מתפשט' בז"א בסוד מוחין והנה"י של זו התבונה הם מתלבשים תוך ז"א וכל אלו ג' בחי' נק' בינה אימא עילאה. ולפעמים עולה עד התבונה הב' בהיותה מלובשת תוך ז"א ועליה א' בתיקוני' אני ישנה אני בניה וכשזו התבו' הב' עולה עד הא' ועולה גם הז"א בהיותו מלובש בתבונה אז נק' ז"א איש תבונות ידלנה שהוא דולה ממי ב' תבונות ויונק אותם וכאשר הב' בחי' האלו עולות ונכללות בבינה העליונה וגם הז"א עולה ונכלל עם התבונה התחתונה אז נק' עם בינות כי כולם הם בינות ובמקום בינה הם עומדות ואז אין הקליפו' נאחזות בז"א כנו' כי מהבינה ולמעלה אין הקליפה נאחזת אך כ"ז שלא עלה עד הבינה העליונה אע"פ שנק' איש תבונות יש אחיזה אל הקליפות בו ונק' לא עם בינות וז"ס הפ' כי לא עם בינות הוא וכו' כי אינו רחמים גמורים. מאחר שהקליפות נאחזות בו ולפעמים כל הג' בחי' הם פרצו' א' שלם ולפעמים כל א' פרצוף בפ"ע : והנה נודע כי שם הויה הוא כולל כל פרצופי האצי' כנודע כי קוץ היו"ד רומז על א"א והיו"ד באבא וכו' ועכ"ז צריך לכלול זה בזה בסוד מ"ש בס"י הב"ן בחכמה וכו' ועתה יתחלקו לד' פרצופי' חו"ב ביו"ד ותו"ב בה"י והחי"ב שביוד הם או"א והחי"ב שבה"י הם יש"ס ותבונה : והוא עד"ז כי יו"ד במלואה היא ג' אותיות היו"ד ה' רומז' לאבא וי"ו שבו וב' אותיות ו"ד הם ה' שהי' אימא בי"ם שלה ונרמזה ביו"ד שהיא צורת ה' לפי שאימא עיקרה היא אות ה' דשמא קדישא והיא הבחי' הא' מהג' וז"ס הב"ן בחכמה כי עיקר אות יו"ד היא בחכמה: אח"ך ה' ראשונה רומז אל התבונה חלק ב' מהג' : והעוקץ שבה מאחריס רמז לי"ס שהיא כמין יו"ד קטנה הנטפל עם התבונה שהיא אות ה' וזהו וחכם בבינה וסוד הענין לפי שאו"א תמיד הם בחבורא ואחדותא וזווגייהו תדיר ולא פסיק לעלמין ולכן נתחברו ב"פ ביו"ד ובה"י והם ב"פ י"ה י"ה ומה שבאות יו"ד הנקבה נטפלה אל הזכר ובה' היה להפך הענין הוא כי יש ב' מיני זווגי' המשובח הוא זווג או"א עלאין ולכן הבינה נטפלה עמו באות יו"ד להורו' כי לעולם היא עמו בתוך ביתו ונעשי' אות אחרת ביוד עלמה והיא דביקה עמו ואינה נפרדת ממנו אך זווג יש"ס ותבונה אינו תדיר כי כשהאם שהיא תבונה רובצת על האפרוחים שמתפשטי' נה"י דידה בז"א בעת היניקה אז אינה יכולה להזדווג עמו כי היסוד שבה נסתם בהיותו מלובש תוך ז"א ואין זווג ולכן נרמזה זו הבחי'

א תהלים ע"ח נ"ה. ב משלי כ' ה'.

השתי' של התבונה הנפרדת מהיו"ד ונעשית אות בפ"ע שהיא אות ה' ראשונ' שבשם : וגם שתי' ישראל הי' נופל אליה ונתחבר עמה ונתלבש תוך התבונה כדי שיכנסו רגלי שניהם תוך ז"א כנו' נמצא כי אז אינו בסוד זיוג רק מתלבש ונכלל תוך התבונה וז"ש של עוקץ הה' נכללת עם גוף הה' ועיקר האות של הה' היא הבינה כי היא נגלית ונכרת בהכנסה תוך ז"א אך יש"ס מתלבש בה והוא סתום ואינו נגלה בסוד היו"ד הנכלל והנסתם בעוקץ הה':

טֹובָה חָכְמָה עִם בִּינָה תִּתְחַבֵּר בְּיַחַד.
בְּסוֹד יו"ד וּכְבוּדָה תִּיחַד.
מֵאֵשֶׁת נְעוּרָיו יִשְׂמַח וְיַחַד.
לְחַבֵּר אֶת הָאֹהֶל לִהְיוֹת אֶחָד:

ישראל

טובה חכמה. יכון שמוש' כי יו"ד של ה' יש במלואה ו"ד שהיא נירת ה' היא בינה אימא וזה הזווג הוא באות יו"ד שהוא חכמה לחבר את האהל שיהיו מיוחדים או"א באות ה' של ה' שהיא יו"ד וז"ש הכ"ן בחכמה וחכם בבינה ר"ל

עוד יש תשובה אחרת לשנוי והפרש שהיה בה' מן היו"ד והוא כי נודע כי הבינה דא"א מקומה בגרון כי לא יכלה לקבל אור עתיק הבא לה מקרוב כמ"ש שהיא נשמ' מהשתי' שהיתה שם פגם בעת שבירת הכלים וחסד דחכמה דא"א גר דכו' שבו יורד למטה עד הגרון ומוריד השפע לבינה והבינה מתלבשת באותו החסד ומקומו הוא בין תרין ריש' כתפין דא"א קידם שיתחילו הזרועו' להתפשט ומאלו הב' אורו' שהם החסד דהחכמה דכורא דא"ה ובינה שהי' הגרון נעשו מהם או"א אבא מחסד דחכמ' דכורא ואימ' מאור הגרון דא"ה ולכן אימא גדולה מאבא כי אבא מצד חסד דחכמה דאריך לא כן אימא היא מאור ג"ר של בינ' דאריך ולכן היא נעלמת באות היוד שהוא אבא שהיא גדולה ממנו אך אחר פשוט הזרועות דא"א שהם דבוקי' בגוף הא"ת בשלים עליון שהוא עד החזה החסד נתלבש בגבורה כי ימינא איתכליל בשמאלא ואז יצאו י"ס ותבונה אחר פשוט הזרועות מהחזה החסד והגבו' יש"ס אבא המלובש בגבו' והבונה אימא מגבו' ולכן יש"ס מתלבש תוך התבונה לתת מוחין לז"א כנודע כי הוא יוצא מהחסד ההיא וז"ש ה' ראשונה בשבס שביוד נעלמ' בעוקץ הה' כנ"ל : ועתה יש"ס גדול מהבונה וזה שאמר בזוהר אבא גניז ועמיר יתיר הוא לבחינת יש"ס : וזה שאמר באדרא האזינו לבתר איפתכחו דחכמה אב בינה אם פי' כי תחלה באות יו"ד שהוא קודם התפשטות הזרועות בין תרין כתפין היו נעלמים זה בזה ולא היו נכרים לב' אך אחר התפשטות הזרועות שאז הם יש"ס ותבונה ה' דשמ' קדישא אז לבתר אשתכחו ונגלו שתי' ב' לאו"א כי תחלה באות יו"ד לא היתה נכרת אימא כי היתה נעלמת אח"כ איפתכחו דאינון תרין אבא חד ואימא חד : ועתה נבאר ענין הבינה והתבונה הנרמזים באות ה' של השם ביו"ד ה"ו של השם כי הה' יש בה עוקץ לאחריה והיא צור' יו"ד וד' וב' קוים שבד' והעוקץ הם שני' כ"ב הם סו' כ"ב אתוון שנותן החכמה אל בינה והטעם שהיו כאן שני שנוייס הא' הוא שהבינה נרמזת בו"ד של היו"ד שהיא ו' על ד' והתבונה הנרמזת בה' היא ד' של ו' כי הה' צורתה ד"ו : ועוד שנוי אחר כי הוי"ו של היו"ד יש לה ראש והו' של הה' אין לה ראש : הענין הוא כי אות י' שבשם נרמזו בה י"ס שיש בה ג' קוצים ראש וגוף וסוף והם בסוד ג"ר ג' אמצעיות ג' אחרונות אבל הוא"ו שבתוך הה' היא מורה על ו"ק בלתי ראש ויען שזו הויו של היו"ד יש לה ראש קדמה לד' כי היא רומזת לבינה העליונה שיש לה ראש ומוחין ופרצו' שלם אבן הו' של הה' אין לה ראש להורות על התבונה היוצאת מהחזה ולמטה כי עדין אין לה מוחין רק בחי' ו"ק לבד כי מכח ו"ק דבינה יצאת ואח"ך העקבים שלה נכנסין לה בסוד מוחין דוגמת הזעיר שהוא בבחי' ו"ק לבד בסוד ו' קטיעא בלי ראש ואח"כ נכנסו בו המוחין כן היה הדבר בתבונה : וא"ת הלא הבינה של אות י' נרמזה בו' והד' היא יתירה וכן הד' של הה' היא יתירה כי הו' מורה על התבונה שהיא בת ו"ק לבד אבל הענין הוא כי זו הד' של היו"ד אינה רומזת לבינה רק לד' מוחין של התבונה הבאים לה בסוד ב' מקיפים מקיף א' וב' שאם הד' הזו היתה רומזת לבינה היתה צריכה להיות קודם הו' בסוד ד' על ו' שהם ד' מוחין דבינה על ו"ק דילה ואלו המוחין מתלבשי' במ' דבינה הנק' ד' כי לכן מ' דבינה נק' ד' דמלוי יו"ד

א שמות ל"ו י"ח

יִשְׂרָאֵל סָבָא וּתְבוּנָה הַתַּחְתּוֹנִים.
בְּסוֹד ה' וְתַגָּה הַשְּׁנִים רַעֲנַנִּים.
בְּסוֹד וְחָכָם בְּבִינַת נְבוֹנִים. [א]
יְקָרָה הִיא מִפְּנִינִים : [ב]
לְהַצְהִיל פָּנִים ע"ב קס"א יִגְדַּל.
ופק"ד.

ר"ל כי הבינה שהיא הה' תהיה רמוזה בחכמה שהי' יו"ד :

ישראל סבא ותבונה. יבין שמועה כי או"א ויש"ס ותבונה הם רמוזים ביו"ד ה"י של השם או"א ביוד ויש"ס ותבונה באות ה' כי הה' יש לה הג מאחריה כזה **ה** וזה הגג הוא רומז ליו"ד שהיא פרצוף ב' דאבא הנק' ישראל סבא וה"ה הוא סוד התבונה שמתחברי' באות ה' ראשונה שבשם והם בסוד וחכם בבינה כי הה' שהי' בינה צריכה החכמה להיות רמוזה בה והיא בסוד הג הה"י יקרה היא בבת למדת התבונה :

להצהיל פנים. יבין שמועה כי ע"ב קס"א הם פני או"א ופק"ד שהוא אחוריים דע"ב כזה יו"ד יו"ד ה"י יו"ד ה"י וי"ו יו"ד ה"י וי"ו ה"י והקמ"ד שהו' אחוריים דקס"א כזה אלף אלף הי אלף הי יוד אלף הי יוד הי הם אחורי או"א והם פני יש"ס ותבונה : ואחירי תבונה ד"ל. פי' ד' תחתונות הבינה גם הוא סוד ד"פ ל' אלהים שהם ק"ך צרופי אלהים הם דינין : שטה מעליו. פי' שלא הגרום במעשיך להשליט עליך כח הדין : ואלו הד"ל כשהם מתפשטים בתבונה הם מתחילים מהנבו' והם ה' התחתונו' והם נחלקים לה' חלקים כ"ד בכל חלק ופק"ד והקמ"ד הם בגי' תשכ"ה כי משם יונקים הקליפות :

ונוכל להמתיק סוד ולומר דרך רמז כי זהו כוונת הכתוב ושמתי כ"ד כ"ד וכו' כי כ"ד כ"ד שהם דינין שמבותיך ושעריך שהם האחוריים לאבני אקדה :

וזש"ה וד"ל מרעהו יפרד כי במקום הד"ל שהם ה"פ ל' אלהים שם היא חילוק פרודי הבינה מהתבו' כשמתחלקים לב' פרצופים שהוא מד' ספי' התחתונות ל' בכל א' :

וזש"ה

כי לעולם אין העליון מתלבש בתחתו' אלא בסוד האחורים ואלו האחורים הם אחורי נה"י דבינה שמם היא מ' דבינה : אח"כ נתפשטו למטה אלו הד' מוחי' והם מקיף ב' על ראש התבונה ולכן באות ה' באה הד' על ו' לפי שעדין התבונה אין לה מוחין אלא המוחי' הם בסוד מקיף על ראשה ואינם נוגעים בה כמו הה' ראשונה של השם שהד' של הה' אינה נוגעת בו' שבתוך הה' ויש חלל בניהם שלא נכנסו בה עדין מוחין פנימיים ועז"נ כי ימצא חלל באדמה האדמה היא התבונה שמם כל הדינין שהיא אחוריים של הבינה שנק' חלל לפי שאין בה מוחין שהמוחין אהי"ה הוי"ה אהי"ה בגי' חיים וכשתעלה התבונה עד הבינה אזי יהיו לה מוחין פנימיים אך בהיותה למטה אין לה מוחין אלא בסוד מקיפים : והנה בהאזינו דף ר"ל ע"ב ביארו מלה תבונה ביה אתרמיז בן ובת שהם ו"ד וזהו תבונה שמם כל אותיות אלו ב"ן ב"ת ו"ה : והענין כי הלא התבונה היא אות ה' א' דשמא קדישא ובן ובת אלו הנרמזי' במלת תבונה שהם הו' והד' של ציור ה' ראשונה שהיא נשמת התבונה עצמה כי הו' הוא סוד גוף שלה והד' הם ד' מוחין המקיפין : ואמנם מה שנק' בן ובת הוא כי הלא ידעת שזו"ן שניהם יצאו ע"י עיבור התבונה הזו ולכן שניהם נרמזו בה ונמצא כי בהיות זו"ן תוך התבונ' הנק' עלמא דאתי שאז לדיקים יושבים וכו' כנ"ל לפי שהתבונה היא גבורות ובמקומה שולטין הדינין על הרחמים שהם העטרות על ראשי הצדיקים. כנ"ל ולכן היתה אז המ' יונקת מסוד הד' מוחין דתבונה והז"א מו"ק דתבונה ושלטא נוקבא על דכורא ולכן היא ד' על ו' ואמנם עיקר ה' זו אינה אלא בעצמות פרצו' התבו' אמנם נרמזו בה ג"כ הבן והבת ולקמן ית' איך נרמזו זו"ן באות ה' זו וגם בב' אותיות ו"ד שבמלוי היוד ושם היו בסוד ו"ד וכאן נעשו ד"ו ואין כאן מקומו : ובמה שביארנו ית' לך הג' בתים ג' חלקים טובה

חכמה. יש"ס ותבונה :

להצהיל. יורה דעה על ענין הבינה המתלבשת תוך התבונה לעשות לה מוחין : והנה כבר ביארנו לעיל שלפעמים נחלקים לג' פרצופים ולפעמים הם כולם פרצוף א' : כשהם מתחלקי' לג' פרצופי' הבינה היא אהיה דיודין ותבונה היא שם ס"ג אמנם כשמתחברים הם כולם הויה בניקוד אלהים שבבי'

א משלי ג' ט"ו. ב תהלים ק"ד ט"ו.

שבבי' וזו ההוי"ה יש בה ד' אהיה כנגד ד' אותיותיה והאהי"ה הנז' הם כך: ביו"ד אהיה דיודין: בה' א' אהיה דיודי"ן: בו' אהיה דאלפין: בה' אהיה דההין: ודע כי נודע הוא כי אין העליון מתלבש בתחתון אלא האחוריים לבד ולכן יש"ס ותבונה הם האחוריים דאו"א ומוחין של זו התבונה מאחוריי' של הבינה העליונה: גם לאה ויעקב יצאו מהאחורים של אחוריים דיש"ס ותבונה הנכנסים בז"א והבן זה: והנה או"א העליונים של יוד של הויה ככ"ל אבא הוא הויה דיודין ואמא הוא אהיה דיודין ואחורים דאבא יוד יוד הי וכו' ואחוריים דאהיה דאימא הוא אלף אלף הי וכו' והם אחוריים פנימי' אבל עיקר האחוריים אינם אלו כי אלו הם פנימיים ואין בהם כ"כ דינין אך האחוריים העיקריים דאו"א החיצוניי' הם בחי' אלהים כי אלהים בבינה ובהיות הבינה עם התבונה הם כלולות ביחד בפרצוף א' של י"ס אמנם כשמתחלקים מתחלקים מהחזה ואילך כי מהחזה ולמעלה היא בחי' בינה והם ו"ס כח"ב חג"ת והם עומדות כנגד אבא מהחזה ולמעלה ומשם ולמטה הוא יש"ס ותבונה ואבא שהוא יו"ד מכה בו' ראשוני' של אימא ונעשים י"פ ו' שהם ס' וכן הד' תחתונות דאבא שהם סוד יו"ד מכה ג"כ בד' תחתונות דאימא ונעשים י"פ ד' הם מם סתומה ועם היות כי אין בבינה כי אם ו"ס זהו' שורשה אך הוא פרצוף שלם של י"ס וזו הסמ"ך במלוי הוא בגי' ק"ך לרמוז על ק"ך צרופי אלהים שיש באחורי' של הבינ' ולהיות סוד בינה גניז' וטמירא יותר אין בחי' ק"ך אלהים ניכרים בה אלא מהחזה ולמטה שהיא סוד התבו' ד' ספי': והנה התבונה היא ד' ספי' ואלו הק"ך צרופי אלהים כשתחלק' על ד' חלקי' יהיו ל' בכל חלק בכל ספי' מהד' הם ל' אלהים: והענין כי פני הבינה הוא אהיה ואהיה בחלוף אבג"ד הוא שם קדוש בוכו והוא בגי' ד"ל כי מזה השם אחורי הבינה שהם ד'

ופק"ד ותקמ"ד באחור גבדל. לפני[א] ישים ותבונה ואחוריה דל. שעה מעליו ויחדל:

יקרא

וזש"ה אשרי משכיל אל דל כלו' שמתבונן שלא ליתן כח אל דל אלהים הנז':

וזש"ה אל תגזול דל כי דל הוא דלכאורה אין לו השג' והוא כי השני נק' דל והשפעתו הוא מהד"ל אלהים הנז' וכשאתה גוזלו אתה מכניס השפעת הדין בהיקף ואל תדכא עני בשער כלומר שהוא בשער שהם האחוריים שהם שער לקליפ' והם יקטרגו עליך ויתבעו עלבונו:

וגם ז"ש מ"ש ז"ל מם וסמך שבלוחות בנס היו עומדות: כי הם סוד השכחה כי שר השכחה עולה גי' ק' כמ"ש בדב"ק ולכן בנס היו עומדות כי כפי הטבע יען הם רומזים לשר השכחה לא יזכרו ולא יפקדו ולא יעלו על לב לעולם ובדרך נס הם עומדות בדעת האדם:

וזש"ה ויבואו מרתה הם סוד הדינין דאחוריים של הבינה והתבונה שהם הדינין ד"ל וכ"ד אלהים כמ"ש ולא יכלו לשתות מים ממרה כי הדינין הם קשי' ומרים ויורהו יי"א עץ גי' קס"א עם הכולל הם פני הבינה שאין הדין נמתק אלא בשרשו ואז וימתקו המים המים הוא סוד השפעת הרחמים ומזדווגין באהיה דיודין העולה קס"א כמנין עץ עם הכולל שהוא פני הבינה וז"ש מאז"ל בן מ' לבינה כי כשהז"א עולה עד ד' תחתונות דבינה שהם הוא סוד התבונה כמ"ש וכל א' מהן כלולה מי' הם מ' אז ישיג לבינה העליונה:

ועל פי מ"ש כי הק"ך צרופי אלהים כאשר מתפשטי' בתבונה הם ה"פ כ"ד ומתחילים מהגבורה יאמר נא הכתוב אני בינה לי גבו' כלו' שהתבונה היא חלק מהבינה וגם היא נק' בינה כמ"ש בדב"ק וז"ש לי עלה כלו' שהבינה יש לה אהיה דיודי"ן העולה קס"א ועץ כמ"ש והיא אות ה' ראשונ' בשמם וזהו לי עלה ותושיה מלשון תולשה ע"ד ז"ל למה נק' שמה תושיה שמתשת כחו של אדם כי ודאי הי' נחלשת כשאור האחוריים נעשים לה אור הפנים כמ"ש כי אחורי הבינה נעשים פנים לתבונה והיא נק' בינה וזהו אני בינה לי גבורה ר"ל שאז אני בסוד גבורו' ודינין א"כ פי' לי גבו' כי התושיה שהיא החולשה שהם סוד הדינין משם יונקים החיצונים ומחלישים כחה וכשהם מתפשטים בתבונה נעשים ה"פ כ"ד ומתחילים מגבורה שבה:

עוד נוכל לומר כי זו היא כוונת הכתו' כי גוי אובד עצות המה והוא כי נודע כי אהיה בבינה והוא קס"א גי' עץ וסוד הו' שהיא ז"א באים לו מוחין דאו"א מלובשים תוך נה"י של התבונה ואו"א הם ע"ב קס"א

וזש"ה

[א] איוב י'.

וזש"ה כי גוי אובד השפע' עצ' שהוא קס"א אהיה דיודין ע"י התבונה דע"ב קס"א הם סוד הזכירה שהם בגי' זכו"ר כמ"ש וזהו פי' עצות עצ' ו' א' ו' ועיר א' תבונה ושאת תאמר דמ"מ יהיה להם השפעת התבונה שעיקרה אקמ"ד פנים שלו. לזה א' ואין בהם תבו' ומה שיש בהם הוא האחורים העקרים שהם דינין גמורים של הבינה והתבו' שהם ד"ל וכ"ד אלהים וז"ש לו חכמו וגו' יבינו לאחריתם כלו' האחורים של תבונה הנק' עץ שהם ד"ל והאחוריים של התבונה שהם כ"ד צרופי אלהי' שמשם יונקים החיצונים :

והואיל ואתא לידן אכתוב לך אחי המעיין פרפרא נאה ששמעתי ע"ז הפסו' בשם חכמי קאשטיליא הנלב"ה והוא כי נודע מחכמי כי החכמים הפקחים רובא דרובא יהיו שכחנים לא כן הטפשים הם זכרנים ויש להם זכרון טוב והטעם הוא כי החכם אין לו ליחות במוחו ולכן החוש אשר באמצע המוח שהוא משכן השכל מתנענע הרבה אל הסביבות והצדדין קל מהרה ולא יאחר ולכן הוא חכם קל ההבנה כי אין לו קרירות וליחות במוח להתעכב בניענוע והיינו טעמא שע"פ הרוב יהיו החכמים שכחנים כי הדבר ששומעים אינו נשאר תקוע בשכלם כי המו' הוא יבש ואינו דבק אותו דבר ששומעים והא בהא תליא לא כן הטיפש המוח שלו מלא לחות וקרירות ולכן השכל שלו אינו יכול לרוץ ולהתנועע קל מהרה ויתנהגו בכבדות והוא כבד התנועה ולכן הוא קשה העיון וההבנה אבל הדבר ששומע ומבין הוא נדב' באותו הלחות ויחזקהו במסמרים בל ימוט לעולם וזש"ה כי גוי אובד עצות המה כלו' אם ישמעו עצה טובה והגונה תיכף ומיד אבדה עצה

ד' פ' ל' צרופי אלהים וכשמתפשטי' אלו הק"ך אלהים נעשו מהם התבונה הכוללת עמה י"ס והם אחורים של הוייה ואהי"ה דיודי"ן כנ"ל מאלו האחוריי' נעשו פנימיותם אמנם מאלהים הנ"ל נעשו האחורי' והחיצוניות שלהם כי שם מתגלים ולא בפנימיותם ונמצא כי אלו הב' אחורים העולים קפ"ד ותקמ"ד שהיו באו"א אחורים עכשיו ביש"ס ותבונה נעשו פנים השם שהוא כנגד יש"ס הוא פק"ד כי בזה השם מזדו' עם התבו' פב"פ ופוקדה כי הזווג נק' פקידה כמ"ש ופקדת נוך : גם תראה כי ב' שמות אלו עולים מקדם וקדמ"ת להורות כי מה שהיה למעלה אחור נעשה קדם שהוא בחי' פנים כמ"ש אחור וקדם צרתני : גם תראה כי הב' שמות האלו בהיותם למעלה היו ע"ב קס"א בגי' זכור אבל האחורים הנעשי' פני' למטה בגי' תשכח כי השכחה מצד החיצונים ואינה מצויה בבינה כי היא טמירא יתיר וזהו אותיות זכירה זכר י"ה שהם או"א וכנגד אלו הב' בחי' נאמר בעמלק זכור אל תשכח : ועיקר אלו התשכח הם בתבונה כי שם נגמר החשבון וז"ש בספר הגאונים כי מ"ס הוא השר של שכחה והוא כי הבינה והתבו' הם מ' וס' והקליפה ע"י אחיזתה באלו האחוריים דבינה ותבונה הם גורמים השכחה שהם מ' וס' שהם בגי' תשכ"ח : ומתחיל מהמ' מלמטה למעלה כי עיקר האחיזה היא למטה במ' וז"ש בגמ' דחגיגה אינו דומה שונה פרקו ק' פעמי' לשונה פרקו ק"א א' כי שר של שכחה גי' ק' ועד שם יכול לשכח ומכאן ואילך אינו יכול לשכח : וז"ש בר"מ דף כ"ד בדרגין אלין דאינון או"א וכו' ואתרווייהו אינון כורסייא

מהבנים וכן עשו עד שהמלך במסיבו וגו' שכחו אל מושיעם : ובמ' תאמר א"כ שהם שכחנים הוא הוכחה שהם חכמים ונבונים כמו שנמשך מן הקודם לז"א ואין בהם תרתי לריעותא איבד עצות וגם אין בהם תבונה ע"כ :

ואני הצעיר נ"ל שזהו שסמך אחר זה לו חכמו כלו' מ"ש שהיו בהם תרתי לריעותא הוא אמת ויציב דאי לא תימא הכי היה להם להבין בעת עברם על דעת קונם כי מרה תהיה באחרונה ואחריתה כיום מר ולעזוב דרכיהם הרעים וז"ש לו חכמו וגו' אלא ודאי האמת הוא כמ"ש : ונחזור לענינינו כי ע"ב קס"א שהו' גי' זכור הם באו"א בפנים שלהם ופק"ד ותקמ"ד שהם אחורי או"א הם נעשים פנים ליש"ס ותבונה ואחורי בינה העקרים הם ד"ל כמ"ש וכשמתפשטים בתבונה הם כ"ד ויונקים משם החיצונים והם סוד תשכח :

ונ"ל דרך רמז לפי' בעלמא כי זש"ה זכור את אשר עשה לך עמלק והוא כי בני יש' בצאתם ממצרים הוא רמז לו"ק זעיר שיוצאים מהבינה מצר מ"י היא הבינה ועמלק גי' ר"מ ות"ר לרמוז כי הקליפה היונקת מאותם הדינין הנ"ל ד"ל וכ"ד הנה היא עליונה והיא מרה כלענה והתבונה שהם פי' הדיני' הוא דרך לבינה העליונה ואמר הכתו' שהתיקון לזה הוא להמשיך הארה מזכור שהוא ע"ב קס"א שהם הפנים דאו"א ואי' החיצונים .

יִקְרָא[א] אֶל הַשָּׁמַיִם סוֹד וְעִיר וִילַמְּדֵהוּ. תְּבוּנָה שְׁלִישִׁית דֶּרֶךְ תְּבוּנוֹת תּוֹדִיעֵהוּ.

בתפארה

כורסייא וספסל תחותך ליקרך והענין כי הפנים והאחורים של או"א הם זכור ותשכ"ח והנה זכור בגי' רג"ל הרי רגל א' בבחי' הפנים ותשכ"ח הם גי' ב' רגל בחי' האחורים ועוד כ"ח וסוד אלו הכ"ח הוא כי הכ"ח הא' שהם יו"ד ה"י מהשמות הנז' ועוד ג' אותיות מלוי היו"ד הם כ"ח והם הכ"ח הראשוני' שהם הראשי' של כל שאר החשבון של השמות הנז' הם מתלבשים תוך הד' רגלים ההם כנשמה בתוכם : ודע כי הק"ך צרופי אלהים בהיותם באחורי הבינה הם בסוד ד"ל ד"פ ל' הם מתחלקים לק"ך תחתונות ונחלקי' לד' הם ל' בכל חלק הם סוד ד"ל: וכשמתפשטים בתבונה שהיא אימא עליה נאמר ואם דל הוא ואין ידו משגת כי היא דלה ועניי' ותורה מועט ואין ידה משגת לעלות עד הבינה העליונה : ועם היות שבבינה לא נתגלו אלא מחזה ולמטה שהוא בד' תחתונות כשנמשכים בתבונה שהיא יותר התחתונה מתחילין מספי' גבו' שבה שהיא סוד הדין והם ה' ספי' גבו' ת"ת וכו' והם כ"ד שבכל ספי' והם ה"פ כ"ד הם הק"ך צרופים ושם יש אחיזה אל החיצונים ואלו הק"ך מתחלקים עוז"ה כי כ"ד צירופי' מתחילין בא' וכ"ד בל' וכ"ד בה' וכ"ד בי' וכ"ד במ' הרי ק"ך וכשהם באחורי הבינה הם בסוד ד"ל הם ד' אלהים בכל ל' צרופי' הוא סוג א' שזה להו ד' סוגים הם ד' אלהים גי' בשנים עם הכולל שהוא בגי' מש"ה וכולם הם ק"ך צירופי' הם ק"ך שני חיי משה להורות כי מרע"ה השיג האחוריים של הבינה בסוד וראית אחורי וגו' :

יקרא אל השמים. יורה דעה כי התבונה הנ' היא הנכנס' בז"א בסוד מוחין והוא כי הנה נודע כי המ' ספי' של בינה הם הנק' בינה עילאה והמ' שלה היא התבונה דוגמת רחל שהיא מ' דז"א : ואח"ך זו התבונה נחלקת לב' ומהחזה ולמטה היא נעשי' פרצו' ג' והיא המ' של זו התבונה הנז' וזה הפרצוף הג' של התבונה התחתונה היא מתלבשת תוך ז"א ונמצא כי ג' אלו הם פרצוף א' שלם ונחלק לג' שהם בינה ומ' ומ' דמ' והכל א' : גם הם ב' בחי' לבד ולכן לא נזכר בזו' רק בינה ותבונה : והענין כי עיקר החילוק הזה הוא לב' בינה ומ' שבה אמנם כשחוזר להתחלק פעם אחרת המ' של זה המ' אינה עולה בשם והכל נק' תבו' נמצא כי לפעמים נק' הכל

החיצונים לא יוכלו לסבול אור הפנים ויתבטלו ופי' דבריו מה עשתה אותה קליפה ואמר אשר קרך לשון טומאה וקרי כי כשהחיצוני' יונקי' ודאי מטמאים אותו שפע שיונקים במגע עם היות שאין הקליפה יונקת מהקדושה ממש אלא ע"י הרבה אמצעים זה למעלה מזה והשמר אל תפן אל און לומר ח"ו שממש יונקת מהקדושה כי מי יתן טמא מט' תמורה בבית קדשי הקדשים ז"ש ויזנב בך כל הנחשלים אחריך לשון אחוריי' ואתה עיף ויגע כי לא היה לך כח מלות ומע"ט למשוך אימה האורה של הפנים וז"ש ברפידי' ואז"ל שרפו ידיהם מן התורה ולכן עמלק שלט בהותם שהיה פולט הענין כ"ש ז"ל : ולא ירא אלהים לדרש לפניו ולפני פניו לפניו היינו ואתה עיף ויגע וגם לא ירא אלהים וקאי אים' שרפו ידיהם מן התורה : א"נ ולא ירא אלהים קאי אעמלק דלפני פניו הוא סוד הקליפו' היונקות מאותם ד"ל וכ"ד אלהים כי הקליפה תמיד נאחזת באחוריים של' אלהים ולא יראים מהם ואינם יראים כי אם מאור הפנים והיה בהניח וגו' כלו' בהכרת רשעי' והרשעה כולה כעשן תכלה ותנוח מהם מסביב בארץ העליונה מ' כי רגליה יורדות מ"ה אזי תמחה את זכר עמלק לא תשכ"ח כלו' שלא תהיה לה האורה משכ"ח בו' סוד האחוריים כמ"ש שהם סוד הדינים שיש לה אחיזה בהם :

יקרא אל השמים. יבין שמועה כי התבונה הנ' שהיא אימא היא הנוהגת המוחין לז"א הנק' שמים וילמדהו הוא סוד המוחין חב"ד : דרך תבונ'. כי לפעמים עולה הז"א עד הבינה העליונה והוא עובר דרך ב' תבונו' שהם סוד מ' דבינה ומ' דתבו' ת"ת יש' סוד זעיר : ה' ישמרהו. ברכה לז"א שהבינה העליונה תלבישהו סוד החשמל מלבוש הבינה כי ע"י הוא ניצול ונשמר מהחיצוני' : ויחיהו. הוא סוד מוחין אהיה הויה אהיה בגי' חיים :

אור

בחי'

[א] תהלים ה' נ"ד.

בחי' אחת ולפעמי' ב' בחי' ולפעמים ג' בחי' והרי לעיל כת' הג' בחינות: ועתה נפרש בהיותם נכללים בב' בחי' לבד שהם בינה ותבונה וכבר ותחלה צריך שתעיין מ"ש ע"ח בח"ב בפ' י' י"א כי שם הארוך בענין זה מאד ואמנם הענין בקיצור אחד שתעיין שם היא זה כי הנה הבי' נק' אהיה במלוי יודין והתבונה שהיא הכוללת כל הג' בחי' היא שם ס"ג דהויה ואמנם בפ"ד בח"ב ביארנו כי שם זה של ס"ג נחלק לב' חצאין הל"ג הראשונים שהם יו"ד ה"י כשתסיר שני חלקים מן היו"ד דמלוי ה"י שאלו יורדים למטה בתבונה האחרונה נשארו הל"ג בחי' בבינה שבתבונה הנז' ונעשו התבונה האחרונה ז"ו נק' בינה ונעשו בינה העליונה דשם אהיה נק'

בתפארת ישראל זה[א] אלי ואנוהו.
[ב] ה' ישמרהו ויחיהו:
אור נצח הוד יסוד אשר לה
תצפנהו.

אור נה"י. יבין במשנה כי המוחין דלו"א הבחי' לעשיר בהם מלובשים בנה"י דתבונה ונעשים כלם דמוחין ונכנס תוך רישא דזעיר אנפין ימים היא סוד הגדלות כי

בתוך

תבונה אמנם אחר החצין של שם ס"ג אחר שתסיר הל"ג לבינה הם בחי' התבונה האחרונה הנ' ושם נת' איך ז"ו התבונה הנ' גם היא נגדלת ונעשי' שם ס"ג אחר שתסיר הל"ג לבינה ושם תראה איך נעשים נ"ח כמנין אזן והיא הויה א' כזה יו"ד ה"י וא"ו ה"ה גי' נ"ח וזו התבונה הנ' מתפשטת בז"א מחזה ולמטה שהיא ה' תתאה דשם ס"ג וכשתסיר אות ה' משם ס"ג ישאר כזה יו"ד ה"י וא"י ה"ה כנ"ל שהוא בגי' אזן וכשתמ' של ז"ו התבונה הנ' מצטרפת עם התבונה אז נשלם שם ס"ג ונמצא כי המ' של ז"ו התבונה הנ' שהיא ה' של שם ס"ג שהיא מחצית של אות י' דמלוי ה' תתאה דשם ס"ג כנז' שם וזו הה' נכנסת ונעשית פרצוף שלם בז"א בי' ראשונות שלו עד החזה של הת"ת ואז נשלם ב"ה ס"ג שהם כח"ב דח"ג הרי ס' שלים ח"ת הוא ג' שלים יו"ד הרי ס"ג ואמנם כל אלו הבחי' אינם רק שם א' של ס"ג והבינה העליונה האמתית היא אהיה דיודי"ן וכבר נת' איך כל ב' בחי' תחתוני' נכללי' בשם א' של ס"ג עד שנמצא הכל בחי' א' לבד שהוא אהיה וס"ג בינה ותבונה: גם בזה הבין מש"ל בח"ב ריש פ"ו וז"ל אך עכ"ז דע כי גבוה מעל גבוה שומר כי גם יש ס"ג הכולל בינ"ה ותבונ"ה פי' הדברים כי למעלה הבינה האמתית העליונה היא אהי"ה דיודי"ן ולמטה ממנה יש שם ס"ג וכל בחי' נק' תבונה א' אך לפעמים מתחלקת תבונה זו שהיא שם ס"ג כנז"ל ונעשית בינה ותבונה כנ"ל שהם הל"ג חלקים הא' של הס"ג והכ"ה חלקים שהם בינה ותבונה אז שבינה ג"כ תקרא שם ס"ג והנה מזה השם ס"ג הכולל בינה ותבונה שהם אהיה וס"ג כנז' ימשכו עוד למטה בינה אחרת דאהי"ה דיודי"ן ותבונה דשם ס"ג פי' כי המ' של ז"ו התבונה דס"ג היא נעשי' פרצוף שלם ונכנס' בתוך ז"א בסוד מוחין ואז נחלקת מהחזה ולמטה שנכנסת ברישא דז"א היא הנק' תבונה שם ס"ג ומהחזה ולמעלה נק' בינה ועתה נבאר היותם כולם בחי' א' ופרצוף א': דע כי בבינה יש שם הויה בניקוד אלהים כנז' וזה השם כולל כל הבי' פי' כי הג' בחי' הנק' ס' ומ' וד' שהם בינה ותבונה ואמנם יש בו ד' אותיות ובכל אות מאלו יש שם אהיה א' כיצד באות י' אהיה דיודי"ן ובאות ה' אהיה דיודי"ן ובאות ו' אהיה דאלפין ובאות ה' אהיה דההי"ן והענין כי החכמה של הבינה נק' אהיה דיודי"ן והיא רמוזה בי' של הויה בנקודת אלהים כנז' והבינה של הבינה היא אהיה דיודי"ן ורמוזה בה' של הויה הנז' והו"ק דבינה הם אהיה דאלפין ורמוזים בו' של הויה הנז' והמ' של הבינה היא המ' שבה היא אהיה דההין ורמוזה באות ה' של הויה הנז'. וכל אלו האהיה הנז' עם ההויה הם בבחי' הויות כל הג' פרצופים נכללים בפרצוף א' וכשתחלקם אז נק' בשם ס"ג כנ"ל: ואפשר לומר כי ההויה שבנקוד אלהים הנ"ל הוא מלוי ה' בס"ג וכולל כל הג' פרצופים של הבינה וז"ס מ"ש בכל מקום דשם ס"ג בבינה אמנם אח"ך נחלקת לד' אהיה כנ"ל ומוזרת להתחלק ונעשי' כמה בחי' של ס"ג אמנם הס"ג העליון הוא כללות כל הבינה וכתב שאין לו קבלה בזה מהאר"י זלה"ה:

אור נה"י אשר לה. יורה דעה כי נה"י התבונה הנ' הנכנסים בתוך ראש זעיר בסוד מוחין שהוא סוד הגדלות בסוד ענק הענין הזה אין כאן מקומי אלא בספר מוחין דצלם ומאחר שזכרתיו אפרשנו דרך

קצרה

א שמות ט"ו ב'. ב תהלים מ"ח ג'.

קצרה כמ"ש שם והוא כי נודע כי בתבונה יש נה"י ראשונות ונה"י החדשים בהסתלק האורות כמ"ש במקומו והענין כי שליש תחתון דת"ת דתבונה הוא הנעשה כתר ע"ג מוחין דז"א ושת"ת הוא רחב ויש באמצעו ובתוכו חלל רחב כי הת"ת שהוא גוף אימא הוא רחב וראש הזעיר הוא קטן וכאשר חונה הת"ת דאימא על ראשו נכנס בו ראש זעיר ויש בו שיעור גדול שיהיה קצתו נשאר למעלה על ראש ז"א וקצתו יורד ומסבב המוחין דז"א הנה"י החדשי' של התבונה אינם נכנסי' תוך ז"א כמו הראשונים והם נכפפים ויורדים בצד אחורי זעיר כאדם ארוך הכופף קומתו ונשען על ראש אדם ננס קצר הקומה העומד לפניו ואחורי הננס נגד פני הארוך והארוך כופף קומתו ומושיב טיבורו ע"ג ראש הננס נמצא כי ראש האדם הארוך וחצי קומתו העליונה זקיפה ממטה למעלה וחצי גופו נכפף וגם נמשך על ראש הננס והרגלים שלו יורדין ומתפשטים אחורי הננס וכן הענין באימא עם ז"א כענק ע"ג ננס והיא עומדת ממש על זעיר כמין ציור אות הל' כזה

רגל הל' הזקוף הוא חצי עליון דת"ת דתבונה הזקוף והכפוף על ראש ז"א חצי תחתון דת"ת דתבונה שהוא הקו של אות ל' האמצעי של הל' וראש הזעיר הוא בצורה שבתוך הל' כמבוא' במקומו ונתחיל לבאר פרצופי זו"ן :

כי אז הוא כזקן מלא רחמי' בסוד ענק כשנכנסים נה"י דתבונה תוך ז"א בסוד מוחין אז היא התבונה על זעיר בסוד ענק על ננס כמבואר במקומו : גמד. מן וגמדים כמגדלותיך :

בְּתוֹךְ רֹאשׁוֹ אוֹרֶךְ יָמִים תַּשְׂבִּיעֵהוּ.
בְּסוֹד עֲנָק עַל גַּמָּד תְּכוֹנְנֵהוּ. א
וְכָבוֹד וְהָדָר תְּעַטְּרֵהוּ :
הַמַּעֲלוֹת ד' כָּל אֶחָד גָּמַר.

ונ"ל להמתיק סוד ולומר כי זה רמז הכתוב באו' יושב בסתר עליון ר"ל כי אור המוחין דז"א הבאים לו מאבא שהוא חכמה עליונ' הם עוברים בסוד התבונה הנק' שדי כנודע כי שם שדי הוא בסוד עולם וז"ש בצל שדי יתלונן :

המעלות. יבין שמועה יען כי בזו"ן לא היה כמו באו"א שחסר מהם מדרגה ב' לפי שהם יונקים מאריך ואריך רישא דיליה לא נתקנה בבת א' כמו עתיק שנתק' רישא דיליה בבת א' ואו"א היונקים מעתיק נתקנו בבת א' ב' מדרגו' דהיינו שעלו במדרגת פני הזכ' באחורי הנקבה ממדרגת אחור באחור כי בינה דאריך ירדה בגרון ולכן לא נתקנו ג"ר דיליה בבת א' : יין המשומר. כנוי לבינה : ויהיו ימים במשמר. פי' שהוא בבטן דאימא בסוד עיבור י"ב חדש. ימים פי' שנה : ודע כי סוד זווג אחור באחור להסתיר הוא אחורי זו"ן מהחיצונים כי הם יונקים מסוד האחורים ובעת התחלת תיקונם יש יכולת אל החיצונים להתאחז בסוד האחורים כי הזו"ן הם בלתי תיקון ולכן הם מזדווגים אחב"א כדי להסתיר האחורים :
וכ"ל

המעלות ד' כל א' גמר. יורה דעה כי בזו"ן היו כל הד' מעלות דהיינו אחור באחור אחורי הזכר בפני הנקבה. פני הזכר באחורי הנקבה פנים בפנים לא כן באו"א חסר מהם מדרגה ב' יען או"א נמשך להם הארה מעתיק ורישא דעתיק נתקנו ג"ר שלו בבת א' לפי שג"ר דעתיק הם בראשו ואז היו או"א אחב"א וקבלו מאותו תיקון דרישא דעתיק ב' בחי' ביחד ועלו למדרגה ג' שהיא פני הזכר באחורי הנקבה לא כן א"א נתקנו תחלה כ"ח שלו שהם בראש ואח"ך נתקנה הבינה שהיא בגרון כמש"ל ולכן גם זו"ן היונקים מאריך היו בהם ב' הבחי' אחורי הזכר בפני הנקבה ופני הזכר באחורי הנקבה בב"פ והוא כי כאשר נתקני כ"ח דאריך חזרו זו"ן אחורי הזכר בפני הנקבה מדרגה ב' וכאשר נתקנה בינה דאריך בגרון חזרו הם פנים באחור מדרגה ג' וכשנתקנו חג"ת דאריך אז חזרו זו"ן פב"פ מדרגה ד' וזהו באורות אבל הכלים של זו"ן היו בעולם הבריאה : ונבאר תיקון זו"ן כי הוצרך להיות תקונם ע"י עיבור י"ב חדש בבטן דאימא ולא יכלו להתתקן בפעם א' והנה הכלים שהיו בעולם הבריאה העלם המאצי' העליון באצי' בתוך בטן אימא עם האורו' הנכנסי' בסוד עבור והם היו נפרדות בסוד רה"ר זו על גב זו וע"י העיבור הא' היו בסוד ג' כלולן בג' והמ' היתה בסוד פשיטה לבר בשיפי וכאשר נולדו וינקו מדדי אימא ע"י היניקה נתפשטו הו"ק בבחי'
ז"א

א תהלים ח' ו'.

יַעַן אוֹר בִּינַת אֲרִיךְ בְּגָרוֹן נִשְׁמָר.
וַיָּבוֹאוּ בְּתוֹךְ יַיִן הַמְּשׁוּמָר.א
וַיִּהְיוּ יָמִים בְּמִשְׁמָר:
יְלַבִּישׁוּ רַגְלֵי אֲרִיךְ וְיִתְאַחֲדוּ.
וְעִם בֵּירוּרֵי הַכֵּלִים עָמְדוּ.
שֵׁשׁ הַקְּצָוֹת בְּסוֹד רְשׁוּת יָחִיד
נֶאֱגָדוּ.
יִתְלַכְּדוּ וְלֹא יִתְפָּרְדוּ:
נְקוּדַת נְקֵבָה תְּמִימָה תִּתְרָאֶה.
תַּחַת הֱיוֹתָהּ שְׁמָמָה תִּשָּׁאֶה.
בְּסוֹד עִיבּוּר וִינִיקָה בְּפַרְצוּף נָאֶה.
וְרָחֵל הָיְתָה יְפַת תֹּאַר וִיפַת מַרְאֶה:
חִיבּוּר אָב וָאֵם גָּרְמוּ בַּעֲלוֹתָם.
בְּסוֹד מַיִין נוּקְבִין בְּאִימָּא הוֹרָתָם.
ויזלו

ונ"ל כי זס"ה הסיב אחיר ימינו מפני אויב כי הימין שהוא סוד הפנים הסיבו לאחור ואינו מזדווג אלא בסוד האחוריים וכ"כ למה מפני אויב שאם יהי' הזווג פב"פ ישארו האחורים מגולים ויתאחזו בה' החיצונים: א"נ כי כאשר ז"א מזדווג עם רחל הוא מחבקה בשיר וימינו תחבקני וכאשר הזווג הוא פב"פ הוא מחזיר הימין דרך פניו לחבקה אבל כשהזווג הוא בסוד אחור באחור הוא מחזיר הימין אל האחור כדי לחבקה וטעם זווג אחור באחור הוא מפני אויב כדי שיתכסו האחוריים ולא יתאחזו בהם החיצונים לא כן אור הפנים אינם נאחזי' בהם כי אינם יכולים לסובלו ואדרבא הם מתים ומתבטלי':

וס"ה פני ה' בעושי רע כי אור הפנים הוא מכרית עושי רע והם הקליפות:

ילבישו רגלי אריך. יבין שמועה כיהו"ק דז"א הם מלבישים רגלי א"א ומתחברים עם בירורי הכלים והם נעשים בסוד רה"י כי בעת יציאתם יצאו בסוד רה"ר זו ע"ג זו לא כן עתה שהם מתחברים וזהו שסיימתי בפ' יתלכדו ולא יתפרדו:

נקודת נקבה. יבין שמועה כי הנקבה שהיתה בסוד נקודה עתה ע"י העיבור והיניקה נעשית פרצוף שלם מי"ס והיא רחל:

חיבור אב ואם. יבין שמועה כי בעת עלות ו"ק ז"א בבינה ז"א והנקב' גדלה ונעשית מדה שלמה וכעת עיבור הב' באו לז"א המוחין ג"ר ונעשו שניהם פרצופי' גמורי' מי"ס ואז הם גדולים ושלימות ואלו הג' בחי' עיבור ויניקה ועיבור שני לא הוצרכו אלא בז"א דוקא ולא בשאר הפרצופי' ולא בנקבה: והענין בקיצור כי אלו הנקודות ז' דב"ן דזו"ן יצאו נפרדות ובלתי מקושרות זו בזו שלא יצאו דרך קוים ולזה מתו הכלים שלא יכלו לסבול לכן הוצרך המאציל העליון לקשרם יחד ולתקנם דרך קוים כי אז יש חו"ג ות"ת מכריע ביניהם וכן חב"ד וכן נה"י ועוד זאת מעלה אחרת ניתוסף בהם כי ז"א היה חסר ג"ר והנקבה היתה נקודה ועכשיו ע"י העיבור יבואו לז"א הג"ר בעיבור ב' והנקבה תעשה מי"ס שלמות: וע"י העיבור נתקשרו יחד יען נמצאו כולם במקום א' לר ונתקשרו ונתחברו זה בזה מסם ובהם בהמשך זמן העבור וגם כי אור הבינה מאיר בהם ומוסיף בהם כח לתקנם ולקשרם יחד: וגם כי בעלותם בסוד עיבור הוא בחי' עלייתם בסוד מ"ן וגרמו זווג באו"א ומורידים טיפות זכרים ונקבות וע"י אותם הטיפות נתקשרו יחד ונתבררו הכלים ויעלו למעלה בסוד עיבור והלבישו לנה"י דא"א ואז קנו שם כלים חדשים ע"י זו ההלבשה וגם הכלים נתבררו: ומאלו הב' בחי' נעשה פרצוף ז"א וכן על דרך זה בנוקביה ונתקשרו כל הו"ק שלו כל א' מכולם וגם כל א' מהו"ק נתקשר עם הנקודה העשירית מ' והיא חיבור והאחדות גמור ביניהם בסוד רה"י שגובהו עשרה ורחבו ארבעה הוא שם מ"ה י' אותיות יו"ד ה"א וא"ו ה"א וד' פשוטות ונתקשרו אותיותיו בסוד פרצוף גמור ובזה שביארנו יתבאר לך הבית המתחיל ילבישו רגלי אריך וכו' וגם הבית המתחיל נקודת נקבה וכו':

חיבור אב ואם. יורה דעה איך ע"י העיבור נתקנו הכלים הנשברים כי עיקר שבירת הכלים היתה להיות

א בראשית מ' ד'. ב' בראשית כ"ט י"ז.

וַיִּזְלוּ רְבִיבִים וּבִירוּרֵי מַחֲשַׁבְתָּם. [א] וַיֵּשְׁבוּ תַחְתָּם בַּמַּחֲנֶה עַד חֲיוֹתָם: זוֹהַר חַסְדֵי אַבָּא וּגְבוּרוֹת אִימָּא. נוֹעֲדוּ לְמַתֵּק ש"ךְ שֶׁמֶשׁ תָּמָר אֲדוּמָּה.

מעורב בהם סיגים וקליפות ולסיבה זו לא היו האורות מתחברים עם הכלים וגם הכלים לא יכלו לסבול האורות ולזה לא ילאו מקושרים אלו הכלים כי הסיגים גרמו להם הפירוד וע"י העיבור הוכררו מהם הסיגים והקליפות והוא כי בעת עליית האורות באימא בסוד מ"ן גרמו זווג באו"א ואז אבא בירר אלו המלכים במחשבה דיליה ונתן טיפת מ"ד ובכח הטיפה מברר גם מהכלים הנשברים כי הטפה הנז' היא בחי' אחרת זולת הבירורי' ואז כל מה שראוי לעלות מאלו המלכים הכלים והאורות והניצוצות לעלות בז"א עולה ומתברר במחשבה דיליה וזריק פסולת ניצוצין לש"ך עיבר וגוטל את האוכל שהם הבירורין וגם הם מתקשרים באותה טפה ויורדים יחד כולם בסוד הטפה עד היסוד דאבא ונכנס בסוד זווג באימא ומתעברת מהם: וגם אימא בררה במחשב' דילה וירד הכל עד היסוד דאימא וגם נתחברו בירורי אבא ובירורי אימא עם ב' טפות שלהם מ"ד ומ"ן ומתחברי' בג' ימי הקליטה ונשארים שם בסוד עיבור: והטעם כי החיצונים והקליפות אין להם אחיזה בג"ר ולכן כלי או"א לא מתו רק נתבטלו ובעלות אלו הבירורין במחשבה דאו"א אין יכולת אל הסיגים ליאחז בזו"ן כמו שהיו מקודם ונפרדי' מהם בסוד ניצוצות דנפקי כד אכתים אומנא בפרזלא והניצוצות של אור שיש באותם הכלים הם ש"ך וניצוצות של הסיגים הנפרדי' הם ש"ך דוגמתן והרי עתה הוכררו קצת במחשבה ובהכנסם בסוד עבור בסוד אימא משלימים בירורם ע"י טפת מ"ן שלה ואח"כ בכל חדש וחדש מימי העיבור מתבררים מעט עד זמן הלידה ואז מתבררים יותר בסוד דמים טמאים כי א"א לפתיחת הקבר בלא דם והמובחר מתהפך לחלב וניזון בו הולד ומתגדל בו ואח"כ בעיבור ב' באים לו המוחין ואז אין יכולת אל החיצונים להתאחז בהם אחר שנפרדו מהם זמן רב לולי ע"י פגם התחתוני' וגם זה אינו אלא אחר שיסתלקו ג"ר כי באלו לא היה בהם אחיזה בתחלה וגם כי בהיותם תוך אימא זו"ן בעצמם מוסיפין כח והארה ומפרידים ודוחים הסיגים מהם ומתגברים עליהם:

זוהר חסדי אבא. יורה דעה כי הש"ך ניצוצין שאלו בעת העיבור הם חוזרים להתברר בכל בחי' ובחי' ובכל מדרגה ומדרגה עד סוף עולם העשייה ונשארים אז סיגים שאין בהם תועלת והם הקליפו' ודע כי מספר ניצוצות של אור שנפלו בעת שבירת הכלים היו ש"ך ג"כ והם מח' המלכים שהם זו"ן ונק' אדם וז"א נק' אדם שהוא שם מ"ה ונוקביה נק' חוה שהוא מלוי שם מ"ה והנה כל מלך מאלו הוא אדם א' ז"פ אדם גי' שט"ו ואלו השט"ו ניצוצות הוא מה שנתברר מהמלכים ע"י או"א ואז אבא נתן טיפת מ"ד חסדי' ואימא טיפת גבורו' וע"י אלו הטיפות נפרדו השט"ו מהסיגים ושט"ו עם טיפת אימא הכוללת ה"ג הם ש"ך דינין: והנוקבא יש בה כללות כל הז' מלכים דלית ספי' דלא איתכלילת במ' דאיהי שלימו דכל ספי' וספי': והרי יש שט"ו אחרים בנוקבא ועם ה"ג מנצפ"ך דאימא הרי ש"ך בנוקבא כי הדינין הם כפולים בסוד גבו' מנצפ"ך הכפולות ולכן הש"ך דינים נעשים תר"ם שמ"ש בז"א תמ"ר בנקבה. וז"ס תמר בתמרוריתה עומדת ר"ל כי דינין אלו של הנקבה לא נמתקו כמו בז"א שהוא זכר ואלו השט"ו יש בהם אכ"ך וכולם שלו ושלה הם מתעברים במעי האימא ומתמתקים ע"י גבו' מנצפ"ך דאימא כי ממנה יצאו הז' מלכי' ובה הבורם שלהם וכן ע"י טיפת מ"ד חסד דאבא ובהתחבר עמה' ה"ג אחרים שהם בוצינא דקדרוניתא שורש הגבו' העומד בגו אימא כי טיפת המ"ן היה' כלולה לבד מה' גבו' נעשים שכ"ה וזווג או"א הוא בסוד אכלו

בבינה הם בסוד מ"ן ולכן הם גורמי' זיוג עליון באו"א והם מזילים טיפות חו"ג חסדים אבא וטפות גבורו' אימא ומבררים בירורים במחשבתם מהז' מלכים ויושבים בבטן האימא: עד חיותם. פי' עד שהם נתקני' בסוד עיבור:

זוהר חסדי אבא. יבין שמו' כי חו"ג דאו"א הם ממתקים ש"ך דינין שהם המלכים כי ז' מלכים הם ז"פ אדם גי' שט"ו עם שורש הגבורות ה"ג שהם ש"ך הדכורא והנוקבא והם כפו' כי הגבו' הם כפולים ולכן הם נעשים שמש בזכר והמ"ר

וה'

א יהושע ה' ח'.

רעים

ותמ"ר בנקבה שהם כ"פ ש"ך בזכר וכ"פ ש"ך בנקבה: וה' אלפין. פי' הם ה' אלפין האהיה שהם ממתקים הש"ך דינים שהם בגי' נער ונעשים נערה ויכולה לקבל הזכר :

דעים יהיה כי ש"ך דינין אלו שע"י מתחממת הבינ' להזדווג עם אבא הם עומדים התחיה בסיומה וש"ך הגירם האכילה שהיא זווג או"א ג' דעים וז"ס אלו דעים כמו אכלה ומחתה פיה וזווג ת"ת ומ' המכונה בלשון שתיה שתו ושכרו דודים היא באופן אחר כי הנקבה כולה שמות אדנ"י ושכ"ה גילוית שע"י מתחממת נרמזים בשם אדנ"י והענין אם תסיר מאדני א' ישאר דין. והנה אם תחלק ש"ך לה' ה' שהם שירשי הגבו' ה"ג יהיו ה"פ די"ן וע"י גבו' אימא נמתקים אלו הה' דינין וגבו' אימא הם ה' אלפין משם אהי"ה שהוא בגי'

וה' אלפין יאירו בעלמה, א: לתת לפתאים ערמה לנער דעת ומזמה:

קרבו ויאתיו להם ארבעה עבורים.

יניקות וזווגים ב' נבחרים.

קרבו ויאתיו. יבין שמוע' כי הזו"ן הולכים ד' שינו' ב' לצורך עיבור א' א' לצורך חיצוניות וא' לצורך פנימיות וב' לעיבור ב' דמוחין א' למוחין דחיצוניות וא' למוחי' דפנימיות. וב' יניקות אחד לחיצונית וא' לפנימיות. וב' זווגים א' בא"א וא' בזו"ן ועוד הולכך להם זווג דנשיקין הנעשה בחיך וגרון דא"א וז"ס

וסוד

וע"י מתבסמים ונעשים ה"פ אדני שהם שכ"ה והיא דיגא רפיא דין ממיוג בסוד נער ונערה ש"ך ושכ"ה: והנה דודים בגי' די"ן כי בסוד ה' דינין אלו היא מתחממת ומזדווגת עם ת"ת כי היא נערה ע"י הה' אלפין ויכולה לקבל עליה הזכר וזה השכ"ה הוא לצורך בנין גופה :

קרבו ויאתיו. וזה דעה כי מחיצוניות זו"ן נבראו כל העולמות של בי"ע ואפי' המלאכים אבל נשמות הצדיקים מהפנימיות של זו"ן דאצי' הנז' ואפי' מלאכי שלום נבראו מהחיצוניות וז"ס הן אראלים צעקו חוצה וז"ס מבז"ל אפי' מלאכי שלום ר"ל שאלו המלאכי' הם קרובים אל הפנימיות שהוא נשמות הצדיקים ומקדימין שלום לצדיק כשנפטר מן העולם וז"ש ואפי' מלאכי שלום שהם קרובים אל הפנימיות והייני דבוקייהו נשמות הצדיקים מז"ה. נשמות לדקניות מניקבים והולכים עיבור א' ויניקה ועיבור ב' דמוחין לבחי' חיצוניות וכן הולכים הג' הנז' לבחי' הפנימיות ויהיו ב' עיבורים דחיצוניות הא' די"ב חדש כמ"ש בגמ' ההוא דאיעתהי תריסר ירחי ואכשריה רבא תוספא' ועיבור ב' דמוחין דחיצוניות היה דט' חדשים המורגל ברוב בני אדם ועיבור א' דפנימיות היה דט' חדשי' ועיבור ב' דמוחין דפנימיות היה דז' חדשים כמו שמצינו במרע"ה ופרץ וזרח וכיוצא ובחי' החיצוניות קדמה הפנימיות: ועתה נבאר בחי' הפנימיות בקיצור גדול ואח"כ נבאר בחי' החיצוניות ומשם תלמד אל הפנימיות כי הכל א' ואין הפרש ביניהם זולת חדשי העיבור והוא כי א"א נזדווג מניה וביה לבחי' פנימיות דזו"ן שלא ע"י התלבשות או"א כמו שהיה בחיצוניות כמבואר בפ"ו: וגם כי נה"י דא"א נכללו בחג"ת שלו וחג"ת שלו בחב"ד שלו והם ט' ספי' כנגד חדשי העיבור הא' דפנימיות לא כן בחיצוניות לא נכללו רק נה"י דא"א בחג"ת דיליה אמנם לא נכללו ונתלבשו חג"ת דיליה בחב"ד דיליה: אח"כ היה יניקה ב' יהיה עיבור ב' דמוחין דפנימיות והוא בסוד ז' תחתוני' דעתיק המתלבשות בז' תיקוני גולגלתא: ודע כי אין יכולת להשיג אלי עליון של החסד דעתיק מז' תחתונות רק מחצית התחתון וז"ס כל היולדת לז' יולדת למקוטעין מפני שזה העיבור הוא נעלם מאד בסוד ז' תחתוני' דעתיק וחסד הוא הא' אין יכולת להשיגו כולו רק חציו התחתון ומאלו הב' בחי' נעשו הב' עיבורים דט' וז' כנגד ז' דגולגלת' ועיבור ב' דמוחין ומשם נשמות הצדיקים ולכן תמצא כמה צדיקי' וחסידים נולדו למקוטעין לז' חדשי העיבור כמרע"ה ושמואל ופרץ וזרח וכיוצא כי כל אלו נמשכים מז' דגולגלתא: ודע כי או"א לא הוצרך להם רק זווג א' של א"א יען כבר היה להם מליאות ע"י הדיקנא ושערות רישא דא"א ולא היה חסר מהם כי אם הנה"י והמוחין כי זה תלוי בזה נה"י בביאת המוחין אמנם זו"ן לא היה בהם מליאות שום תיקון עדין ולכן הוצרך זווג א' דא"א להמציא לו מליאות א' לעשותו בחי' ג' כלילן בג' ע"י עיבור ראשון כי הוא העיקר שהיא שורש ז"א ואח"כ

עיבור

א משלי א' ד'.

עיבור ב' של המוחין היה ע"י זווג או"א ואין להמיה מזה כי העיקר שהו' בחי' ג' כלילן בג' הוא ע"י זווג א"א כי מכחו נעשה כל מליאות האלי' ובו נתליה כולם ומלבישים אותו אבל המוחין שהם בסוד תוספת עיבה ואינם בקביעות אלא הולכים וחוזרים ומשתנים ואינם שורש ועיקר נעשה ע"י או"א: גם ע"א ע"ד תשו' ר"ע להותו רשע טורנוסרופוס שאמר איזה מעשים נאים וכו' וכוונתו היתה על ענין המילה שהאדם אינו נולד מהול והשיב לו כי המליאות והבורא הא' היה ע"י הקב"ה ורוצה שע"י בני אדם יגמר תיקוני ה"נ ע"י או"א נגמר תיקון ז"א והביא לו ר"ע ראיה מהחטים שכל תיקונם הוא ע"י בני אדם. גם ע"א לסיבת הא"א עצמו כי או"א הם מלבישים אותו מן הגרון עד הטיבור שהוא ב' שלישי ת"ת וזו"ן מלבישים אותו מן הטיבור ולמטה עד סיום קומתו ולכן הוצרך להזדווג א"א מניה וביה להמליא את זו"ן כדי שילבשוהו שמהטבור ולמטה הוא מגולה כי לסיבה זו היה הא"א בבחי' ג' כלילן בג'

וסוד נשיקות אריך ראש צורים. א כל שלטי הגבורים:

ויבואו אב ואם לעשות מלאכתם. בהיותם בשני פרצופים כלולים ארבעתם.

בסוד סדק ב ברית עתיק פתוחי חותם.

ג ואת בניהם הקים תחתם: בסוד חיך וגרון תתחבר החכמה.

בשלש

וז"ש כל שלטי הגבורים כלו' כל אלו הענינים שהם גבו' ונפלאות:

ויבואו. יבין שמועה כי זווג או"א הוא בהיות הד' פרצופי' או"א ויש"ס ותבונה כלולים בב' פרצופי' כנז"ל: כי לפעמים הם ב' פרצופי' ולפעמים הם ד' ועכשיו בעת הזווג נעשים ב' מפני שיסיד דעתי' היה הגורם ב' בחי' גלויי וסיתום שנעשו מהם ד' פרצופי' או"א ויש"ס ותבו' ועכשיו יסוד העתיק נסדק ונעשו ב' פרצופים כמ"ש בדב"ק: ואת בניהם. פי' כי זו"ן הם בניה' דאו"א הם תחת או"א כי או"א מלבישים את א"א מן הגרון עד הטיבור וזו"ן מלבישי' אותו מטבורו ועד רגליו: לעשו' מלאכתם. הוא סוד הזווג:

בסוד חיך וגרון. יבין שמועה כי החכמה דא"א יסוד ומ'

אבל עיבור ב' דמוחין אינו צריך להם כי כבר נתלבש ולכן נעשה זה העיבור ע"י או"א העליונים מזו"ן: ועכ"ז ודאי כי אותה הארה של הצריך לא קבלוה אלא ע"י או"א העליונים מהם וניהגה לזו"ן ע"י זווג או"א: אמנם עיקר הזווג היה בא"א אך בעבור הב' העיקר היה באו"א אלא שע"י התלבשות דצריך היה ג"כ כי תמיד הוא מתלבש בהם: ודע כי זה העיבור דא"א נחלק לב' זווגים זווג עליון דנשיקין וזווג תחתון דיסוד ומזיווג הא' ירדה טיפה עד היסוד ושם נעשה זווג תחתון מניה וביה וחזרה לצאת הטיפה ההיא ונמשכה באו"א וגם הם נזדווגו והמשיכוה בזו"ן:

ויבואו אב ואם. יורה דעה כי קודם עיבור ז"א באימא היה א"א מטיבורו ולמטה מגולה יען או"א מלבישין אותו מהגרון עד הטיבור ותו לא וז"א מלבישו מטבורו עד סיום רגליו ולכן לתקן הז' מלכים המלבישי' אותו לריך עיבור וזווג או"א להוליד את זו"ן ולכן אסף א"א רגליו למעלה וכן עתיק אסף את תרין פרקין אמלעיים דנ"ה שלו ומכח עליית כל האורות האלו למעלה נתוסף שם אור גדול ועצום ואין כח ביסוד דעתיק הגתון בתוך ב' פרקים דנ"ה שלו לסבול כי הוא צר מאוד ולכן נסדק ונבקע היסוד דעתיק לאורכו מלמעלה למטה ואז החסדים שבתוכו מתגלים ואז בין החסדים בין הגבו' הם מגולים בלי שינוי ולכן חו"ב ויש"ס ותבו' נעשים ב' פרצופים ועומדים מימינו ומשמאלו כי אורות היסוד שוין ואין עתה כסוי וגילוי כי הוא הגורם לחלוק הפרצופים ואז מזדווגים ונתן טפה מ"ד אבא באימא ואימא נותנת טפה מ"ן ועם הבירורין שביררו או"א הכל מתקבץ בחלי התחתון דת"ת דאימא ששם מקו' הבטן וההריון ומתקשרי' ומתחברי' ו"ק ז"א חבור גמור וקשר אמיץ וזהו' העיבור האמתי: **בסוד** חיך וגרון. יורה דעה על ענין זווג דנשיקין והוא כי החכמה דא"א שהיא מוחא סתימא'

א שה"ש ד' ד'. ב שמות כ"ה כ"א. ג יהושע ו' ז'.

בְּשָׁלֹשׁ רְבִיבִים ע"ב ב"ן מ"ה.
וּמִג' שֵׁמוֹת מ"ב בְּעַצְמָה.
יָצְאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּיָד רָמָה[א]:
רַב בְּרָכוֹת נֶחֱלַק וְזָרַח.
בִּיסוֹדוֹת אָב וָאֵם צָץ וּפָרַח.
וּבְסוֹד אֵשׁ מַיִם רוּחַ לְסוֹד עֲטָרָה אָרַח.

ומ' שבה הם חיך וגרון: בג' רביבים. פי' כי הטפה היוצאת משם שהוא שם יה"ו ליעשות ממנה זו"ן היא כלולה משלש שמות ע"ב מ"ה ב"ן ויה"ו דשם ב"ן שהוא האחרון שהם נכללים בו המ"ד עולה מ"ב היא טפת דכורא וטיפת מ"ן היא ב' אהי"ה כי כל טיפה מ"ד צריך שיעלו ב' של מ"ן כנגדה ואהיה פשוט ומלוי ומלוי המלוי דההי"ן הם מ"ב ב' אהי"ה הם ב"פ מ"ב אותיות ומ"ב א' של טפת דכורא הם ג' שמות מ"ב ומש' יצאו ו"ק ז"א שהם בני יש' וזה' יצאו בני יש' ביד רמה ר"ל ע"י זווג א"א כי הוא רם ונשלם עם היות כי זה הכנוי של יד רמה אין כאן מקומו ומקומו המיוחד לו היא מדת הת"ת וכאן הוא בדרך השאלה לרמוז זווג הא"א:

רב ברכות. הוא כנוי ליסוד דא"א שנחלק כי הציו הימין נתלבש באבא וחציו השמאל נתלבש באימא בב' היסודות שלהם ויסוד דאריך נק' שופר שהוא צר מלמעלה ורחב מלמטה והטפה היא כלולה מאש מים רוח והוא קול דנפיק מגו שופר והשפיע הטפה בסוד זווג בעטרה שלו: צדיק כתמר. הוא יסוד א"א שהוא כלול זכר ונקבה כתמר:

ונ"ל להמתי' סוד לסימנא בעלמא ולומר כי זהו כוונת הכתו' צדיק כתמר יפרח כי בתחלת ההשקפה והעיון יאמר האומר כי ז"א כולו דין גמור יען הכתו' נוא כברוכי' ואו' כי יי"א אלהיך אש אוכלה הוא אל קנא וכתי' אל קנוא ונוקם יי"א ומקראות אחרים כיוצא באלו ועוד כי ז"א כפי' מגו אימא דדינין מתערין מינה ונק' בוצינא דקדרוניתא וגם סוד העיבור והקטנות שהם דינין ועוד כי נעשה מבירורי המלכים אשר בעפר יסודם: ועם היות שכל אלו הבחי' הם דינין קדושים וטהורים עכ"ז הם כמרחק שמיא מארעא לגבי הרחמים וודאי כי גריעי טפי מסוד הרחמים: ועוד שהוא עולה בבינה בסו' אור חוזר שהוא דין כנודע: לכן בא דוד הע"ה ליחסו אחר אהרן הכהן הגדול אב הרחמים פשוטים רחמי רחמינו ואמר צדיק כתמר יפרח והוא

שהימא' היא כלולה מי"ם ויסוד ומ' שבה הם חיך וגרו ומזדווגים זה בזה וזו החכמה יש בה ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן ויצאה הטפה משם ע"ב ועברה דרך מעבר בעלמא דרך ס"ג וירדה למ"ה וב"ן שהם שורש זו"ן וטפה זו היא צורת י' ויש בה ג' קולים והם סוד ג' אותיות יה"ו שהם חב"ד משם נמשכה הטפה ויען לא יצאה רק מג' ע"ב מ"ה ב"ן צריך שיהיו ג' יה"ו כמלוי ע"ב מ"ה ב"ן אמנם לסיות כי עברה דרך ס"ג צריך שיהיה נרמז בטפה זו שם ס"ג והוא כי ג' יה"ו גי' ס"ג ומג"ר של זו החכמה נמשך שם יה"ו במלוי יודי"ן שהוא בגי' כ"ז. ומג' אמצעיות נמשך שם יה"ו במלוי אלפין שהוא בגי' ט"ל: ומג' אחרונות יה"ו דההי"ן העולה מ"ב ושנים הא' הם מתלבשים ביה"ו האחרון ויורדים ליסוד הוא החיך ועיקר הגלוי הוא שם יה"ו דההין העולה מ"ב וב' הראשונים מתלבשים בו ומגרו' שהוא מ' עולים ב' טפות מ"ן כי כל טפת מ"ד צריך שיהיו ב' ממיין נוקבין כנגדה והם ב"פ מ"ב ובגרון הזה יש בו ב' בחי' ימין ושמאל שמשם נעשו ב' כתרים לאו"א ויען הגרון הוא בחי' אימא כל הבחי' אלו הם בחי' אהי"ה וכמו שג' יה"ו נתחלקו בי"ם של החכמה נתחלקו ג"כ שם אהיה כי בג"ר ב' אהיה דיודין. ובג' אמצעיו' ב' אהיה דאלפין ובג"א ב' אהיה דההי"ן וטפת מ"ן עולה ממטה למעלה ד' אהי"ה התחתונים נכללים בב' העליונים וכל אהיה מאלו העליונים הם פשוט ומלא ומלוי דמלוי הם מ"ב אותיות והם ב' מ"ב כנגד מ"ב א' של יה"ו וב"פ אהיה עולה מ"ב ולהיות זווג זה בפה נק' זווג דנשיקין ואח"כ ירדו ליסוד א"א:

רב ברכות. יורה דעה כי נלא דא"א נתלבש באבא והוד באימא ויסוד הוא סוד הדעת המכריע נתלבש בב' היסודות דאו"א חציו ימין באבא וחציו שמאל באימא והנה א"א הוא כלול זכר ונקבה וע"י התלבשותו בב' היסודות האלו שהם זכר ונקבה ממש או שמש היסוד בעטרה שהיא בחי' נקבה ונתן בה טפו' הנמשכו' מחיך וגרון דחכ' והוציא אה חיצוניות

א במדבר ל"ג ג'.

חילוניות זעיר ג' כלילן בג' והנקבה בסוד פסיעה לבר ויען הוא כלול מזכר ונקבה חציו ימין זכר וחציו שמאל נקבה נתעברה עטרה מבית א' וז"ש ראובן שהוא מטיפה א' וז"ש כל מטיפות של בית ר' תמר שמן כי נמשך מכח הזה דא"א להם שהוא כלול כתמר ולכן לא הוצרכו לביאה ב' וזה היסוד דא"א הוא השופר דנפיק

צַדִּיק כַּתָּמָר יִפְרָח׃ [א]

מניה קול כלול מג' אש רוח מים: וביאור הענין הוא כי מחצית זו"ן שהם נצח וחסד וחצי יסוד וחצי ת"ת וחצי מ' מלבישים לנצח וחצי יסוד ימיני דא"א והם מלובשי' תוך אבא המלבים עליהם: ומחצית השמאלי דזו"ן שהם הו"ד וגבו' וחצי שמאלי דיסוד וחצי השמאלי דת"ת ומ' מלבישי' על הוד וחצי יסוד השמאלי דא"א ואח"ך אימא מלבשת עליהם והיסוד דא"א כפי זה חציו באבא וחציו באימא ועפת הזווג דא"א ביסוד שלו הם עומדות ממש תוך ב' היסודות דאו"א ואז היסוד דא"א השפיע ונתן טיפות שלו תוך יסוד אבא ונתערבו שם במחצית ימני דזו"ן ואז אבא נתן הכל בסוד זווג תוך אימ': ענין זווג א"א

והוא דוגמת קודש. להוכיח שלשלת היחס קדוש וצריך מלא רחמים ולהיות שאין בא"א בחי' נקבה גלויה ולא משכחת ולד כי אם ע"י זכר ונקבה לזה הקדי' ואמר צדיק כתמר יפרח כלו' שיסוד א"א הנק' צדיק הוא כתמר שהוא כלול זכר ונקבה ועי"כ מצאנו ראינו שאותו שהוא קשה כארז שהוא רמז לז"א שיאמר האומר שהוא

ויבואו

דינין גמורים וקשים. בלבנון שהוא סוד א"א לובן העליון ישגא ומשם מוצאו וזרוק חוטרא אאוירא וכו' ואמר שתולים בבית ה' להורות אופן הזווג כי עם היות שיסוד א"א כלול מזכר ונקבה כתמר ואמרנו שנזדווג מניה וביה עכ"ז לא יספיק זה להולדת ז"א כי אין בא"א בחי' נקבה גלויה ולהיות וולד צריך שיהיה זכר ממש ודאי ונקבה גלויה ובא"א ליכא אלא בחי' נקבה לבד לז"ה שתולים בבית ה' ר"ל כי ו"ק ז"א נשתלו בבית יי"א דהיינו שנתלבש חציו ימני של יסוד אריך באבא וגם נתלבש חציו השמאלי באימא ז"ש שתולים. בבית ה' בחצרות אלהינו וגו' כי ה' אלהינו הם או"א שהם זכר ודאי ונקבה ודאית גלויה אימא וע"י אותו התלבשות

נזדווג א"א מניה וביה יסוד עם העטרה ומשם יצא ז"א ומאותו הזווג הקדוש הוא שורשו והזכר שם בית באבא ושם הכר באימא להיות כי מוחין דאבא הם נכנסים תוך מוחין דאימא ואח"כ נכנסים בזעיר ואבא גניז גו אימא ואמר חצרות ב' לרמוז על בינה ותבונה ג' הנכנסת בז"א וכולם הם באימא ועם היות דנפיק מגו שופר בינה דינין מתערין וכל בחי' הדינין שזכרנו עכ"ז עוד בימי הגדלות והמוחין יגוזן בבינה אלו הו"ק ויהיה ז"א מלא רחמים מלא זכיות וכוונת כל זה האמור הוא להגיד כי ישר דבר ה' כי ז"א בא באור ישר מזווג דנשיקין בסוד חיך וגרון בפומא דא"א לסוד זווג היסוד דא"א מניה וביה ועם היות כי הוא צורי המורה על חוזק ותוקף הדין לא עולתה בו פי' שאין בו דבר עקום המורה על אור חוזר ודין וז"ש מ"ש ז"ל על הים נגלה כגבור איש מלחמה ובמעמד הר סיני כזקן מלא רחמי' ע"כ וכשהרצאתי הדברים האלה לפני גדול הדור חסידא ופרישא חסיד ועניו כמה"ר יהודה ן' עטר וייטב הדבר בעיניו טהר ידים הוסיף אומץ למ"ש וא"ל כי בית ה' רמז לאבא בית דבראשית חכמה אבא:

עוד נ"ל הצעיר להמתיק סוד ולומר כי זהו כוונת הפ' מפי עוללים ויונקים יסדת עוז כי עוז היא התורה הוא סוד ז"א ועוללים ויונקים הם א"א ואו"א היונקים מתרין פרקין תתאין דנ"ה דעתיק הנק' דדי בהמה וז"א ואו"א ינקי משם בעת אצילותם וז"ש מפי לרמוז על זווג הנשיקין הנעשה בפי דאריך ומיעוט עוללים ויונקים הם ב' ב' והם א"א ואו"א כי א"א כלול מדכר ונוקב' ומהזווגים הנז' יסדת עוז שהוא ז"א וזהו שסיים למען צורריך כדי שלא יאחזו בו החיצונים לזה יסדתו מפי עוללים שהוא א"א רחמים גמורים: עוד נ"ל ליישב ע"פ זאת ההקדמה מ"ש כי שפתי כהן ישמרו דעת והוא כי נודע כי דעת דעתיק נתלבש גו אוירא ונתפשט עד הפה דא"א הכהן הגדול והשפתים הם שומרים וסוגרים על דעת דעתיק ותורה יבקשו מפיהו על זווג דנשיקין שהוא בסוד הפה דא"א שהוא שורש ז"א הנק' תורה ונתן טעם לדבר ואמר כי מלאך יי"א צבאות הוא כלו' כי ז"א מלבים לנ"ה דאריך הנק' צבאות כי או"א מלבישים אותו מן הגרון עד הטבור וזו"ן מלבישים אותו מטבורו ועד רגליו ולכן הוצרך האריך לעשות אלו הזווגים מניה וביה כדי שיצא משם ז"א להלבישו מטיבורו ועד רגליו שהוא מגילה: עוד נ"ל להמתיק סוד במ"ש כי ז"א שורשו מא"א ע"פ (יתרו) ואתם תהיו לי ממלכת כהנים והוא כי הז"א אומר

[א] תהלים צ"ב י"ג.

למשה הוא ישיר הבא שיאמר אל בני יש' דור המדבר הם ההארות יסוד אבא כנודע ועל ידם יבואו לו האורות י"ס דהאריך הנק' כהנים חסדים קץ הימין כי לית שמאלא בהאי עתיקא הוא א"א וז"ש ואתם תהיו מהוים לי ומפנימים לי ממלכת כהנים הארת הי"ס דהאריך כי אתם שאתם דור המדבר באים מהארת יסוד אבא וזהו שסיים אלה הדברים אשר תדבר אל בני ישראל דור המדבר שהם האירות יסוד אבא : א"נ בני ישרא' יש"ס הנעשה

פרצופו מד' התחתונות דאבא והוא סמוך לז"א. וזש"ה (תהלים) ואני תפלתי לך יי"א וגו' והוא דע"ה או'

וַיָּבֹאוּ אֶל מֹשֶׁה בְּסוֹד אוֹרָה, וּמים

כי עיקר תפלתו הוא שיבא לה' עת רצון כלומר שיתגלה מצח הרצון שהם יסוד דעתיק כדי שיאיר הא"א עין בעין בך ה' ז"א כי אז החיוורתי והנימין שיורדין על המצח מסתלקין לצדדין ב' פאות הראש שהם שורשי זו"ן ב' הויות באחב"ם מצפ"ך מצפ"ך הטול' ש' כמנין אלהים דיודי"ן ומאירים החיוורתי והנימין באות' השמות וז"ש אלהים ברוב חסדיך שאז ב' מצפ"ך שהם אלהים שלא יכלו להתגלות שם ונעשו מצפ"ך הטו' אלהים אז יהיו ברוב חסדים : א"נ ברוב חסדך כלו' ברוב חסדיך ענני וכפי האמת אינו חסד גמור שתענני אלא אמת כלו' חסד של אמת וז"ש ענני באמת מפני שעיקר תפלתי היא על ישעך : א"נ ואני שהיא מ' אני מתפלל שתהיה לך ה' הויה וקידושיך ופקדת נוך : א"נ ואני אותיו' אי"ן הוא א"א אני מתפלל שתהיה השפעתו לך יי"א ז"א וזה ודאי יהיה בעת רצון כלו' בהגלות מצח הרצון : ועוד נ"ל להמתי'

א"א. דע כי א"א נה"י שלו נתלבשו בחג"ת אשר שם או"א ונתלבשו בחג"ת דאו"א ומכח הנה"י דא"א יצאה הטפה כלולה מכחם דרך היסוד דא"א ואלו הנה"י דא"א הם ג' טפים דסגול נמצא כי אין בחי' הז"א רק ג' קצוות שהם נה"י אלא שהם כלולות בחג"ת דיליה דוגמת א"א. אמנם אחר שנולד והגדיל ונעשה ט"ס גמורות מלבישים את א"א היה כי גם א"א נתפשטו רגליו למטה ואינו ג' גו ג' כמו עתה וז"ש מן המצר קראתי יה והוא כי יסוד דא"א נק' שופ' בסוד ויהי יוסף יפה תואר לשון שופרי ושפיר וגם כי הוא כלול יוצא ממנו הקול זעיר כלול אש רוח מים שהם נה"י ויסוד דא"א רחב מלמטה וצר מלמעלה כמו השופר ומיסוד דא"א נמשכו לאו"א וזהו מן המצר של השופר התחלתי לקרא לאו"א שהם י"ה ולמט' במרחב של השופר הוא סוד היסוד דא"א שם ענני י"ה וקבלו הטפה ההיא לתקנה בסוד העבור :

ויבואו אל משה. יורה דש"כ כי אש רוח מים הנזכרים

סוד עם מש"ל שהטפה היוצאת מיסוד דא"א היא כלולה מאש מים ורוח ולומר כי זה רמז הכתו' באו' כי הוא אמר ויהי והוא כי מלת הוא מורה על הנעלם והנסתר שהוא א"א אמר ר"ה אש מים רוח לרמז על זווג א"א שיצאה הטפה כלולה מאמ"ר לסוד הזעיר בסוד קול דנפיק מגו שופר קול הוא ז"א שופר הוא יסוד אריך צר מלמעלה ורחב מלמטה ואח"כ הוא צוה וגרם זווג באו"א ואותם הטפות ובירורי הכלים הוברו בבטן אימא בסוד טפת הזרעה כמ"ש האר"י ז"ל ע"פ ארחי ורבעי זרית כי טפת ההזרעה היא החלב והבירורין עמדו ונעשה מהם הולד כמו שמעמידים הגבינה והשאר יוצא בסוד מי הקוס וז"ש הוא צוה ויעמוד כי זו ההעמדה והקיפוי היתה בהסכמתו והוא צוה לאו"א אבל טפה א' יצאה ממנו כלולה מאמ"ר בסוד קול כלול מאמ"ר דנפי' מגו שופר :

ויבואו אל משה. יבין שמועה כי אלו הג' הנז' אמ"ר הטפה הכלולה מהם נכנסת ביסוד אבא הנק' משה ונעש' שם אור ונתן יסוד אבא אותו האור בסוד זווג באימא וכשנכנסה הטפה בבטן האימא עם המ"ן דידה נעשו הכל מים ואחר שנולד נעשה רקיע ואלו הג' הנז' אור מים רקיע שהי' ג"כ אמ"ר כמו הראשונים היוצאים מיסוד אריך בסוד קול דנפיק מגו שופר אלו הג' שניים הם סוד מדה משקל משורה כי האור נמדד ע"י המשקל לדעת אם טפת האור היא כבדה או קלה והכבדה יכולה להתפשט למטה הרבה והקלה אינה יכולה להתפשט הרבה : והמים הם נמדדים ע"י המשורה שהוא כלי הלח: והרקיע שהוא קשה כמו הקרקעות ודברים יבשים נמדד במדה באמה ואלו הג' הם בחי' הא"ז הנקר' תורה לכן סיימתי זה הבית בפ' זאת חקת התורה :

ונ"ל כי זה כוונת הכתוב אשר בי' לציל כי הוא אמר ויהי בדרך אחרת והוא כי יסוד דאבא הנעלם אמר הכתו'

הנזכרים נכנסו ביסוד אבא הנק' משה ונעשית הטפה אור מים רקיע ודע כי ענין אלו' ז"א איהו בבחי' אור מים רקיע האור הוא בבחי' טיפה אבא נמשכה עד היסוד בו ומשם אל יסוד אימא ושם נעשית בחי' מים ואחר לידתה את זו"ן הטפה הזאת נעשי' בחי' רקיע ואלו הן ג' בחי' מדה משקל משורה ובחי' האור נשקלת ע"י המשקל המשובח שבכולם והוא סוד הדעת כי שם הו' ברית לשון והיכר הדבר אם כבד אם קל הוא ע"י המשקל כי הטפה נמשכת דרך הדעת מהחכמ' ושם נשקלת אם הי' כבדה יורדת למטה ומתפשטת ואם היא קלה אינה יורדת להתפשט למטה הרבה : גם נק' הדעת בשם משקל כי דעה העליון שמשם יורד השפע אל או"א להזדווג הוא מזלא קדישא דדיקנא דא"א והם ב' מזלו' נוצר ח' ונקה י"ג : וה"א הוא הויה דיודי"ן ומתלבש בי"ג שהוא אהיה והויה דיודי"ן יש בה ד' יודי"ן הם מ' וכל א' כלולה מי' הרי ש"ק. וכ"ו עם ד' אותיות הפשוט הם ל' הרי משקל : וכל המדרגות האלו מדה לדבר היבש כמו הקרקעות והבגדים הם נמדדים באמה והוא סוד מדידת הרקיע. והמשקל הוא לדעת אם כבד או קל אם יתפשט האור למטה למטה הוא בחינת האור : והמשורה הוא לדבר הלח הוא סוד המים ובזה השם של הוי"ה דיודין נרמזו כל הג' מדידות מדה משקל משורה וכולם מתחילים באות מ' הוא כנגד ד' יודי"ן לרמוז כי בשם זה הנז' הם נמדדים כולם :

כלים וניצוצות. יורה דעה כי יש ג' בחי' בז"א והם אורות ניצוצות כלים וכבר בי' לעיל כי הזווג דאו"א הוא בהיותם נעשים ב' פרצופי' הד' הנז' שהם או"א ויש"ס ותבונ' והנה הרושם של יסוד הבינה שהוא החוץ דכללות שם הם נכנסים האורות ובמקום החתך שהו' רחם התבונה במקום אשר מתחברי' הב' פרצופים בינה ותבונה הוא יסוד של הכללות שם נכנסים הניצוצות והרושם של יסוד התבונה בהיותה נפרדת שם הוא מקום הכלים : והענין כי האורות זמן

תקונם

וּמַיִם נַעֲשׂוּ בְּסוֹד הֶהָרָה. [א]
[ב] **וְרָקִיעַ סוֹד מִדָּה מִשְׁקָל מְשׂוּרָה.**
וְזֹאת חֻקַּת הַתּוֹרָה:
כֵּלִים וְנִיצוֹצוֹת וּמְאוֹרִים.
[ג] **בִּשְׁלֹשָׁה מְקוֹמוֹת כֹּהֲנִים שׁוֹמְרִים.**
בְּ' יְסוֹדוֹת וּמְקוֹם חֲתַךְ חַיֵּי בְשָׂרִים.
[ד] **אֱלֹהִים מוֹשִׁיב יְחִידִים בַּיְתָה**
מוֹצִיא אֲסִירִים:

אור

הכתו' עליו הוא לשון נכה' ואת"ר ר"ת אור מים רקיע כי מיסוד אבא יצא אור ונעשה מים בתוך הבינה ולאחר הלידה נעשה רקיע ואותו הרקיע הוא לוה ויעמוד ומלת הוא הב' קאי על א"א : א"כ על יסוד אימא כי לוה ויעמוד ומלת הוא השני קאי על א"ה : א"כ על יסוד אבא כי לוה ויעמוד בהסכמתו ובמאמרו ברא שחקים דאיקרישו מיא ואיתעביד רקיע :

כלים וניצו' ומאורים. יבין שמועה כי הכלים והניצו' והאורו' של ז"א הם מתעברים בבטן האימא כל א' מהם במקום א' והוא כי יש בחי' ג' יסודות באימא שהם יסוד שלה כשהיתה נפרדת אותו המקום ששם רושם יסוד נכנסים שם האורות : והניצו' נכנסים ביסוד הכללות שהוא ברחם הבינה מקום החתך ומקום הכלים הוא ברושם יסוד התבונה כשהיתה נפרדת מהבינה כי בעת הזווג והעיבור בינה ותבונה נעשים פרצוף א' : כהנים. כנוי לג' הנז' אנ"ך : ומקו' חתך. פי' שהמקום אשר היתה נפרדת הבינ' מהתבונ' והיתה נחתכת כשנפרדי' לב' פרצופי' שם הוא יסוד של הכללות באותו המקו' נכנסי' הניצו' : אלהים מושיב וגו'. פי' כי בעת הלידה מוציא אותם בסוד ולד :

ונ"ל להמתיק סוד עז"ה ולו' כי אלהים היא הבינה הנק' אלהים כמ"ש דדינין מתערין מינה ונק' בוצינא דקרדוניתא : יחידים הם ו"ק זעיר שהיו בסוד רס"ר נפרדי' זה ע"ג זה : ביתה הוא סוד האצי' שהיו בבריא' ועכשיו בעת העיבור עלו באצי' כי הבית רמז אל אצי' : מוציא אסירים שהיו בבי"ע טבועים בין הקליפו' : אך סוררים הם החיצונים שכנו לחיצה כי אותם האורו' היו מחיים ומלחלחים אותם ועכשיו הם שוכנים ביובש כי אין להם אלא יניקה מועטת : עוד נ"ל להמתיק סוד עז"ה הנה אדני נצב על חומת אנ"ך ובידו אנ"ך והוא כי אבא הנק' נוקב' לגבי הכתר

עומד

א ויקרא י"ב ה'. ב במדבר י"ט ב'. ג תמיד פ"א. ד תהלים ס"ח ז'.

עומד על חומת הות אימא כי הנקבות נק' חומה: ואנ"ך ר"ת אורות ניצוצי' כלים: וביאו ר"ל כי המחשבה שהוא אבא הוכררו תחלה האורות והכלים והניצוצות דבמחשבה איתבריר כולא:

תקונם הוא בהמשך ז' חדשים ובהגמר הז' חדשים נכנסים בכלים והניצוצות בהמשך ט' חדשים ואחר גמר ט' חדשים נכנסים בכלים ושם נשארים עד גמר תיקון הכלים שהם י"ב חדשים [עין במ"ש דק"ג ע"ב]:

אוֹר נוֹצָר יֵשׁ בּוֹ י"ב יוּדִין.
בְּסוֹדָם הַכֵּלִים חֳדָשִׁים עוֹמְדִין.
לְשׁוּב מֵימֵיהֶם לְהַמְתִּיק סוֹד הַדִּין.
א כִּי כֵן דְּבַר הַמֶּלֶךְ לִפְנֵי כָּל יֹדְעֵי דָּת וָדִין:
מִדַּת מְשׁוּרָה הִיא ה' עַל שָׁמַיִם.
בְּסוֹד ע"ב גְּשָׁרִים וְע"ב מִינֵי מַיִם.
הֵם ג' חֲסָדִים בְּג' יָדַיִם.
ב מִי מָדַד בְּשָׁעֳלוֹ מַיִם:

שיעור

אור נוצר. יבין שמועה כי מזלא דדיקנא עילאה דאריך הנק' נוצר מזל הח' יש בו ג' הויות דע"ב יש בהם י"ב יודין ולכן הכלים הם עומדי' בסוד עיבור י"ב חדשים כדי לשאוב אור הי"ב יודי"ן יוד א' בכל חודש שהם דינין וצריכין להמתק: כי כן דבר המלך פי' המאצי' העליון חפץ ורצה שימתקו הדינין:

מדת משורה. יבין שמוע' כי הבינה שהי' ה' והיא על שמים שהוא ת"ת נעשי' משורה למים כי בהיות זו"ן בבטן אימא הם נעשים מים וצריכי' להמדד ע"י המשורה היא ה' א' אימא והיא נעשית ע"ב גשרים כלו' צנורות כדי לקבל המים כי המים באים משם ע"ב שהוא בגי' חסד והחסד הוא בחי' המים: הם ג' חסדים. פי' חסד דחסד וחסד דגבו' וחסד דת"ת שהם ג' ידים יד הגדולה יד החזקה יד הרמה כי הז"א נעשי' בבחי' ג' כלילן בג' הם סוד ויסע ויבא ויט שהג' פסוקי' הם הג' חסדים שזכרנו דחג"ת בענין שזו"ן הם סוד ע"ב מיני מים וע"ב גשרים והם סוד כ' כי פסוק שמע ופ' בשכמל"ו יש בהם כ"ה וכ"ד אתוון שהם כ' חסר א' וכ"ד אשתלים משכנא גם הנקבה נעשית כ"ה והם כ' ונמדדים ע"י נש"ב וטפת הנקבה היא ה"ג כל א' כלולה מי' הרי כ' והם ה' אצבעות היד שהם החופין שהם שעולן והא' טפה הדכורא כל א' כלול מי' הם כ' והחסדים נמדדים ע"י הגבו' שהוא חופן היד ה' אצבעות ולזה סיימתי זה הבית בזה הפ' מי מדד מי היא בינה כ' שערים בשעלו הם הג' ה' אצבעות

והמים

אור נוצר. יורה דעה למה היה סוד העבור של הכלים י"ב חדשי' כי זה הזווג היה בא"א אלא שהיה בהתלבשות תוך או"א והנה עיקרם הוא מהמזל הח' דדיקנא ואבא יונק ממזל הח' הנק' נוצר ואימא ממזל י"ג הנק' ונקה והם ג' שמות ע"ב ויש בהם י"ב יודי"ן וכדי לקבל זו"ן מאלו הי"ב יודין הוצרכו להתעכב י"ב חדשים ויש טעמים אחרים בזה ואין צריכי להאריך:

מדת משורה. יורה דעה כי בהיות ז"א בבחי' אור היה נמדד ע"י ההוא אבנא דאתקרי י' ועתה שהוא בתוך הבינה והוא בחי' מים צריך להמדד ע"י המשורה שהוא כלי הלח וה' עלאה היא נעשי' בחי' משורה שהוא בחי' ציור מקום מקובץ בבית קבול לקבל בתוכו אותה טפה כשיעור המים עצמם שלא יתפשטו ויתפזרו: והענין כי טפה זו נמשכת מן החכמ' שהו' ע"ב דיודי"ן בגי' חסד והחסד הוא בחי' מים ועתה נעשה הז"א בסוד ג' כלילן בג' שהו' סוד ויסע ויבא ויט שמהם יוצא שם ע"ב וכל שם ע"ב הזה הוא בחסד והוא בסוד חסד שבחסד וחס' שבגבו' וחסד שבת"ת ואלו המים היה בהם בחי' ע"ב מיני מים שיצאו מבחי' שם ע"ב והיו כולם מעורבי' בטפה ההיא והבינה נעשית משורה לכל א' מאלו הע"ב רוחות מים כדי שכל א' יהיה נכלל מחבירו וז"ס ע"ב גשרים של מיני החסד שהם בחי' ע"ב צנורות אשר בית קבול המים ההם כל כח א' בצנור א' מיוחד אליו ואלו הע"ב מיני מים שהם זו"ן הם ג"כ כ' מיני מים בסוד פ' שמע וברוך שם כי אלו הפסוקי' סוד שמע בזעיר וברוך במ' ויש בפ' שמע כ"ה אתוון ובפ' ברוך כ"ד אתוון וכד אשתלים משכנא פי' כשנשלמ' הנקבה גם היא

חוזרה

א אסתר א' י"ג. ב ישעי' י"ב.

שיעור העיבור ג' תחתונות.
ובינקה שש והוא דין סוד קטנות.
ועת המוחין הוא רחמן איש אמונות.
טוב מבנים ומבנות[א]:
המוחין הויות מאורות גדולים.

חיורת כ"ה והם נ' מיני מים והם נמדדים ע"י נש"ב בהיותם בסוד העיבור וז"ש מי מדד בשעלו מים: מהרח"ו ז"ל כתב שהנ"ל הוא כי טפת הזכר הוא הח' הנמשכים מע"ב ולהיותם משם הם בסוד ע"ב מיני מים כמנין שם ע"ב וכמנין חסד ובבחי' היותם נחלקים לה"ח וכל א' כלולה מי' נעשו נ' מיני מים וטפת הנקבה היא ה"ג הנמשכים מאימא והם סוד ה' אצבעות היד כנז' ואלו נק' שעולו שהוא החופן של האדם ע"י ה' אצבעות ואלו הה"ג נעשו' בית קבול אל הה"ח ונודע כי החסדים מגדילים את זו"ן ולכן נחלקים לכ"ה כ"ה והבן זה: והנה גם המסורה נק' מדה אלא שהיא מדה הלח ומד"ה בגי' מ"ט שהם כ"ה בזעי' וכ"ד בנוקב' כי בינה נעשי' מדה אל מ"ט אתוון דמיתי זו"ן וכד מסכמ' איסתלים והיתה גם המ' כ"ה הוא ע"י הכולל של תיבת מדה הם נ' כ"ה כ"ה ינס בעבור עלמי היו הג' בחי' אמ"ר:

והמים הם ג"כ בסוד הי"ת יכל א' כלול מי' הרי נ':

שיעור העיבור. יבין שמוע' כי הז"א כשהוא בסוד העבור סוד ג' גו ג' ואין מתגלים בו רק הג' תחתונות נה"י ובינקה מתפשטי' בו כל הו"ק:

ונ"ל כי ז"ש ויגדל הילד ויגמל כי בעת היניקה היא כפלים ממה שהיה בעת העיבור: ואלו הב' בחי' הם קטנות ודין כי המוחין שיש בו אז היא מאלהים אבל בזמן המוחין האמתיים שהם חב"ד אז יש לו מוחין דהויה סוד הרחמי' טוב מבנים: א"נ טוב מכל בחי' ב"ן דנקודות שיש להם עיבור יניקה ומוחין יקדים בנית פי' נקבות שאלו מנקודות ב"ן:

המוחין הויות. יבין שמועה כי המוחין שהם הויות נעשו מהאורות של המלכים קדומים של המוחין

שיעור העיבור, יורה דעה כי ג' זמנים יש לז"א הא' הוא זמן העיבור שאז הוי ג' גו ג' ואינם מתגלים כי אם ג' תחתונות ב' זמן היניקה שאז מתפשטי' כל הו"ק ג' הוא עיבור ב' דמוחין דגדלות שאז הוא שלם בכל י"ס ובכל א' מג' זמנים אלו הוא שלם מי"ס אבל אינם נחשבים כי המוחין בזמן העיבור הם כאבן וג' אמצעיות אינם מתגלים בו וכל שיעור העובר הוא ג' תחתוני' לבד לכן אין נחשבים אלא לג' תחתוני' לבד: ובזמן היניקה מתארכין הו"ק שלו ונגלים והשכל מתעורר קצת להבין הדברים הצריכים אל התינוק אבל עדיין שכלו אטום לכן אינם נחשבים המוחין לכלום עם היות שהוא כלול מהם ובהיותו בן י"ג שנה ויום א' הוא מיושב בדעתו וסוד הענין הוא כי התינוק כל זמן שהוא קטן הוא אכזרי ובעל חמה כי הוא תכליה הגבו' והדין וכל מה שהולך וגדל מתישב בדעתו ומתבטל האכזריות והכעס והחימה ממנו כי הזקנה והשיבה גורמים הרחמים והקטנות גורם האכזריות והכעס והחמה והדין ולזה הטעם נקרא א"א עתיקא דעתיקין בסוד השיבה הגדולה מהזקנה ואו"א נק' זקנים כי יש בהם גילוי מועט אל הדין ונק' זקנים ולא עתיקין אך זעיר שהוא דין וגבורו' מתגלים בו ואית ביה ימינא ושמאלא וכמה גוונין סומקן איתפשטו ביה אפי' בריש יה לכן נמשל לקטן ונק' בשם זעיר אנפין וא"א כולא ימינא רחמי גו רחמי:

כלל העולה כי בכל ג' זמנים עיבור ויניקה ומוחין יש בו י"ס ומוחין אלא שהמוחין של העיבור הם דינין גמורים אלהים. והמוחין דיניקה הם ג"כ אלהים אבל לא כל כך גמורים והם שמות אלהים ועדין החיצונים נאחזים בהם ויונקים משם אך בעיבור שני דמוחין דגדלות הם הויות רחמים גמורים ונסתלקו החיצונים מליינק מהם ובחינה שהיא נקראת מוחין ממש עיקריים:

המוחין הויות מאורות גדולים. יורה דעה כי המוחין יש בהם ג' בחי' אורות וניצוצות וכלים והוא כי בעלם הגולגולת יש בו ג' חללים לג' מוחין והם כמו כלים והם נעשים מבחי' הכלים אשר נשברו מהמלכים וגם יש במוחין קרום והוא נעשה מהניצוצות שנשארו בכלים בסוד הבל דגרמי וגם יש במוחין בשר זך מאד והוא המוח והיא נעשה מהאורות והם בחי' נפש ממש של הכלים והם הויות ולא שמות של אלהים ומהניצוצו'

[א] ישעי' נ"ו ה'.

נעש'

וְקָרוּם מִנִּיצוֹץ וְכֵלִים מִבָּלִים.
וְצֶלֶם אָב וָאֵם בִּתְבוּנָה נִכְלָלִים.
וְהִנֵּה הוּא נֶחְבָּא אֶל הַכֵּלִים: [א]
בֵּינִיקָה בּוֹ דַּעַת בֵּין רֵעִים אֲהוּבִים.
לֹא כֵן בְּעִיבּוּר כִּי אַיֶּלֶת אֲהָבִים.

אין

המוחין נעשו מהניצוצי' שנשארו בכלים בסוד הבל דגרמי ומקי' החלל אשר בראש שהמוחין נתונים בתוכם נעשים מבחי' הכלים שנשברו מהמלכים: וצלם אב ואם. פי' כי המוחין הם דמות פרצוף המחיה את ז"א והנה בזמן העיבור מזדווגים או"א בבחי' כלים חיצוני' שלהם ומולידין לו נפש שבו ונעשה צלם א' ומתלבש בתוך כלים החיצוני' של התבונה ונכנסים בז"א בסוד נפש שבו ונכנס בתוך כלים החיצוני' דז"א להחיותו בזמן העיבור:

ביניקה בו דעה. יבין שמועה כי בזמן העיבור לא היו בו רק ב' מוחין חו"ב לא כן ביניקה

נתוסף

נעש' נפש אל האברי' החיצוני' דזעיר בימי העיבור ומהאורות נעשה נפש אל האברי' הפנימיי' שבו והם הויות: ומ"ש שהמוחין של עיבור ויניקה הם שמות של אלהים אינו אלא על הקדומו' אבל המוחין עצמן אף בימי העיבור הם הויות והענין הוא כי הנה המוחין הם בחי' נפש וחיות אל הז"א והוא דמות פרצוף א' זך ורוחני מאד שלם בי"ס ומתפשט תוך גופו להחיותו ויש בו ג' בחי' נגד אותיות צלם: צ' היא אור הפנימי ל"ם שני מקיפים והוא כלול מאו"א כי יש צלם מצד אבא וצלם מצד אימא והם זה בתוך זה צלם דאבא בתוך צלם דאימא ומ' דצלם באה מלובשת בתוך חב"ד דתבונה ול' תוך חג"ת דתבונה ול' תוך נה"י דתבונה: גם יש בחי' אחרת כי אלו המוחין בבחי' האורות שלהם יש ב' בחי' נר"ן פנימיים וגר"ן מקיפים וכל אלו הבחי' הם בכל ג' זמנים הנז' עיבור ויניקה ומוחין וההפרש שיש ביניהם הוא כי הנה כל ספי' וספי' יש בה ג' בחי' כלים. חיצון ואמצעי ופנימי וכנגדם ג' מיני אורות מתלבשים בתוכם והם נפש בכלי חיצון רוח בכלי אמצעי נשמה בכלי פנימי ובהיות ז"א בעיבור במעי אמו מזדווגים או"א בבחי' כלים חיצונים שלהם בחי' נפש שלהם פנימי ומקיף ומולידין בחי' מוחין אל הזעי' בימי העיביר והם סוד נפש שבו ונעשה צלם א' מתלבש בתוך חיצוניות הכלים של התבונה ונכנסים בתוך כלים דז"א להחיותו בימי העיבור והאורו' הפנימיים נכנסים תחלה בסוד צ' דצלם והמקיפי' שהם ל"מ דצלם נשארי' בסוד אורות מקיפים על אלו הכלים בבחי' חיצוניות עצמו מבחוץ שלו ומבחוץ של התבונה עצמה באופן כי האור הפנימי של המוחין הוא תוך כלים החיצונים של התבונה והמקיפים של המוחין הם מחוץ הכלים החיצוני' של הזעיר עצמו: והרי נת' ענין המוחין של העיבור בבחי' עצמן ובבחי' לבושיהם שהם הכלים החיצוני' דתבו':

ביניקה בו דעת. יורה דעה כי כמו שיש הפרש בין עיבור ב' דמוחין לב' הבחי' יניקה ועבור א' שאלו הם דינין וזה רחמים: גם יש הפרש בין עיבור א' ליניקה והוא כי התינוק בימי העיבור אין בו דעת כלל והמוחין שלו הם כאבן דומם וביניקה יש בו קצת דעת לדברים הצריכים אליו לבכות כדי שירחמו עליו ויניקוהו וכן עז"ה והוא כי בזמן העיבור אין בו רק חו"ב אבל דעת אין בו כלל וביניקה מתגלה בו מוח הדעת וגם החו"ב שיש בו בימי העיבור הם סתומים אבל ביניקה הדעת מגדיל את חו"ב ומתגלים והטעם כי בימי העיבור הם דינין גמורים ויש שם אחיזה לחיצונים מאד ועיקר אחיזתם הוא בחסדים המגולים של הדעת: גם ע"א כי הדעת הוא לצורך הזוו' כי משם באה הטפה בסוד וידע אדם ולכן עד שיוולד והיה בו בחי' הנקבה אז יתגלה בו הדעת: עוד טעם ג' כי המוחין דז"א בחי' מלובשים תוך כלים החיצונים של נה"י של התבונה והתבו' בבחי' כלים החיצוני' שלה אין בה בחי' יסוד כי ג' בחי' כלי' הם בכל ספי' וספי' ויסוד התבונה הכלי חיצון אינו דבק שפתותיו זו בזו וב' הכלים האחרים הם דבוקים ולכן בזמן העיבור שהמוחין שלו הם מלובשים בכלים חיצונים דתבו' ואין שם בכלים החיצונים בחי' יסוד לכן לא ניתן הדעת בעובר: וא"ת למה בתחלה היה כן הענין הוא כי כל אחיזת החיצוני' הוא בנוקבא ומה גם ביסוד שלה ששם מתקבלים כל הגבו' והדינין שהם בחי' מ"ן כי כל חשקם ותאותם להטיל בה זוהמ' בתוה ולבא עליה ולינק כל השפע הנשפע מלמעלה כי שם הוא קיבוץ כל השפע ושם הוא מקור השפע הנשפע לכל העולמות ובפרט בכלי החיצון שלה שהם ודאי דינין גמורים ואם היה שם בחי' יסוד

היו

א שמואל א' י' כ"ב.

אֵין לָהּ כְּלִי חִיצוֹן כִּי אוֹיְבִים אוֹרְבִים .
עַל[א] שַׁעַר בַּת רַבִּים:
נִפְקְדוּ מִמּוֹחֵי עִיבּוּר אוֹתִיּוֹת יָהּ,
וְשַׂר אֶלֶף עִיבּוּר י"ב הָיָה.
וְסוֹדָם בְּסוֹד תֵּשַׁע יָדָם נְטוּיָה.
רְשָׁפֶיהָ רִשְׁפֵּי אֵשׁ שַׁלְהֶבֶת יָהּ:

צבאות

היו יונקים החילונים כל השפע והיה להם אחיזה גדולה בו ולכן לא היה שם בחי' יסוד אמנם הב' כלים פנימיי' אין שם אחיזה כ"כ אל החילונים כמו הכלי החילון כי אין שם דינין גמורים ולכן אין בו דעת וז"ס אם אין בינה אין דעה ומה שלא היה דעת בבחי' הצלם דאבא כי אבא ודאי יש בו ג' בחי' בכלים הנז' בכלים החילוני' שבו כי גם שיתאחזו בו בסוד הערלה עכ"ז אין אחיזתם כ"כ גדולה כמו בנקבה שהאחיזה בה תהיה גדולה יותר מדאי הטעם הוא כי צלם דאבא מתלבש תוך צלם דאימא כי אבא גניז וטמיר תדיר גו אימא וכיון שאין בחי' יסוד אימא בחילוניותה איך יתלבש שם יסוד דאבא ונמצא שגם שם לא היה בו דעת: גם ע"א כי נודע שאין הזכר מוריד טיפת מ"ד עד שהנקבה מעלת מ"ן וכיון שהנקבה לא העלת מ"ן ממוח הדעת יען אין לו יסוד להלבישו גם אבא לא הוריד טפת מ"ד מבחי' הדעת שבו: ונמצא כי העובר אין בו דעת לא מצד צלם דאבא ולא מצד צלם דאימא אך החו"ב יש לו כפולים מצד אבא ומצד אימא חו"ב מצד צלם דאבא וחו"ב מצד צלם דאימא:

נפקדו ממוחי עיבור. יורה דעה כי יש הפרש אחר בין מוחין דעיבור למוחין דיניקה והוא כי עם היות שכניהם הם שמות אלהים כנ"ל עכ"ז בעיבור לא נתגלו ב' אותיות י"ה מאלהים ואין לו כי אם אלם דאלהים והדעת החסר מהם גרם זה כי ע"י הם נגדלים המוחין ומתפשטין מוח חכמה לל"ב נתיבות ומוח בינה לן' שערים ואין בב' המוחין כי אם אלם אלם מאלהים ולכן העובר אינו מדבר וז"ס או מי ישום אלם

ניתוסף בו מוח הדעת ולא דעת גמור אלא קנה דעת לדברים הצריכים אליו ולא כן בעיבור: כי אילת אהבים. כנוי לתבונה ויהיה מלת כי אילת אהבים נתינת טעם למ"ש כי בימי העיבור אין בו דעת כלל והו' כי המוחין שיש לז"א בימי העיבור באים מלובשים בכלים חילוני' דנה"י דתבו' ויסו' התבו' אין בו כלי חיצון לפי שאחיז' החיצונים היא בנקבה ומה גם ביסוד שלה ששם מתקבלי' כל הגבו' והדינין ואם היה בחי' יסוד בכלים החיצונים שלה היו נאחזים הקליפות יותר מדאי כי הכלים החיצו' הם דינין והחיצונים כל חשקם לבא על חוה ולהטיל בה זוהמא לכן לא היה כלי חיצון ביסוד של התבונה ולכן לא היה דעת בזמן העיבור כי מוח הדעת אין לו כלי חיצון דיסוד דתבונה להתלבש בו כמו שנתלבשו החו"ב דבזמן העיבור בכלים חיצוני' דנ"ה דתבונה: אויבים אורבים. הם החיצוני': על שער בת רבים. הוא סוד יסוד תבונה וכינוי אותו בשם בת רבים לפי ששם מתקבלים כל הגבו' והדינין שהם בחי' המ"ן:

נפקדו ממוחי עיבור יבין שמועה כי מוחין דעיבור שאמרנו שהם אלהים חו"ב אינם הה' אותיו' אלהים כולם רק אלם אלם מאלהים בלבד ואותיות י"ה מאלהים חסרו ממוחין דעיבור: נפקדו כמו ולא נפקד ממנו איש: ושר א' פי' כי שר וא' הוא רחם שהוא הכלים של המוחין כי המוחין חו"ב הם אלהים אלהים ואלהים דמוח חכמ' היא אלהים דיודין גי' ש' ואלהים דמוח בינה הוא בבחי' אחורים פשוטי' דשם אלהים כזה א' א"ל אל"ה אלה"י אלהי"ם עולה ר' והכולל א' הרי רחם

כי עתה אלו המוחין המתלבשים בחילוניות התבו' הנק' מי כנו' וחסר מהם בחי' היסוד והדעת זה גרם שהעובר יהיה עדין בסוד אלם מאלהים ולא נתגלה כל השם ואין זה כי אם בתחלת האלי' בהיותו בסוד עיבור אבל כאשר נכנסים בו מוחין דיניקה וגדלות אע"פ שאח"כ מחמת פגם התחתוני' מסתלקין וחוזר לבחי' עיבור כמו בגלות מצרים ועת החורבן אין בחי' יניקה מסתלקת ממנו אמנם כל שם אלהים נשאר שם רק שאותיות י"ה הם דוממי' ויושבי' סתומי' ואינם מגלים הארתם רק אותיות אלם מאלהים וז"ס נאלמתי דומיה כי אז בעת החורבן נשארתי בסוד אלם ונאלמתי אך ב' אותיות יה נשארו דוממים וזהו דומיה דו"ס י"ה אך לא נסתלקו לגמרי: ונבאר הרחם של

א שה"ש ז' ה'.

ראש והוא הכלים של המוחין והכלים הם בסוד עיבור י״ב חדש והוא עד״ז כי ידוע כי המוחין הם ג' חב״ד והדעת כלול מחו״ג הם ד' חללי גולגלת ואלהים בכל א' עולה פ״ו שהם ג' חדשי' בקרוב וד' פעמי' ג' חדשי' הם סוד עיבור י״ב חדש וזהו בבחי' הכלים אמנם בבחי' הגילוי' שהם הקרומות ההתחלקות הוא באופן אחר כי הגילוית זמן עיבורם הם ט' חדשים והוא כי כלל כל המוחין הם ג' חב״ד הם ג' אלהים גי' פ״ו שהם ימי ג' חדשים בקרוב ג' שמות אלהים הם ט' חדשי' שלהעיבו' שאמרנו כי הגילוית שהם הקרומות הם בסוד עיבור ט' חדשי' וזהו סודם ר״ל סוד הכלים הוא סוד הגילוית שגם הם בסו' ט' ידם נטויה ויש להם ט' חדשים : רשפיה. פי' כי עיבור א' כולו דינין כי המוחין שהם הקרומות כנ״ל הם שמות אלקים :

צבאות ויסוד. יבין שמועה כי נ״ה הנק' לצבאות וגם היסוד ושליש ת״ת דא״א הם מתלבשים בזו״ן הנק' עטרת בעלה : הם סוד ח״י בחי'. פי' כי בעבו' א' יש ג״כ בחי' יניקה ובחי' עיבור ב' דמוחין והם נעשים מנה״י ושליש ת״ת דאריך והם ב' בחי' בעיבור א' בחי' ג' גו ג' ובחי' היניקה הם שש בחי' ובחי' עיבור ב' דמוחין הם ט' בחי' הרי ח״י בחי' ג' ו' וט' כנגד עיבו' ויניקה ומוחין וכל זה היה בכח אבל לא בפועל: וגם סוד הגרגרת שהוא מהיכן נתהווה הגרון דז״א בימי העיבור ולזה סיימה: זה היה בפ' והיתה לעדת בני יש' למשמר' כלו' שכל אלו הבחי' היו דעיבור בני יש' הם זו״ן : למשמרת. כלומר כאשר היו למשמרת בסו' עיבור בבטן אימא והכל כמ״ש באורך בדב״ק :

וביום

צְבָאוֹת וְיסוֹד וּשְׁלִישׁ תִּפְאֶרֶת. מִתְלַבְּשִׁים בִּזְעֵיר וַעֲטֶרֶת. הֵם סוֹד ח״י בְּחִינוֹת וְסוֹד הַגַּרְגֶּרֶת. [א] וְהָיְתָה לַעֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁמֶרֶת :

יביום

של העובר מה ענינו והוא כי הנה הראש הוא הכלים של המוחין ועצביו אין בו כי אם ב' מוחין ב' אלהים אלהי' דחכמה במלוי יודין הוא עולה ש' מן ראש ואלהים דבינה הוא בריבוע א' אל אלה אלהי אלהים הוא ר' מן ראש הרי שר' וא' יתירה היא כללותם : וג' חללים שבראש נחלקים לד' כי החלל הג' הוא כלי אל הדעת ויש בו ב' בחי' חו״ג ונמצאו ד' חללים ד' שמות אלקים וכל אלהים עולה פ״ו שהם ימי שלש חדשים בקירוב ג' חדשים לכל א' מאלו הד' הכלים הרי י״ב חדש : ובג' ימי הקליטה נתקשרו יחד כל הד' כלים ע״י טפת הזווג ובסוף ג' חדשים שנתקן מוח החכמה אז הוכר העובר ובחי' הגילוית שזמנם ט' חדשים הוא באופן זה כי פרטי המוחין ד' וכללותם ג' הם חב״ד כי דעת כולל חו״ג ונמצא כי ג' קרומית דגילוית נתקנים בט' חדשי' ג' חדשי' לכל א' כי הם ג' אלהים העולה פ״ו שהם ימי ג' חדשי' בקירוב כנ״ל וכן הוא במוחין שהם האורות שהם ז' חדשי' ואחר שנכנסו בו המוחין הפנימיים שהם ל' דצלם נכנסו בו גם המקיפים שהם ל״ם בפנימיותו וענין זה הוא בין בצלם דאבא בין בצלם דאימא בבחי' כלים החילוני' שלהם כנז״ל : והכל הוא על הסדר שהוא במוחין דגדלות הנז' בח״נ כי משם ית' לך גם אלו :

צבאות ויסוד. יורה דעה כי כמו שיש בז״א ג' זמנים עיבור ויניקה ומוחין כן הם ה״ג הנז' בעיבור ה' רק שבכל נק' עיבור א' והוא כי בג' ימי הקליטה נתקשרו ו״ק הלת בהלת בדרך קוים והלבישו ג' התחתונות לחג״ת ונעשו כגוף א' מיוחד בקשר ואז היו מלבישים הזו״ן לא״א בזה האופן שהלבישו לשליש התתון דת״ת ונה״י דא״א והמ' לקחה פרק התתו' של ההוד דא״א ואז היא נק' פסיעה לבד שהיא הנקודה והקוץ של אות ו' זעירא שבתוך הה' שבבינה וכל ההוד נק' על שמה ואע״פ שלא לקחה רק פרק התחתון נשארו לז״א ג״ס שהם שליש ת״ת ונצח ויסוד והיא רביעית אליו בסו' רביעית ההין והרי שעתה אין לז״א רק ג' ספי' לבד וזה היה בג' ימי הקליטה שהיא בחי' העיבור : אח״ך נתוסף בזעיר תיקון אחר והוא בחי' זמן היניקה שנעשו בו ו״ק והוא כי ב' פרקים העליונים דנ״ה דאריך עלו למקום החזה דא״א ולעשות שם בחי' דדין אל ההבה להניק את בנה ולכן בעיבור נפסק הוסת ועלה למעלה להתהפך לחלב נמצא כי נשארו אל הזו״ן ד' פרקים דנ״ה דאריך ושליש ת״ת וכל היסוד שהוא כמדת שליש א' של ת״ת הם ו״ק ו' פרקים והמ' היתה שם בסוד פרק תחתון

של

א במדבר י״ט ט'.

וּבְיוֹם בּוֹאוֹ אֶל הַקֹּדֶשׁ פְּנִימָה. אוֹר הוֹד יְסוֹד וּמַלְכוּת לְמַעְלָה נֶעֱלָמָה. וּבְסוֹד הֶחָלָב יָאִירוּ בִּכְסִיל וְכִימָה. וְיֹתֵר מֵהֵמָּה[א] :

ראשית

של ההוד ז' אליו ובבחי' זו נק' המ' ז' ונכללו אלו הז' בחי' כל א' מהם מכל הז' ונתקשרו קשר אמיץ וזו היא בחי' היניק' שהם ו"ק : גם בעיבור יש בחי' יניק' שהעובר ניזון ממה שאמו אוכלת דרך טיבורו אח"ך ניתוסף תיקון והוא כנגד עיבור שני דמוחין דגדלות שנעשו מ' מדות שלימות והיא עשיריה אליו וכן היא עתה כי כאשר נסתכל במה שגדל העובר הם תשע בחי' כי ב' פרקים עליונים דנ"ה דא"א עלו למעלה כמ"ש ונשארו ד' פרקים ויסוד כולו ושלים ת"ת מפרק אמצעי דנלא נעשה קו ימין חסד גלא. מפרק אמצעי דהוד נעשה בז"א גבורה והוד קו שמאל. ומפרק תחתון דנלא נעשה ת"ת ויסוד קו אמצעי שלו. ומשלים תחתון דת"ת חכמה ומיסוד בינה ואמנם דעת אין בו ומפ' תחתון דהוד נעשית הנוקב' הרי הם ט' בחי' ודע כי הכתר דז"א הוא חצי היסוד דעתיק המתלבש תוך חצי ת"ת התחתון דא"א וכל זה בעיבור הוא בכח ולא בפועל ואלי הבחי' בזכרני ג' וז' וט' הם ח"י ולכן נק' חי העולמים : ועתה נבאר סוד הגרון דז"א בימי העיבור מהיכן נתהוה והוא כי ב' פרקי' עליונים דנ"ה דא"א עלו למעלה במקום הבינה ופרק עליון דיסוד נשאר במקומו בהיך ב' היסודות דאו"א להזדווג שם כנ"ל : ויש ריחוק בין יסוד דא"א לב' פרקים עליונים דנ"ה כי בין ב' פרקים עליונים הוא מקומו ואותו המקום נשאר חלל ומכח אותה ההארה שהיה שם ביסוד בין ב' פרקים עליונים כי כל דבר שבקדושה נשאר תמיד רושם שלו אע"פ שיסתלק משם נתהווה הגרון שהגרון הוא התחלת מליאות ז"א בבחי' ג' גו ג' וז"ס מש"ל כי מיסוד א"א הנק' שופר יצא ז"א הנק' קול כלול מאש מים רוח שהם ג' וגם שופר הוא בגרון ונמצא כי מאותה בחי' הרשימו דיסוד דא"א שהוא שופר משם יצא הזעיר בסוד קול כלול מאמ"ר והיה ז"א אז כלול בג' אמ"ר בגרון זה שהיה במקום חלל ופנוי ויצא קול זה מגרון ההוא שהם ג' כמ"ש מהארת הרשימו ונתפשט למטה מהגרון בסוד ג' גו ג' שהם ו"ק דגופא דז"א כלולים ג' ג' ג' וז"ס מ"ש בסוטה מהיכן מודדין ממקום שנעשה חלל וז"ס כי ימצא חלל לכן נק' לואר ע"ש החלל :

וביום בואו. יבין שמועה כי בימי העיבור שהוא נכנס בפנימיות בטן אימא אזי ספי' הי"ד ויסו' למעלה נעלמו ר"ל שהם נעלמים בתוך חג"ת כי חג"ת הם מתוקנים לא כן נה"י עדין לא נתקן מהם רק הנלא ולכן אור הוד יסוד ומ' נעלם בחג"ת כי לא יכלו להתברר ע"י העיבור לפי שהם התחתונ' וקרובות אל הקליפות ולא נשלם בירורם עד זמן היניק' שנעשו בחי' חלב שיונק הז"א ונגדל בהם :

ראשית

וביום בואו אל הקודש. יורה דעה כי אע"פ שאנו אומרים שבזמן העיבור לא היו לזעיר רק ג' כלילן בג' עכ"ז ודאי כי היו בו י"ס גמורות אלא שהיו נעלמים ולא ניכרים רק בבחי' ג' כלילן בג' ואמנם זמן העיבור היה מט' חדשי' אבל עיקרם אינם רק ח' כי יום א' בחדש חשוב כחדש ויכולה לילד אפי' ביום א' של הט' ואפי' אותו היום שלוקחת מחדש הט' הוא לסיבת ימי הקליטה כי יש יולדת לרע"א ימים כמנין הריו"ן נמצא כי עיקר העיבור הם ח' חדשים וכבר נת' כי בהמשך זמן העיבור מתבררים חלקי הז"א שבז' המלכים ועולה בבטן אימא ומתברר שם והנה התחלת מה שמתברר הוא ספי' הכתר שלו ונמצא כי בח' חדשים מתבררי' ח' ספי' כחב"ד חגת"נ וג' ספי' האחרונות הי"ס לא יכלו להתברר היטב כשאר הספי' לרוב הסיגים הנאחזים להיותם קרובים לקליפו' כי הם תחתונות כי לכן לא נתבררו היטב ע"י העיבור רק עד זמן היניקה ואז נתבררו ונעשו בחי' חלב שיונ' הז"א ונגדל בהם : וכתב מהרח"ו ז"ל כי פעם אחרת שמע מהרב ז"ל כי גם הנלא אע"פ שנתברר אינו עולה למנין עיבור והטעם כמ"ש בהדי הוצא לקי כרבא יען היותו עם הוד בבחי' תרי פלגי גופא לכן אינו עולה למנין עיבור : וכתב עוד מהרח"ו ז"ל כי עם זה שאמרנו נ"ל ז"ל טעם למה הוצרך ז"א להיות ג' גו ג' כי להלבים הנה"י דא"א אף בלתי הכללות היה יכול להלבישם אך הענין לפי שג' תחתונות שבו לא יכלו להשלים בירורם היטב ע"י עיבור ולכן הוצרכו ג' תחתוני' שבו להתעלם ולהכלל תוך ג' אמצעיות כי לא יכלו להתפשט ולהתגלות במקומם כיון שלא נתבררו היטב ועד אחר היניקה שנשלמו להתברר בבחי' חלב כנ"ל אז נתפשטו

א קהלת י"ב י"ב.

נתפשטו

רֵאשִׁית[א] חָכְמָה יו"ד וי"ו דָלֶ"ת מְלֵאָה.
בְּחִיבּוּר הַבִּינָה ד' גֵּאָה גָאָה.
וּבְלִדְתָּהּ[ב] נֶהֶפְכוּ וּבְרֹאשׁ ו' יָצְאָה.
וּבָזֶה הַנַּעֲרָה בָּאָה:

זורו

ראשית חכמה. יבין שמיעה כי אבא נק' חכמה והיא יו"ד של שם הוי"ה והי' יש במלואה ו"ד והי' היא הטפה שהזריע אבא בחי' כלולה מזו"ן והנה זעיר הוא ו' וד' נוקביה ובהטפה בתוך אבא הם עז"ה ו' ראשונה ואחריה ד' ובזיווג הבינה מתהפכים בסוד שפופרת הנאמר ביעקב ועשו ונעשו ד"ו ובעת הלידה הו' שהיתה בתוך הה' נעשי' ו' שלימה שבשם והד' נעשית ה' אחרונה של הויה ולכן סיימתי זה הבית בזה הפ' ובזה הנערה באה כלו' שגם הנערה שהיא נקבה היא כלולה עם הזכר בטפה אבא ועמו נכנסה באימא ונולדה עמו :

זורו

נתפשטו במקומם ונתגלו שם ונעשה הז"א בבחי' ו"ק שלימות כנו': ויש ענינים רבים ונוסחאות אחרות בזה הענין ואני כוונתי לקצר :

ראשית חכמה. יורה דעה כי ז"א בעת תחלה אצילותו בעת אצי' המלכים שמתו היה בבחי' נקודות נפרדות זו ע"ג זו בלי שום תיקון פרצוף וכדי להתקן נצריכים שיתקשרו קשר אמיץ ואזי חיו ולא מתו וע"י העיבור בהתקשרם נתחברו ג' גו ג' בסוד ו' זעיר' כי מקודם היו ו' ארוכה וזו הו' לא היה לה ראש לא עתה בעיבור ולא קודם כי ג"ר לא היו בו והיא הו' שבתוך ה' ראשונה שהיא כדמות העובר בבטן אמו והיא ו' זעירא קטיעא בלי ראש וטעם הדבר כי אינם מלבישים כל הו"ק רק לנה"י דא"א שהם ג' ספי' ולכן גם הם נעשו ג' גו ג' ושלים הת"ת דא"א כיון שאינה מדה שלימה אינו עולה בשם וכשנגמרת ו' זו נעשית ו' ארוכה ומחוברת ומתוקנת ע"י מה שהיתה אימא מבררת מהמלכים בעת העיבור ואז נולד ויצא לחוץ ו' גדולה שבשם אך היתה בלי ראש ובהמשך ימי היניקה מתפשטים הו"ק: ואע"פ שבכל זאת לא זכרנו מה נתחדש בנוקב' בזמן העיבור בודאי שגם היא היתה עמו ונגדלת עמו הדרגה אחר הדרגה דוגמת ז"א ממש ונבאר עתה כללות הענין והוא כי הנה נודע מ"ש ז"ל ע"פ אשה כי תזריע אשה מזרעת תחלה יולדת זכר והענין כי הנה חו"ב הם זכר ונקבה והם אותיות י"ה שבשם הוי"ה הכולל כל עולם האצי' ויש באות יו"ד במלוא' ו"ד ונודע מ"ש בזוהר ובתיקו' יוד אבא ואו ברא ד' ברתא דאיהי ברתא: והנה אבא הוא יוד וכאשר מזריע להאציל את ז"א הטפה בהכרח צריך שתהיה כלולה לצורך זו"ן ביחד כי גם הנקבה ע"י כח האב נעשי' כנז' ואז היו נרשמים ו"ד ו' ברא ד' ברתא: והענין כי הנה ז"א נמשך מו"כ ראשונו' דאבא והנוקבא מד' תחתונו' כי גם בהיותה עם ז"א אחור באחור אין בה רק ד' התחתונות שבו לבד ובהיותם תוך אבא הו' זעיר קודם לד' נוקביה כי שם הוא עלמא דדכורא והזכר גובר וכאשר הזריע אבא באימא טפה זו הכלולה מזכר ונקבה יצאה תחלה הטפה בסוד שפופרת האמור ביעקב ועשו ד' על ו' ונמצא כי כשהאיש מזריע תחלה יולד נקבה תחלה שהיא הד' שיצאה תחלה ואח"כ הו' ולכן נתהפכו במעי אימא ונעשו ד' על ו' שהיא צורת **ה** ד"ו ד' על ו' וכל בחי' ה' זו שהיא התבו' לא נעשית אלא מעצמות האות זו"ן שניתנו באימא ומהם נאצל עצמות ה' ונמצא כי בצאת הנקבה תחלה נעשית ד' ראשונה שבצורת ה' ובצאת ז"א לא מצא מקום כי כבר ישבה שם נוקבא וירד למטה בו' אחרונה שהם ו"ק שהיא ו' שבצורת הה' העומדת תחת הד' שבה' וגם כי להיותה עלמא דנוקב' שלטא הנוקבא על הדכורא והוא סוד עה"ב צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם כי עולם הבא היא התבונה ושם במקומה שהיא ה' ראשונה הצדיק העליון ז"א יושב ועטרה שלו שהיא נוקביה על ראשו ד' על ו' ולכן אות ד' היא כעין עטרה המקפת את ראשו שהוא הו' שתחת הד' ובעת הלידה חזרו להתהפך ויצא תחלה ז"א וזהו אשה מזרעת תחלה יולדת זכר שהוא על עת הלידה וביציאתם לחוץ יוצא הזכר תחלה ז"א והזכר ישב לו תחת הה' ראשונה ואח"כ יצאה לה הנקבה וישבה תחת הו' שהיא ה' אחרונה והיתה ד' בראשונה ובסוד הגדלות נעשית ה' והם ג' היפוכי' בדבר תחלה בהיותם באבא היו ו"ד ובהזריע אבא תוך אימא היו ד"ו ובעת הלידה חזרו להיות ו"ה:

א משלי ד' ז'. ב אסתר ב' י"ג.

זורו

[א] זֹורוּ חוֹבְשׁוּ מְלָכִים עֵת לֶדֶת.
וְסִיג הַחֲסָדִים סוֹד חָלָב עוֹמֶדֶת.
וְסִיג הַגְּבוּרוֹת סוֹד דַּם לֵידָה יוֹרֶדֶת.
[ב] זֹאת תּוֹרַת הַיֹּלֶדֶת :

זורו חובשו מלכים. יורה דעה כי בעת הלידה נפתח מקור האשה ויש שם דם לידה בסוד א"א לפתיחת הקבר בלא דם כי הזכר מזריע הלובן ובג' ימי הקליטה מתבררת אותה טיפת לובן בסוד אורחי ורבעי זרית והיא הטפת המסו' הנק' בלעז קואג'ו המקפיא את החלב לעשות גבינה כן אותה טפת לובן מקפיא את האודם של הנקבה ומהאודם מצטייר הוולד כי הבינה מציירת הוולד והוא נקודת ציר וכל בחי' בשר ודם נעשה מן האוד' ההוא והוא מבירורי המלכים שהם דינין ואודם וכ"ז הוא נברר בחדשי העיבור ויש בחי' שאינם מתבררים לרוב הסיגים ואותם הסיגים של ח' ספי' יוצאים לחוץ בסוד דם לידה ולכן הז"א נק' רקיע אחר שנולד ונפרד ממנו שצירו דמיין עכורין ובחדשי העיבור נבררו מהמלכים לצורך זו"ן והתחיל מבחי' הכתר עד שבחודש הח' נברר הנצח שבז"א שבז' המלכים ונשארו הוד יסוד ומ' שנבררו קצת בחי' מהג' ספירות הנז' לא נתבררו לפי שיש שם סיגים הרבה ולא הספיק זמן העיבור והמקום שהוא בטן האימא לבררם וצריכין זמן אחר גדול מזמן העיבור ומקום אחר מעולה מבטן אימא ואינם נשארים במעי אימא ועולים למעלה במקום הדדין ונשארים שם כ"ד חדש להשלים בירורם עד שחוזרים חלב ואז יונק אותם ז"א וחוזרים להתברר בו ונעשים עצם מעצמו ובשר מבשרו אמנם הסיגים של הח' מדות יוצאות בסוד דם לידה כי אין נשאר בהם שום חלק להתברר ראוי לזו"ן דאצי' ומתבררים בבטן נוקבא תתאה דאצי' לצורך א"א דבריאה והסיגים מתבררים פעם אחרת לצורך או"א דבריאה וכן עד"ז עד שמתבררי' בבטן נוקבא תתאה דבריאה לצורך א"א דיצירה וכן עד"ז עד שמתבררים בבטן נוקבא תתאה דעשיה והסיגים יורדים ממנה בסוד דם לידה ואמנם כל דמי לידות העליוני' עם היותם דם לידה אינם טמאים ח"ו אכן זו הלידה של נוקבא תתאה דעשיה הוא דם טמא ולא נשאר בהם שום חיות וקדושה לצורך אבי"ע ויורדי' לקליפות ודם לידה של האשה שהיא בסוד העשיה כי האשה תמיד היא נשי' לכן דם לידתה טמא כמו דם לידת נוקבא תתאה דעשיה וז"ס שהקטן אינו יכול לילך על רגליו וע"י היניק' מתחזקים רגליו כי ע"י היניק' מתברר' מעט מעט הבחי' של הוד יסוד ומ' שלא נתבררו ואז מתחזקין רגליו ועומד על עומדו לא כן בעת הלידה כל חולשתו הוא ברגליו ונמצא שכל הבחי' שיש במלכים מכתר עד נצח כולם נתבררו לגמרי ולא נשאר בהם כלל מה להתברר לחלק זו"ן דאצי' ולכן נק' סיגים ויוצאי' בסוד דם לידה אחר שהופרש מהם כל הראוי לזו"ן דאצי' אכן מהוד ולמטה לא נתבררו כל הבחי' להיותם אלו בספי' קרובים לקליפו' כי יש בהם סיגים הרבה וחוזרים חלב ומתבררים מעט מעט בזמן היניקה וז"ס השקר אין לו רגלים פי' שהם נ"ה אלא הוד לבדו כי מהוד נאחזת בסוד ירך יעקב והוא רגל הקוף שהוא רגל השמאלי של ההוד שנתארך ונעשה רגל הקוף ולכן נחרב הבית באלף הה' שהוא כנגד ההוד וז"ס כל היום דוה בהיפוך הוד מהוד נעשה דוה באלף הה' שהוא כנגד הו"ד וע"י החלב נתפשטו נה"י בז"א ואמנם צריך לדעת מה הם הבחי'

זורו חובשו. יבין שמועה כי בחדשי העיבור נברר מהמלכים מה שצריך להתברר לחלק זו"ן ואותם הבירורין שהיו בבריאה קרוים מתים והיו טבועים בין הסיגים עכשיו נתבררו בימי העיבור ובימי הלידה נשלם תיקונם וזורו וחובשו ותעל ארוכה למחלתם : וסיג החסדים. פי' כי בימי העיבור נתגלו בז"א עשר לבושי' דאימ' המלבישים החו"ג והם ה"ח וה"ג והם י' שמו' אהיה דאחורים העולה כל א' מ"ד כמנין ד"ם וה' לבושי' דגבו' נתבררו ויצאו הסיגים בסוד דם גמור וסיגים גמורים אך הה"ח נתבררו קצת והסיגים שלהם היו יותר ממותקים בסוד דם טהור וחוזר לחלב וכבר ידעת כי מהחו"ג נבנה גוף הולד ומהם מצטייר ומה שנשאר אחר גמר הבירור נק' סיגים כנז' וסיגי הגבו' הם בסוד דם לידה וסיגי החסדים בסוד חלב ועם היות שהם יוצאים בסוד דם לידה עכ"ז אינו דם טמא כי חוזר להתברר פעם אחר אבל הסיגים היוצאים בסוד דם לידה בנוקבא תתאה דעשיה הוא דם טמא ומפני שהאש' היא סוד העשיה לכן דם לידת' הוא טמא :

מאורות

מאורות

א קהלת ג' ב'. ב ויקרא יב' ז'.

מְאוֹרוֹת אֲבָנִים יַעֲלוּ בְּרָמָה.
[א] לְתוֹעֶלֶת הַמּוֹחִין וְדַדֵּי אִימָּא.
[ב] וּבַעַל הַבַּיִת הוֹחֵק בְּעוֹצְמָה.
וַיִּפְתַּח אֶת רַחְמָהּ:

יריעה

מאורות אבנים יעלו ברמה. יבין שמועה כי בעת הלידה עולים אורות נה"י דתבונה למקום חג"ת שלה ושם הם נעשים בחי' דדין להניק את העובר וגם מוחין דזעיר באים מלובשים בתוכם: ובעל הבית. פי' כי אורות דאימא שהם בעלי הבית אור ת"ת דאימא דוחקים את העובר ויוצא לחוץ ונפתח פי רחמה ונולדו זו"ן:

ואני הצעיר משה נתקשתי בענין הדדין האלו והוא כי כאן בפ"ב מש"ב דלידה ויניקה אומר שנה"י דאימא נעשים דדין ושדים להניק ולהלן בפ"ג מזה החלק אמר שב' פרקים ראשונים דנ"ה דאריך הם שחוזרים להיות ב' שדים:

ונ"ל משה לתרץ ולומר כי אלו הב' פרקי' א' דנ"ה דאריך הם שדים תמידים בין בזמן היניקה בין שלא בזמן היניקה והם עולים תכף אחר הקליעה כמ"ש בפ"ג שאחר זה וקבועי' הם לעולם ומהם ג"כ נעשו בחי' דדים באבא שהאחד נכלל בחבירו והיו ד' ב' באבא וב' באימא לא כן נה"י דתבו' הם לזמן היניקה לבד ואינו מגיע מהם לאבא כמו שמגיע לו מב' פרקים עליונים דנ"ה דאריך: ובאותו פרק כתב וז"ל ולכן מרוב האורות אשר שם נתהווה הבקיעה ההיא לעשות שם הדדין אמנם עיקרם הוא מאותם ב' פרקים עליונים דנ"ה דאריך הקבועים שם לעולם וכו': עוד כתב באותו פרק וז"ל והנה בלעו בה מחמת הב' פרקים דנ"ה

הבחי' שנתבררו ונשארו מהם הסיגים ויצאו בסוד דם לידה ומה הם הבחי' שנעשו חלב: והענין בקיצור הוא כי בימי העיבור אינם מתגלים בז"א רק עשר לבושין דאימא שביסוד שלה המלבישים את ה"ח וה"ג אשר שם בבינה והם י' שמות אהיה דאחורים העולה כל א' דם וה' לבושי דגבו' נתבררו ויצאו הסיגים בסוד דם גמור וסיגי' גמורים אך הה"ח נתבררו קצת והסיגים שלהם הם יותר ממותקים בסוד דם טהור וחוזר לחלב וכבר ידעת כי מהחו"ג נבנה גוף הולד ומהם מצטייר ומה שנשאר אחר גמר הבירור נק' סיגים כנז':

מאורות אבנים. יורה דעה על ענין הלידה מה ענינה ומי הוא הגורם שידחה העובר למטה ויצא והוא כי בעת ההריון יש אורות רבים באותו כלי של ההריון שהוא בטן אימא בשליש התחתון דת"ת דתבונה והולד הו' ז"א רוצה לצאת ולהוולד. ולהיות פי רחמה צר וסתום א"א אל הולד לצאת מתוכו אלא בדוחק גדול ולכן בבא עת הלידה שאז נגמר זמן העיבור וכבר נצטייר העובר אז בחי' האורות והרוחניות של נה"י דאימא עולים ומסתלקים למעלה בבטן שלה במקום שהעובר עומד שם בבחי' עיבור ואז נמלאו שם אורות רבים האור של ת"ת עצמו דאימא והאורות של מחצית הגוף התחתון שלה כנז' וכל אורות זו"ן שעומדים שם בסוד העיבור ואין הבטן שלה יכול לסבול כל אותם האורות ההם ונבקע הרחם דרך פיו כיון שיש שם בקיעה משם הוא נבקע ואז האורות דאימא עצמה שהם ב"ה דוחקים את האורות של זו"ן שהוא האורח ומוציאין אותו לחוץ דרך פי יסוד שלה ונולד ז"א ונמצא כי ע"י עליית אורות נה"י למעלה היתה הלידה וגם יש תועלת אחר לצורך המוחין שאינם נכנסים בזעיר עד שבאים מלובשים בנה"י דאימא כי גם יש בזעיר מוחין דיניקה: וגם יש תועלת אחר והוא כי בהיותם שם תחת החזה דאימא נתוסף שם הארה גדולה ובולטים אותם האורות לחוץ ונעשים כענין שני דדין ונבקעים ומהם יוצא החלב להניק העובר אחר הלידה וזה הוא נרגש בחוש הראיה כי תכף אחר הלידה החלב זב. ועוד גורם שהדם יתהפך לחלב לבן וז"ס מ"ש ז"ל אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה כי הז"א נק' תורה ומי' שהיא הבינה ממית' עצמה כאשר מסתלקין אורות הנה"י שלה שהוא החיות שלהם ונשארים כמתים גוף בלי נשמה וכלים בלי עצמות והקיום המוחין שצריך שיהיו מלובשים בנה"י שלה וז"ס ויאמר בילדכן את העבריות וגו' כי הנה בעת הלידה מסתלקים האורות ונשארים נה"י קרים ויבשים כאבנים כמו ירכי האדם במותו כי האורות שבתוכן שהוא הנשמה הם אש בסוד נר ה' נשמת אדם וכל עוד שהנשמה בו מחממתו ובהסתלק הנשמה נשאר יסוד העפר קר ויבש ומתקשין כמו האבנים ולזה קרא הפ' לירכי האשה בעת לידתה אבנים: ועוד הוא לטעם

א אבות פ"ב. ב ברכות כ"ט ל"א.

אחר

אחר כי אבנים הם לשון בנים ונודע כי החג"ת נק' אבות ונה"י נק' בנים : ואחר הלידה נדחו זו"ן וירדו לבריא' ויונקו מסוד דדי בהמה שהם ב' פרקין תתאין דנ"ה דעתיק וע"י יניקה זו הלבישו לאותן תרין פרקין התאין דנ"ה דעתיק ואח"כ עלו באצי' והגדילו והלבישו את א"א מטיבורו ולמטה ושם הוא מקום הזו"ן :

דנ"ה דאריך ועדין הם נומקין יקטני' ועתה נתמלאו האדה גדולה ובקשום לילא מהם החלב כנראה בחוש הראות שאחר הלידה מתחיל החלב לצאת מהדדין :

עוד נוכל לתרץ כי הנה שדים עליונים ושדים תחתוני' בסיד שד"י בריפה ושד"י בדנב יכפי זה נוכל לומר ששדים עליונים הם ב' פרקין עליוני' דנ"ה דא"א ושדים התתוני' הם הנה"י דאימא שהם מסתלקים בעת הלידה :

יְרִיעָה תַפְסִיק תוֹךְ מֵעַיִם.

מחוה

יריעה תפסיק. יורה דעה כי בא"א יש חד פרסא ומסך מבדיל בין חצי עליונו לחצי תחתונו באמצע גופו ונק' יותרת הכבד קרום' דפסיק בני מעוי

והנה במ"ב על פי' זה הבית מאורות וכו' ירא לי לומר דרך רמז על המבנה דאבות היום קצר וכו' והוא נידע כי מדת יום הוא ז"א והתנא מדבר על זמן העיבור שאז זעיר הוא קצר שהוא בבחי' ג' גו' ג' כי הו"ק אינם מתפשטים עד זמן היניקה עם היות כי כל בחי' מאלו הג' עיבור יניקה ומוחין כלולה מכל הג' כנ"ל והמלאכה מרובה פי' האורות אשר שם בבטן האימא הם רבים ונכבדים והם אורות נה"י דאימא שנסתלקו אורות פרקים ראשונים דנ"ה דאריך אורוה דת"ה דאימא עצמו כי שם מקום העיבור אורות זו"ן והפועלים עצלים רמז על המוחין כי עדיין לא באו וקראם פועלים לפי שע"י המוח הוא משכן השכל אדם פועל פעולותיו בחכמה בתבונה ובדעת ובכל מלאכה : א"נ והפועלים עצלים הם אורות נה"י דאימא כי עדין לא הלבישו את המוחין ונק' פועלים לפי שהם עולים ויורדים ומלבישין המוחין ונעשים דדים וממתיקים את הדם ומהפכין אותו לחלב : והשכר הרבה רמז כי ע"י הלידה יתגדלו זו"ן וע"י היניקה יתפשטו ו"ק שלהם ויבאו להם מוחין ויריקו להם עללי ברכה אותם השדים העליונים וירחיב ה' לאותם האורות דת"ה דאימא שעומדים כפופים בעת הלידה וכ"ז גרם הלידה שילא ז"א לחוץ ולכן בעלי הבית הם אורות דת"ה דאימא דוחקי' את העובר ויולא לחוץ :

עוד נ"ל כי אלו הג' זמנים הנאמרי' בזמי' רמז' לגו חנה ע"ה באו' עלץ לבי בה' וגו' והוא כי עלץ לבי ירלה על זמן העיבור שהעובר הוא בלב ותוכיות האשה : רמה קרני על זמן היניקה שאז מתפשטין הו"ק רחב פי על זמן המוחין כי אז הוא בסוד גדלות ואז אין אחיזה אל החיצונים הם האויבים : אין קדוש כה' רמז לאבא כי אין בלתך פי' שאין יכול להעשות עיבור הזעיר כי אם על ידו אבל עכ"ז אין צור כאלהינו רמז' על אימא שהיא המצירת הוולד היא נקודת צירי וכן דרשו ז"ל אין צייר וכו' : גם נ"ל להמתיק סוד ולומר ע"פ אשירה ליי"א כי גאה גאה והוא כי עם היות כי גאה גאה שהוא מורה על סוד הגדלות והרחמים עכ"ז סום ורוכבו רמה בים ופעל דין במצרים והמה בבחי' הגבו' והדינין אשר בו אשר הם סוד היניקה וסוד העיבור שאז הוא בבחי' אלהים ודינין : וזמרת יה יורה על זמן העיבור שאז אותיות י"ה מאלהים לא נתגלו והיה בסוד אלם כמ"ש ואלו הב' בחי' עיבור ויניקה הם סוד הדין ולרמוז על סוד היניקה אמר עזי : ובזה הדין שעשה במצרים ויהי לי לישועה וביניקה נתגלו י"ה מאלקים וגם נתגלה בו הדעת יהוא מגדיל את חו"ב והם מתפשטי' חכמה לל"ב נתי' ובינה לנ' שערים : וז"ש אם אין דעת אין בינה כי כשאין הדעת אין הבינה מתפשטת לנ' שערים : וז"ש מ"ש ז"ל גדולה דעה שניתנה בין ב' אותיות פי' אותיו' של שם הוי"ה כי אותיות י"ה הם חו"ב ודעת ביניהם וז"ש כי אל דעות ה'. פי' כי מוח חכמה בהיותו נגדל וכו' לנ' שערים הוא ע"י הדעת נמלא כי הו"ב הם כלולים מהדעת בהיותם מתפשטים לל"ב ולן' והו"ל דעת בחכמה ודעת בבינה הם ב' דיעות וזהו שסיים ולו נתכנו עלילות כלו' שלדעת הוא שנתכנו אותם העלילות והפעולות בנעשי' בחו"ב שהם ל"ב נתיבות ון' שערים זהו כפי המקרא שאנו קורין ולו בו' : וכפי המסורת שכתוב לא בא' ירלה כי לא נתכנו אותם הפעולות הנעשים בחו"ב כשאין הדעת מלוי :

יריעה. יבין שמועה כי בא"א יש חד פרסא בגו מעוי ונקרא יותרת הכבד ואותה יריעה אינה מפסקת בין חצי עליון דא"א לחצי התחתונו ביושר רק מתחלת מחזה דא"א מכפנים ומסתיימת מכפנים באחור

כנגד

מֵחָזֶה עַד נֶגֶד טִיבּוּר וְיָרֵכַיִם.
שָׁם סוֹד י״ש עוֹלָמוֹת מַלְבִּישׁ
הַשָּׁמַיִם.
[א] רָקִיעַ בְּתוֹךְ הַמָּיִם:
רָווּ דֶשֶׁן לְנֶפֶשׁ הַכֹּהֲנִים.
פִּרְקֵי נֶצַח הוֹד דְעַתִּיק תַּחְתּוֹנִים.
[ב] וַיְכַסּוּ תְבוּנָה בְּכֵלִים חִיצוֹנִים.
[ג] הַמְשַׁלֵּחַ מַעְיָנִים:
וַתִּפְתַּח אֶת נֹאדוֹת הֶחָלָב
וַתַּשְׁקֵהוּ.

כנגד הטיבור ושם מבחוץ הוא סיום הירכים של או״א המלבישים את א״א גם סוד י״ש עולמות פי׳ כי ז״א מלבים את אריך מטבורו ולמטה שהוא המקים אשר מסתיים ירכי או״א וא״א הוא סוד הכתר של הכללות ויש בכתר תר״ך אורות כמנין כתר ואלי תר״ך הוא סוד י״ש עולמות והצדיק העליון ז״א מלבים א״א מחליו ולמטה שהוא י״ש עולמות השמים ז״א: רקיע. הוא סוד זעיר הנק׳ רקיע:

רוו דשן. יבין שמועה כי אחר שנולדו זו״ן ירדו לבריא׳ וינקו מסוד דדי בהמה שהם תרין פרקין תתאין דנ״ה דעתיק שהם בבריאה. הכהנים: כנוי לזו״ן ותפסתי לשו׳ הכתוב ורותי נפש הכהנים דשן: ויכסו תבונה. פי׳ כי אח׳ היניקה האמירה עלו לאצי׳ והלבישו לכלים חיצונים דתבונה מבחוץ וינקו מחג״ת שלה שהם השדים של האשה: המשלח מעינים. כנוי אל התבונה המשלח מעינים הם השדים להניק זו״ן:

ותפתח את נאדות החלב. יבין שמועה כי אחר הלידה מתוספת הארה גדולה בב׳ פרקין נ״ה

מעוי: והנה למעלה מזו הפרסא הוא גבול או״א בכללם כל ד׳ פרצופי׳ שבהם ומלבישי׳ הגרון וחג״ת דא״א ומשם ולמטה הוא גבול ז״א המלבים לא״א שיעורו כשיעור העליון והוא חצי ת״ת התחתון ונה״י דא״א ופרסא זו אינה ביושר כי מתחלת דרך הפנים מסיום החזה ממש וכשמתפשטת אל האחור היא עומדת כנגד מקו׳ הטבור והו״א עומדים בימין ושמאל א״א ופניהם איש אל אחיו והבטן והכרס של שניהם הוא רחב ובולט יוצא מאחר הגוף ונוגעים זה בזה בטן אימא בבטן אבא וגם בסיום הכרס שלהם הוא מתחיל הקדוש הנז׳ המפסי׳ כנגד החזה שהוא מקו׳ סיום ב׳ הכריסים וכאשר מתפשט הקו׳ באחורי א״א מבפני׳ ומסתיים באחור שם הוא הירכים דאו״א שהם יותר ארו׳ מהכרס שלהם ואינם נדבקי׳ זה בזה כמו הכריסים ויורדי׳ ונמשכים עד נגד מקום הטבור דא״א ואין להאריך בזה כי הוא ניכר בחוש הראות: והנה אופן הלבשת ז״א לא״א הוא עז״ה כתר דז״א מלבים ת״ת דא״א מטבורו ולמטה וז״ם מאמז״ל עתיד הקב״ה להנחיל לכל צדיק וצדיק י״ש עולמות. והנה א״א הוא בחינת הכתר

של כללות עולם האצי׳ ויש בא״א תר״ך אורות כמנין כתר כנז׳ בס׳ הבהיר וצדיק העליון הוא ז״א נוקח מחצית א״א והוא י״ש עולמות חצי הכתר שהוא מלבים לא״א מחציו ולמטה וג׳ פרקי׳ דנצח מתלבשים בקו ימין דזעיר שהם חח״ן וג׳ פרקים דהוד דא״א בקו שמאל הם בג״ה והיסוד בקו אמצעי דזעיר: אח״כ נוקבא מלבשת את זעיר מחזה שלו ולמטה כדמיון הז״א שיוצא מן הא״א ממש כמלה שהוא מלבים את א״א מטבורו ולמטה מכל צדדיו עד סיום רגליו וגם מסתיימין רגלי זו״ן וגם הו׳ סיום עולם האצי׳ ומשם ולמטה הוא עולם הבריאה אמנם ב׳ פרקי׳ התתונים דנ״ה דעתיק הם בבריאה כנ״ל: אח״ך הגדילו זו״ן ע״י יניקה כנז׳ ועלו והלבישו לנה״י דתבונה בג׳ בבחי׳ הכלים החיצונים שלה שהם מבחי׳ הקטנות דיניקה ואז ינקו משם מג׳ אמצעיות של התבונה ששם הוא מקום השדים של האשה: ועדין לא נכנסו נה״י שלה תוך פנימיות בסוד מוחין כמו שהוא בגדלות אמנם עלה מבחוץ כדרך האם המגבהת את בנה בין ירכותיה להניקו מדדיה שבין ב׳ זרועותיה ואח״ך בבא זמן הגדלות אז נכנסין נה״י דתבונה תוך פנימיות ראש ז״א בסוד מוחין דגדלות כמש״ל: ידע כי היניקה האמתית היא זו שיונק מהתבונה ודע כי אחר הלידה נעשה ז״א בחי׳ רקיע כי כבר נקרש ונקפה ונתחזק אחר לאתו לחוץ ואז נברר הפסולת והעכירות ממנו בסוד דם לידה ונרמז זה בפ׳ תרומה:

ותפתח את נאדות החלב, יורה דעה מה ענין הדדין ומה ענין החלב ואיך היא היניקה שע״י מתגדל העיבר

ומהכן

א בראשית א׳ ו׳. ב תהלים ק״ד י׳. ג שופטים ד׳ י״ט.

הֵם פִּרְקֵי נֶצַח הוֹד דְּאָרִיךְ עוֹשֵׂהוּ.
[א] הָעוֹמְדִים בְּסוֹד שָׁדַיִם וְתִרְצֵהוּ.
וַתִּקַּח הָאִשָּׁה הַיֶּלֶד וַתְּנִיקֵהוּ: [ב]
תְּשַׁלַּח קְצִירֶיהָ סוֹד ה' תִּיכוֹנָה.
לְסוֹד ב' הַדִּין אֶל מ"י וְתִדְלֶנָה.
שְׁנֵי מִינֵי חָלָב מִשְּׂמֹאל וְאִימִינָה. [ג]
נֹפֶת תִּטֹּפְנָה:
הַשִּׁשָּׁה קְצוֹת מְאִירִים בְּשִׁפְעָה.

ביניקה

ומהיכן נתהווה ולמה דדי האשה גדולים ויש בהם חלב הרבה ובאים לא וכו' ולמה היו ב' ולמה לא היו הדדין בבטן דוגמת דדי בהמה והענין כי כשהאשה מתעברת תכף מסתלק ממנה הוסת ואז אותו דם הוסת עולה למעלה בג' אמצעיות דאו"א: וב' פרקים עליוני' דנ"ה דאריך עולים למעלה בג' אמצעיות דאו"א שהוא החזה שלהם ונשארו ו' פרקים ד' דנ"ה וב' דיסוד ועטרה כי היסוד אינו גדול בג' פרקים כמו הנ"ה ולא עלה פרק הא' דיסוד עם ב' הפרקי' העליוני' דנ"ה וכו' כנ"ל בענין הגרון דז"א מהיכן נתהווה: ואלו הו' פרקים נעשו ו"ק אל הזעיר ונמצא כי אלו הב' פרקים עליוני' דנ"ה דא"א הם שעלו תכף אחר הקליטה ומתוספ' הארת' שם בחזה דאו"א בלעטה הארתם שם ונעשו מהם ב' דדין להם א' מפ' דנצח וא' מפרק דהוד דא"א ונכללו עם חג"ת שבו ונכלל הנצח מהוד והוד מנצח כי ריעים הם ואהובי' כלולים זה בזה ונמצא כי פרק עליון דנצח דא"א העומד בתוך חזה דאבא יש בו ג"כ כללות פרק עליון דהוד ומהם נתהוו ב' דדין בחזה דאבא וכן פרק עליון דהוד הכלול מנצח ממנו נתהוו ב' דדין בחזה דאימא ואלו הב' פרקים הנז' הם נשארי' תמיד שם לעולם והנה האדם התחתון הזה זכר או נקבה אינם נרמזים בעצמם ובדמותם אל בחי' פרטית כמו אל הת"ת ואל המ' לבד וכן כל כיוצא בזה אמנם כל אדם ואדם רומז אל כללות עולם האצי' מראש א"א עד המ' דאצי' דמיון א"א עצמו שמתפשטים י"ס שבו בכל עולם האצי': וכאשר נצייר האדם התחתון בכללות הזה ימצא כי כיון דנה"י דא"א עלו בחג"ת דאו"א בחזה שלהם ולא בחג"ת שלו עצמו נמצא כי עיבור ז"א היה שם בחג"ת דאו"א של כללות פרצוף הכולל ד' פרצופים כנודע והוא במתניהם ממש: והנה או"א מלבישים מהגרו' דא"א עד טבורא דיליה דליבא כנז' באדרא שלא אמר בטבורא דגופא אלא בטיבורא דליבא שהוא במחצית מקום זה שיש מהגרון עד טיבורא דליבא דיליה ולכן בחי' הדדין היו שם למעלה בחזה ולא למטה במקום ההריון: אמנם הבהמות והחיות שאינם כלולים כללות העולמות והם בחי' פרטית לכן הדדין שלהם למטה במקום הרחם והבטן שהוא מקום ההריון: וז"ש שנוי דדי אשה מדדי בהמה: גם סייע בזה רבוי האורות שהיו במקום ההוא אורות נ"ה דא"א אורות חג"ת דאבא וחג"ת דאימא ואורות זו"ן ומרוב האורות נתהווה הבקיעה ההיא לעשו' שם הדדין אכן העיקר הוא

נ"ה דא"א ובוקעים השדים שנעשו מהם ומוציאים כח החלב בסוד השדים הנז' ונה"י דידה שעלו: **ותקח** האשה. תבונה את הילד ז"א:

תשלח קציריה. יבין שמועה כי בשם אלהים נרמזו הב' דדין של הבינה שהם א"ל ומ"י אל דד ימין מ"י דד שמאל וה' אמצעית שבשם אלהים היא המכרעת ביניהם וב' הקוים הם הצנורות שמושכין החלב שהוא ב' מינים כי חלב דד ימין מתוק מחלב דד שמאל:

ונ"ל להמתיק סוד ולומר כי זש"ה דבש וחלב תחת לשונך כי דבש הוא כנוי לחלב דד ימין של הבינה גם הנקבה יונקת משם. וחלב כשהוא חלב דד שמאל והיינו טעמא דלא קאמר חלב ודבש תחת לשונך כלשון הכתו' ארץ זבת חלב ודבש ליתן כבוד לימין: וריח שלמותיך פי' כי אלו השדים כבר אמרנו שהם פרקי נ"ה דאריך שהו' לובן העליון:

הששה קצוות. יבין שמועה כי הו"ק אשר היו בסו' ג' גו' ג' בסוד העיבור עתה ביניקה נגדלים ומאירים: וסוד עיבור. פי' כמש"ל כי כל א' מג' בחי' הנז' עיבור יניקה ומוחין כלולה מכולם ובחי' העיבור שביניקה הוא כי ע"ב עם רי"ו שהוא ג"כ ע"ב הוא עיבור ואלו הד' ע"ב הם כנגד ד' אותיות הויה כמ"ש בדב"ק וכ"ו של הפסוק ט' בני' שד"י

מב'

א שמות ב' ט'. ב תהלים פ' י"ב. ג שה"ש ד' י"א.

שד"י יש ג"כ בנה"י ע"ב רי"ו כ"ו אחרים כמו בחג"ת ושילים שדי. וזה שד"י התחתו' הוא בדגש. ועתליון היא ברפה וי"ב מעלה מטה ליפה וכו' כי שדי החזק שהוא בדגש למטה בנה"י ושדי הרפה היא למעלה בחג"ת:

מב' פרקים דנ"ה דא"א הנעלמים שם בקבע לעולם: גם שייע בזה זיוג דנשיקין כי ירדה הטפה בסוד זיוג התחתון ביסוד שלו המתלבש תוך או"א ויורדת הטפה ההם באור גדול בנה"י שבו עצמו המלובשים בחיה דאו"א שהוא חג"ת שלהם

בִּנִיקָה וְסוֹד עִיבּוּר מֵהֶם לֹא יִרְפֶּה. וְע"ב רי"ו כ"ו שַׁדַי מַעְלָה מַטָּה צוֹפֶה. הֶחָזָק הוּא הָרָפֶה[א]:

נפעת

ונ"ל להמתיק סוד ולומר כי זהו כוונת הכתו' ושיה שדי בצריך כי והיה אותיו' הויה מהם נעשה שדי כמ"ש ע"ב רי"ו כ"ו הם שדי ובשיהיה שדי בצריך ר"ל בב' אורות חג"ת ונה"י הוא בזמן יניקה אז יכסף תוספות לך כי כסף הוא רמז לחס' סוד החלב שהוא שינוי החסדים כנ"ל ויהיה החלב כפול בחג"ת ובנה"י תוספות מלבין תרגים כפול עיף:

נתוסף לו אור גדול ובקע ונתהווה שם בחי' דדין כנו' וזהו הטעם כי בדדי האיש אין חלב רק בדדי הנקבה: והוא כי הטפה הנ' בצאתה מיסוד א"א ונתגלה באמא היה בו זמן מועט ישבה ריסם קטן בו כי דדי זכר קטנים מאד וגם הטפה עצמה היתה קטנה נירת ייד קטנה ולכן אין חלב בדדי האיש: ואח"ך אבא נתן טפה היא באימא ושהת' שם ט' ירחי העיבור והטפה עצמה נגדלת ונעשי' פרצוף גמור בימי העיבור

יפעת

יצא בן בזכר: גם מ"א כי בעת הלידה מתקבלים אורות אימא ואורות זו"ן ורבוי האורות דנה"י דאימא הם סיבה להיות העיבור ונתוסף שם הארה גדולה: והנה בלעדי זה מחמת הב' פרקים דנ"ה דא"ך כנ"ל ועדין היו נומקים וקטנים בלי חלב ועתה נתמלאו הארה גדולה ובקעים ויצא מהם החלב כנראה בחוש באחר הלידה מתחיל החלב לצאת מהדדין משא"כ בזכר שאין בו בחי' לידה ועליית אורות ולכן הדדין קטנים ובלי חלב: גם ענין אחר יהיה כי אותם שינים דהוד יסוד ומ' שלא נתבררו ע"י שעיבור עולים בחיה ומתהפכים לחלב כי לכן אין חלב עד עת הלידה: והנה ענין הדדין עצמן הם נמשכין משם אלהים כי הנקבה נק' אלהים יש בחי' שם אלהים בג"ר ובג' אמצעיו' ובג' תחתונות ואלהים דבג' אמצעיות מתחלק לג' אל בימין חסד אל. מי בשמאל. ובין ב' הדדין באמצע ה' וי"ם אלדד ומידד שהיו יונקי' מב' דדי נוקבא דז"א ואלדד הוא הא' כי היא דד ימין המצטרף עם אל מאלהים ונעשה אלדד: ומידד היא השמאל כנ"ל: והחלב הנמשך לב' הדדין הוא דרך אות ה' שבאמצע שהיא נעשית נציר המדיק באמצע לב' הדדין ומתפשט לכאן ולכאן בסוד ת"ת המבריח והם ב' מיני חלב כי החלב של דד ימין הוא מתוק יותר והם רמוזים באות ה' זו הנז' והוא כי יש בחי' מלוי ויש בחי' ציור כי בהמלאת ה' זו בבחי' ג' מלואים שהי' יה"א והם ה"י ה"ה ה"א הם בגי' אל וג' כוללים הם ל"ד ואות ה' עצמה יע"ה הרי מ' כמנין חלב. ובחי' הציור הוא בג' המלואים לבדם יה"א הם בגי' י"ו ואות ה' בב' ציורים דו די הם בגי' כ"ד ועם הי"ו הם מ' כמנין חלב: גם דע כי הדדין נק' שדים והוא שדי ברפה כין שדי יצין ויש שדי בדגש והוא שם קדוש והוא למטה ביסוד: והענין דע כי שם הויה יש בו ד' מלואים ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן וכל א' הוא בחי' ע"ב. כי גם ס"ג עם י' אותיות המלוי הוא ע"ב: וכן שם מ"ה עם חשבון אותיות הפשוטות שהם כ"ו הרי ע"א. ועם א' היתירה בשם ס"ג הנעשה ע"ב הרי ע"ב: ושם ב"ן בבחי' אחורים הוא ע"ב כזה י' י"ה יה"ו יהו"ה הרי ע"ב הרי ג"פ ע"ב בהתחברותם עם השבונות אחרים כנז' אבן ע"ב הא' הוא מפורש יותר ולכן איתו ע"ב הא' נמנה לבדו והיא בגי' חסד ולכן מקומו הוא בחסד וג' ע"ב אחרים נעשים רי"ו שהם בגי' גבורה הרי ע"ב רי"ו: ובזה תבין איך היניקה הי' בסוד עיבור בהם אותיות ע"ב רי"ו הנז': והנה ע"ב רי"ו אלו יונקים משם הויה עצמו שורש שלהם שהוא בגי' כ"ו ושם זה היא בת"ת וע"ב בחסד ורי"ו בגבורה כללות כל הנ' אלו ע"ב רי"ו כ"ו הם בחג"ת הם בגי' שדי והרי נרמז בחג"ת שם שדי וכנגדם בנה"י יש ע"ב רי"ו כ"ו בנה"י והוא שדי ג"כ אלא שהעליון

[א] במדבר י"ג י"ח.

ברפה והתחתון בדגש והוא דין והא' הו' רחמים והב' בג' אחרונות ומורה הדין ונמצא כי בזמן היניקה ינק הז"א מאלו השדים שהם שדי העליון ברפ"ה בחג"ת ובגדיל שלש אמצעיות ונעשים בו סוד ע"ב רי"ו כ"ו כנז' ואח"ך גם הנה"י של ז"א ינקו מאלו השדים התחתונים ונעשו ע"ב רי"ו כ"ו התחתונים בנה"י שבו בסוד שם שדי בדגש שהוא יותר דין: והרי נת' בזה איך ע"י היניקה נעשה ז"א בסוד ו"ק גמורות כי מה שהיה תחלה בעיבור ג' גו ג' עתה נתפשטו ו"ק ממש בסוד פרצוף קשורים זה בזה השיב דרך קוים והרי זה תיקון נוסף על תיקון הנעשה בימי העיבור: גם יש בחי' שדים אלו בבחי' שם אהיה ואין כוונתי להאריך ובזה ית' לך גם הבית המתחיל אשלח קלירי' והביא המתחיל בששה קלוות :

יִפְעַת נִשְׁמָתָם מִד' פְּרָקִים.
הַתַּחְתּוֹנִים הֲנֵצַח הוֹד דַּאֲרִיךְ
וְיוֹנְקִים.
בֵּירוּרֵי[א] הוֹד וִיסוֹד מַבְהִיקִים.
חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים צַדִּיקִים :
וִידִיד יי יוֹנֵק וּמִתְפַּנֵּק.

יפעת נשמתם. יבין שמועה כי חיות ו"ק זעיר הוא מד' פרקים תחתונים דנ"ה דאריך אבל המזון הוא נמשך מב' פרקים עליוני' דנ"ה דאריך בענין כי המזו' בא לו ממבחר הנפש שהם השדים :

בירורי הוד וכו'. פי' כי נה"י שלא יכלו להתברר עת העיבור הם מתבררים ביניקה בסוד החלב ומקבלם הז"א בסוד יניקה מבוררי' ומתוקנים ז"ש מבהיקים חוקים ומשפטים וכו' :

וידיד יי"א. יבין שמועה כי דם הזעיר נבלע בו על ידי היניקה כמ"ש ר' נתן הבבלי וכו' כנז' בדב"ק וכ"ל להמתיק סוד ולומר כי ודמו זהו כוונת הכתו' כל עמל האדם לפיהו וגו' והוא כי כל עסק ועסק שיעסוק א' של אהיה בריבוע העולה דס

יפעת נשמתם. יורה דעה כי ד' פרקים התחתונים דנ"ה דאריך הם מתלבשים בז"א ונעשים נשמה אליו אמנם מזונו נמשך ממקום יותר גבוה שהוא מאותם ב' פרקים עליונים דנ"ה דאריך ועי"כ יש כח הזנה בחלב לזון ולפרנס את הולד כי ממבחר נשמתו ומהבחי' העליונה הוא ניזון גם בעת עליות האורות למעלה כנז' גם השינים של הג' תחתונות דז"א עצמו שלא נתבררו לגמרי גם הם עלו עמהם עד החזה שלה במקום הדדין ולא יצאו עם ז"א כשנולד ומזה הטעם אין התינוק אוכל מעצמו רק יונק מדדי אמו כי להיות שינים אלו בג' התחתונות שבו שהם דינין חזקים אין כח בו לגרסם ולבררם ע"י אכילתו כי האכילה הי' בחי' בירור כנז' וצריך שאמו תברר תחלה ותנקה הפסולת כי גם שאר כל הבחי' כולם בירורה היא בעת העיבור וגם אלו הם מתבררי' ע"י עתה כי בעת העיבור לא יכלו להשלים להתברר ובהמשך ב' שנים של היניקה יתבררו וגם בירור זה לא יכול להעשות עד שעלו למקום השדים שהם מקום עליון בג' אמצעיות וע"י עליה ההיא נתבררו שם ונתמתקי ונעשים חלב ממה שנתברר מהם שהוא הטוב שהיה בתחלה מעורב בתוכם ואותו הטוב המעורב בהם הוא שנתברר ונהפך לסוד החלב כי בהיותו בתוך שינים מתרבים עליו מתהפך לדם ועתה שנברר מהם נהפך ללבן והשינים שבהם יוצאים בסוד דם טמא אחר תשלום כ"ד חדשי היניקה דוגמת השיני' האחרים שלא יצאו עד תשלום זמן העיבור בסוד דם לידה כן השינים האלו יוצאים אחר זמן היניקה שאז לא נשאר עוד מהם להתברר שיהיה ראוי ליעשות ממנו זו"ן דאצי' ונמצא כי ע"י היניקה נגמרים ג' תחתונות להתברר ויונק אותם ומקבלם בסוד יניקה ואז נגמרים בו ליתקן ג' אחרונות ולכן ע"י שהיה בעת העיבור ג' כלילן בג' כי לא יכלו להתגלות מחמת היותו בקטנות ובסוד העיבור והיה אז בסוד ו' זעירא שבתוך הה' ועוד היה בסוף הו' המ' בסוד פשוטה לבר והאחר שנולד נעשה ו' של השם שאחר הה' כי כבר יצא עתה מתוכה ומה שהיו אז נה"י שלו מלבישים לחג"ת דיליה בהיותו בעיבור כשנולד ויצא לחוץ נעשו ו"ק שלימות : אך אמנם עדין אין בו ראש עד המוחין דגדלות ואז יהיה ו' של השם שיש לה ראש כנ"ל ויהיה הוא בחי' ו' שבשם והמ' נוקבא בסוד פשוטה לבר קוץ התחתון של הו' זו :

וידיד יי"א יונק ומתפנק. יורה דעה כי ז"א הוא שם מ"ה העולה אדם ואדם ר"ל א' דם כי הא' של מלוי הו'

א דברים ד' ה'.

דם כל פעולה שהיה פועלת בז"א האדם העליון היא דרך פיו כי הוא סוד היניקה כי החלב נעשה דם בתוך ז"א והוא יונק מבינה הנקרא' אהיה : וגם הנפש לא תמלא פי' כי נשמה ז"א היא מד' פרקים תחתונים דנ"ה דא"א לא כן המזון שהו' החלב הוא מב' פרקים עליונים דנ"ה דא"א שהם נעשים שדים כמ"ש וז"ש וגם הנפש פי' כי גם הנפש אינה מתמלא' מב' פרקים עליונים כי המזון בא לו ממבחר הנפש : ונ"ל ג"כ לומר כי ז"ס מש"ה צדיק אוכל לשובע נפשו כי ז"א הוא הצדיק העליון אוכל מהאור הבא אחר בריאת נשמתו כי נשמתו מד' פרקים התחתונים דנ"ה דא"א לא כן מזוני מב' פרקים עליוני' ובטן רשעים תחסר פי' כי מה שאוכל הוא בירורי הוד

וְדָמוֹ בּוֹ נִבְלַע וּמִן הָאֵם יוֹנֵק,
וּבְחֵיק תִּשָּׂאֵהוּ וְהָעֲנָק תַּעֲנֵק,
א כַּאֲשֶׁר יִשָּׂא הָאֹמֵן אֶת הַיֹּנֵק:

לאדם

הו' הנמשכת מאימא ע"י נעשה אדם כי לולא אות' הא' היה נשאר דם משם מ"ה וזו הא' היא שם אהיה ברבוע העולה דם והוא סוד רביעית דם המחיה את האדם

יסוד מ' שהיו בתוך הקליפות בעת השבירה : וז"ש כי הדם היא הנפש כי הדם שהוא סוד החלב הבא מב' פרקים עליונים שם הם כלולים ד' תחתונים הם נפשו כי בכלל מאתים מנה : וז"ש שופך דם האדם כי בינה השופכת דם האדם ז"א באדם ר"ל בסוד א' דאהיה העולה דם ברבוע עם היות כי החלב הם בירורי הי"מ שלא נתברר בעת העיבור גם היא נותנה בו א' של מלוי הוא"ו דשם מ"ה באדם בסוד א' דאהיה העולה דם דמו ישפך ר"ל דם הבינה וכ"ז למה לפי שבצלם אלהים שהיא הבינה עשה את האדם ויען היא בתוכ' נעשה סוד העיבור צריך שגם היא תניקהו ותתן לו חלק ממנה שהוא א' דאהיה כנ"ל :

עוד נ"ל בסוד ז"א שופך דם האדם והוא ע"ד מאז"ל המלבין פני חבירו ברבים אין לו חלק לעה"ב וגם אמרו דחזינן דאזיל סומקא וכו' וז"ה שופך דם האדם באדם ר"ל שמלבין פניו ושופך דמו בקרבו דחזינא ליה דאזיל וכו' דמו ישפך ר"ל אין לו חלק וישפך דמו לעה"ב ונתן טוב טעם ואמר כי בצלם אלהים וגו' ע"ד מאז"ל ע"פ כי קללת אלהים תלוי ר"ל זלזולו של מלך ה"נ הלבין ובזה גלם המלך מ"ה הב"ה ולכן לא יהיה לו חלק לעה"ב כי דבר יי"א בזה : והיינו טעמא שהעניבוהו למלבין בעונש זה שלא יהיה לו חלק לעה"ב כי עלמא דאתי בינה נותנת דם הז"א בו כמש"ל וזה המלבין שופך דם האדם התחתון רמז לז"א והו"ל כסותר מה שבנה הבינה כי הבינה נתנה דם האדם ודם פני האדם ודאי שהוא המובחר שבדם האדם וזה המלבין שופך דם הפני' בתוך הגוף וסתר מה שבנה בינ' הנקרא' עלמא דאתי ולכן לא יהיה לו חלק לעה"ב : גם נ"ל להמתיק סוד ולומר כי זו היא כוונת הכתו' יי"א בדד ינחנו פי' כי ביניק' הבינה נותנת לו ב' ד"ד וזהו בד"ד ב' דדים וב' מיני חלב ושמא תאמר כי ביונקו מן הדד השמאלי יען הוא סטרא דגבורה יהיו נאחזים בו הקליפו' לז"א ואין עמו אל נכר כלו' שאין חיצוני' נאחזים בו והטעם לפי שאימא מגבהת אותו בין שני ירכותיה בעת היניקה כמ"ש האר"י ז"ל ונודע כי הבינה דוחה את הקליפות וז"ש לעיל יפרש כנפיו יקחהו וב' דדי ינחנו ויען היא נושאתו על אברתה היינו טעמא דאין עמו עם ו' אל נכר : וז"ה צדיק אוכל לשובע נפשו עם שכבר פרשתיו למעלה כי כאשר הצדיק ז"א אוכל לשובע נפשו הוא עוד היניקה כמש"ל בטן רשעים הקליפו' אינם מגויים שם והם חסירים כי הבינה דוחה אותם :

ויראה לי לומר כי היינו טעמא שהיו מקריבים הדם ע"ג המזבח עם היות שנפשו של אדם קצה ממנו ולא חשש הכתו' לטעמא דהקריבהו נא לפחתך מפני שבהקרבת הדם אנו רומזי' שדם העליון א' דאהיה אימא עילאה ונתן בז"א ונוקביה שהוא אותו רביעית דם אהיה ברבוע שהוא היות ז"א הנק' אדם א' דם :

וגם היינו טעמא שהוזהר הכתו' זה עשר פעמים לזרז ביותר לא תאכל כל דם לא תאכלנו על הארץ תשפכנו לא תאכלנו למען ייטב לך יען יאמר האומר כי הנה מה טוב ומה נעים שיאכל הדם עם היות שיש קצת מיאוס עכ"ז יצא הפסדו בשכרו והתועלת גדול מאד כי הנה הוא מתוק לנפש ומרפא לעצם כי הוא רמוז באכילת הדם

א במדבר י"א י"ב.

כי

האדם ובהסתלקות אותו הדם מת האדם וזהו ענין שפיכות דמים כמ"ש שופך דם האדם וז"ש דמים בדמים נגעו כי נרמז שיסתלק דם אהיה מדם הויה ובב' שנים של היניקה הוא זמן הבלעת הדם וז"ש ר' נתן הבבלי לאותה אשה המיניקה עד שיבלע בו דמו:

לָאָדָם מִי שָׂם פֶּה בְּסוֹד הַיְנִיקָה.

לאדם מי שם פה. יורה דעה וכבלי

כי אדם העליון הוא ז"א יבלע בו דמו שהוא א' דאהי"ה כנ"ל והנה ודאי יזדכך נפש האדם לזה הוצרך הכתוב לזרז ביותר וטעמא איפשר שיהיה מטעם מ"ש האר"י ז"ל על איסור אכילת בשר לעם הארץ כי אינו יכול להוציא ניצוצות קדושות שבבש' ואדרבא יבא לתקן וימלא מקלקל שימשך אחר נפש הבהמית ה"נ נוכל לומר כי ניצוצות הקדושה אשר בדם לא יוכל האדם לתקנם בשום אופן בעולם ולכן אסר אותה הקב"ה כי אדרבה ימשך האדם באכילתו הדם אחר הנבו' ודינין טמאים דס"א ויללול במים אדירים מים המרים המאררים ויעלה חרש בידו להתגדר כי כל האכילה היא סוד הבירורין: עוד יראה לי כי היינו טעמא שכתב גבי איסור הדם על הארץ תשפכנו כמים כי בתחלה המחשבה היה נראה לומר שהדם לא ישפך על הארץ לעולם כי תמיד אנו מכוונים למתק הגבורות של רחל הנק' ארץ ובשפכנו הדם המורה גבורו' על הארץ דינין אדומים כשנים ח"ו יורה שליטת החיצונים על מדה המ' לא תבא ולא תהיה לזה בא הכתו' לרמוז לנו כל האמור וזהו אומרו על הארץ תשפכנו ולא לבד שלא יורה זה השפיכות דם על הארץ היזק ח"ו אלא אדרבה הוא תועלת גדול כי הדם הוא כמים שהם חיים לשלם ה"נ זה הדם הוא חיות המ' הבא לה מהבינה דאל"כ כמים ל"ל וגם על הארץ תשפכנו הוא מיותר:

עוד נ"ל כי ז"ס מ"ש ז"ל כי טיטוס הרשע גירר את הפרוכת ויצא דם כי פרוכת רמז למ' דאצי' כי היא מבדלת בין אצי' לבריא' וכתי' ביה והבדילה הפרוכת לכם וגו' אותו הדם שיצא משם רמז ששלטו הקליפו' ח"ו וסלקו הדם והחיות הבא למ' מהבינה ע"ד מ"ש האר"י ז"ל כאן בסוד שפיכות דמים שהשופך דמים מסלק הדם הבא מהבינה לז"א שהוא חיות הז"א כי גורם שליטת החיצוני' בצדיק העליון זעיר ולכ"א קטליה וכו': והאר"י ז"ל פי' הפ' דמים בדמים נגעו עז"ה ופסוק שופך דם האדם: עוד נוכל לומר כי הב"ה רצה להראות ליש' עד היכן הגיע עולם חטאתם והוא כי נודע כי יש ביסוד הנקבה ה"ח וה"ג בסוד י' דמים שיש באשה ה' דמי טוהר וה' דמי טומאה והם י' שמות אהיה בריבוע וידוע כי ממדת היסוד בא השפע והטובה לעולם ועולם חטאתם כי כבדה גרם לסלק אות' הדמי' ולכן לא יוכל השפע לבא כמקדמת דנא ואותו הרשע טיטוס שמו ישפך דמו ודם זרעותיו תחלת דברי פיהו שכלות אמר קטלית וכו' חי טיטוס כי כן היה הדבר:

וזה יהיה פי' הכתו' דמים בדמים נגעו כי עולם חטאתם גרם לערב דם טוהר בדם טומאה: וזה יהיה ג"כ פי' הכתו' הוי עיר הדמים שערבו ה' דמי טוהר בה' דמי טומאה: ועל פי מ"ש האר"י ז"ל בענין שפיכות דמים נוכל לומר כי זס"ה הרנינו גוים עמו דאין לו הבנה דאדרבה קינה מב"ל: ועוד הכתו' היא כפול ומכופל דמי דם עבדיו יקום הוא הדבר אשר דבר באומרו ונקם ישיב לצריו ואין ה"נ דנוכל לומר לפי הפשט דהכוונה היא כמי שכועס על חבירו ואומר לו לאריך עד שעשית תוסף הרוה את הצמאה והרנינו גוים על מה שעשיתם לעמו גילו ושמחו כי הנה יום בא בוער כתנור ודם עבדיו יקום ומרוב כעסו ית' אימר להם כן: ולפי דרכנו ית' הכל על נכון והוא כי כונת התורה או' ליש' אל תדאגו על הנקמות שעשו א"ה ועל דם עבדיו ששפכו והוא כמ"ש האר"י ז"ל כי דם דז"א הבא מהבינה מסתלק מהו"ק כאשר נשפך דם נקי ואמר הרנינו גוים על ישראל וגם עמו ר"ל עם ו' שהם ו"ק וזעיר שנגע על לבם שפיכת דם הצדיקים כמ"ש כאלו אמר הרנינו גוים וגם עם ו' וגוים קאי על ישר' שנק' גוים גוי וקהל גוים ועם ו"ק הם הו"ק הרנינו על מה ששלטו הקליפו' כי דם עבדיו דהיינו הצדיקים יקום ונקם ישיב לצריו לריו דייקא הם הקליפו' צרי ו' ובזה וכפר אדמתו עמו אדמתו הם יש' הנק' ארץ חפץ עמו הם ו"ק עם ו':

לאדם מי שם פה. יבין שמועה כי בעת העיבור היו מוחין דזעיר בסוד אלם אלם משם אלהים במקום חו"ב ולא נתגלה בו הדעת אבל ביניקה נתגלה בו הדעת והטעם כמש"ל כי התבונה אין לה כלי חיצון דיסוד אשר צריך לבא בו מלובש דעת דזעיר אבל כלי אמצעי יש בה לכן בא הדעת ביניקה שהמוחין דיניקה באים בכלים אמצעים

וּבִבְלִי אֶמְצָעִי סוֹד דַּעַת דְּבֵקָה,
וּבְסוֹד הָרוּחַ נֶפֶשׁ חַנָּה בִּמְתִיקָה,
א וְעָשָׂה מִשְׁפָּט וּצְדָקָה:
יִהְיוּ כ"ו מ"ה אל"ם בְּעִיבּוּר בְּחֶבְרָה,
וּבִינִיקָה י"ה אֶבֶן דַּעַת חֲסֵרָה,
כִּי לֹא נִתְגַּלֵּית רַק בְּסוֹד הַגְּבוּרָה,
ב שְׁלֹשָׁה קְנֵי מְנֹרָה:

הבמה

הלכה למשה

אמצעיים דנה"י דתבונה והעיבור הוא סוד נפש לא כן היניקה הוא סוד הרוח וביניקה מתחיל התינוק לפתוח פיו וזהו לאדם לז"א מי בינה שם פה וכו' ועשה משפט וצדקה רוח לנפש משפט הוא סוד הרוח ת"ת לא כן בעובר לא היה בו רק בחי' נפש: וצ"ל כי זש"ה תשלח רוחך יבראון על סוד הרוח הבא ביניקה יבראון המוחין דיניקה להזכר כל רוח ונפש ותחדש פני אדמה הוא בסוד מ"ש ז"ל האשה יכולה לטחות פניה בקרקע כי בעת היניקה הוא מתחדש כלי חיצון דיסוד דתבונה לא כן בעיבור לא היה ולא נברא ולכן לא היה אז בעת העיבור דעת וביניקה הוא סוד הרוח:

גם צ"ל לומר כי זש"ה כל עמל האדם לפיהו עם היות שכבר נת' לעיל עוד ית' פה באופן אחר והוא עז"ה כל עמל האדם ז"א לפיהו הוא סוד היניקה שיש בו אז דינין הרבה כי המוחין הם בסוד אלהים אבל אינם כ"כ גמורים לפי שכאן ביניקה נתגלו י"ה והם מלאים לא כן בעיבור היו בסוד אלם אלם וגם הדעת שנתגלה ביניקה הוא בסוד הגבורה לבד בענין שיש בו דינין הרבה בעת היניקה שיונק בפיהו וגם ביניקה פותח פיו ויש בו כל מיני עמל ודין קשה ומה גם הנפש שלא תמלא כלו' בעת העיבור שהיה בסוד נפש שאז לא מבעיא שהמוחין הם אלהים אלא שאף האלהים דעיבור לא נתמלאו וגם באו חסירים בסוד אלם ולא נתגלו שאז ודאי יהיו דינין גמורים כפלי כפלים מבזמן היניקה הנק' פה לפי שביניקה מתחיל לפתוח פיו: א"כ צ"ל למה נק' היניקה פה כי ביניקה נכנס בו מוח הדעת ופה במ"ק עם ב' אותיות פה הוא עולה כמנין דעת במ"ק: א"כ כי דעת גניז בפומא כנז"ל:

יהיו כ"ו מ"ה אל"ם. יבין שמועה כי כ"ו ומ"ה עולים כמנין אלם. וסוד אלם הוא בעיבור וביניקה נתגלה י"ה מאלקי' והדעת שנתגלה ביניקה לא נתגלה

רק

דברי קבלה

דעה כי עתה ביניקה נזדווגו או"א בבחי' כלים אמצעיים עם האורות שבהם הנק' מוחין והולידו מוחין דיניקה אל הז"א והם סוד רוח שבו ואלו המוחין מצטיירין בבטן אימא עילאה בכלים אמצעיים שלה ונולדים ויוצאים לחוץ ומתלבשים בכלי' אמצעיים דנה"י דתבונה ונכנסים בז"א בבחי' כלים האמצעיים שלו ונודע כי ביניקה יתגלו בו הדעת והטעם כי בעיבור המוחין צריכי' להיות מלובשים בכלי' החיצוני' דנה"י דתבו' וכלי חיצון דיסוד שלה שבו צריך להתלבש הדעת אין בה לפי שלא היה שם בחי' יסוד היו החיצוני' נאחזים בו. ולכן אין דעת במוחין דעבור וגם המו"ב בא בסוד אלם מאלהים לא כן ביניקה נתגלה י"ה מאלהים אבל הדעת שהיה ביניקה לא נתגלה אלא בכללות כיון שכולו שמות אלהים אין שם רק גבורו' ולא חסדים וכפי זה המוחין דגדלות הם נחלקים לד' מוחין שהם חב"ד ודעת כולל חו"ג אך המוחין דיניקה הם ג' לבד חו"ב וגבורה ומוחין דיניקה הם בסוד הרוח וע"י יניקת החלב בב' שנים מתמלאים המוחין כי החלב נמשך ממה שחוזרת אימא עלאה לברר היא בתוכה אותם הבחי' שלא יכלו להתברר במיעיה בסו' העיבור עכשיו מתבררים ונעשי' חלב ויונק ממנו הז"א ומתגדל ואז מתמלאי' המוחין שבו כי בעת העיבור היו המוחין שמות האלקים כנ"ל והיו חסרי' עקריות המוחין ועכשיו ביניקה נתמלא מאותיות י"ה ונעשו אלהים וזהו אלהים מלא יה ר"ל כי באותיות יה הוא מתמלא ובעיבור נתקיים בו או מי ישום אלם ועכשיו ביניקה נתקיים בו מי שם פה לאדם כי אדם הוא שם מ"ה שהוא ז"א בזמן עיבורו היה אלם מבחי' שם הויה שלו מ"ה כי מ"ה וכ"ו גי' אלם וביניקה בסוד הדעת שם פ"ה לאדם כנראה בחו' הראות כי התינוק בזמן היניקה פותח פיו ומתחיל לדבר מעט מעט' עד אשר בהמשך ימי היניקה נשלם בו כח הדיבור והנה נק'

לעיל

א יחזקאל י"ח ה'. ב שמות כ"ה ל"ב.

לעיל כי בכל א' מהזמנים האלו עיבור ויניקה ומוחין הוא כלול משלשתם וזהו פי' הב' בתים לאדם מי שם פה והבית שלאחריה יהיו כ"ו מ"ה אלם:

רק בסוד הגבורה פי' כי הדעת כולל חו"ג ולא נתגלה ביניקה רק הגבו' לבד שבו אבל החסד שבו לא נתגלה: שלשה קני מנורה. פי' כי ביניק' היו חב"ד לא כן בעיבור לא היו כי אם חו"ב לבד:

חָכְמָה בִּינָה דַּעַת בְּסוֹד וְלָבֶן רְמוּזִים. בֶּחָלָב נִתְקָנִים וְסוֹד כ"ד אוֹחֲזִים. וּבְסוֹד ד' וָוִין כ"ד גְּבוּלִים גְּנוּזִים. בְּאֹהָלִים[א] נָטַע ה' כַּאֲרָזִים: וְאֵלֶּה שְׁמוֹת[ב] בְּנֵי יְנִיקָה הַבָּאִים.

יה

חכמה בינה דעת. יורה דעה כי עכשיו ביניקה על ידי הדעת שנתגלה נתקן מוח החכמה ומוח הבינה כי החכמה נתפשטה לל"ב נ"ח והבינה לן' שערים. ול"ב נ"ח נתקנו ע"י הבינה כי הבינה נתקנה ונתפשטה לל"ב אלהים שבמעשה בראשית שהם בבינה והם כנגד ל"ב נתיבות חכמה וגם נתפשטה לן' שערים שבה והענין כי מלביש תחתון ת"ת דא"א נעשה חכמה דז"א ומיסוד דא"א נעשה בינה דז"א ובעיבור שחסר הדעת גם החו"ב אינם שלמים כיון שחסר הדעת המזווג בין חו"ב אבל ביניקה מה שנתקן תיקון יותר שלם הוא הבינה ומאליו נתקן גם החכמה יען מוח הבינה שבה היסוד דא"א נתפשט בסוד ל"ב אלהים שיש בבינה כנודע והם הל"ב נ"ח אלא שלהיותם בבינה נק' ל"ב אלהים נמצא כי בתיקון מוח הבינה לל"ב אלהים ממילא נתקן גם החכמה כי הם הם כמ"ש וע"י החלב צומחים הל"ב שיניים הם בחי' החכמה שנתפשטה לל"ב נתיבות ונתקנה כי לכן חכמה אותיות חי"ך מ"ה פי' של ז"א הנק' מ"ה ושם צומחים הל"ב שיניים בכ"ד חדשים הענין הוא כי שליש התחתון דת"ת דא"א עלה ונתחבר עם הב' שלישים ואז עלו ב' פרקים עליונים דנ"ה דאריך ונעשו בחי' ב' דדין בחג"ת דאו"א בחזה שלהם תכף בתחלת העיבור ובסיבת העלייה היא נמשך החלב בדדין ואחרי שנולד ז"א ונמשך החלב נתפשט ת"ת דא"א בחכמה דז"א בבחי' נשמה ומכח הת"ת דא"א יצאו ל"ב שיניים הנמשכים מלנ"ח ויצאו בחלב דאימא שמניקה את ז"א ונודע כי הת"ת דא"א נחלק לב' חלקים חלק העליון מלבישים או"א וחלק התחתון ז"א והת"ת נק' ו' ובהתחלקו לב' חלקים נעשו ב' ווין ומלויים וו וו הרי כ"ד שהם י"ב גבולי אלכסון עליונים וי"ב גבולי אלכסון תחתונים ולכן גם השיניים נחלקים י"ו י"ו עליוני' וי"ו תחתונים הנמשכי' מכח הת"ת דא"א ויען שהת"ת הוא כ"ד לכן השיני' צומחים בכ"ד חדשי היניקה וזהו כפי סברת האומר כי זמן היניקה הוא כ"ד חדש אמנם לסברת האומר ח"י חדש הטעם הוא כי בשלמא החלק התחתון הו' שבה נכפלה לפי שנתלבש בז"א הוא סוד ו' והוה להו ב' ווי"ן אלא חלק העליון שלא נתלבש בז"א למה יכפל ומאחר שעלה החלק התחתון ונתדבק בו לא נחשב בעליון כי אם ו' א' פשוטה הוו להו ג' ווי"ן ח"י חדשים ואלו המוחין של היניקה רמוזי' בפ' ולב"ן שניים מחלב והוא כי לבנונות השיניים בהיותם לבנים הם מצד חלב היניקה אשר על ידה צמחו ל"ב שיניים ומוח חכמה שהוא ל"ב נתיבות רמוז באותיות ל"ב שבתיבת ולב"ן ומוח בינה רמוז באות נ' שנתפשטו לן' שערים ואות ו' של ולבן הוא סוד הדעת כי גם הוא נק' ו' כמו הת"ת והיסוד כי שלשתם בקו אמצעי צורת ו' ונמצא כי ג' מוחין של ז"א נרמזים במלת ולב"ן אשר הוראת תיקונם הם צמיחת השיניים נעשה ע"י החלב:

חכמה בינה דעת. יבין שמו' כי המוחין דיניקה חב"ד הם רמוזים במלת ולב"ן שניים מחלב כי לבנונית השיניים היא ע"י החלב כי ל"ב של תיבת ולב"ן הוא סוד ל"ב נ"ח והם ל"ב שיניים שנתקנים ע"י החלב ואות נו"ן של ולב"ן הוא הוראה אל הבינה ן' שערים ואות ו' הוא סוד הדעת שגם דעת הוא ו' ומלת חכמה ר"ל חי"ך מ"ה הם השיניים הצומחים בחניכיים של מ"ה שהוא ז"א: וסוד כ"ד פי' כ"ד חדש דיניקה והם ד' ווי"ן פי' הת"ת דא"א נחלק לב' חציו העליון מלביש או"א וחציו התחתון מלביש זעיר והיא סוד ו' של ולבן הם ב' ווי"ן ומלוי זו הו"ו הם נעשים ד' ווי"ן כזה ו"ו ו"ו הם כ"ד גבולי אלכסון י"ב למעלה י"ב למטה והם סוד כ"ד חדשי היניקה:

ואלה שמות. יבין שמועה כי מוחין דיניקה שהם ב' אלהי'

ואלה שמות. יורה דעה כי כמו שאמרנו לעיל כי העיבור יש בו ג' בחי' שהם כנגד עיבור ויניקה ומוחין

דגדלות

א במדבר כ"ד ו'. ב שמות א' א'.

יָהּ צִיּוּר ד"י ד"ו קַוִּים מִלּוּי נִקְרָאִים.
סוֹד יָהּא וּבְדַעַת אֱלֹהִים נִרְאִים.
שְׁנֵיהֶם מְלֵאִים:
קִיבּוּץ אוֹתִיּוֹת מִלּוּי שָׁלֹשׁ אֱלֹהִים
רָא זָוָה.
מִסּוֹד טַל יָא שָׁר בְּדַעַת עֲלִיָּה.
וּבְקַו תַּחְתּוֹן א' חֶסֶד וּגְבוּרָה
רְמוּזָה.
הַשְּׁמֵנָה הִיא אִם רָזָה:

אלפי' דחו"ב וכ' הדעת כלול מחו"ג עם כלא יגא החסד עכ"ז הדעת כלול אפ' הכי שלא נתגלה רק הגבו' כי התלה בעיבור היו סוד אלם ישתה ביניקה נעשים אלהים פשוטים והיא המדרגה הא' בשלה ביניקה כי ביניקה יש הדרגו' רבות וכשהם ג' אלהים פשוטים הם נזכרים בציור הה' כי ה' דאלהים דמוח חכמה צורתה ד"י והבינה צורתה ד"ו והדעת צורתה וו ג' קוים כזה ח אח"כ מתמלאים בסוד יה"א כי אלהים דמוח חכמה מלוי יודי"ן ודבינה ההי"ן ודעת אלפין וכ' אלהים שבדעת הם מלאים באלפין. והה' דחסד הא' כל המלוי שלה הוא ציור יו"י והא' של מלוי אלהים דגבורה צורה יי"ד כזה א:

קיבוץ אותיות. יבין שמי' כי אלו הג' אלהי' הא' במלוי יודי"ן והב' בההי"ן והג' באלפין שאמרנו יש בג' אלו ע"ל אותיות: וא' בר. פי' כי א' עם בר הוא רא"ב והענין כי הרא"ב של היניקה הוא כמ"ש ברא"ב העיבור שהוא אלהים בריבוע עו' ר' ואלהים דיודי"ן עו' ב' וה"א שאמרנו בעיבור שהוא הכללות כאן ביניקה הוא סוד הדעת שהו' א' וקו תחתון פי' כי ההפרש שיש בין אלהים דחסד הכלול בדעת ובין הגבו' הכלילה בדעת הוא בא' של מלוי הה"י כי הא' שקו התחתון שלה רזה וכתוב כמין י'

הגדלות כן ביניקה יש בה הג' בחי' הנ' ויש עוד הדרגות רבות יען במוחין דגדלות וסוד העיבור היא התחלה תיקון לבד וסוד היניקה הוא תיקון נוסף ותיקון האחרון האמתי הוא מוחין דגדלות וכבר נתבא' כי תכלית המוחין דעיבור הוא היות בהם אלם מאלהים אמנם ביניקה היו בו הדרגו' רבות והוא כי תחלה היו המוחין בבחי' אלהים פשוטי' כי מאלם נעשה אלהים נמלא כי מוחין דעיבור הם אלם ומוחין דיניקה הם די"ה ובהיותם במות דאלהים פשוטי' עדין אין היכר בין מוח חכמה למוח בינה למוח דעת זולתי בבחי' ציור צורת ה' של אלהים: והנה ה' דאלהים דמוח חכמה צורה ד"י כי בהיות בחי' ז"א בתוך מוח חכמה היא בסוד י' קטנה שהיא טפת הזרע' דמ"ד: וה' דאלהים דמוח בינה צורתה ד"ו כי בהיות הז"א בסוד עיבור בבטן אימא ה"ה צורת י' ו"ק בבחי' ג' ג' רק שהיה בלתי ראש יה' דאלהים דדעת צורה ג' קוים וו כזה ח כי יורה על בחי' ז"א שבמות זה כי כבר נולד והה' שהיא בינה מתפשטת בתוכו לעשות בו המוחין הג' הכלולים בדעת בבחי' ג' קוים נה"י שבה: אח"כ נגדלים יותר המוחין ומתמלאים עוה"ד מוח חכמה אלהים דיודי"ן ומוח בינה דההי"ן ומוח דעת דאלפין וסי' יה"א: ומות הדעת עם היות שלא ניכר ביניקה כי אם הגבורה לבד עכ"ז יען הוא כלול מחו"ג צריך שיהיו בו הב' בחי' אלהים דאלפין א' כנגד החסד וא' כנגד הגבורה והחילוק שביניהם הוא כי אות הא' שבמלוי ה' של אלהים דחסד הוא ציור יו"י ואות הא' שבמלוי ה' דאלהים דגבורה שבדעת היא ציור יוד כזה א א יו"י יו"ד וטעם הדבר כי הנוקב' נק' ד' והיא עטרה דגבורה והיא כי היו"ד הא' שבזו הא' הב' א היא נ"ר יהו' שבאמצע הוא ז"א והד' שהיא קו תחתון היא הנקב' שהיא עטרה דגבור': גם דע כי ג' מוחין הם סוד יה"ו ולהיותם בז"א צריכי' להיות אותיות יה"ו במלוי אלפין יוד הא ואו בג' ע"ל וג' אלקים הנז' כמלוי הנז' יש בהם ע"ל אותיות כמנין יה"ו במלוי אלפין וכל מוח אלהים מאלו מתפשט לכמה בחי' ולפרטי' כי אלהים מצטרף לק"ך צרופי' וכ"ז היא במוחין דיניקה ויש חילוק בין מוחי' דאבא למוחין דאימא ובמוחי' עצמם דאו"א יש חלוק בין המקיפים לפנימים ויש חלוק בין המוחין אל הלבושים ויש בין הלבושים דאבא ללבושים דאימא חלוק ג"כ ובלבושי'

א במדבר ז' י"ג. ב שם י"ג כ'.

יְנִיקַת שְׁנֵי מוֹחִין בִּשְׁתֵּי שָׁנִים.
מְגֻדֶּלֶת וּבְשֶׁבַע שִׁבְעָה הֵם
נִתְקָנִים.
וַיְכַסּוּ רַגְלֵי אֲרִיךְ הֲדַר זְקָנִים.
וְכַפְתּוֹר תַּחַת שְׁנֵי הַקָּנִים :
כְּבוֹד לְבָנוֹן כֶּתֶר זְעִיר יְרוִיחַ.
וּבְעִיבּוּר שְׁנֵי אוֹר מוֹחִין בּוֹ יַזְרִיחַ

וכאיש

עלמס דאו"א יש חלוק בין הלבושים הפנימיים ובין לבושים המקיפים וכ"ז הוא במוחין דיניקה וכן בגדלו' אך במוחין דעיבור כתב מוהר"ר חיים ז"ל שלא קבל פרטים הנז' : וכתב שפעמים אחרות שמע סברות אחרו' ואופנים אחרים ע"ז הענין : וענין הראש של היניקה הוא דוגמת הראש שכתבנו בעיבור כי אלהים דיודין דמית חכמה עולה ש' היא ש' של ראש. ואלהים בריבוע בבינה עולה ר' היא ר' של ראש אכן הא' הוא סוד הדעת שהוא אלהים דאלפין שעתה ביניקה נתגלה הדעת לא כן בעיבור היה הכללות כנ"ל : ולפי שמות הדעת לא נגלה רק כללות והוא הקטן שבכולם לכן לא נגלה בו רק הכללות של הראש שהוא הא' וכמו שהדעת מכריע בין חו"ב והוא באמצע כן זו הא' של ראש באה באמצע בין ר' לש' : ודע כי זה הראש דיניקה הוא דיוקן הוא סוד מ"ש בדוד ע"ה ויהי דוד בא עד הראש אשר ישתחוה שם לאלהים ואז"ל בקש דוד לעע"ז : והענין כי הע"ז שהם החיצוני' הם נאחזים בזה הראש דבחי' אלהים דמוחין דקטנות ורצה דוד להחזיר ז"א לבחי' יניקה להחריב העולם כדי שיתאחזו שם הדיוקן מפני אויביו וזהו בא עד הראש שהם המוחין של אלהים וז"ש אשר ישתחוה שם לאלהים כי החיצונים נאחזי' בהם וזמ"ש אין אדם עובר עבירה אא"כ נכנסה בו רוח שטות כי אין יצה"ר נכנס באדם ומתגבר עליו להחטיאו אא"כ נתמלאו המוחין שלו מבחי' אלהים שהוא דין קשה ומשם נאחז השטן וזהו רוח שטות כי נער גי' שוטה כי הנער אין בו ישוב הדעת ועיקר אחיזתם הוא בצלם דאימא : גם דע כי כל מה שיש אל התינוק בימי היניקה היה לו בימי העיבור אלא שבימי היניקה הם נגדלים ונתקנים : והבחי' הג' שבימי העיבור הוא היותו בן ט"ס והם נגמרי' בו בהיותו בן ט' שנים ויום א' ובשנים האלו מגדיל איבריו ומתקנם ולכן מט' שנים ויום א' ביאתו ביאה : והנה התיקון וההגדלה הוא עז"ה כי בב' שנים דיניקה נגדלו ב' מוחותיו חו"ב אך הדעת אינו צריך לו עתה ויתגדל אח"כ בעבור ב' דמוחין הראויין להולדה ונמצא כי גם חו"ב לא נתקנו עתה רק לענין הגדלה

ולא

קטנה הוא החסד והקוץ התתון דא' דאלהים שבמלוי הה' דאלהים הב' שהוא כנגד גבורה ליורה ד' והיא שמנה ר"ל כי הקוץ התתון של הא' דמלוי ה' אם הוא גדול ושמן כמין ד' או אם רזה כמין י' כזה הוא ההפרש שבין חסד לגבורה כמ"ש : וע"פ מ"ש בדב"ק כי דהע"ה רצה להחזיר ז"א לסוד העיבור נמתיק סוד ונאמר כי זהו כוונת הכתו' נתנה ראש ונשובה מצרימה כלו' נתנה ראש כמו בעיבור ונשובה מצ"ר מ"י מ"ה והוא כי הבחי' הראשונה הבאה מאימא הנק' מי לז"א הוא סוד העיבור נשוב אליה לאותה הבחי' של העיבור : א"נ כי הי' במלוי יו"ד כזה הם עולה ט"ו היא י"ה וי"ה נתגלו ביניקה כי בעיבור היו בסוד אלם וז"ש ניתנה ראש של העיבור ופי' דבריו וא' ונשובה מצרימה כלו' ונשוב הי' שהם י"ה למצר מי' נסיב יה לבינה כי משם בא יה בסוד היניקה וישאר ראש זעיר בסוד אלם כמו בעיבור וכשנחזיר הה' למצרים שהיא בינה מצר' מי' תעשה מצרים מצרימה :

יניקה ב' מוחין. יבין שמועה כי ב' שנים דיניקה נתקנים ב' מוחין חו"ב אבל הדעת שהוא להולדה אינו צריך לו עתה וז' ספי' הם נתקנים בהיותו בן ט' שנים. ובהיותו בן ט' שנים ויום א' כי אז נעשה בו הכתר ביום א' של שנה י' אז ראוי להולדה ולכן מאז ואילך ביאתו ביאה : ויכסו פי' כי אלו הט' ספי' שנעשו בו בט' שני' הם מלבישים נה"י דאריך וכפתור תחת ב' הקנים פי' יסוד דעתיק המתלבש בנ"ה דאריך וזהו תחת ב' הקנים כי קנים דאריך שהם נ"ה שלו מלבישים ליסוד דעתיק : א"נ הקני' קאי ג"כ על נ"ה דאריך כנז' כי נ"ה ראשם הם למעלה מהיסוד והכל קאי על א"א כפתר יסוד ב' הקנים נ"ה :

כבוד לבנון. יבין שמועה כי כת"ר ז"א נעשה מיסוד עתיק המתלבש בנה"י דאריך כבוד לבנון הוא

כנוי

כנוי לכתר זעיר שהוא נעשה מיסוד עתיק המלובש בנה"י דא"א והוא סוד לובן העליון: ובעיבור ב' פי' כי המוחין האמתיים הם הבאים בעיבור ב' כי אז נעשה איש גמור: ואהל ישרים כנוי לנוקבא דז"א ישרים פי' ו"ק זעיר מתלבשים בה:

בעת אצילות יבין שמועה כי כשנאצלו המלכים בתחלת אצילותם יצאו שש נקודות נפרדות זו ע"ג זו ובסוד העיבור נכללו ג' גו ג' והיו בסוד ו' זעירא וכל א' מהו"ק נכלל מכולם ונתחברו יחד בסוד רה"י ובעת היניקה נתפשטו ונעשו ו"ס גמורות והם סוד ו' דהויה: ויאריכו הבדים פי' כי הו"ק נתפשטו ונתארכו שהיו בעת האצי' נפרדים כל א' מחבירו כמ"ש ז"ל ע"פ חרב אל הבדים:

בערך עצמם. יבין שמוע' כי הו"ק הם כלולים ג"כ מג"ר כי הקטן ודאי הוא שיש לו ראש ומוחין והוא פרצוף שלם דו"ק וכלול ממוחין הם י"ס וכן המוחין הוא פרצוף שלם בערך עצמו ג"כ כלם דמוחין והוא פרצוף שלם מי"ס אבל כאשר פרצוף ו"ק נכלל עם פרצוף המוחי' ונעשים שניהם פרצוף א' אז הו"ק בערך הכללות שנכלל עם פרצוף המוחין הם ו"ק גמורות לבד ואינם פרצוף שלם מי"ס

ובאיש גיבור חיל יריע אף יצריח ואהל ישרים יפריח:

בעת אצילות מלכים נפרדים. ובעיבור סוד ו' זעירא נצמדים. וביניקה סוד ו' הויה עומדים. ויאריכו הבדים:

בערך עצמם הם עשר ספירות. ובערך הכללות הם ששה גמורות.

בסוד

ולא לענין להוליד ובז' שנים שאחר ב' שנים של היניקה מתפשט כח החלב בז' ספי' הם ו"ק וה"מ והוו להו ט' שנים ט' ספירות: ואלו הט"ס הלבישו לא"א ואח"כ נתלבש יסוד דעתיק תוך נה"י דא"א ואז נשלם הז"א כי מכחו נעשה לז"א הכתר והגולגלתא ביום א' שלאחר ט' שנים והוא ראוי אל מוחין דהולדה הנק' מוחין דגדלו' ועולה בסוד מ"ן לצורך עיבור ב' דמוחין דגדלות הראויים להולדה ואז הוא ראוי לביאה אמנם אינו איש גמור עד שיכנסו בו המוחין דהיינו במשך ד' שנים ונשלמים בסוף י"ג שנה ויום א' כי אע"פ שאמרנו שבט' שנים היו בו הו"ק וב' מוחותיו עכ"ז אינם מתגלים בו רק הו"ק אבל המוחין הם בכח ולא בפועל: והענין כי כל הגדלה זו אינה רק להגדיל איבריו וגופו ואחר שגדל בט' שנים ויום א' אז צריך שיתוקנו ב' מוחותיו ממוחי אבא ואימא עצמן שהם נמשכים מחג"ת דא"א וע"י יוכל גם הוא להוליד דוגמת אביו ואמו: ונמצא כי מוחין דגדלות באים בסוד תוספת ממות או"א עצמן וגם הם המשיכו ממה שעליהם שהוא א"א ואז יהיה ראוי להולדה: והכתר והגולגלתא נעשית ביום א' של שנה עשירית כי תכף בתחלת שנה עשירית הוא עיבור הב' ואח"כ בד' שנים האחרי' נכנסין המוחין בהאי גולגלתא והוא ראוי להולדה כי עתה נשלמו י"ג שנים והרי הוא איש גמור: ובזה ית' לך ד' בתים ואלה שמות בני יניקה קיבוץ אותיות יניקה ב' מוחין כסוד לבנין:

בעת אצילות. יורה דעה על ענין הויות ז"א מיום הולדו עד תכלית עליתו והוא כי בעת אצי' המלכים קודם שבירתם היה הז"א בבחי' ו' הם ו' נקודות מעשר נקודות שלו הכלולות בנקודה א' כי לא יצאו אז רק ו' נקודות לבד והיו נפרדות זו מזו ואחר זה היה זמן עיבור הא' בבחי' ג' גו ג' ונק' ו' זעירא והיא הו' שבתוך הה' המורה על ז"א ועל אימ' שהיה ז"א בתוכה בסוד העיבור כי הנה בעבור נכללה כל נקוד' מהו' מכל הו"ק וע"י הכללות הזה הגדיל לו"ק כל א' כולל כל הו"ק שהיו נכללים זה בזה בסוד ו' זעירא ועתה ביניק' נתפשט' ונתגדלו והם שלימים וגדולים ואז היא בסוד ו' דהויה הכוללת כל האצי' אך הוא לבדו נק' שם יהו כי י"ה הם חו"ב שבו והו' הוא קו האמצעי שלו כולו בכללות אמנם עיקר פרטיותו הוא הת"ת שבו שהוא הגוף כי בו נאחזים הו"ק:

בערך עצמם. יורה דעה כי אלו הו"ק שזכרנו הם בערך עצמם ע"ס גמורות עם שלש המוחין והם פרצוף שלם כי ודאי הוא שהקטן יש לו ראש אבל בערך הכללו' הם ו"ק לבד כי הג"ר שהם המוחין עדין לא באו וגם המוחין הוא פרצוף א' שלם נמצא שהם ב' בחי' ונכללים בפרצוף א' כולל י"ס דגדלות דז"א

דז"א אע"פ שבבחי' עלמס הס ג' פרלופין שלימים י"ס בכל א' ובהמשך ימי היניקה נתפשט מהכללות שנכלל ג' גו ג' ו' זעירא ונגדל ו' שבשם הויה ו"ק שלימים: ודע כי המוחין דיניקה עם נה"י דתבונה אשר בהם באים מלובשים המוחין בכלים אמלעיי' נק' ללם דיניקה של ו"ק והנה בהיות הז"א בן ו"ק נק' עדין איש ולא אדם ועל אותו ללם נאמר אך בללם יתהלך איש אך בללם של המוחין דגדלות נק' ללם אדם: ודע כי לא כל ימי העיבור והיניקה ולא כל ימי הגדלות שיים ובכל בחי' מהם נעתק ז"א ממדרגה אל מדרגה והולך וגדל לאט לאט: גם דע כי יש בחי' רבות בזמן העיבור והיניקה וכולם יש' בע"ה בעת הגדלות ומשם תקיש ותלמוד בהקים מזה לזה כי דוגמת הגדלות הוא בעיבור וביניקה:

בְּסוֹד אִישׁ וְאָדָם נִסְתָּרוֹת.
[א] וְהָיוּ לִמְאוֹרוֹת:
יְחוּדְשׁוּ לְאוֹרוֹת עוֹלִים עֵת לֵידָה.
עַל אוֹדוֹת יִחוּד אָב וָאֵם כְּלֵי חֶמְדָּה.

וחילוקי

מי"ם פרלוף המוחין הוא ג"ר וו"ם זעיר הם הו"ק של הפרלוף דמוחין שנחשב לג"ר: בשו' איש ואדם פי' פרלוף היניקה נק' ללם איש ופרלוף דמוחי' נק' ללם אדם:

יחודישו לאורות. פי' יבין שמועה כי בעת הלידה עלו אורו' נה"י למעלה בחזה דאימא והכלים נשארו ריקנין ובאותם הכלים מתלבשים המוחין הבאים לזעיר והנה"י דאימא אם לא תהיה להם כלים לא תוכל אימא להזדווג עם אבא ולכן הם מתחדשים לה כלים אחרים חדשים לנה"י שלה כדי שתוכל להזדווג:

ותילק

יחודשו לאורות. יורה דעה על ענין התלבשות מוחין דז"א בתוך הכלים דאימא שנשארו ריקנים בעת הלידה כדי שאח"כ יתפשטו בז"א: ודע כי אימא א"א שתשאר חסרה מכלי הנה"י הנכנסים בז"א דא"כ לא תוכל להזדווג עם אבא ונודע כי או"א זווגייהו תדיר ולא פסיק לעלמין ולכן הוא מוכרח שיתהוו לה לעלמה נה"י אחרים חדשים בבחי' הכלים ואלו הנה"י חדשים הם נעשים מהאורות של נה"י דאימא הראשונים שנסתלקו בעת הלידה כי הלבוש דאימא שהוא בחי' הכלי הנשאר חליו קיים למעלה ולא נכנס בזעיר הוא נגדל ונתארך עד שהולך ומכסה ומלבים את אורות ורוחניות נה"י דאימא ולריך שיגדל כפלים ממה שהיה כדי שיספיק לזה והנה זה סדר כפילן והוא כי ז"א מה שלוקח מהבינה ומה שנכנס בו בלבוש המוחי' דז"א היא ד' מדות נהי"ם ושליש התחתון של הת"ת שבה ולריך שד' מדות ושליש עליונים יוכפלו שהם שני שלישים עליונים הנשארים מת"ת שבה וגבורה וחסד ודעת וב' שלישים תחתונים של בינה שלה שהם ד' מדות ושליש ונכפלו כפלים ונעשו שיעור ח' מדות וב' שלישים ומה שלא לקח הכתר של זעיר ב' שלישי הת"ת אלא שליש תחתון לבד הטעם הוא שאם היה הדבר כן הוו להו ד' מדות וב' שלישים שלוקיח זעיר והיו לריכים ליכפל ד' מדות וב' שלישים אחרים יאז תהיה הבינה כולה לריכה ליכפל וודאי שבזה יותש כוחה ולא תהיה הבינה גדולה כחכמה ואם לא תהיה גדולה כמוה לא תוכל להזדווג תדיר עמה כי היינו טעמא דזו"ן שזווגם אינו תמידי מפני שהוא גדול ממנה וכן הוא הענין בכל חו"ב שיש בכל פרלוף פרטיות שלריכי' להיות שקולים וזווגייהו תדיר אבל עכשיו שבשליש עליון של הבינה לא הוכפל ולא תשש כחו והוא גדול כחכמה בבחי' שליש העליון יהיה זווגם תמידי: והענין כי הבינה שיא ה' ראשונה ולורת הה' היא ג' קויס הכוללים י"ס שבה כי קו ימיני כולל חח"ן וקו שמאל בג"ה וקו אמלעי דתי"ס שבה וכיון שאלו קיימים בכל כוחם בזה יספיק כי כבר ג"ר שבה שלימות וכיון שג' ראשי הקוים נכרים בשלימותם ודאי יספיק: ועוד ט"א קרוב אל הנ"ל כי ג"ר לעולם חשובות כא' ואם כל הבינה דאימא היתה נכפלת יותש כחה ואין לה השואה עם הב' ראשונות ולכן הולרך להניח שליש הא' שלא יותש כחה ובערך זה תהיה חשובה כא' מן הראשונות: ועתה נבאר חלוק אחר שיש בין ז"א לנוקביה והוא כי הנה הנקבה יולאת מאחורי זעיר בת"ת שלו ממקום סיום החזה שהוא בסיום שליש העליון של הת"ת שבו והכתר שלה הוא ב' שלישי הת"ת שלו וז"ם ושמתי כ"ד כ"ד שמשותיך והוא כי הנה הה"ח מתפשטים בז"א מן החסד שבו עד הוד שבו וחסד גי' ע"ב והחסד המתפשט בת"ת בהיותו מתחלק לג' שלישים יהיה כ"ד בכל שליש והיא

לוקחת

א בראשית א' ט"ו

לוקחת ב' שלישים לכתר שלה הוו להו כ"ד כ"ד והכ"ד האחר שחסר למנין ע"ב אינה לוקחתו והיא ד"ך ועניה ממנו וז"ס והמלאה כדה כ"ד ה' והם סוד כ"ד ספרים והם סוד כ"ד אותיות שיש בבשכמל"ו : והנה הכתר דזעיר יש בו ג"פ אור אור אור כמנין כתר לא כן נוקביה אין בו רק ב"פ אור אור וב' האלפין של מלת אור אור שהם השרשים נשארים בז"א ונשאר ו"ר ו"ר נוטלתם והם כמנין בי"ת כי לכן הנקבה נקרא' בית ולכן אסור לאדם למלאת פיו שחוק

וְחִילּוּקֵי שֶׁמֶשׁ וְיָרֵחַ אַגִּידָה.
[א] וְזֹאת הַתְּעוּדָה :
[ב] תִּפְאֶרֶת אֵם שָׁם חֶלְקַת מְחוֹקֵק סָפוּן.
וּשְׁלִישִׁים תַּחְתּוֹנִים אוֹרָם יְרֻעָפוּן.
וּכְלֵי שְׁלִישׁ אֶמְצָעִי תֵּת לֹא יוֹסִיפוּן.
[ג] תִּזְרַח הַשֶּׁמֶשׁ יֵאָסֵפוּן :
מִשְׁכַּן כֶּתֶר זְעִיר קָטָן מֵאוֹרוֹ.
וְדַעַת כָּלוּל בֵּין מוֹחִין שְׁמָרוֹ.
וּנְקֵבָה תְהַפֵּךְ מִמּוֹשַׁב יְקָרוֹ.
[ד] לִשְׁמוֹעַ בְּקוֹל דְּבָרוֹ :

גל

וחילוק פי' כי החילוק וההפרש שיש בין ז"א לנוקביה אגידה יאהדרה פי' אבאר בבתים שאחר זה :

תפארת אם. יבין שמוע' כי כתר זעיר נעשה מאור ב' שלישי ת"ת התחתונים דאימא זהו האור של הת"ת אבל בבחי' הכלים אינו נוטל רק כלי שליש אחרון וזהו שסיימתי בפ' תזרח השמש כי הזעיר כאשר יזריח לקבל הכתר אזי יאספין ב' שלישין התחתונים מתת לו כלים של ב' שלישים ואינם ניתנים לו בבחי' כלים רק כלי שליש התחתון דת"ת דאימא :

משכן יבין שמועה כי כלי כתר דזעיר הוא משליש התחתון דת"ת דאימא לא כן אור כתר זעיר הוא מב' שלישים אבל הנקבה היא בהפך כי כתר שלה אורו ממועט וכלי כתר שלה גדול מאור של הכתר שלה : ונקבה תהפך הוא הדבר אשר דברנו : א"נ תהפ' ר"ל כי כאשר מזדווגת עמו לפעמים מזדווגת בסוד אחור באחור : א"נ שיוצאת מאחרי ז"א : לשמוע בקול דברו פי' להבנות נופ' ממנו : א"נ דברו הוא סוד הזווג : ודעת כלול פי' כי דעת דז"א הוא כלול מחו"ג וגם הוא נתון בין חו"ב מוחין [דיליה אבל הנקבה דעתה קלה ואינו כליל רק הוא בסוד הגבו' לבד ואינו נתון בראש בין מוחי' דילה רק בין כתיפיה :

משנחרב הבית שהיא הנקבה כי שחוק גי' ב"פ אור אור ולעתיד לבא, שיבנה ב"ה בב"י אז נאמר ושמתי כדכד שמשותיך ונק' שמשותיך ע"ש שמאירים כשמש וזהו כ"ד כ"ד שמשותיך כי יחזרו לה הב' שלישי ת"ת ז"א והם ב"פ אור אור והם הכ"ד כ"ד שאמרנו ונק' ג"כ שמשותיך ע"ש שלוקחתם מהשמש שהוא ת"ת זעיר ונק' אשת חיל גי' כ"ד כ"ד וז"ס באלהים נעשה חיל כי הז"א הנק' ים' ניתן לה ב' שלישי ת"ת שהם כ"ד כ"ד גי' חיל וז"ס וישראל עושה חיל : ואלו הב' שלישי' הם מבחי' הגוף והכלי של הת"ת אבל מהחסד המתפשט בתוכו אינה לוקחת כי אם חצי שליש לבד : וכתר דזעיר מן הת"ת דאימא לוקח ב' שלישים התחתונות דאור שלהם ומבחי' הכלי אינו לוקח רק שליש האחרון נמצא שכתרו גדול מכתרה בבחי' אור וכתרה גדול מכתרו בבחי' הכלי עוד יש שנוי אחר כי דעת הזכר כלול מחו"ג ולא כן הנקבה אין בה רק גבורה לבד כי דעתה קלה והוא בין כתיפיה ואינו במקום המוחין לא כן הזכר הוא בראש ויש טעמים רבים בזה ואין להאריך : ודע כי מ"ש שאין זעיר נוטל רק שליש ת"ת דאימא לבד הוא כאשר לא נכנסו בו המוחין דאבא רק דאימ' אמנם בבא המוחין דאבא אזי יהיה שיעור הכתר שלו אורך ב' שלישים כי אם יהיו לפניך שני כלים שוים בקומתן כאשר נכנס זה בתוך זה בהכרח הוא שהכלי הפנימי

גל

יוגבהו שפתיו למעלה משפתי כלי החיצון וכן הענין כאן כי כאשר הת"ת דאבא נכנס ומתלבש תוך הת"ת דאימא להכנס יחד תוך ז"א יהיה הת"ת דאבא גבוה למעלה מת"ת דאימא החיצון אליו ואז יהיה גבוהו

א רות ד' ז'. ב דברים ל"ג כ"א. ג תהלים ק"ד כ"ב. ד שם ק"ג כ'.

וקומתו

קומתו ואורכו של הכתר דזעיר כמו שיבואר ב' שלישי ת"ת דאימא :

גל נעול. יבין שמועה כי אלו הבחי' כולם גל נעול כנוי ליסוד נצח תבונה והוד נה"י החדשים ונה"י

גל נעול. יורה דעה על ענין ג' בחי' שיש בז"א הישנים שנתרוקנו בעת הלידה והחדשים הנעשים לצורך זווג או"א דלא פסקין לעלמי' וגם אורות של שאר קומתה שמחצי העליון דת"ת עד ראשה וגם סוד צלם שהם אור פנימי צ' וב' מקיפי ל"ם הכל קבל הזעיר בסוד מוחי התבונה : עם כל עלי לבונה הוא כנוי אל

גַּל נָעוּל יְסוֹד הוֹד וָנֶצַח תְּבוּנָה. יְשָׁנִים חֲדָשִׁים וּשְׁאָר אוֹרוֹת קָנָה.

וקבל

ושלשתם נכללין בשם מוחין ושלשתן נק' צלם בסוד נעשה אדם בצלמנו כדמותינו ושלשתם נכללים בג' אותיות צלם מתחלת לעילא כי אות צדי' דצלם הם המוחי' הנכנסי' בפנימיות ז"א ואותיות ל"ם הם ב' בחי' אורות מקיפים שיש על ראש התחתון ל'. והעליון מ' : ואלו הבחי' נעשים מבחי' אימא והוא כי הנה נכללים באופן אחר והוא כי הנה המוחין דזעיר הם נק' חב"ד שלו ובכללם נכלל כל מה שלמטה מהם עד תשלום פרצוף זעיר הרי זו בחי' א' : הב' היא בחי' הכתר שלו דזעיר שע"ג המוחין : הג' היא בחי' ב' המקיפין שלו שהם נק' ל"ם דצלם כנז' : והנה ג' בחי' אלו נעשים לז"א מאמא ג' בחי' שיש כנגדם בתוכו כי המוחין האלו הם מן התבונה ויש עליונים מהם שהם מאימא עילאה : ונדבר עתה באלו של התבונה ונאמר כי הנה יש בה ג' בחי' : הא' היא נה"י שלה החדשים שנתפשטו בה מחדש כדי שתהיה שלמה בי"ס גמורות : הב' היא נה"י שלה הא' שנסתלקו מהם האורות ועלו למעלה בחצי ת"ת שלה התחתון בעת הלידה : הג' היא בחי' שאר קומתה שהוא ממחצית העליון של הת"ת עד למעלה עד ראשה וג' בחי' אלו הם מכוונות עם ג' בחי' אחרות בענין זה : והענין הוא כי הנה נת' לעיל כי בעת הלידה עלו האורות של הכלים של נהי"ם דתבונה למעלה בחצי התחתון שלה ונתרוקני אלו הכלים מן האורות שלהם עצמם ולא נשאר להם שום חיות כלל בסוד אין התורה מתק' וגו' ואז בהיותם כלים ריקנין נכנסו לתוכן האורות של המוחין דז"א שהם מחכמה שבו עד למטה שהם ט"ס ונתלבשו בג' פרקים שיש בנה"י דתבונה ואח"כ נתלבשו כולם תוך ז"א מחכמה שבו ולמטה כמש"ת בע"ה : ונמצא כי הכלים והגופות של אלו המוחין הם בחי' א' שהם כלים וגופניות דתבונה עצמה אבל הרוחניות והאורות שבהם הם של ז"א עצמו אמנם לפי שכבר נסתלקו אורות שלהם ונכנסו אורות דזעיר במקומן לכן אלו הכלים דנה"י דאימא מתחלפים מטבע הא' להיות עצם מעצמו ובשר מבשרו של הזעיר עצמו וכגופו עצמו ממש דמיין : ואינם נק' אלא בשם גופו ממש דזעי' ולכן נקרא דבר זה הגדלה ממש של הזעיר עצמו כי להיותם כלים ריקנים ונכנסו אורות דמוחין דזעיר לתוכן נעשה גוף דזעיר ממש והרי נת' בחי' המוחין דזעיר מחכמה שבו ולמטה שהיא הבחי' הא' : הבחי' הב' היא הכתר של זעיר אשר הוא נעשה מחצי התחתון של הת"ת ונה"י החדשים של התבו' והנה בחי' הכתר דזעיר צריך שתחלה נבאר מה ענייני : ודע כי המוחין הם חב"ד אמנם שרשם של הג' מוחין נשאר למעלה הרושם שלהם ומציאותם בכתר ואותם המוחין שבתוך הכתר הם הם גדולים ומעולים לאין קץ על המוחין הנק' חב"ד ולכן תמצא באדרת נשא והאזינו שכאשר מבאר סדר י"ס דאצי' הכוללת כל האצי' אשר הא"א נק' כתר והאו"א חו"ב מזכיר שם בחי' גולגלת' ומוחא סתימאה דיליה אמנם חו"ב הם או"א שהם ענפים שיצאו ממוח' סתימאה דא"א הנק' כתר וכן הוא הענין בי"ס הפנימיות שבכל פרצוף וא"כ בודאי כי המוח הסתום שבכתר הוא גדול מהחכמה והבינה אשר בפרצוף ההוא כי הרי מן הכתר נאצלו הם ובהכרח הוא שבחי' ד' מוחין שהם חב"ד הכולל חו"ג שארבעתם יהיו נמצאים בכתר בודאי ונמצא כי המוחין הם למטה מבחי' הכתר ואינם בתוכו כי הכתר הוא גבוה מאד מאד והם למטה ממנו לגמרי ואמנם בכתר יש בו בחי' פנימיות שהוא מוחין שבו עצמו ממש ובחי' חיצוניות הוא הגולגלתא אלא שחיצוניותו שהוא הגולגלת מתפשטת עד למטה ומלבשת גם את המוחין הנק' חו"ב ודעת אבל עיקריות הכתר אינו אלא למעלה על אלו המוחין והנה הכתר הזה נעשה מבחי' חצי ת"ת התחתון דתבונה כנ"ל הכלי והאורות שבתוכו אבל המוחין האורות שלהם הם של זעיר והכלים של התבונה לא כן הכתר כולו מחצי התחתון של הת"ת דתבונה ומנה"י בחי' כלים ובבחי' אורות

ג"כ

ג"כ: יבוא תבין למה אין הכתר במספר י"ס כנ"ל אמנם מתחלין מהחכמה הנק' ראשית ואע"פ שהכלים של המוחין הם מנה"י של התבונה עכ"ז הם טפלים ונגררים אחר הרוחניות והאורות שהם של זעיר עצמו ובפרט כמש"ל שנעשו בשר מבשרו: והטעם שנק' כתר של זעיר עם היות שאין לו שייכות עמו כי הבחי' הקטנה שבספי' העליונה היא גדולה מכל מה שלמטה ממנה והכתר דזעיר הוא מהתבונה והמוחין האורות הם של

וְקִבֵּל הַזְּעִיר[א] בְּסוֹד צֶלֶם וּתְמוּנָה. וְעִם כָּל עֲצֵי לְבוֹנָה: וְכִפּוּר שָׁמַיִם מוֹחֵי אַבָּא וְאִמָּא. נֶצַח הוֹד יְסוֹד לְקָחוּ לִשְׁלֵמָה. וְאוֹר מוֹחֵי צַד אַב בְּצַד אֵם נֶעֱלָמָה.

ויסר

אל המוחין דאבא: **וכפור** שמים. יבין שמוע' כי חב"ד דמלך אבא נתלבשו בנה"י דאבא וחב"ד דמלך אימא נתלבשו בנה"י דאימא ואח"כ נתלבשו נה"י דאבא בתוך נה"י דאימא ונתפשטו בז"א בסוד מוחין ויסר אל העלייה פי' כי אור מוחין הנז' נכנס בראש ז"א:

רגלי

זעיר עלמו הטעם הוא לפי שכאשר האימא שהיא התבו' רוצה להעטיר ולהכתיר את בנה בסוד פ' בעטרה שעטרה לו אמו הנה היא יורדת ומשפלת עצמה וגופה למטה עד שיעור חצי ת"ת שלה כנז' ומקפת ומסבב' ראש זעיר ונעשית לו בחי' כתר ועטרה ואז נחשב כאלו הוא מבחי' זעיר עלמו להתחברתו והתדבקו עמו וז"ש מ"ש בתיקונים דכתר איהו אימא על ברא גם אמרו כי כל כתר איהו אהיה: והענין כי מבחי' אור הנק' אהיה כנודע נעשה כתר דזעיר כפי מ"ש ודע כי לא זו בלבד נעשה מן הבחי' העליונה ממנה אלא עד"ז הם כל הבחי' של כל הכתרים של כל שאר הפרצופים כמו א"א ואו"א ונוקבא דז"א כי כולן כתרן נעשה מהעליון שעליו: וענין כתר הזה איך נעשה מחצי התחתון של ת"ת דתבונה כבר כתבנו לעיל בענין ענק על גמד בבית המתחיל אור נה"י אשר לה תלפנהו: ושם ליירתי לו לורת הל' כי גג הל' הוא חצי ת"ת הזקוף ומקו האימלעי חצי התחתון דת"ת דתבונה הכפוף וכו' ונה"י החדשים היורדים ומשתלשלים אחורי זעיר ומגיעים עד כנגד החזה ובזה אין שולטים החילונים באחורים עליוני' של זעיר ואלו הרגלים נה"י החדשים של התבונה הם מכלל הכתר דז"א ודע כי כל בחי' אותה חירא והלבנונית שבאחורי העורף דזעיר וכל הלבנונית דאחורי הגוף והכתפים כולו הוא בחי' אלו הרגלים ועל לבנונית זה נמשך חד קולא דשערי הנמשך מראש זעיר דרך עורפו בין תרין כתפין כנז' באדרה נשא ולמטה מההוא חיורא יצאה לאה אשת יעקב באחורי זעיר מאליו ולמעלה ומסתיימת עד החזה כי הלא היא יוצאת תכף במקום הדעת של זעיר מאחריו וכאשר נכנסו תוך זעיר המוחין יצאה לאה דרך האחור וכאשר חנה הכתר על ראש זעיר ירדו הנה"י החדשי' ונמשכו ונתפשטו עד החזה והלבישו וכסו את לאה העומדת שם פניה כנגד אחורי זעיר ועי"כ אין החילוני' שולטים באחוריה וג"כ הלובן ההוא ממתיק הדינים הקשים שבאחורי זעיר ולכן נק' לאה עלמא דאיתכסיא אבל רחל היוצאת מסיום הכתר הזה מהחזה ולמטה נק' עלמא דאיתגליא היא נכללת ונחשבת בכלל הכתר של רחל וז"ש א"א ל"ב מלכים שישתמשו בכתר א' כי חצי הת"ת דתבונה בהתחלתו נעשה כתר דזעיר ובסיומו כתר דרחל כי רחל נק' ירח ולבנה: הבחי' הג' היא אותיות ל"ס דצלם שהם ב' המקיפים על ראש ז"א שהם מבחי' חצי העליון של הת"ת דתבונה כי משם ולמטה הוא כתר דזעיר והנה הענין כך הוא כי הל' דצלם היא בחג"ת של התבונה והמ"ס דצלם הוא בכחב"ד דתבונה והרי נגמרו עשר ספי':

וכפור שמים. יורה דעה על ענין המוחין הבאים לזעי' בעיבור ב' שהם בחי' ג"ר שבו הנה בעת העיבור הב' של ז"א של צורך המוחין שלו נזדווגו או"א ואבא הוליד ממות שלו טפת הדכורא והם כללית חו"ב והח' והג' מבחי' הדעת שלו גם אימא נתנה טיפת מ"ן שלה והם חו"ב והח' והג' שהם בחי' הדעת שלה ואחרי היותם בסוד עיבור ילדה אותם התבונה בסוד לידה וירדו דרך היסוד שלה וכבר נתב' כי אלו המוחין הנז' של זעיר נתלבשו תחלה בתוך הנה"י של התבונה ואח"כ נתלבשו יחד ונתפשטו תוך ז"א: והנה נת' באדרת

האזינו

א שה"ש ד' י"ד.

האזינו כי אב' גניז וטמיר יתיר מן אימא וע"כ גם הנה"י דאבא נתלבשו תוך נה"י של התבונה באופן זה כי המוח של חכמה דזעיר הנמשך מן אבא נתלבש בגלת של אבא והמוח של בינה דזעיר שנמשך מן אבא נתלבש בתוך ההוד של אב' ומוח דעת דזעיר שנמשך מן אבא והוא כלול מה"א מבחינה חכמה דאבא וה"ג דמוח בינה דאבא ג"כ : והנה הדעת הזה נתלבש תוך יסוד דאבא וכן עד"ז נתלבשו הג' מוחין שנמשכו לז"א שהם חב"ד מחב"ד דאימא ונתלבשו בנה"י דאימא : ואחר כל ההתלבשות הזה נתלבשו נה"י דאבא אחרי היות בתוכם המוחין מצד אבא נתלבשו תוך הנה"י דאימא ונמצא כי חב"ד דמצד אבא יש עליהם ב' כסויים שהם הכלים דנה"י דאבא והכלים דנה"י דאימא אבל חב"ד דזעיר דמצד אימא אין עליהם רק כסוי ומסך א' לבד שהם כלים דנה"י דאימא ונמצאו חכמה דזעיר דמצד אבא (עיין אוצרות חיים שער פרצופי זו"ן פ"א ובאיפה שלימה שם) וחכמה דזעיר דמצד אימא שניהם בצד ימין בראש זעיר מכוונים זה בתוך זה ובינה דזעיר דמצד אבא ודמצד אימא שניהם בצד שמאל בראש זעיר מכוונים זה בתוך זה וב' הדעות של זעיר דמצד או"א מכוונים זה בתוך זה : והנה מוח הדעת דזעיר דמצד אבא הוא מכריע ב' הכרעות א' בין חו"ב דמצד אבא וא' בין חו"ב דמצד אימא אע"פ שהו' נתון תוך כלי יסוד דאבא והם נתונים בתוך בכלים דנ"ה כנז' נמצא שיש בדעת הזה ד' בחי' כלולות בו בחי' חו"ב שלקח מצד חו"ב דמצד אבא ובחי' חו"ב שלקח מצד חו"ב דמצד אימא ואלו הד' נעשים בו בחי' ד' מוחין והרבעתם נק' דעת : והנה בחי' החו"ב שלקח מצד אבא נעשים בדעת הזה בחי' חו"ב שבו : ובחי' חו"ב שלקח מצד אימא נעשי' בדעת הזה בחי' חו"ג בערך החו"ב שיש בו מצד אבא ונמצא כי הדעת הזה דזעיר שביסוד דאבא יש בו כללות ד' מוחין והם חו"ב וחו"ג וכולם הם ג' מוחין כנודע כי החו"ג שניהם נק' דעת אבא א"כ יש בו ג' מוחין חב"ד פרטיים ושלשתם נק' דעת דרך כלל וז"ס כי אל דעות יי"א כי זעיר יש בו דעת א' מיסוד אבא וא' מיסוד אימא :

וַיָּסַר[א] אֶל הָעֲלִיָּה וַיִּשְׁכַּב שָׁמָּה :
רַגְלֵי אֵם עִם אוֹר אֲשֶׁר בָּהֶם נֶעְלָם.
בִּכְלֵי קַו זְעִיר נָטוּ אָהֳלָם.
וְרַגְלֵי הַזְּעִיר יְקַבְּלוּ הֲלֹם.
מִתַּחַת[ב] זְרֹעֹת עוֹלָם :

יסוד

רגלי אם. יבין שמועה כי דעת דזעיר דמצד אימא נה"י דאימא עם המוחין שבהם נתלבשו בג' קוי זעיר ימין ושמאל ואמצעי ורגלי הזעיר. פי' כי כשהזעי' פושט ידיו והוא משלשלן למטה ימנית ושמאלית יוצא האור מבין לפרקי האצבעות ונכנס

רגלי אם. יורה דעה על ענין התלבשות המוחין תוך ז"א: דע כי נצח דאימא יש בו ג' פרקים וחכמה שבו מתחלק לג' שלישים וכעד"ז ההוד עם הבינה אשר בתוכו ואלו הב' מוחין חו"ב דזעיר אשר בתוך נ"ה דאימא מתפשטים בקו ימין ושמאל של זעיר כי חח"ן דזעיר נעשים מג' חלקי מוח חכמה שבתוך ג' פרקי הנצח וכן עד"ז בג"ה דזעיר מג' פרקים דמוח בינה שבתוך ג' פרקי הוד דאימא: ודע כי הפרקים השניים דנ"ה הם מתפשטי' בכל אורך הזרועות עד סיום לפרקי אצבעות הידים ומתוך הלפרקיים בוקע אור פרק ג' דנ"ה ונכנס ומתלבש תוך ראש ירך הימנית מנצח ומשמאלית מהוד והאור יכול ליכנס שם יען הוא מקום חלול וכן הוא בנ"ה דאבא כדרך ידי האדם פשוטות ומשתלשלות ותלויות למטה על גופו יגיעו לפרקי ידיו עד ראשי ירכותיו באופן כי נ"ה דאבא ודאימא אינם נכנסים כלל בקו אמצעי דזעיר רק בב' הקוים וזהו בבחי' הקשר שיש לחכמה עם ח"ן ולבינה עם נ"ה וכפ"ז הנ"ה אע"פ שאנו רואים שיוצאים ונתלים מסיום הגוף יחשבו קו ימני ושמאלי עם חסד וגבורה ולא קו אמצעי והנה צריכין אנו לדעת למה היה כך שקו אמצעי אין בו הפסק לא כן בב' הקוים יש בהם הפסק בין הזרועות לשוקיים אבל דע כי אם היו הב' קוים מחוברים בלי פירוד והיה האור ישר נמשך עד סוף הקוים היתה יניקת החיצונים גדולה הרבה כי במקום הקצוות שם מעמד הקליפות ובפרט אם יגרמו עונות יש' לכן היה שם בחי' פרוד כדי שיוכל הז"א להעלות זרועותיו ויהיו אצבעות ידיו למעלה ויחזור האור אל שרשו אל המוחין בסוד שאו ידיכם קודש למנוע אחיזת החיצונים וכשיהיה מעשה התחתונים רצוי שלא יש כ"כ כח אל החיצונים אזי ישפיל ז"א זרועותיו למטה ויניח ידיו כנגד ראשי ירכין דיליה והאור יתפשט בתוך הירכים ואם

א מלכים ב' ד' י"א. ב דברים ל"ג כ"ז.

יהיו

יהיו מעשי התחתונים רעים כאז יש שליטה רבה אל החיצונים יגביה ידיו למעלה למקום עליון ושם אין להם יכולת ולכן היתה הזרועות באופן זה כדי שיהיו לפעמים נגבהים ולפעמים נשפלים וכדי שלא יינקו מלפרני הידים כי משם ג"כ מקום יניקתן כי הצפרן היא קליפה קדושה וזכה בתכלית וכן הצפרן שכנגד הבשר אבל הצפורן העודף משם יונקים הקליפ' ולכן עונש המגדל צפרנים היא מרובה שצפרן העודף על הבשר הוא גורם ליניקת החיצונים אבל מה שכנגד הבשר הוא קליפה קדושה וזכה והיא מונעת את החיצוני' מלינק: עוד ע"א לזרועות שהיו בזה האופן כי כאשר מגביה זעיר ידיו למעלה ונכנס האור למוחין אז נעשים חו"ב של לאה וזה סוד ברכת כהני' המגביהים ידיהם כנגד כתפותיהם:

ונכנס בראשי הירכים ימנית ושמאלית: מתחת זרועות עולם. ז"א נק' עולם:

יְסוֹד אֵם הַדַּעַת דִּזְעֵיר בּוֹתֶרֶת.
וַעֲטֶרֶת יְסוֹדָהּ סוֹד הַתִּפְאֶרֶת.
וִיסוֹד[א] אַב אָרִיךְ בִּיסוֹד נִקְשֶׁרֶת.
וַיַּעַשׂ לוֹ מִסְגֶּרֶת:
סוֹד יְשׁוּרוּן זְעֵיר וְיַעֲקֹב וְרָחֵל שְׁלָשְׁתָּם.

ויסוד

יסוד אם. יבין שמועה כי דעת דזעיר דמלך אימא המלובש בתוך יסוד אימא הוא מסתיים במקום הדעת דזעיר כי יסוד הנקבה היא רחב וקצר והיינו ארוך ואינו מתפשט כמו יסוד הזכר ועטרת יסודה הוא מגיע עד שליש הת"ת דזעיר ומשם ולמטה מתפשט הדעת שבתוכו בגלוי בלי כסוי כלל כי כבר נסתיים יסוד דאימא בשליש עליון דת"ת דזעי' ועטרת היסוד דאבא מגיע עד יסוד הזעיר כי יסוד הזכר הוא ארוך ונמצא כי החו"ג שביסוד אבא דמלך דעת דאבא אינם מתגלים כלל לעולם:

סוד ישורון. יבין שמועה כי ישורון הוא מלשון שורה ואין שורה פחות מג' וכאן מתחזה ולמטה דזעיר מתחברים ג' פרצופי' יחד זעיר הנק' יש' ויעקב מלך פנים

יסוד אב. יורה דעה כי בקו אימצעי דזעיר מתפשטי' המוחין דרך יושר בלתי פירוד מדעת לת"ת ומת"ת ליסוד והוא כי מוח הדעת דמלך אבא ודמלך אימא מלובשים תוך הכלים של היסוד דאו"א ונודע כי יסוד אימא אין בו רק פרק א' והוא נכנס תוך כלי דעת דזעיר ושם נעשה בחי' מוח הדעת בראשו ואין לו התפשטות יותר למטה ויש בו בחי' הנק' שיפולי מעים היא עטרת יסוד המתלבשת בשליש עליון דת"ת ז"א הוא נק' רחובות הנהר כי הוא מקום רחב ואינו כפי היסוד זכר שהוא צר ומשם מתחיל אור הדעת שבתוך כלי יסוד אימא להתרחב ומן החזה ולמטה יוצ' אור הדעת מגולה בלי לבוש כלל כי יסוד אימא כבר נסתיים והאיר יוצא ומתרחב ואז מתרחב כלי הגוף הנק' ת"ת ונעשה רחב יותר משאר הספי' והנה אורות הדעת מתגלים מן החזה דזעיר ולמטה והם בחי' ה"ח וה"ג מתפשטים בחג"ת נה"י וה"ג כולם נכללים ביסוד ז"א יו"ס ולתק אותיו' ק"ן ת"י כי הה"ג הנק' ולתק הם ביסו' שהוא קץ וסיום הגוף ואמנם אורות דמלך אבא המלובש ביסוד אבא להיותו יסוד דכורא ארוך מתפשט יותר למטה מסיום יסוד ונמשך עד יסוד דזעיר: והנה העטרה של יסוד דאבא היא מתלבשת תוך יסוד דזעיר ושיעור העטרה הוא כשיעור כל היסוד דזעיר כילו והרי נמצא כי בבחי' הקיום נ"ה דאבא ודאימא אין שינוי בין אבא לאימא כי כולם מסתיימין בסיום נ"ה דזעיר עצמו ממש בשוה: וגם כי אורות שלהם מכוסים בכלים של או"א אבל השינוי הוא בקו האמצעי כי היסוד דאבא מתפשט בכל אורך קו אמצעי של זעיר עד סיום היסוד דזעיר אבל היסוד דאימא מסתיים בחזה דז"א ולכן גם באורות הפנימיים שהם הדעת יש בהם שינוי כי אורות הדעת דמלך אבא מתגלים מן החזה דזעיר ולמטה ואורות דעת דמלך אבא מכוסים תמיד ולעולם אינם מתגלים:

סוד ישורון, יורה דעה כי יעקב ולאה וגם רחל נוקבא דז"א הנק' יש' הם נאחזים בז"א ויוצאים ממנו והוא כי מלך המוחין שנתפשטו בז"א אע"פ שצריכין הם לו לעצמו עכ"ז יוצאים ממנו האורות לחוץ כי למעלה במקום המוחין אשר שם כל בחי' ריבוי האורות ההם אז האירו האורות לחוץ דרך אחורי זעיר ויצאה פרצוף לאה באחורי זעיר למעלה מהראש ועד החזה דז"א מבחי' הארת המוחין דמלך אימא שהיא נקבה כמוה שאין לה רק מסך א' לבד לבקוע ולצאת ולסיבת המסך ההוא לאה כולה דינין ומבחי' החסדים המגולים

א שמות ל"ו י"ב

מהדעת של לד אימא יצאה רחל עקרת הבית מן החזה ולמטה מאחורי זעיר יצאה בלי שום מסך ומסתיימת עד סיום רגלי זעיר משא"כ לאה העוברת דרך מסך שאינה רק הארה בעלמא וכולה דינין ופרלוף יעקב הוא מהארת מוחין דאבא מן החזה ולמטה כי יסוד דאבא אין בו מאחזה ולמטה רק מסך א' שהוא היסוד דאבא כי יסוד אימא כבר נסתיים שהיה מכסה עליו ולכן מוחין דמלד אבא בוקעי' מסך היסוד דאבא ומוציאים יעקב למטה מהחזה כלל העולה כי לאה

וִיסוֹד אֵם הוֹצִיאָה לֵאָה בִּמְקוֹם הַנִּסְתָּם.
וְרָחֵל בְּגִלּוּי וִיסוֹד אַב זְעֵיר חָתָם.
[א] וְיַעֲקֹב אִישׁ תָּם.
[ב] וַיֵּצֵא יַעֲקֹב בְּדֶרֶךְ הַפָּנִים.
מִטָּה מֵחָזֶה זְעֵיר שׁוֹמֵר אֱמוּנִים:
וְאוֹר לֵאָה בְּאָחוֹר עַל הָרִים גַּבְנוּנִים.
וְהִנֵּה עָלָה כֻּלּוֹ כַּמִּשְׁנִים.

היא' למעלה מהחזה דזעיר מאחוריו ויצא' ממוחין דאימא ורחל נוקבא דזעיר יוצאת תחת לאה מהחזה ולמטה באחוריו וגם היא יוצאת מהמוחין דאימא ויעקב יוצא מן החזה ולמטה דרך פני זעיר ויוצא מהמוחין דאבא וטעם הדבר למה הזכר דרך פנים והנקבה דרך אחור כי יעקב מלד אבא ורחל ולאה מלד אימא ולעולם הזכר בערך הנקבה הוא פנים והיא אחור בסוד אחור וקדם לרתני: וגם נא' טעם למה הזכר אחד והנקבות ב' כי הזכר היוצא מהמוחין דאבא אין להם גילוי רק מהחזה ולמטה

פנים דזעיר ואחורי יעקב כנגד פני זעיר ויצא מהארת יסוד אבא כי מסיום שליש העליון אין לאורות הדעת שבתוך יסוד אבא רק כסוי א' שהוא יסוד אבא ולכן בקעו אורות הדעת דזעיר דמלד אבא כלי יסוד אבא מחזה דזעיר ולמטה ויצא יעקב דרך פנים כי הזכר נק' פנים ויעקב איש תם פי' בעלה דת"ם כי לאה נק' תם ויסוד אימא במקום הסיתום שהוא במקום הדעת הוציא את לאה מאחור זעיר מהארת המוחין ובמקום המגולה שהוא מהחזה ולמטה אורות הדעת שביסוד אימא

דלה

אבל לא מהחזה ולמעלה אבל המוחין דאימא שגם למעלה אין להם רק כסוי א' לכן יצאה מהם ב' נקבות א' למטה וא' למעלה: גם נא' כי אחורי יעקב כנגד פני זעיר ופני לאה כנגד אחורי זעיר ואחורי רחל כנגד אחורי זעיר: והנה ז"א נק' יש' ונק' ישורון והוא פרלוף א' מראשו ועד רגליו וחציו התחתון מהחזה ולמטה נק' ישורון וחציו העליון מהראש ועד החזה נק' ישראל: וטעם הדבר כי נודע מ"ש בתיקונים כי ישראל הוא שיר א"ל שיר משמאלא אל מימינא פי' כי הנקבה היא בחי' דינין נק' שיר והיא משמאל פי' באחור והזעיר רחמים נק' אל והוא מימינא פנים: וגם נק' כן לפי שיש בו בבחי' מוחין א' מלד אבא נק' אל וא' מלד אימא נק' שיר ומהחזה ולמטה נק' ישורון לשון שורה כמ"ש ז"ל אין שורה פחותה מג' ע"פ ישור על אבנים והם יעקב מלד פנים ורחל מלד אחור וזעיר באמצע וז"ס ישראל אשר בך אתפאר לשון פארות וענפים כמו מסעף פורה שהרבה ענפים יוצאים מיש' שהוא ז"א פרלוף לאה ורחל ויעקב ודור המדבר וענין המטות כמ"ש לקמן בע"ה: והנה טעם היות רחל אחור באחור עם זעיר להיות שאין החיצונים יכולים להתאחז בקדושה בבחי' פנים שלה אפי' בפני הנקבה רק באחורים כי הם נק' אלהים אחרים וכל יניקתם הוא משם אלהים הקדוש ובחי' אלהים הוא באחורי הקדושה והנקבה רגליה יורדות מות והיא האחרונה שבכל י"ס דאצי' ואם היו אחורי הנקבה לצד חוץ היו החיצונים אוחזים בה אחיזה גדולה לכן הוגחו זו"ן אחור באחור מדובקים יחד עד שצריך נסירה ממש להפרידם ורוח חיצוני לא יבא ביניהם ואחר שנתבסמו ונמתקו אלו האחורים ע"י הנסירה אז חוזרים זו"ן פב"פ אחר הנסירה כי אז אין כח לחיצונים להתאחז אפי' באחורים וז"ס נזורו אחור כי כשיש' חוטאים אז חוזרים זו"ן אחור באחור כדי שיתכסו האחורים ולא יתאחזו בהם החיצונים: וטעם התחלת תיקון רחל מהחזה הוא כי עד שם אורו' התבונה מכוסים כי שם נסתיים יסוד התבונה והאורות מגולים ובפרט

כי

א בראשית כ"ה כ"ז. ב שם כ"ח י'.

אימא מגולים כי עטרת יסודה מסתיים בסיום שליש עליון דת"ת זעיר והאורות משם ולמטה הם מגולים : והנה עלו כלו קמצונים. פי' לאה כולה דינין וזה יהיה פי' הבית המתחיל ויצא יעקב :

כי שם התחיל גילוי יסוד דאבא להתגלות וז"ש יי' בחכמה יסד ארץ הנז' בתיקוני' כי אבא יסד ברתא : והענין כי במקום גילוי יסוד דאבא שם התחיל בנין המ' רחל הנק' ארץ משא"כ בלאה שעקרה מהמקום של החזו' שעדיין לא נתגלה אבא אלא מהחזה ולמעלה : והנה לעיל ביארנו כתר דרחל מהיכן נעשה שהוא מב' שלישי החסד דדעת דאימ' המתפשט תוך הת"ת דז"א : ועתה נבאר שאר הפרצוף שלה והוא כי מהארת פרק אחרון דנצח דאימא אשר בתוכו שליש האחרון של אור מוח חכמה דזעיר

[א] דָּלָּה דָלָה כֶּתֶר רָחֵל מִשְּׁנֵי.
שְׁלִישֵׁי ת״ת וּשְׁנֵי קַוִּים תִּקְנֶה.
[ב] מִנֶּצַח הוֹד וּבְאוֹר גְּבוּרוֹת יִבְנֶה.
הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הוּא חֹנֶה :

ילוו

דלה דלה. יבין שמועה כי מב' השלישים התחתוני' דת"ת דזעיר המתפשטים בתוכם ב' שלישי הדעת דאימא משם נעשה כתר רחל ומהארת פרק אחרון דנצח דאימא המלובש בנצח כולו דזעיר משם נעשה קו ימיני דרחל חח"ן שבה ומהארת פרק אחרון דהוד המלובש בהוד כולו דזעיר נעשה קו שמאלי בג"ה שבה וקו אמצעי שבה זולת הכתר הוא נעשה מהארת ה"ג שביסוד זעיר מצד דעת דאימא ונתקבלו בדעת שלה ונתפשטו לת"ת והוד שבה בענין כי מהאורות שבזעיר נעשי' ונבנית המקום אשר הוא חוצ' זעיר שהיא הנקבה שהיא אצלו שחונה שם האדם העליון : גם נק' בית ואז"ל אהלו זו אשתו ביתו זו אשתו :

ילוו

המלובש בג' פרקי נצח דזעיר הנה הארת ג' פרקים אלו הם מתלבשים בקו ימני דרחל לאורך חח"ן שלה בין בבחי' הכלים בין בבחי' האורות וגם מבחי' החסד דדעת דאימא המתפשט בנצח דזעיר וכן עד"ז מפרק אחרון דהוד דאימא המתלבש בתוכו שליש אחרון דמוח בינה דז"א ושניהם מתפשטים בתוך הוד זעיר מאלו נעשו ג"ם בג"ה בקו שמאלי דרחל : וכן מבחי' החסד המגי' להוד כי החסדים האלו דנ"ה דז"א להיותם מגולים הספיקו חציים לנ"ה דז"א וחציים לשני קוי ימין ושמאל דרחל אמנם קו האמצעי שלה זולת הכתר שלקחה מחסד דת"ת דז"א לקחה ג"כ הארת הה"ג שהיו ביסוד זעיר כנז' מצד דעת דאימא ואלו הה"ג נתחברו בדעת שלה ונתקבלו שם בכל שאר הקו הזה דהיינו דעת ת"ת יסוד שבה ואין בהם חסדים : ועתה נבאר ענין יעקב ולאה שהם האחורים דאו"א שנפלו בעת מיתת המלכים ולא מתו ממש אלא נפלו ונתבטלו כי כל ההולך מעולם לעולם דוקא תקרא אצלו מיתה כמו זו"ן שנפלו בעת מיתת המלכים ולא מתו בבריאה אבל אחורי או"א נפלו באצילו' במקום שצריך להיות שם נוקבא דז"א וזה סדר עמידתן כזה **ודן** לאה ויעקב ורחל באמצע עדין לא היתה שם בעת הנפילה אחורים דיעקב נגד פני רחל ופני לאה כנגד אחורי רחל וז"ש מ"ש ז"ל נובלות חכמה שלמעלה תורה פי' כי אבא שהוא חכמה דאצי' ממנו נפלו ונבלו תורה שבכתב שהוא יעקב וז"ש תורה צוה לנו משה כי החכמה הזו היא בחי' כלי יסוד אבא המלובש תוך ת"ת דז"א כנ"ל ומכח האורות שיוצאים ונופלים ממנו לחוץ אל ז"א שם נעשה בחי' יעקב הנק' תורה וז"ש תורה צוה לנו משה כי משה הוא בח' יסוד אבא המתפשט תוך ז"א כמבוא' במקומו והוא שהוצי' לחוץ את התורה שהי' בחי' קהלת יעקב שבו מתקבלים ונקהלים האורות היוצאות מיסוד אבא ולחוץ ונעשי' בחי' פרצוף יעקב : והנה בעת שירדה המ' לעולם הבריאה נשאר מקומה ריק ופנוי והיו יעקב ולאה בבחי' פנים באחור פני לאה באחורי יעקב שהיא מדרגה הב' והנה בתחלה כשהיה ז"א קטן קודם התיקון לא היו מתפשטי' רגליו עד למטה היה מקום לסבול שם ג' פרצופים שהם לאה ורחל ויעקב זה בצד זה כנ"ל ועתה שנתפשטו רגלי זעיר למטה אין מקום לסבול ג' פרצופי' ביחד ואז עלתה לאה למעלה ועמדה באחורי זעיר פנים באחור עד החזה ורחל לבדה נשארה אח' באח' למטה עם ז"א והיה יעקב מחזיר אחוריו נגד פני ז"א כדי שיסתכל בו ז"א כזה **ה** כי ז"א הוא גדול מיעקב ואם יהיו פנים בפנים לא יכול ז"א להסתכל בפניו אלא באחריו ואז נמצאו ג' בחי' עומדות

שם

א שמות ב' י"ט. ב שם י"ח ה'.

שם שהם רחל וז"א ויעקב : ויש בזה הרבה טעמים ואני כוונתי לקצר. וזהו שאמרנו יתבאר לך פי' הבית המתחיל ויצא יעקב וגם הבית המתחיל דלה דלה :

ילוו ד' אלפין. יורה דעה כי לאה נק' מדת כבוד ומדת ימי מה היא לפי שלוקחת ד' אלפין שבד' שמות האהי"ה שבמוחין דז"א ויש בה הארת ד' מוחין וד' אלפין במלוי ני' מד"ה כמ"ש בע"ה : והנה לאה עצמה אין בה רק אחורים דמלכו' דאימא לבד שהיא אחורים דספי' א' לבד כי מן אחורי אבא נעשה יעקב ומן אחורים דאימא לא יכלו להתברר רק אחורים שלה בלבד בעת התיקון ומאז והלאה עד ביאת המשיח בכל יום ויום אנו מבררים מהם אבל כאשר

ילוו ד' אלפין מדת הי"א לכתר לאה.
וזעיר נשא ידיו ובמוחין נמצאה.
ופרקי זרועות השלימו צבאה.
ועשה את התבואה
ובזה הנערה באה :

עולה למעלה כנגד הדעת דזעיר אז המלכות דאימא הפנימית העומדת בפנים בדעת דזעיר שנכנסה עם הנה"י בתוך ז"א לעשות לו מוחין כי היא נכנסת א' יען היא התחתונה מנה"י מקום עמידתה הוא בדעת דזעיר וכאשר לאה שהיא אחורים דמ' עולה עד הדעת מושכה אותה ומעמידה כנגדה מחוץ לדעת דזעיר כי חפצה וחשק' להדבק עם בחי' ומגדלתה ומתקנתה והיא נעשית פרצוף גמור שהתחלת ראש לאה הוא מכנגד הדעת דז"א ולמטה עד נגד החזה ששם מתחלת ראש רחל ונותנת בה כח הארת ג"ס נה"י והיא פרצוף שלם מבחי' ד' ספי' נהי"ם אבל רחל אע"פ שמקומה הוא ד"ס נהי"ם יש בה י"ס ואלו הד' אלפין הם בחי' ד"ס נהי"ם שנכנסים בסוד מוחין תוך זעי' והיא לוקחת הארת ד' אהיה שהם המוחין הם ד' אלפין וזהו בחי' שם לאה כי א' של לאה היא בחי' המל' שהיא שורש בחי' לאה ככ"ל ול' של לאה הם בחי' ג"ס אחרונות נה"י דאמא ובהיותה כלולה מד"ם אלו היא נעשית בחי' ה' עליונה וז"ס אמירה לה' כי נאה נאה כי פ' זה נא' על בחי' לאה שנתעלית למעלה בדעת ז"א למעלה מראש רחל ושם נעשי' בחי' אותיות נאה כי הנ' היא נה"י דאימא וא' היא מ' ואז נעשית צורת ה' וגם נאה היא לאה במספר אי"ק בכ"ר ואחר שנתבאר ענין לאה איך נתקנת ע"י נה"י ומ' דאימא הפנימית שבתוך ז"א נבאר עתה ענין אחיזתה עם ז"א והיך יוצאים אורותיה מתוך ז"א אליה והוא כי הנה נת' כי ראש רחל מתחלת מחזה דזעיר ולמטה ושם באותו מקום מסתיימת קומת לאה ואין מל' נוגעת בחברתה והוא כי הזרועות והשוקיים הם איברים ממש בבשר ועצמות ואין האור יכול לבקוע ולצאת מתוכם זולתי בין פרק לפרק כי שם הוא מקום חלול ואע"פ שהוא סתום בוקע האור ונכנס ויוצא : ומפרקים שבזרועות נבנית לאה מאחוריהם כי הנה האור היורד מהמוח דחכמה דזעיר אל זרוע ימין לצורך חסד דז"א עצמו הוא האור ישר כי הוא מן המוח לפרק עליון שבזרוע שהוא פרק המחובר עם הגוף עצמו דזעיר ומשם יורד האור לפרק הב' ומשם לפרק הג' כי אור הישר יורד מעילא לתתא בסוד אור ישר שהוא אור הזכר משא"כ ברחל שהארתה הוא בסוד אור חוזר מתתא לעילא הנק' אור ניקביי כי אחר שירדו החסדים ליסוד זעיר באור ישר חזרו לעלות מתתא לעילא אור חוזר ומבחי' אור זה נעשי' רחל וכן היה הענין בלאה שהיא ג"כ נקבה והוא כי כאשר ירד אור המוח דחכמה דזעיר ונכנס בראש הפרק העליון עד האצילי שהוא סוף הפרק הנק' קודו כשרצה המאציל עליון סיבת פרצוף לאה חזר האור ההוא ממטה למעלה עד ראש פרק המחובר בכתף ומשם יצא האור לחוץ בגילוי מבחוץ עד התחלת הגרון והארה זו נעשית בחי' החסד זרוע ימין דלאה בסוד אור חוזר וכן עד"ז מאור פרק העליון דזרוע שמאל דזעיר באור חוזר נעשה גבורה דלאה ומהאור היורד ביושר בפ' ב' עד כף שיד הימנית דזעיר חזר ועלה האור בסוד אור חוזר נקביי עד האציל ממטה למעלה ויצא שם ממקום האציל לחוץ בגילוי ואז נעשה נצח הוא שוק הימין דלאה ונמשך עד התחלת הפ' הא' של הזרוע במקום חיבורו אל הכתף וכן עד"ז בהוד וגבורה דלאה הנעשים מב' פרקים דזרוע שמאלי דזעיר והיה זה כדי שיהיה מקום שיסבול כל פרצוף

לאה

ילוו ד' אלפין. יבין שמוצא כי כתר לאה נעשה מד' אלפין דד' אהיה דמוחין דז"א כי ד' אלפין עולים בגי' מדת וד' אלפין פשוטי' בהיותם כלולי' כל א' מהד' הם י"ו אותיות כמנין הי"א ובשנושא זעיר ידיו

למעלה

א ויקרא כ"ה כ"א

לאה ולא תצטרך לרדת בגבול רחל כי אין מל' נוגעת וכו' שהרי אין רגלי לאה יורדים רק עד סיום אגלי יסוד יאונה נכנסת בגבול רחל יעד"ו היה נ"כ בקו האמצעי שבה אבל בחי' יסוד אין בה כי אין בה רק הת"ת הנעשה מכנגד שליש העליון דת"ת דזעיר אבל היסוד אינו נעשה בה עד שתתנהו לה אימא הנתונה בתוך זעיר בשליש א' דת"ה דזעי' ובחי' הדעת שבה נעשה מהדעת דזעיר שהרי כנגד הדע' דזעי' עומדת למעלה נגד ראשו יוצא אור מבין לפרקי האצבעות' בסוד אור חוזר ומתגלים שם בחי' חו"ב לאה ומפרקי זרועות זעיר נעשו ב' קוים שלה כמבואר בדרו"ך:

האדם ויעקב הם סוד ב' מה דמיון. וד' נשותיהם סוד מלוי חביון.

ולאה

האדם ויעקב. יבין שמועה כי אדם הא' ויעקב הם דמיון ז"א ובזעי' יש ב' בחי' יסוד הא' למעלה שבו מזדווג עם לאה יאחד מהחזה ולמטה שבו

וע"י הגבהת ידי זעי' כנגד ראשו מבין לפרקי אצבעותיו ימניים ושמאליים יוצא האור בסוד אור חוז' ומתגלים שם בחי' חו"ב לאה בב' קוות הדעת והם מתפשטי' מהדעת ולמעלה כי הם גבוהי' מהדעת כי כל בחי' חו"ב גבוהי' מהדעת ומתחלת האחרת הנז' לעלית מתתא לעילא מב' צדדי הדעת ואחר שנעשו המוחי' דילה אז משפיל זעי' ידיו ולזה הם הזרועות נעים וגדים ומפסיקים ואין נד הימין והשמאל שלה בלתי הפסק כמו קו האמצעי כדי שיוכל להשפילם ולהגביהם כשירצה: והנה רחל ולאה רמוזים בפ' הודיעני ה' קצי וגו' והוא כי דוד הע"ה הוא מה"ת וגם מלאה בסוד משיח בן דוד הבא מיהודה בנה דלאה ורצה לחקור איך הוא מניאות ב' נשים האלו וז"ש הודיעני ה' חכמה כדי שאדע בחי' קצי ומדת ימי שהם רחל ולאה כי בהם תלויים מדת ימי דוד וקצו כי משתיהן נמשך מחייתו ולהיות כי רחל תחתונה יוקן די"ם דאלי' לכן קראה קצי ולאה קראה מדת לפי שלוקחת הארה מד' מוחין דזעי' שהם ד' הויות המלובשים תוך נה"י דאימא בסודם ד' שמות אהיה והיא לוקחת ד' אלפין שבהם ונעשים ד' מוחין וד' אלפי' גי' מדת: והנה דע"ה היה מסתפק לדעת כמה בחי' ושנויים שיש בין רחל ללאה ורצה לידע שבהם: וא' מהשאלות שהיה שואל הוא לידע מ"ש בכוונת בשכמל"ו כי הכתר דלאה הוא ד' אלפין דד' שמות אהיה הנז' בהיותם פשוטי' רק שכל א' כלול מארבעתם ונמצא כי כתר דלא' הם י"ו אותיות לבד אמנם כתר דרחל הוא שאר האותיות ד' שמות הי"ה הי"ה הי"ה הי"ה הנשארים שהם בגי' פ' כמנין וע"ד אורות וז"ס ומדת ימי מה היא כי לאה הנק' מדת ימי כמנין הי"ה שהם י"ו אותיות אבל רחל הם פ' אורות בכתר שלה והייתי רוצה לשאול מה חדל אני שאני מבחי' לאה ואני חדל נגרע מבחי' רחל ולמה היה כן: גם רמז באו' מה היא למ"ש אצלנו כי ז"א הוא שם הויה דאלפין שהוא בגי' מ"ה והנה יש בו ב"פ מ"ה א' מהחזה ולמעלה וא' מחזה ולמט' ושלמעלה הוא כדי להוציא את לאה מאחוריו ושם מ"ה ב' הוא כדי להוציא את רחל מהחזה ונמצא שלאה יוצאת מבחי' שם מ"ה גמור כמו שיש לרחל א"כ כיון ששם שוים בענין זה של מ"ה איך נשתנו בענין הי"א משא"כ ברחל וז"ש ומדת ימי מ"ה היא כי מאחר שהיא מ"ה למה היתה הי"א וכתב שם באוצרות חיים כי יש שאלות אחרות רמוזים בזה הפ' ושכח אותם:

האדם ויעקב. יורה דעה כי אדם הא' הוא דמיון ז"א ויש לו ב' נשים לאה ורחל והם סוד חוה א' ובניה ולאה היא בחי' דינין קדושים ובזה העולם האומרי בעת בריאת אדה"ר ילאה בסוד קליפה לילית ורחל היא חוה ב' והענין כי ז"א הוא שם מ"ה ואדם הוא מ"ה ומלוי שם מ"ה הוא עטרה דגבורה שבתוך ז"א שהיא עלמות הנקבה וכהה היא בתוך ז"א וממלאים אותו כמו העובר שממלא בטן האשה ולכן כל מלוי הוא בחי' נקבה ודין אם תסיר משם מ"ה כ"ו שהוא אותיות הפשוט ישאר י"ט כמנין הנקבה חוה והנקבה כולה דינין ומלוי גי' פ"ו שהוא אלהים היא דין ולכן המלוי הוא בנקבה ויש בז"א ב' שמות מ"ה בב' בחי' שבו א' מהראש עד החזה ויש לו שם בחי' יסוד הראשון אשר בו מזדווג עם לאה שהוא מקום הסתום וחצי האחרון מן החזה ששם מקום החסדים המגולים נמצא כי יש לו ב' שמות של מ"ה ויש בהם ב' מלויים העולים י"ט י"ט כמנין

חוה

וְלֵאָה בִּימֵי אָדָם יָרְדָה לְטִמְיוֹן.[א]
וְהוּא יְכוֹנְנֶהָ עֶלְיוֹן:
וּמִי בָרָא אֵלֶּה וּבְחִינַת הַדִּין
תִּתְגַּלֶּה.
וִיסוֹד זְעִיר בְּתַ״ת יַעֲלֶה.
וִיסוֹד לֵאָה בִּיסוֹד אֵם תִּתְחַבָּר
תִּתְמַלֵּא.
[ב] פֶּלֶג אֱלֹהִים מָלֵא:

האחיות

חוה א' וחוה ב' ויעק' כאש' בא להקן את אדה"ר נשא שתיהן כי אז נשתלקה לאה מן הקליפות ונתמתקה ע"י הדמעות כמ"ש ז"ל ע"פ ועיני לאה רכות שהיתה עתידה להיות בחלקו של עשו וע"י תפלותיה ודמעותי' נמתקה ונתנה בחלקו של יעקב והנ' יעקב אז בעת שנשא לאה לא היה משיג בכל פרצוף ז"א רק מחזה ולמטה מקום רחל ולכן היה אוהב רחל והיינו דלא קאמר ויאהב ישראל את רחל שהוא הז"א שיש לו שתיהן לאה ורחל ולאה היא עלמא דאתכסיא ד' דקשר דתפלין דראש זעיר ויעקב אע"ה עדין לא היה משיג עד שם ולאה יצאה מכח מ' דאימא שבדעת זעיר יצאה לאה מאחוריה בסוד ד' דקשר דתפלין דראש וז"ש בזוהר וירא יי"א כי שנואה לאה מכאן דסאני בר נש עריין דאימיה: ודע כי אימא נק' מי וכשמתפשטת כאן בבחי' לאה שהיא אותיות אלה נעשית אלהים לפי שבחי' אימא העליונה נק' מ"י אבל מחצי ת"ת שלה ולמטה המתלבשת בז"א כנודע נק' אלה ואלה היא בחי' לאה וחיבור הכל הוא אלהים וז"ש בסבא בפ' מי אלה כעב תעופנה ע"ש ושיעור קומת לאה הוא מכתר דזעיר עד החזה שלו ודע כי ז"א בעת הגדלו' שהוא מן ו"ק נתעלו חג"ת ונעשו חב"ד ונה"י שלו נתעלו ונעשו חג"ת הרי כי היסוד נעשה ת"ת ונמצא כי בת"ת יש בחי' יסוד ז"א וגם יסוד דאימא מתפשט מן הדדין דזעיר שנעשים מכח הצירים והדלתות שביסוד אימא וגם יסוד לאה שם הוא מקומו מבחוץ והיא חוזרת עם ז"א פב"פ להזדווג נמצא שיש שם ג' יסודות זעי' ואימא ולאה ויסוד אימא ויסוד לאה מתחברים ונעשים רחם א' להזדווג בו יסוד ז"א וז"ש מכאן דסני בר נש עריין דאימיה וזה היסוד העליון דזעיר שאמרנו הוא ראש הת"ת ולפעמי' יורד הדעת עד שם וגם דע כי לאה ורחל נק' עצם ובשר ונק' עור וגפש כי לאה היא אחורים

שבו מזדווג עם רחל והם ב' שמות מ"ה ובשם מ"ה יש בו מלוי י"ט כי כשתסיר הפשוט שהו' כ"ו ישאר י"ט כמנין חו"ה ואדה"ר כן הוא אדם גי' מ"ה ומלוי של מ"ה העולה אדם הוא י"ט בגי' חוה כי המלוי הוא סוד הנקבה כי מלוי הוא בגי' אלהים פי' שהוא דין והנקבה היא סוד הדין וד' נשותיהם הם ד' מלוים שיש בד' שמות מ"ה שיש באדה"ר ויעק' שהם דמיון ז"א ונשי אדה"ר הן חוה א' וחוה ב' ונשי יעקב הן לאה ורחל ובימי אדה"ר ירדה לאה בסוד דינין קשים והיתה סוד הקליפו' ובימי יעקב נתקנה ונמתקה ע"י הדמעות שהיתה בוכה כמ"ש ז"ל ע"פ ועיני לאה רכות וזהו שכוונתי בבית אשר בניתי ובימי אדם ירדה לטמיון והוא כי יעקב שבא לתקן את אדה"ר תקנה והיתה בסוד לאה ובתחלה היתה קליפה לילית. וז"ש והוא יכוננה עליון שנתקנה והיא יוצאת במקום עליון דעת דזעיר ושיעור קומתה מדעת דזעי' עד סיום שליש העליון דת"ת דזעיר ומשם מתחיל פרצוף רחל ונ"ל להמתיק סוד ולומר כי היינו טעמא כי לאה במ"ק עם ג' אותיות לאה עולה י"ב כמנין לילית: א"כ לאה ע"ה במ"ק היא לל"ת:

ומי ברא אלה. יבין שמועה כי אימא הנק' מי ברא אלה היא לאה: ובחי' דדין. פי' כי הדדין של ז"א נעשים מכח הצירים והדלתות שביסוד אימא כי יסוד אימא מגיע עד החזה דז"א כמ"ש ויסוד זעיר פי' כי בעת הגדלות נתעלו חג"ת זעיר למקום חב"ד ונה"י במקום חג"ת נמצא שבחי' יסוד הוא בת"ת: ויסוד לאה פי' כי בחזה דז"א שם מקום יסוד לאה מבחוץ ויסוד דאימא ג"כ הוא בחזה דז"א נמצא שיש שם ג' יסודות יסוד ז"א ויסוד אימא ויסוד לאה. ולאה היא חוזרת עמו פב"פ ומזדווגת עמו: ויסוד לאה ביסוד אם. פי' כי ב' היסודות דלאה ודאימא הם מתחברים ונעשים יסוד א' ומזדווג בו יסוד ז"א: פלג אלהים מלא. כנוי לאותו היסוד שאמרנו שהוא בחי' אלהים כי לאה היא מ' דבינה ונק' אלהים:

א תהלים פ"ז ה'. ב שם ס"ה י'.

הָאֲחָיוֹת הֵן הֵנָּה מִשְׁתַּתְּפוֹת. בְּאֶמְצַע מִדַּת הַתִּפְאֶרֶת מִסְתּוֹפְפוֹת.

ורחל

האחיות הן הנה. יבין שמועה כי לאה ורחל הם משותפות בת"ת זעיר עז"ה כי שליש העליון לוקחת לאה ושליש התחתון היא לוקחת רחל ושליש האמצעי הן הנה משותפות בו כי הוא מקום רגלי לאה והם מכוסים בתוך כתר רחל ולפעמים נוטלתו רחל דרך חטיפה וגנבה ולכן נק' תרפים מלשון בית התורפה כי שם הוא יסוד התבונה תוך זעיר בשליש אמצעי של ת"ת ומשם מעקבי לאה הוא יניק' החיצו' וכבר הארכתי בדב"ק בענין זה :

ונ"ל להמתיק סוד ולומר כי זהו כוונת הכתו' ואחרי כן יצא אחיו וגו' והוא כי חוה הא' שהיא לאה החטיאה את אדה"ר בתתה לו את סחטת הענבים ענבי ראש כמ"ש ז"ל סחטה ענבי' ונתנה לו והם אלו העקבים דלאה כי עק"ב גי' ענבים והם ב' אלהים שמשם יניקת החיצונים ולכן נענשו במית' כי הקליפ' היא מות ויעקב בא לתקן חטא אדה"ר כמ"ש ז"ל ולכן אחז יעקב בעקב עשו לרמוז שאותו עקב שמשם יונק עשו הם הענבים הביא בידו לתקנם שהם שורשי יניקת החיצונים הנק' עשו : ובראותו יצחק אביו אוחז בעקב עשו וגם היותו איש חלק שהוא בחי' ז"א שנחלק לב' פרצופי' זעיר ויעקב ידע והשכיל כי לחכימא ברמיזה שאותו הולד בא לזה העול' לתקן חטא אדה"ר והוא סוד ז"א וצריך שיתוקן פרצוף זעיר כולו בכללו יעקב ויש' ובתחילה צריך שיתוקן פרצוף יעקב התחתון היוצא מהחזה ולמטה ולכן קרא שמו יעקב : א"כ אמר יצחק מאחר שבא לתקן חטא אדה"ר שחטא בעקבים דלאה שהם דינין ואין הדין נמתק אלא בשורשו לכן צריך שישא הילד הזה את לאה וידוע כי יעקב בעלה דלאה בסו' ויעקב איש תם בעלה דתם היא לאה הלוקחת ד' אלפים העולים מד"ת ומד"ת הוא תם וד' אלפין ולכן קרא שמו יעקב : ואתיא הא כמ"ד אביו קרא שמו יעקב ואין להקשות לסברא זו שאביו קראו יעקב מדכתי' הכי קרא שמו יעקב ולא כתי' קראת משום די"ל דכוונת עשו הרשע היתה לפרש שם יעקב לגנאי כמו שסיים דבריו ויעקבני זה פעמי' ולפי שיצחק קראו יעקב לטיבותא דהיינו שבא לתקן חטא אדה"ר ותהיה אחיזתו בפרצוף יעקב העליון וכדי שלא יראה כסותר דברי אביו וחולק עליו עשה עצמו כאלו לא ידע שאביו קרא לו יעקב ולכן לא אמר קראת :

אחורים דאימא ובעת שנפלו נדבקו בעור ז"א ורחל היא מ' העיקרית היא נפש : וז"ס עור בעד עור כי האיש הוא ז"א נותן ללאה שהיא בחי' עור האחרה בעלמא העוברת דרך העור ובזה הם שוים לאה ורחל אבל לרחל שהיא נפשו נותן לה מוחין ממש שהוא כל אשר לאיש וגו' וזה יהיה פי' הבית המתחיל ומי אלה :

האחיות הן הנה. יורה דעה על ענין ההקשרות לאה ורחל והוא כי לאה נק' ענוה לפי שהיא למעלה באחורי הראש והענוה נכרת באדם כשהוא כופף ראשו ומשפילה וז"ס והאיש משה עניו מאד יען משה לקח את צפורה כי היא א' מד' בחי' שיש בלאה וכולם נק' לאה על שמה וצפורה א' מהם שגם היא עומדת למעלה כנגד דעת דזעיר ומשם לקח הענוה לאה העליונה ורחל הנק' אשת חיל יראת ה' כ"ד כ"ד ב' שלישי החסד המתפשט בז"א בת"ת שלו זוטרתי היא לגבי משה כמ"ש בגמ' שם הגדולה לאה והיא יוצאת ממ' דאימא ונה"י דאי' מתלבשים בסוד המוחין בז"א אמנם המ' דאימא אינה משמשת כלום אבל מאיר הארתה לצורך לאה ומקום יסוד התבונה הוא בדעת זעיר וא"כ גם לאה היוצאת מן הארתה מוכרח שיתחיל שיעור קומתה מן הדעת דזעי' מכנגדו עד סוף שליש האמצעי דת"ת דזעיר ורחל מתחלת כתר שלה מתחלת שליש האמצעי של הת"ת באופן כי הת"ת נחלק לשתיהן לאה עוה"ד שליש העליון לאה ושליש התחתו' לרחל ושליש אמצעי משמש לשתיהן כי רגלי לאה מתלבשים בתוך ראש רחל וזו ההלבשה הוא בשליש אמצעי של הת"ת וז"ס עקב ענוה יראת ה' ואז"ל מה שעשתה יראה כתר לראשה עשתה חכמה עקב לסולייתה היא סוד רגלי לאה שהם בעצמם כתר דרחל והוא בשליש אמצעי של הת"ת ששתיהן משותפות בו ולפעמים נוטלת רחל גם אותו השליש היא לבדה בלי שיתוף וז"ס ואהבת את וכו' כי את היא המ' כמ"ש אתים וגמים רבויין סוד לאה ורחל : רחל את לאה

והואיל

לאה גם ומלא ואהבת הוא ב"פ או"ר או"ר והוא סוד ב' שלישי ת"ת התחתונים ששם הוא גילוי האורות לכן נק' אור אור לא כן שליש העליון שם האורות סתומים וגם משתתפים לאה ורחל שם רגלי לאה הם מכוסים בתוך כתר רחל כשיעור זה השליש האימצעי ולעולם כתר דרחל הוא ב' שלישים התחתונים והוא סוד ותגנוב רחל את התרפים כי שליש האימצעי לפעמים נוטלתו רחל לה לעצמה לבד דרך חטיפה וגניבה ולכן נק' תרפים כי הם מקום ב' רגלים דלאה וז"ס וללבן ב' בנות הוא סוד לבנון העליון אבא יש לו ב' בנות לאה ורחל ורחל לקחה את התרפים ביאור הענין כי תרפים הוא מלשון בית התורפה כי מקום פתיחת יסוד התבונה חוץ זעיר הוא בחזה שלו בשליש אמצעי של הת"ת ומקו' זה הוא בחי' עץ הדעת טוב ורע שבו חט' אדה"ר וחוה כי שם הוא גילוי החסדים דדעת דזעיר בחזה ולכן יש יניקה ואחיזה לחיצונים הנק' רע בעלם מאח"כ למעלה שהאורות מכוסים והחיצונים יונקים מאיתם עקבים דלאה שהם דינין גמורים כי הם קלא קרובים לקליפות ועוד כי נק' לבר מגופא: ועוד שהם רגלי לאה שכולה דינין להיותה מ' דתבונה והתבונה עצמה היא נה"י דבינה ספי' אחרונות שבה ובינה עצמה דינין מתערין מינה ולאה עצמה היא אחורים דמ' דבינה ואינה בחי' פנים ובפרט שהיא במקום סתום האורות דזעיר מן החזה ולמעלה ובפרט כי אינם רגלים שלה אלא הבחי' התחתונו' שברגליה וכפי כל הטענות הנז' העקבים הנז' הם דינין גמורים ולכן יש שם מקום יניקה ואחיזה לחיצוני' ומשם הוא שורש עז"א ועוז"ל

והואיל ואתא לידן נדקדק או' את בכורתי לקח כי הלא ודאי בענין הבכורה לוטק חמס הוא כי אדרבה הנאה עשה לו כמ"ש ז"ל שא"ל מה טיבה של בכורה זו א"ל וכו' והשיב הנה אנכי הולך למות על ענין הבכורה וכו' והיינו טעמא שמכר את הבכורה ועוד הלא מכר גמור היה ולמה הוא מתלונן ומתרעם ואומר לקח כנראה דבאונס נטלה ועוד דהרי 'ביזה אותה כמש"ה ויבז עשו את' הבכורה: ועוד למה הודיע ליצחק אביו ענין מכר הבכורה כי בהיות יצחק יודע שעשו מכר את הבכורה הלא ודאי יאמר כי בעל הבכורה לו תהיה חלק הברכה כי לו נאה ולו יאה וודאי שלסיבת שיעקב הוא בעל הבכורה יאמר יצחק לעשו גם ברוך יהיה כי בדין נטל הברכות ולכן היה לו לעשו להסתיר מיצחק אביו ענין מכר הבכורה כדי שיהיה מקום לתלונתו על אביו לאו אורח ארעא שהפשוט יטול הברכות והבכור לא ועשית שלא כשורה ויובן עם האמור והוא כי עשו לא היה מתרעם על הבכורה שאו' ליצחק אביו את בכורתי לקח הוא ענין העקבים שחטה חוה ונתנה לאדה"ר הוא יעקב כי אלו העקבים הם שורש הדין כי משם יניקת הס"א ונמצא חוט' נשכר שהוא שחטא בענין העקבים יטול הברכות ומאחר שחטא בענין העקבים שורשי הדין לא מן השם הוא שיטול הברכות וילא לנו מהאמור כי יעקב בא לזה העולם לתקן אדה"ר ונשא ב' אחיות לאה ורחל כמו אדה"ר שהיו לו ב' נשים חוה א' וחוה ב' והן הנה לאה ורחל והיינו טעמא דלא חש יעקב לאיסור ב' אחיות שעתידין ליאס' במת"ת כי מסתמא יעקב אע"ה היה מקיים כל התורה קודם שנתנה ואיסור ב' אחיות לא חש לה יען הוא בא לתקן אדה"ר שהוא דמיון ז"א כמ"ש ז"ל ע"פ ויקרא לו אל אלהי יש' הב"ה קראו ליעקב אל לפי שהוא דמיון ז"א ותיקן יעקב חטא אדה"ר באותה אשה שהיא חוה א' לאה ולא נמשך אחר הקליפה כאדה"ר: וז"ס מ"ש ז"ל יעקב אבינו לא מת דקשה למה חפסו השלילה ולא החיוב וכך הי"ל יעקב אבינו הוא חי וקיים אבל במ"ש א"ש והוא כי יעקב אע"ה אע"פ שנשא לאה היא חוה א' לילית אפ"ה לא חטא בענין הקליפה שהיא מרה ממות ולא נענש במיתה דאדה"ר אלא אדרבה הוא תיקן חטא אדה"ר ולז"א יעקב אבינו ולא אמרו יעקב שהם כי עם היות שיש לו יחס עם אבינו עכ"ז לא מת כמותו: וכיים קרא ויצחק ן' ששים שנה וגו' ר"ל כי יצחק אע"ה אע"פ שידע והבין כ"ז עכ"ז לא חשש שמא גם יעקב חטא כאדה"ר מפני שיצחק היה סוד גבו' אבל היו ממותקות קלת יותר מבימי אדה"ר כי אז היתה לאה קליפה גמורה וז"ס ויצחק ן' ס' שנה רמז לזקנה שהיא בן ס' כי הזקנה מורה על הרחמים כי במיתת אדה"ר התחילו לתקן גבו' לאה כי כשהקב"ה עושה דין מתעלה ומתקלס והיינו טעמא שלא חשש יצחק ע"ה פן ימות גם הוא ומה גם ברואתו כי חטא אדה"ר היה ע"י חוה א' ולאה ומת וכפי זה מלת בלדת אותם קאי איצחק בן ס' שנה והוא טעם למה לא חשש יצחק: עוד נוכל לומר ע"פ מ"ש האר"י ז"ל כי לאה נתמתקה ע"י הדמעות וכו' ויצחק אע"ה ידע כ"ז וז"ס ויצחק וגו' כלו' תדע למה לא נתיירא יצחק פן ימות גם הוא כאדם מפני שיצחק שהוא יסוד הגבו' היה בן ס' שנה ר"ל ממותקות בסוד הזקנה ע"י דמעות לאה

וכ"ז

א וְרָחֵל לָקְחָה אֶת הַתְּרָפִים
נִטְרָפוֹת.
ב בְּצִפֳּרִים עָפוֹת:

לאה

וכ"ז היה בלדת אותם כלו' שהכתוב מגביה את ילחק ע"ז בכל אלה הדברים נתגבא ילחק אע"ה וידע בעת הלידה קודם שיהיה בעולם ולא נתיירא מזה אבל יעקב היה ירא מכל האמיר כי הוא אדה"ר ומאן דנכית חויא וכו' והיינו טעמא שהיה שונא את לאה כמש"כ וירא ה' כי שנואה לאה דאל"כ מי התיר לו לשנא אותה הלא כתי' לא תשנא את אחיך אלא שהיה ירא ממנה פן תחטיאנו כי היא היא חוה הא' והוא הוא אדה"ר: א"נ נוכל לומר כי לא היתה שנואה ממש אלא בערך שלא היה אוהב אותה כמו רחל קראה שנואה והטעם מפני האמור כי היה ירא פן יכשל בה וימות גם הוא כאדה"ר: ועל פי הדברים האלה נוכל לבאר פ' ה' מה אדם ותדעהו והוא כי להיות כי ז"א הנק' הויה יש לו יחס עם אדה"ר ומה הוא היחס שיש לו עמו הוא שם מ"ה כי אדם עולה מ"ה וז"א הויה שלו היא במלוי אלפין העו' מ"ה וכשהטא א"ה בעץ הדעת באותם אשכלות מרורות ענבי ראש שהם שורש יניקת החיצוני' נתן יכולת ואחיזה אל הקליפות להתאחז ח"ו בז"א והיינו טעמא כי ותדעהו בעונש המיתה כמו ויודע בהם את אנשי סכות לא כן בן אנוש כי עם היות כי גם יעקב שהוא בן אנוש ואינו יציר כפיך כמו אדה"ר והוא דמיון ז"א ויש לו יחס עמו כי הוא ממש אדה"ר והיה נשוי עם נשי אדה"ר לאה ורחל חוה א' וב' מפני שהוא תיקון חטא אדה"ר לא לבד שלא נענש אלא אדרבה ותחשבהו כי הב"ה כבדו וחשבו כבוד וחשיבות גדול בקראו אל כל"ל וז"ש במ"א מה אנוש כי תזכרנו וגו' ר"ל כי אדה"ר שהיא שם מ"ה וכן בן אדם שהוא יעקב תיקון אדה"ר שהוא שם מ"ה הויה דאלפין העולה מ"ה שהוא סוד זעיר וזהו היחס שיש לך עמהם ולכן פקד פקדת וזכרת אותם: ואמר אח"ז ותחסרהו מעט מאלהים ר"ל כי הבן אדם שהו' יעקב כי בסו' הגלגל גלגול ב' יקרא בן הגלגול הא' חסרתו מעט מאלהי' פי' כי הנבי' היו בימי יעקב קלת ממותקי' כמ"ש האריז"ל ולכן לא הכשילה לאה את יעקב כמו שהכשילה חוה א' את אדה"ר וזש"ה וכבוד והדר ותעטרהו פי' כי הגבו' התחילו אז ליכנס בימי הזקנה שהיא רחמי' בסוד הדר זקני' כי לאה היתה מתוקנ' קלת: א"נ ותחסרהו וגו' ית' ע"פ מש"ל כי הקב"ה קראו ליעקב אל והוא כי אלהים במלוי יודין עו' ש' ואל במלואו עי' קפ"ה נשאר לנו להשלים חשבון ש' דאלהים קט"ו כמנין מעט הי יוד מם וג' אותיות הי"ם הוו להו קי"ט כמנין מעט העולה קי"ט: וכבוד והדר תעטרהו פי' על ב' נשיו לאה ורחל כי רחל נק' כבוד מ' והדר היא לאה כשכבר היתה בסוד הזקנה הדר זקנים שנמתקו קלת גבו' דילה: ופי' דבריו ואמר תמשליהו במעשה ידיך פי' כי רחל היא נבנית ע"י ז"א בסוד הגבו' שהיא נבנית מהם כמש"ל: כל שתה תחת רגליו ירמוז על מ' דבינה שהיא לאה הנק' מי כמנין כל

עוזא"ל ושם היא בחי' בלעם כי לבן נק' שמו בלעם שיונק מעקבים הנבלעים בכתר רחל וז"ש מן ארם ינחני בלק מלך מואב מהררי קדם שהלך לשם והשניר עלמו בהררי קדם עם עזא ועוזאל ולבן הארמי הוא אביו של בלעם ונתגלגל בבלעם וזו היתה חכמתו של לבן ששבח עלמו ואמר יש לאל ידי לעשות וגו' ע"ד הנאמר בבלעם כי ידעתי את אשר תברך וגו' וע"י אלו התרפים היה משיג לבן אלו ההארות וכשגנבתם רחל לא יצאו האורות מעקבי לאה לחוץ אל החיצונים להאיר להם ולא ידע כי ברח יעקב וזה הענין הוא חטא אדה"ר בעץ הדעת כמ"ש כי אלו העקבים הם בחי' ענבים כי ענבים גי' עק"ב והיין שבענבים הם הדין שבעקבי לאה והחיצונים ניזונים מפסולת היין והשמרים שהם שמרי היין הקדוש וזה השפע שיונקים החיצונים הוא יין עכור ודין גמור וקשה מלא שמרים ובלוע תוך העקביים אלו וחוה סחטה אותם הענבים הם עקבים דלאה ושתו כוס התרעלה אדה"ר וחוה שהיא יניקת החיצונים סט' דמותא ולכן נענשו בענין המית' ושני העקבים הם ב' שמות אלהים כמנין ענבים וכמנין עק"ב: ולהיותם מובלעים בכתר רחל נעשים א' לכן ב' אלהים שהם גי' ענבים הם גי' עק"ב ובזה תבין מ"ש הזוהר הקדוש שפעם או' שחטא אדה"ר הוא בזכר ופעם אומ' שהוא בנקבה והכל אמת כי הוא כתר נוקבא דרחל ששם הם העקבים והוא מקום האחיזה דז"א:

לאה

א בראשית ל"א ל"ד. ב ישעי' ל"א ה'.

בסוד והארץ הדום רגלי : ויהיה ענין תמשילהו וגו' בסוד מ"ש ז"ל האיש דרכי לכבוש ויהיה העטרהו בסיד אשת חיל עטרת בעלה : כלפרים עפות. פי' מהרה חושה :

לֵאָה וְרָחֵל אֶתִין וְגַמִּין רִבּוּיִים.
בְּכֹחַ מוֹחֵי אָב יָצְאוּ מַיִם חַיִּים.
וּבַעֲלוֹתָם יִהְיוּ נְגָעִים וְחוֹלָיִים.
א וְרָבְצוּ שָׁם צִיִּים:

יעלוז

לאה ורחל. יבין שמועה כי לאה נק' גם ורחל נק' את והם יוצאים מהחסדי' דיסוד אימא כי יש בהם ג' בחי' א' בהיות אלו החסדי' בדעת וא' בהיותם בת"ת בשלים האמצעי כי עד שם היו מגולים וא' בהיותם ביסוד והם ג' בחי' ג' אור ואור א' נוטלת לאה וב' תחתונים נוטלת רחל וכ"ז הוא בהיות מוחין דאבא מלובשים תוך זעיר אבל כשאין מוחין דאבא מלובשים בתוכו אז במקום ג' אורות האלו יוצאים ג' מיני נגעים והם דינין קדושי' ויונקים מהם החיצונים ולכן סיימתי זה הבית בפ' ורבצו שם ציים כנוי לחיצונים היונקים מהנגעים : וז"ש שהמצורע חשוב כמת יען הנגעים יוצאים כשאין מוחי אבא שהיא חכמה והחכמה תחיה בעליה :

ואני הצעיר משה נ"ל לומר מהאי טעמא כי העני חשוב כמת ע"פ מש"ל והוא כי העני נק' דל וסוד הד"ל אלהים הוא באחורי התבונה הם סוד השכחה והם סוד הקליפות הנק' מות ולכן הדל והעני חשוב כמת : ועל ענין לאה ורחל הנק' ג"ם א"ת נ"ל לומר כי זש"ה ג"ם א"ת בדם בריתך וגו' והוא כי נודע כי לאה נק' גם לפי שנוטלת מ"ד אורות מלד אימא וא' מהמ"ד הנז' נוטלת רחל נשארו מ"ג ללאה הוא גם :

לאה ורחל. יורה דעה כי רחל נק' את ולאה נק' גם ויצאו מריבוי הארת המוחין דזעיר ונק' לאה גם מפני שעיקר יניקת' מאחורי' דתבו' שאחו' דתבו' הוא אהיה בריבוע העולה מ"ד וגם מאורות נוטלת לאה כי לכן נק' גם ומאור קטן שנותנת לרחל הם העקבים שבתוך כתר רחל ונק' רחל את לפי שהיא כנגד ד' ספי' זעי' מאחוריו ת"ת ונה"י וכל א' כלולה מי' הרי מ' ועשר מעשר ק' הרי ת' ועם מאור א' שנטלה מלאה הרי א"ת וזהו ענין אכין ורקין מיעוטין כי א"ך ור"ק גי' ש"ך דינין ובעת שליטה הש"ך דינין אלו הנקבות מהמעטו' ואין להם הארה ומה שהיתה נערה נעשי' נער גי' ש"ך : ועתה נבאר פרשת נגעים ועמה יתבארו קצת עניני לאה ורחל כתי' אדם כי יהיה בעור בשרו וגו' הנה אדם הוא ז"א שהוא שם מ"ה וזה סדר ההתחלקות קולו של יו"ד כתר יו"ד חכמ"ה ה'

ורחל היא כנגד ד' ספי' נהי"ס כל א' כלולה מי' מי' מק' הרי ת' ועם המאור שנוטלת מהמ"ד הרי א"ת : וז"ש בדם כי מ"ג ע"ה הוא מ"ד והיא לאה בריתך היא רחל כי היא כנגד נהי"ס וכללותם הוא היסוד אות ברית שלחתי אסיריך כמ"ש ז"ל בשכר נשים צדקניות שהיו באותו הדור נגאלו יש' ממצרים ואף גאולה העתידה אז"ל שתהיה בזכות האמהות: גם נ"ל כי זש"ה כל עמל האדם לפיהו ר"ל כי ז"א הנק' אדם לפיהו שהוא רחל תורה שבע"פ הוא נותן הגבו' שלו ובנין פרצופה הוא ממנו ונבנית מגבו' הזכר הנק' עמל עד שהיא אחירה כעלם השמים אבל מדת גם היא לאה אינה ממלאת נפשה ממנו כי אינה רק הארה ואינ' פרצוף גמור כמו רחל : והיינו טעמא דויאהב יעקב את רחל לפי שהיא פרצוף כמוהו ואין אהבה אלא בדומים : וכן יראה לי לפי שרחל מתלבש בה פרק אחרון דהוד דאריך וז"א מלביש לאריך מטיבורו ולמטה לא כן לאה אינה רק מ' דבינה : והיינו טעמ' כי דע"ה הוא כנוי אל המ' רחל כי שם דוד מורה ע"ז כי דוד ע"ה גי' הוד וגם היא כלולה מאו"א : וזש"ה ויהי דוד לכל דרכיו משכיל דרכיו ר"ל דרכי ו' כלו' שהיא נבנית מהזכר כנ"ל ופי' דבריו ואמר תדע הטעם שדוד הוא רחל לכל דרכי זעיר משכיל שהוא משפיע בה לפי שה' עמו בכ"מ שנ' וה' הוא ובי"ד והוא רומז לאריך שהוד דאריך מלובש ברחל היא דוד ובית דינו בית אבא ב' דבראשית בסוד בחכמה יבנה בית דינו רמז לאימא דדינין מתערין מינה בענין שמדת רחל היא דוד כלולה בכל מכל כל ולא כן לאה ולכן כל עמל האדם זעיר לפיהו רחל : א"נ כל עמל האדם לפיהו ירצה על פה דא"ק כי אורות אזן וחוט' לא יכלו הנאצלים להשיג רק ע"י התלבשותם בפה כי שם נתהווה בחי' כלי זך בתכלית הזיכוך מכח הכאת המקיף בפנימי ונפלו ניצוצות כמש"ל עם היות שאסור להזכיר שם כלי ואינו כלי גמור ח"ו אלא שבערך אור שבתוכו

א' ישעי' י"ג כ"א.

נק'

נק' כלי וגם הנפש לא המלא [פי' על אורות הפה שילא בסוד נפש דוקא ולא בסוד ר"ן ח"י כי כל ספי' וכל אור כלול מנר"ן כמש"ל וכאן גם הנפש לא תמלא והוא כי נודע כי הנשמה מתלבשת ברוח והרוח בנפש ואז כשמתלבש זה בזה תחתון מתמלא מהעליון וכאן באור הפה גם הנפש שהיא התחתונה מכולם לא נתמלאה ברות כלו' שלא ילא בסוד רוח ומכ"ש שלא באה הנשמה : ועל פי מ"ש כי רחל כלולה והיא נכללת מכל הד' פרלופי' שלמעלה ממנה יראה לי פירוש הכתו' אשא עיני אל ההרים וגו' והוא כי לכאורה יראה כי הנקבה אינה כלולה רק מאו"א ומזעיר אבל אין לה יחס עם א"א לז"א דע"ה כשאני נושא עיני אל ההרים חג"ת שמשם מתחיל פרלוף זעיר ואני מתבונן בהתחלקו' נה"י דאריך המתלבשים בז"א אז אני רואה ראייה חדשה ומה היא שמאין הוא א"א יבא עזרי שהיא הנקב' מדה שלי שנק' עזר כנגדו ולא כן קודם ההסתכלות הזה והשימת עין שמתי היה נראה כי עזרי דוקא הוא מעם יי"א או"א עושה שמים הם ז"א הם שעשו ג"כ בארץ שהיא מ' : והורתינו שהת' בתחלת דבריה פיה פתחה בחכמה ואמרה בנעימה בראשית ברא אלהים וידוע כי ראשית היא חכמה וכאלו אמר בחכמה ברא אלהים ולמה לה לפתוס דבריה לא בא הכתוב לסתום אלא לפרש והיל"ל בחכמה ברא אלהים : והוא כי אלו היתה מתחלת התורה במלת בחכמה היה נראה שבחכמה דוקא ברא אלהי' שהם או"א את השמים ואת הארץ שהם זו"ן ואין להם יחס עם א"א לז"א בראשית שהיא מלה כוללת הכל אבא וא"א שהוא ראשית כל אותיות של הויה ב"ה הרמוז בקולו של יו"ד כי כל הה' פרלופים רמוזים בשם הוי"ה : וא גב זה נאמר רמז נאה בפ' הן ליי"א אלהיך והוא כי כל הה' פרלופים כל א' כלול מי"ס הם ן' ספי' הכל הוא נכלל בשם הויה וזהו ה"ן ליי"א אלהיך ואח"כ פי' דבריו

ה' בינה א' שבמלוי הה"א דעת וג' הותיות וא"ו בת"ת בג' שליש־יותיו ה' אחרונה נה"י שבו וג' אלפין של המלוי הם בקו אמלעי דע"ת ת"ת יסוד והג' אלפין הנז' הם ג' אורות אור אור אור שהם בגי' כתר שהוא כתר דז"א שלם בג' אורות ואלו הג' אורות הם חסדי' מלד אימא המתלבשת בז"א ואלו הה"ח יש להם ג' בחי' א' בהיות' בדעת דזעיר למעלה ב' בהיותם בשלים האימלעי כי עד שם היו מכוסים ועכשיו נתגלו בחזה דז"א ג' בהתקבלם והתחברם ביסוד ז"א הרי ג' בחי' יש אל החסדי' דז"א והם דע"ת ת"ת יסוד והם בעלמן הם הג' אלפין שיש בשם מ"ה של הכללות דז"א ושלשתם הם דת"י והם ג' אור הנז' ולאה שראשה הוא בדעת זעיר נוטלת אור המכוסה שבדעת עד החזה ורחל נוטלת ב' אורות שיש מהחזה עד סיום רגליו ונמלא כי זעיר יש בו ג' אור אור אור ורחל ב' אור אור ולאה אור א' ומלבד זה היתרון שיש לרחל על לאה יש לה יתרון אחר כי לאה אורה היא במקום כסוי החסדים ורחל ממקום הגילוי ב' אורות ולכן דיני לאה רבים על דיני רחל וזהו פי' הכתו' אדם כי יהיה בעור בשרו והוא כי אלו הג' אורות היולאים לתקן פרלוף לאה ורחל אינם יולאים כי אם בהיות ג"כ מוחין דמלד אבא מלובשים תוך זעיר כי הם דוחים את החילונים מלהתאחז בחסדי' דאימא המגולים מהחזה ולמטה אשר שם הוא סוד הדעת טו"ר וכאשר אין מוחין דזעי' דמלד אבא נגלים אז יונקי' החילוני' ואז תמורת ג' אלפין היולאין לתקן פרלופי הנשים יולאים ג' מיני מים נגועים שאת ספחת בהרת שמהם יניקת כל החילונים והם דינין קדושים ואין שם עושה פרלוף לאה ורחל והוא נתקן ע"י אהרן הכהן הוא סוד אבא הדוחה את החילוני' מלינק משם וז"ס שהמלורע חשו' כמת והוא בהסתלק מוחין דאבא כי החכמה תחיה בעליה ילכן מתרגמינן סגירו שהוא סגירו

ואמר כי הה' פרלופי' הנז' א"א ואו"א וזו"ן הם השמים ז"א ושמי השמים הם או"א וא"א הארץ מ' : ושמא יאמר האו' כי ממלת ושמי השמים לא יובן ממנה כי אם או"א שהם למעלה מהזעיר אבל א"א שהוא גבוה מעל גבוה לא יוכלל במלת ושמי השמים לז"א הארץ וכל אשר בה לרמוז על הארת הא"א שבתוך המ' הבוונה לכלול גם הארץ באותיות שם הויה ב"ה : ויראה לי כי היינו טעמא שאז"ל הן של ת"ח במקום שבועה כי זה בסוד הרמוז במלת הן אם יהיה עם הארץ לא ידע בין ימינו לשמאלו וגם אם יאמר הן אין בדבריו כלום כי הוא אינו יודע פי' אחר במלת הן רק הודאה בעלמא כמו שאו' אין אבל הת"ח אם יאמר הן הוי שבועה וזה יהיה פי' הן לי"א אלהיך ר"ל אם אמר הן כאלו נשבע בשם ה' אלהיך וכאלו הזכיר שם יי"א : וזה יהיה פי' הכתוב הן קרבו ימיך למות ר"ל בכל ה"ן ספי' של כל פרלוף האלי' הסכמו במיתת מרע"ה והיינו טעמא דלא הפליר מרע"ה בתפלה אחר באמ"ל הק ב"ה הן קרבו ימיך עם היות שאז"ל אפי' חרב מונחת על צוארו של אדם אל יתיאש מן הרחמים כי

גזרת

שנירו דנהורא עלאה אבא וז"ס בעור בשרו שהם לאה ורחל שהם דבוקים בעור ז"א ובפרט לאה שהיא בחי' עור דקשר דתפלין ותמידהם יוצאי' כחיה רעיה נגעים וז"ס המצורע המוציא שם רע כי הנקבות לאה ורחל נק' שם והמדבר לשון הרע נורש כי המירת אותם האורות שהיו מוצאין לתקן הפרצופים הנק' שם שהם שם טוב עתה כשאין מוחין דאבא יונקי' החיצונים מאותם האורות הם מוציאין ג' נוקבין בישין שאת וספחת ובהרת ע"י יניקת החיצונים מאורות הקדושים ובמקום לאה שהיא בדעת יוצאת שאת נוקבא בישה אותיות אבא ונק' שאת ג"כ לשון נשיאות שהיא למעלה בדעת וספחת ובהרת הם תמורת ב' אורות הניתנים לרחל ולכן המצ' שאת שהיא למעלה בי' אל אדני במלואם (ר"ל אל פשוט ואדני מלא) וספחת. הוא. אדני באתב"ש שהוא תקעם בי' ספחת (ע"ה) ובהרת הוא אדני במלוי כשמסיר אותיות הפשוט ישאר תור ורות :

יעלוהו הזעיר. יורה דעה כי ב"פ מ"ה שיש בז"א הם מתחלקים עז"ה כי ג' אותיו' יה"ו הם בחב"ד דזעיר וה' התתאה היא בשליש העליון דת"ת עד החזה שעד שם האורות מכוסים ומהחזה ולמטה שהאורות מגולים הם בחי' אחרת והוא כי שם מ"ה הוא עז"ה

יעלוהו הזעיר בסוד שתי הבחינות.

מעלה

גודה א"א הן לטוב הן למוטב הן על יחיד הן על רבים לא תשוב ריקם כי לא אדם הוא להנחם :

ונחזור לענייננו והוא כי הכוונה בראשית שהוא ראשית הכל אין א"א וגם חכמה הנק' ראשית ברא אלהים בינה את השמים וגו' והענין ע"פ מ"ש האר"י כי קודם כל דבר נזדווג א"א מניה וביה ונתלבש באו"א ואח"כ נזדווגו או"א והולידו זו"ן ונודע כי כשהיו זו"ן כלולים תוך אבא היו בסוד מלוי היו"ד כי היא חכמה והיו אז בסוד ו' על ד' ו' ז"א ד' נוקביה. ובהכנסם באימא בסוד זווג היו בסוד ד' על ו' כי הנקבה היא היוצאת ראשונה מיסוד אבא שהיא התחתונה ואח"כ הזכר ובכאן באימא היו בסוד ד' על ו' בסוד צדיקים יושבים ועטרותיהם וכו' וזה יהיה בעולם הבא שהיא בינה ובעת לידתה נהפכו ויצא הזכר תחלה כמו שכתוב כל זה בבית המתחיל ראשית חכמה יו"ד וא"ו דל"ת ולרמוז זה אמר את השמים בתחלה את ואח"כ ז"א השמים לרמוז כי כשהיו בתוך הבינה הנק' אלהים היו בסוד ד' על ו' ובעת הלידה היו בסוד ואת ר"ל ו' א"ת כי הזכר יצא תחלה ואח"כ את דהיינו הארץ מ' : אח"כ רמזה לנו תורתינו שתת' ענין מיתת המלכים וענין התיקון וז"ש והארץ ר"ל ו' הארץ הם זו"ן היו תוהו ובוהו על ענין מיתת הז' מלכים שנפלו מהאצי' לבריאה ואותה נפילה הקרא מיתה כי כל ההולך מעולם לעולם הקרא אלו מיתה אותה הליכה : אח"כ רמזה לנו תורתינו שתת' ענין אחורים דאו"א שלא מתו ונפלו מעולם אצי' לברי' אלא נפלו ממקומם העליון לסוף האצי' בהתחתית במקום שתהיה אח"כ נוקבא דזעי' ולרמוז זה אמר ובוהו כלו' שהיה ענין אחר לבד מיתת המלכים אבל בו הוא כלו' באצי' בעצמו ולא כמו מיתת המלכים שהיה בבריאה אבל היה פנים אחר והוא כי נפלו אחורי או"א למקום נוקבא דז"א דאצי' הנק' אספקלריא דלא נהרא ורגליה יורדות מות לכן נפלו אחורי או"א וזהו וחשך ר"ל נר חשוך בוצינא דלית לה מגרמה כלום והיא על פני תהום אותיו' המות כמ"ש רגליה יורדו' מות ורוח אלהים וגו' בא לרמוז על ענין התיקון שהיה בסוד שם מ"ה האדם הוא סוד הרוח כי הנקודים הם המלכים לא יצאו רק בסוד נפש : וזש"ה רוח איש יכלכל מחלהו כי ע"י הרוח נתקן ז"א וגם זש"ה ואת דכאי רוח יושיע כי ביד הרוח הוא אשר תיקן את המלכים ומהו רפ"ח ניצוצות אותיות מרחפת מת רפ"ח ובירר אוכל מתוך פסולת ואז היה התיקון הרומז לאור וז"ש ויאמר אלהי' יהי אור ויהי אור :

ויערנה נבאר פסו' פיה פתחה בחכמ' הנה לדיגוולה יספר בלא בינה והוא ע"ד מש"ל כי התורה נק' אשת חיל עטרת בעלה פיה פתחה בחכמה שהיא בראשית חכמ' ותורת חסד על לשונה ר"ל מרגלא בפומה ג"ח כמ"ש ז"ל התחלתה ג"ח ויעש ה' אלהים כתנות עור וילבישם אמצעיתה ג"ח וירא אליו יי"א ואז"ל לבקר את החולה סופה ג"ח ויקבור אותו בגיא : ועל פי דרכנו יה' פסוק פיה פתחה בחכמה והוא כי להיות שפתחה התורה במלת בראשית שהוא חכמה היינו טעמא כי תורת חסד על לשונה התחלתה ג"ח וסופה ג"ח ואמצעה ג"ח כי חסד הוא בקו חכמה בקו ימין :

יעלוהו הזעיר. יבין שמועה כי בז"א יש ב' בחי' כי מהחזה ולמעלה יש בו שם מ"ה א' שבו מזדווג עם לאה

ומהחזה

מַעְלָה מַטָּה אֱלֹהִים וְאִישׁ אֱמוּנוֹת
וּבְאָחוֹר יוֹרֵשׁ שְׁתֵּי הַמִּשְׁכָּנוֹת.[א]
נָשִׁים שַׁאֲנַנּוֹת:
רַב פְּנִינִים יִשְׁלַח הַגּוֹאֵל.

דור

ומהחזה ולמטה יש בו שם מ"ה ב' שבו מזדווג עם רחל ולאה ורחל הם מאחוריו ומהחזה ולמעלה נק' אלהים ומהחזה ולמטה נק' איש בסוד איש חלק שהוא נחלק לב' פרצופים וז"ס משה איש אלהים ואז"ל מחציו ולמטה איש מחציו ולמעלה האלהים:

רב פנינים ישלח הגואל. יבין במושכל כי יסוד דאבא המוציא את יעקב ובצאת האור מיסוד אבא ליעקב יצא דרך פני זעיר וזו ההארה היא מפסקת בין פני זעיר לאחורי יעקב ונק' [ו] לאה ומבחי' לאה זו יצא כל בחי' דור המדבר ודור המדבר הזו יצאו בב' צדדיה ב' המטו' מטה משה ומטה [ו] האלהים מימין ומשמאל דרך אלכסון וזו היא תורה פנימית ותורה חיצונה יעקב באמצע וערב רב מימין ועשו משמאל והם באלכסון בצדדי יעקב כמו ב' המטות והכל הוא דרך פנים פני זעיר הם ב' השורות הנז' פנימי' וחיצוני': ומתנה נחליאל. פי' כי מצדי יסוד אבא יצאו ג' מתנות: וזאת לפני'. פי' כי תורה הפנימית דור המדבר עם ב' צדדיו שהם ב' מטות הנק' משה ה' ונק' מטה שרש מצד הימין ומטה האלהי' מצד שמאל והכל הוא תורה פנימית היו בזמן דור המדבר ועל חטא שחטאו דור המדבר נתבטלה אותה ההארה של דור המדבר ולכן שיימתי זאת הבית בפ' וזאת לפנים בים': ואגב נא' כי זו היא כוונת הכתו' לפי שיאמר האו' מאי שנא דבדורות הא' היו מקיימים כל דבר מקח וממכר ע"י נעל כמ"ש שלף איש נעלו ונתן לרעהו ואגב הנעל היה מקנה המקנה לקונה ועתה בזמן הזה אנו מקנים אגב סידר

עז"ה ג' אותיות יה"ו הם בנה"י וה' התתא בעטרת היסוד ובצ"פ מ"ה הם ל' דללם המתפשטת בפנימיו' כל פרצוף זעיר וז"ש ואנכי איש חלק נחלק לב' חלקים מהחזה ולמעלה מ"ה א' ומהחזה ולמטה מ"ה שני אשר בב' מקומות אלו מאחוריו הם ב' נשים לאה ורחל וז"ס משה איש האלהים מחציו ולמטה איש מחציו ולמעלה אלהים פי' אלהים הוא בבינה והנה"י שבה נתלבשו ונתפשטו תוך זעיר והיסוד שבה נגמר עד החזה ולכן מחציו ולמעלה שכנגדו יצאת לאה מבחי' אימא נק' הזעיר אלהים ג"כ מחציו ולמטה רחל הנק' אשה בסוד לזאת יקרא אשה כי מאיש וגו' הנדרש ברחל נק' ג"כ איש והנה מרע"ה בחי' ז"א ושיתוף ב' הבחי' נק' איש האלהים ואחר שכבר נתב' ענין יש' ויעקב ורחל ולאה נבאר מה ענייגם וגם הארות רבות אחרות היוצאי' מזעיר ולחוץ והם בחי' ב' המטות מטה האלהים ומטה שהם ודור המדבר מה ענייגם וענין הערב רב שנתערבו עם דור המדבר וענין יעקב ועשו וענין ג' מתנות טובות באר ומן וענני כבוד וענין המרגלים וסוד יהושע וכלב ועתה נבאר ענין דור המדבר הנקר' לאה אשת יעקב:

רב פנינים. יורה דעה כי היסוד דאבא הוציא את יעקב ויעקב אחורו כלפי פני זעיר ובצאת האור ליעקב מיסוד דאבא יוצא דרך פני זעיר מאיר ממש סמוך אל הזעיר וזו ההארה היא מפסקת בין פני זעיר לאחורי יעקב ואף אם אח"כ תתרחק ותאיר ביעקב לא מפני זה נתבטלה אותה הארה והיא נק' לאה אשת יעקב כמו שיש לאה למעלה באחורי זעיר כן יש לאה באחורי יעקב אחוריה נגד פני זעיר ופניה נגד אחורי יעקב ומבחי' לאה זו יצא כל דור המדבר שיצאו ממצרים וכדי שלא יתחלפו דבריגו בין לאה ללאה לכן נכנה לאה זו שבאחורי יעקב דור המדבר ולכן נא' ויעקב איש תם בעלה דת"ס כמ"ש כי לאה שבאחורי זעיר קשר של תפלין דראש לוקחת אור ד' אלפין דד' אהיה שיש בנה"י דאימא שבהם מלובשים המוחין דזעיר וד' אלפין הפשוטות שבורשם בז"א ישאר תם וכן הענין כאן ביעק' ולכן נא' ויעקב איש תם בעלה דתם וזהו פי' ויהי אך יצא יצא יעקב ב' יציאות וב' יעקב כי הנה בהכרית הוא כי כשנבקע יסוד אבא יוצאי' הארותיו תוך זעיר מבפנים חוץ ליסוד אבא ואח"כ כשנבקע גוף זעי' יוצא יעקב ב' והרי הם בני יעקב וב' יציאות: ועתה נבאר ענין המטות אלכסוני דור המדבר וענין אלכסוני יעקב וערב רב ועשו: והוא כי היסוד דאבא שנתגלה עתה מן החזה דז"א ולמטה הוא מאיר מכל צדדיו פנים וימין ושמאל אבל מצד אחור אינו מאיר לפי ששם עומדת רחל שהיא מבחי' אורות אימא ואורות הפנים הם ב' שורות דור המדבר ויעקב ואורות הצדדין הם באר ומן וענני כבוד ואלו ההארות הנז' הם בצד פנים דור המדבר

ויעקב

א ישעיה ס' ל"ב.

ויעקב אלו ההארות הנז' דאד פנים יש להם בנרדיהם ימין ושמאל הארות אחרות המאירות באלכסון וכולם הם דרך פנים והנה דור המדבר שהיא הפנימיות בנרדין שלה מאירים מצד ימין מטה ה' ונק' מטה שתם ומצד שמאל דור המדבר · מאיר מטה האלהים ונק' מטות להיות הארתם דרך נטייה באלכסון לא בנרדין ולא בדרך פנים ממש ביושר אלא נוטים לאלכסון בקרן זוית : וסיבה ב' כי אלו ההארות יצאו מיסוד אבא הנק' ו' זעירא וההארות הנז' הם כמו וי"ן ארוכין לכן נק' מטות כי המטות הם צורת וי"ן והם עפלות להארת דור המדבר האימצעית שהיא ביושר ממש וכן ההארות שבאלכסוני יעקב הם טפלות ליעקב כי הם באלכסון : ונהגו המטות האלו ביד מרע"ה כי הוא בחי' יסוד אבא וכמו שהיסוד עשה כל מה שברצונו על ידי פעולותיו שהם ב' המטות כן מרע"ה ע"י אלו המטות היה עושה פעולותיו : וב' האלכסונות שבב' נרדי יעקב אשר בשורה החיצונה הם ערב רב מהימין ועשו מהשמאל ולפי שנשמת ערב רב מהימין ולכן נתגיירו והם נילוצות מרע"ה בסוד לך רד כי שחת עמך אשר על כן טרח ומת במדבר בעבורם : ועשו שהוא מהשמאל לא נתגייר והוא שהם בשורה הפנימות הקרובים אל הזעיר אין החיצונים נאחזים בהם כ"כ אכן אלו הערב רב ועשו שלטו בהם החיצונים ובשמאל שהוא עשו שלטו יותר להיותו מהשמאל ולכן טרח יצחק לגייר את עשו להכניסו תחת כנפי השכי' לפי שגם יצחק הוא מהשמאל ודע כי יש יסוד גדול ונעלם מאד בענין זווג זו"ן כי יש תמיהה גדולה והוא כי הרי יעקב עומד בפני זעיר וא"כ היאך מזדווגים זו"ן פב"פ הלא אין מקום לרחל לעמוד עם ז"א והוא כי אמרו בזוה' שיר השירים כי כשרוצים זו"ן להזדווג מבריזין שיצאו כל פמליא של מעלה

סודר הלא הורה לא תשוגה ובהי' ואל תעוש הורת אמך ואין אנו רשאי' לגרוע ולהוסיף : ועוד קשה או' לפנים בישראל ושייס וזאת התעודה בים' דמשמע דעכשיו אין הדין נוהג כן : ועוד וזאת התעודה אהיכא קאי : אשר על כן יראה לי פי' הכתו' עם מ"ש האר"י ז"ל כי נעל הוא סוד מט"ט וסנד"ל שהם בסוד מנעל וסנדל והם סוד השכי' כי נעל בגי' ק"ן ע"ה כמנין אהיה דההי"ן העו' קנ"א והכוונה בנתינת הנעל כי השכי' תהיה מסכמת בהותו הקנין ולכן דורות הא' היו עושים הקנין ע"י הנעל לרמוז על האמור : ובהיות כי לא אכשור דרי וחששו חז"ל לזלזול השכי' שלא יאמרו שהשכי' נק' נעל ואינו דרך כבוד לומר כן כלפי מעלה : ועוד ט"א כי כמו שהנעל הוא סוף וקץ כל האדם ה"נ המ' היא השכי' היא סוף הספי' ולכן מפני הכבוד תקנו חז"ל במקום הנעל כנף הסודר והכונ' א' היא כי הכל הולך אל מקום א' כי כנף ג"כ עו' ק"ן לרמוז על הכוונה הנז' : וזה יהיה ביאור הכתו' וזאת לפנים בים' וזאת היא השכי' הנק' זאת לפנים בים' לקיים כל דבר זאת היתה הכוונה שהיא השכי' כאשר שלף איש נעלו ונתן לרעהו היו מכוונים על השכי' הנק' זאת בנתינת הנעל כי השכי' תהיה מסכמת בהותו הקנין כדי שלא יסורו ממנו וזאת ג"כ היא התעודה הנהוג עתה בים' בזמן הזה בנתינת הכנף בשכי' שנק' זאת היא הכוונה כמ"ש כי כנף ונעל חד' מלתא היא ונפקא מינה יקר שניא קמי שמיא :

וזה יהיה כוונת הכתו' השיבנו ה' אליך ונשובה הכתי' ונשוב וקרינן ונשובה : ועוד כי הא' ונשובה הוא מיותר אחרי אומרו השיבנו ועוד או' חדש ימינו כקדם דהיינו הך : אבל במ"ש א"ש והוא כי נודע כי בעת הגלות נטרדה השכי' בעונותינו והיא ג"כ בגלות עמנו שיוס כמש"ה ובפשעכם שלחה אמכם : וכמ"ש במדרש למה הדבר דומה וכו' ואי הוה כתי' ונשובה בה' מכח קוביית הייחוד דהיינו מקפיס דהיל"ל ונשוב היינו או' שהכוונה היא ונשוב ה' היא השכי' ה' אחרונה שבשם ויש בזה ח"י יצייל כביד שכי' דמשמע שהיא צריכה אלינו ועם היות שכן הוא האמת שבידינו תליא מלתא כמ"ש ז"ל הכל תלוי בתשו' הבליעה הנביא ירמיה ע"ה בנעימה אחורי הגדר וכתב ונשוב מפני הכבוד וזהו חדש ימינו וגו' כלו' כאשר אנחנו נשיב עטרת ליושנה ע"י התשובה יהיה דומה בדומה כקדם החיבה המבולב עם היית שאת' לא תביב אלא לגי לבד בהייתיני אנחנו משיבים השכי' למקומה נמלא שחדשת ימינו כקדם האב והאם רובצת על האפרוחים אימא תתאה : אמר עוד כי אם מאוס וגו' פי' עם היות שמאסתנו פעם אחר פעם עכ"ז אין קפידא יען המאיסה הוי אינה מצד עצמנו אלא מצד הקלף ואורי הלף הגדול וא"כ יכולים אנו לומר בפה מלא השיבנו אחר שהמאיסה היתה מצד הטעם וזהו מה שחזר לומר פעם אחרת השיבנו וגו' דהם נאמר דמה שחזר לומר השיבנו הוא דוקא כדי שלא לסיים בפרענות היה להקדים פ' כי אם מאוס מאסתנו ולסיים בהשיבנו אלא ודאי הא והא איתנהו : ואגב אכתיב לך אחי המעיין פרפרת נאה שדרשתי בקהל עדה ויש' בעיר מכנסא יע"א

בפטירת

בשביעית התחכם החסיד הפני במה"ר משה כהן הנגב"ה למען הרבנני נפשך על אלו הפסוקי' והוא ע"פ מאי דאמר רבנן קשה סילוקן של צדיקים לפני הקב"ה יותר מן' קללות תורה ב' ומחרבן ב"ה וזש"ה שבת משוש לבנו וגו' כי בענין הקללות יש קללות המרחקות את התועל' יש קללות המרבין את הגוף כנגד אותן שהם להרחק' התועלת אמר שבת משוש לבנו וכנגד הקללות שהם להקרבת הגוף אמר נהפך לאבל מחולנו והכוונה כי נתקיימו הקללות בכללן לא בנא הוזן שהן להקרבת הגוף וכו' הכל נתקיים ואחרי זאת נפלה עטרת ראשינו דהיינו חורבן ב"ה ואפ"ה אוי ואבוי נתחדש לנו עתה בסילוקן של צדיקים יותר מכל האמור וז"ש אוי נא לנו וגו' ויהיה חטאנו מלשון אני ובני שלמה חטאים והכוונה שאנו מתחסרים מהצדיקי' כי אין אבל כבד בעולם כמו סילוקן של צדיקים ואמר ע"ז היה דוה לבנו וכן עמ"ש ז"ל שריינו דעינא בליבא תלי והכוונה לומר כי ע"ז שזכר שהוא החורבן דוה לבנו אבל על"ז היינו מתנחמים בצדיקים אבל עכשיו הענין שהיה לנו כלב ולא היה נרגש עתה מסיבת האבל הכבד והצער והענין שנתחדש עתה בסילוקן של צדיקים

דור המדבר וגם יעקב יואר.
וב' צדדיהם ומתנה נחריאל.
[א] וזאת לפנים בישראל :
אמנם אלה צדק הוא תמורתם.
ושני המתנות לנגד אבותם.

מעלה לראות בכבוד המלך והנה הקליפה מלך זקן וכסיל לא יתפוץ כסיל בתבונה ולראות בכבוד המלך והדרכה הולך ומתרחק ועשו שהוא קליפה הולך אל השדה ההוא של התועני' כבוד כי בשדה מלאה ואז הולך יעקב למקום עשו ורחל בלה במקום יעקב ומזדווגת עם ז"א פב"פ כי מקום יעקב הי' פני באופן באין מקום לרחל לעמוד פב"פ עם ז"א להזדווג עמו עד אשר ילך עשו אל השדה של התורבה כנז' ואז יעקב ירש מקומו וברכותיו והאורותיו ואלמלי ידע עשו שכוונתם הוא להזדווג לא היה הולך משם כדי ליקח חלקו שבשפע בעת הזווג וע"ז מרמז זו הולך עשו ויבשא עשו ומרגי' בדבר הוא צועק יבכה בקול מר על מה שרמזו וענין זה של זווג ז"ן הוא אחר שמת דור המדבר כי אז נתבטלה הארת דור המדבר אבל כ"ז שהיו דור המדבר קיימים היתה אורה בחי' של לאה אשת יעקב הנק' דור המדבר שם במקומה ולא היה זווג אל רחל עם זעיר הנק' יש' אבל הזווג היה מיעקב עם בחי' לאה הוי הנק' דור המדבר :

אמנם אלה צדק. יורה דעה על ענין המרגלים ויהושע וכלב

לא לבד כי עלינו היה לבנו דוי אלא שהענין עשה רושם והוא נגלה בפועל לעין ונגע על לבנו ותשכו עינינו מכח הענין והאבל הכבד : וא"ת מאי אולמא דהאי מהאי לז"א על הר ציון ששמם וגו' וכן עמ"ש בגמ' וכבר היו רז"ל מהלכין והאי פועל יוצא מבית קדשי הקדשים וכו' והיה ר"ע משחק וכו' וז"ש על הר ציון ששמם שועלים הלכו בו כי כבר שועלים הלכו בו וכשם שנתקיים נבואת החורבן כך תתקיים נבואת הבנין לא כן הצדיקים אין לנו תמורתם אמר עוד אתה ה' לעולם תשב ירצה כמו שרוצה לאמת הענין שאמרנו כי צרת החורבן אינ' צרה יהיה עמ"ש ז"ל נשבע הקב"ה שלא יכנס בירושלים של מעלה וכו' והוא עד"ז וכי אתה ה' לעולם תשב כלו' התשב' מליכנס בירוש' שלמעלה לעולם כסאך לדור ודור התשבב שלא תשב בה עד שנתאוין על החרבן יותר מדאי ועוד כי נודע כי כ"ז שיש' בגלות אין הכסא שלם וזה ודאי לא איפשר כי ודאי הוא שהכסא יהיה שלם והכנס בירושל' של מעלה והכל תלוי בבנין בית המקדש ולכן מוכרח הוא שתעלנו בשמחה לארצנו ותבנה בית קדשנו ותחזיר אתר השכינה בלך וא"כ למה לנצח תשכחנו תעזבנו וגו' היתכן שתעזבנו לאורך ימים זה ודאי לא משכחת לה בענין שאין לנו להתאונן כי אם על מיתת הצדיקים :

אמנם אלה צדק. יבין במוצא כי במקום דור המדבר שנתעלמו וחזרו למקומם ליסוד אבא באו ג' מתנות שהם באר ומן וענני כבוד שהם אורות אימא ויוצאים ע"י יסוד אבא והבאר היה מרים ויתא הנק' צדק והמן וענני כבוד הם באים בהברכה: והנה הבאר בא במקום שהיה דור המדבר משה אבל המן וענני כבוד הם יוצאים מחוץ לנצח והוד וזעיר מזה ה' ומזה ה' ואלו המתנות שיבות הג' באו תמורת הג' שנתעלמו דור המדבר והמשית: לנגד אביהם. פי' כי אורות ומוחין דיסוד אבא שנעלמו אורותיהם עם אורו' דאימא שהם המן וענני כבוד אבל היה

א רות ד' ז'.

וכלב וכלם מתנות טובות באר ומן וענני כבוד : ודע כי בזמן דור המדבר היה הזווג מעקב ולאה הנק' דור המדב' וכשמתו דור המדבר ע"י החטאי' שחטאו נתבטלה ונתעלמה לאה ההיא וחזרה לבחינתה יסוד אבא שבתוך זעיר וגם בני המטי' בגלגליה שהוא כללות כל הבורה פנימי' הקרובה אל זעיר כי הרי ב' המטות מצלם לא נתמם בהם יהושע וזהו העטם שמשה ודור המדבר מתו ולא נכנסו לארץ ובניהם נכנסו וזה תימה גדול : והענין כי יהושע ובני דור המדבר היו מספרא דאיהרא

יצאו וראשונות עלו למקומותם. ה' הוא נחלתם :[א]

שהיא רחל הנק' א"י אבל משה ודורו שהיו מבחי' ג' האורות הנז' שים להם מעלה יתירה לכן בהסתלקו נסתלקו גם הם כי משה שורשם ובעוד' קיימים לא היה זווג אל זו"ן רק אל יעקב ולאה : וענין המרגלים שהיתה כוונתם ליכנס לארץ הוא כי הם גילו' הארת יסוד אבא ותשב משה שע"י יסוד אבא תתוקן רחל ותחזור עם ז"א פב"פ אף בזמן היות דור המדבר קיימת : וז"ס שלח לך אנשים מגילוית שלך והנה לא

היה עז"ה כי אורות הימנים דיסו' אבא יצא דרך השמאל והוציאו את אורות אימא ויצאו מחוץ להוד דזעיר ואורות שמאליים דיסוד אבא הוציאו את האורות ימניים דאימא ויצאו דרך הימין וזהו נגד אבותם וראשונו' הוא הארת דור המדבר עם ב' אלכסונית שהם המטות : וי"א הוא נחלתם נתעלמו ביסוד אבא כמו שהיו בתחלה :

יסוד

יסיד

עלה בידם תיקון זה כי לא היה אפשר לרחל להתתקן אז ע"י המרגלים בזמן דור המדבר ולכן מתו כולם ולא נכנסו זולתי יהושע וכלב שאע"פ שנכללים עם דור המדבר הוא מטעם שיוצאים במקום שיוצאת דור המדבר מהחזה ולמטה אבל עיקרם הוא מיסוד אימא והם יוצאים דרך פי הטיבור ופי היסוד דזעיר ואין להם שייכות עם הארו' אבא ולכן נכנסו לא"י שהיא רחל שהיא מצד אורות אימא ובפרט כי הם הארות גדולות מאד כי יהושע וכלב לבדם נוטלים כל הב' הארות האלו ולכן היה בהם כח ליכנס לא"י וז"ה יהושע בן נון וכלב בן יפונה חיו מן האנשים ההם פי' כי גם הם הלכו עם חברת האנשים המרגלים ולפי שאינם מכללם שהם אורות אימא חיו ולא מתו וכשמתו דור המדבר אז נתבטלה הבורה הא' שהיתה כמוכה לז"א דור המדבר וכו' וכנגד ג' אבדות האלו נתן להם ג' מתנות טובות באר ומן וענני כבוד כי לכן נק' מתנות כי הם חדשות ומהם לא חזרו במקום הא' אלא הבאר העומד במקום דור המדבר והמן וענני כבוד לא האירו במקום ב' המטו' אלא מחוץ לנצח ומחוץ להוד דזעיר והוא כי האורות שביסוד אבא הימנים הולכים עד צד שמאל דיסוד אבא ובוקעים אותו ויוצאים מיסוד אבא ופוגעים באורות אימא כי יסוד אבא הוא מלובש תוך יסוד אימא והחסדים המגולים היוצאים מיסוד אימא במקום החזה דזעיר הנה הם מקיפים אותו וכשיוצאים אורות היסוד אבא הם מתערבים באורות אימא ויוצאים דרך שמאל דזעיר מחוץ להוד וכן האורות שמאליים דיסוד אבא יוצאים עז"ה באופן שקודם שיצאו מיסוד אבא הם נכללים ימין בשמאל יסוד אבא וכן האורות השמאליים נכללים בימין ואח"כ בוקעים יסוד אבא ויוצאים ומתערבים באורות דאימא ואח"כ יוצאים הימנים דרך שמאל מחוץ להוד וכן עד"ז אורות השמאליים ואלו הב' אורות הם בחי' המן וענני כבוד ולא יצאו באלכסון כמו ב' המטות והבאר היא בחי' רחל שהיתה אחור באחור ובחזרתה פב"פ נעשית באר : והנה תחלה כשהיתה רחל אחור באחור היתה לוקחת האורות דיסוד דאימא העומדים בזעיר מאחוריו ועתה בחזרתה פב"פ לוקחת גם האורות דיסוד אימא העומדים בצד פנים דזעיר וכשמסבבים מאחור לצאת מצד פני זעיר מתערבים עם האורות שבשני צדדי זעיר וגם מסבבים יסוד דאבא עד שמגיעים לצד פנים דזעיר ומכל כחות אלו יוצאה דרך פנים ונעשה בחי' הבאר שהיא רחל והיא מרים ולכן בא הבאר בזכות מרים אמנם המן וענני כבוד אשר יוצאים מחוץ לנצח דזעיר ומחוץ להוד דזעיר הם בזכות משה ואהרן כי שניהם ביסוד אבא ואלו האורות מן וענני כבוד יוצאים מיסוד אבא כי משה גי' קפ"ד קס"א שהם אחורים דיסוד אבא ממולאין ביודין ואהיה דיודין דבחי' פנים דיסוד אימא ואהרן הוא ע"ב קפ"ד בהם אחורים פשוטים ואחורים מלאים דיסוד אבא : והנה נת' לעיל כי אורות הימנים דיסוד אבא יוצאים בצד שמאל וכן אורות השמאל יוצאים בצד ימין ונמצא כי המן הוא בזכות משה הוא בא מהימין ויוצא מהשמאל בהוד בסוד קשים מזונותיו של אדם : וענני כבוד הם בזכות אהרן ואהרן הוא בא מהשמאל ויוצא מהימין וכפי זה לא

[א] יהושע א' ל"ג.

תיקוני

יְסוֹד אַב בְּתוֹךְ יְסוֹד אֵם יִתְעַלֵּם.
אֲרוֹן לֻחוֹת כַּפֹּרֶת זֵר יְנַהֲלֵם.
וִיסוֹד זְעֵיר אֶפְרַיִם בְּנוֹ יְשַׁלֵּם.
[א] מַלְכִּי צֶדֶק מֶלֶךְ שָׁלֵם:

ובהסר

הלכה למשה

יסוד אבא בתוך יסוד אם. יבין שמועה כי יסוד אבא מתלבש בהארת יסוד דאימא ומה שנתפשט מיסוד אבא בתוך אותה הארה חוץ להארת יסוד אימא שהוא הארון וזר זהב הוא כי הארת יסוד אימא היא גבוהה מעט מיסוד אבא כי הוא בתוך אותה הארה וזר זהב שסביב יסוד והכפרת הוא הלבוש דיסוד אימא והלוחות הם האורות שבתוך מה שנתפשט חוץ הארת יסוד אימא:

ונ"ל להמתיק סוד ולומר כי זהו כוונת הכתו' תורה צוה לנו משה כי יסוד אבא הנק' משה צוה לשון צוותא לנו עי' פ"ו כמנין אלהים ואלהים בבינה לרמוז שמתחבר ומתלבש בהארת יסוד אימא ואותה הארה שהיא בחי' זר זהב וכפרת נתינה בתורה ירושה לקהלת יעקב הם ישראל: ויסוד זעיר. פי' כי העטרה נק' אפרים בן יוסף ודרך דפניה יוצאים אורות כי שני עורות יש לו ליסוד והעטרה אחר כריתת הערלה לא נשאר בה רק עור א' ולכן האורות שבתוך העטרה בוקעים אותו העור ויוצאים לחוץ והעטרה נק' אפרים ן' יוסף כמ"ש בדב"ק: מלכי צדק. פי' היסוד הוא מלך צדק מ' רחל והוא מלך שלם לשון שלימות: א"נ היא ירושלם מ' רחל: ונמתיק סוד ונאמ' כי זהו כוונת הכתו' ויהי בשלם סכו וגו' כי שם אלהים הנז' בפ' שלמעלה נודע ביהודה אלהים היא בינה וה' גבורו' יורדים ליסוד ז"א הנק' ציון והוא נוהגם לרחל הנקראת ירושלים הנק' שלם בסוד הדעת שלה ולהיות כי זווגם אינו תמידי לכך כתיב סכו לשון

דברי קבלה

תיקשי כי אנו מוצאים בדברי המקובלים כי משה בנצח ואהרן בהוד והרי אנו רואים כי משה הוא לוי והוא גבורה וצריך שיהיה בהוד ואהרן בנצח והכוונה שהם כלולים זה בזה לאכללא אשא במיא ומיא באשא וז"ס הוא משה ואהרן הוא אהרן ומשה לומר ששניהם הם שקולין כלל העולה כי דור המדבר וכ' המצות שהם תורה פנימית היה ע"י משה לבדו שהוא יסוד דאבא והג' מתנות היו ע"י שלשתם משה ואהרן ומרים ואח"כ חזרו כולם בזכות משה לבדו שהוא יסוד דאבא כנודע:

יסוד אב בתוך יסוד אם. יורה דעה כי ביסוד דאבא יש ג' בחי' אחרות והם נק' ארון וכפרת וזר זהב אשר עליו והנה היסוד דאבא המתלבש בתוך ז"א נק' תורה שבכתב וז"ס נובלות חכמה שלמעלה תורה ודע כי החסדי' שבסוד אימא כשהם יוצאים ומתגלים מחזה דזעי' ולמטה אינם יוצאים בלי לבוש אבל לוקחים שורש מיסוד אימא ומתלבשים בו ועניין לקיחתם לבוש זה הוא כך והוא כי פי היסוד דאימא אינו פתוח ממש לגמרי כי אם יהיה פתוח לגמרי יצאו החסדים בגילוי גמור למטה ואיפש' שיתאחזו בהם החיצונים ולכן גם החסדים העליונים הסתומים שלמעלה מהחזה גם הם ירדו אחריהם וע"כ המאציל העליון המשיך בחי' הארת היסוד עצמו שלה ונעשית שם בחי' לבוש ומסך בפי היסוד ההוא ואינו סתום גמור רק הארת לבוש יסוד שלה לבד ובזה אינו יורד עצמות החסדים רק מה שיכול לעבור דרך המסך ההוא לבד ויורד מלובש עם הארת המסך ההוא ג"כ ובכל מקום שהולך לבושו עמו ועכ"ז נק' חסדים מגולים לפי שהוא לבוש דק מאד ולכן אין החיצונים נאחזים בהם להיותם מלובשים בלבוש אימא כנז' שאין שם אחיזה לחיצונים וע"י כך אין החסדים העליונים הסתומים יורדים כי מה שבוקעים החסדים התחתונים אותו המסך ויוצאים הוא להיותם דחוקים וצרים ובשיוצאים התחתונים ישארו העליונים מרווחים ואין צריך לבקוע המסך לצאת וכן הוא ביסוד אבא שבשיוצאים מחוץ ליסוד אימא להיותו ארוך הנה הוא בוקע פי היסוד ההוא דאימא ובצאתו מתלבש גם הוא במסך ההוא ויורד ולבושו עמו כי אין אבא מתגלה אלא מתוך התלבשותו באימא ועתה נבאר ענין הארון מה ענינו והנה מה שיוצא מיסוד אבא מתוך היסוד דאימא ומתפשט לחוץ ממנו ולמטה זהו בחי' ארון התורה כי הוא מתפשט באורך כדמות ארון שהוא כלי היסוד עצמו דאבא והאורות שבתוכו הם לוחות תורה שבכתב והלבוש שלוקח מיסוד אימא הוא הכפרת הפרוש על הארון וזה הלבוש עודף וגבוה מעט מן הארון ובחי' זו היא הנק' בחי' זר זהב שעל הכפרת ועתה נבאר בחי' אחרת שיש ביסוד זעיר והיא בחי' אפרים בן יוסף והיא בחי' האור היוצא דרך דופני העטרה לפי שיש בה ב' עורות ובשכורתין ומוהלין

א בראשית י"ד י"ח.

העורלה

הערלה שהוא עור חילון או אלא נשאר בעטרה רק עור א' ודרך אותו העור דרך צדדי ודופני העטרה יוצאים האורות שבתוכה ובוקעים אותו העור אבל אורות היסוד עצמו אינם יוצאים לפי שיש בו ב' עורות. זה ע"ג זה ואינם יכולים לבוקעם ולצאת וזו ההארה שיוצאת דרך דופני העטרה היא אפרים בן יוסף כי יוסף הוא יסוד זעיר ואין אנו מדברים באור היוצא דרך פי היסוד: והנה אפרים הו' אפר מ"י כי הה"ג מנצפ"ך ע"ה שעו' אפר הם נתונות בעטרת היסוד הנק' כל גי' מ"י וכן מלת אפרים מורה על פריה ורביה ונודע כי הפריה ורביה היא ע"י הכנס' העטרה והנה היסוד יש בו כללות הה"ח דמצד אימא כל א' כלולה מי' והה"ג דמצד אימא הם נתונות בעטרת היסוד כי משם ניתנות ועוברות בדעת דרחל: ועתה נבאר שער האונאה:

לשון סוכה שאינה תדירה אבל מעונהו בציון הוא יסוד ז"א כי שם ביתם ומקומם ולא כן זווג או"א הוא תדירי כי כחדא שריין:

וזה יהיה פי' הכתו' סמוכים לעד לעולם וגו' פי' כי או"א כחדא שריין לא מתפרשן לעלמין ואמר עשויים וגו' ליתן טעם מ"ט הם סמוכים ואמר לפי שבעת אצילותם ועשייתם קודם התיקון וקודם השבירה יצאו עשויים באמת וישר בדרך קיים בסוד רה"י לא כן ז' התחתונות יצאו זו ע"ג זו בסוד רה"ר:

וּבְחֶסֶד עֵץ חַיִּים תַּאֲוָה בָאָה.
הוּא סוֹד הַתּ"ת שֵׁם דִּין הָאוֹנָאָה.
בְּחִילוּקֵי שְׁלִישֵׁי הֲוָיָ"ה נִפְלָאָה. א'
נַהֲרֵי נַחֲלֵי דְּבַשׁ וְחֶמְאָה:

ואונאה

ובחסד עץ חיים. יבין שמועה כי חסד שבת"ת שהוא הויה פשוטה העולה כ"ו שם היא דין האונאה לפי שאם תחלקם ח' ח' ישארו ב' ואותם השני' הנשארים

ובחסד עץ חיים. יורה דעה כי החסדים שביסוד דאימא הם מתפשטים בז"א מחסד ועד הוד שבו אבל הה"ג יורדות ביסוד דזעיר ומשם ניתנים בדעת דרחל מצד האחורים שהוא מכוון ממש כנגד מקום זה וקודם שיתנם בדעת רחל צריך שיתמתקו בחסדים התחתונים המגולים כי אורם מאיר ויכולים לירד בלי מעכב לא כן החסדים הסתומים אין אורם מאיר לעצמם וכ"ש לזולתם ועוד כי הכלי יסוד אימא הוא מעכב האור מלילה והחסדים התחתונים המגולים הם בלי כלי יסוד האימא והגילוי הוא מהחזה ולמטה שהם ב' שלישי ת"ת ונצח והוד ונמצא כי כל הד' חסדים הם שוים בהשואה אחת לא כן חסד של ת"ת אינו שוה כי שלישו העליון הוא מכוסה ביסוד אימא וב' שלישיו התחתונים הם המגולים ובזה החסד הג' דת"ת שייך דין האונאה בפחות משתות וביותר על שתות ובשתות כי לפעמים שליש העליון לוקח יותר ונמצא שזה מאנה וזה מתאנה וצריך להקדים דין הגמרא אמרו שם שאין אונאה אלא כשהוא מתאנה בשכום שווי הדמים כגון אם לקח ביוקר או בזול אבל אם הוא טעות חשבון חוזר בכל שהוא והנה נודע כי כל חסד וחסד מאלו הה"ח היא בחי' הויה א' ובהויה זו יש בה ב' בחי' פשוטה ומלאה ובמלוי שנק' מדה ומשקל ומנין כמו שנבאר אין בו דין אונאה אבל בפשוטה שהיא כ"ו יש בה דין אונאה והוא כי הנה בחסדים האלו יש בהם בחי' מדה ומשקל ומנין שהם חג"ת כי כל חסד מהם הוא בסוד חג"ת ומצד החסד דזעיר שהוא בגי' ע"ב יהיו כולם בסוד ע"ב דיודין הנק' משקל כמ"ש בזוהר ובר"מ אבנא למשקל בה דא יו"ד: ומצ' החסד דזעיר המתפשט בגבו' יהיו כולם בסוד הגבורה העולה רי"ו והוא ע"ב שמהן דשם ע"ב כל א' מג' אותיות הם רי"ו אותיות במספר ונק' מנין לשון מספר כי נספור אותיות גבורה והוא רי"ו: ומצד הת"ת דזעיר יהיו כולם בחי' מ"ב כי החסד נק' יד הגדולה והגבורה יד החזקה והת"ת יד הרמה ות"ת הוא כלול מג' ידות האלו ג"פ י"ד הם בגי' מ"ב: וכתב מהרח"ו שפעם אחרת שמע מהאר"י ז"ל כי מדה היא בחסד ומנין בגבורה ומשקל בת"ת וכתב שהוא ז"ל לא יכול לקשרו עם הנז"ל: כלל העולה בין כך ובין כך כי ההויה שבחסד שבת"ת בהיותה מלאה מאלו הג' בחי' ע"ב רי"ו מ"ב היא יכולה להתחלק בג' שלישים שבת"ת כי אם תהיה בבחי' ע"ב ונתחלקה לג' שלישי' יהיו כ"ד כ"ד כ"ד הם בגי' ע"ב ואם בסוד הרי"ו יהיו ע"ב ע"ב ע"ב גי' רי"ו ואם בסוד המ"ב יהיו י"ד בכל שליש י"ד י"ד י"ד הם בגי' מ"ב. נמצא כי בחי' הויות מלאות שהם מדה משקל מנין הם יכולות להתחלק שוה בשוה ואין כאן דין אונאה: ואם לא נתחלקו בכל שהוא חוזר אבל בבחי' הפשוט שייך דין אונאה כי לא תוכל להיות חלקים שוים כשתתחלק לג' חלקים שלישים המכוסה והנגלה כי א"א לחלק האותיות בעצמם לשלישים וא"כ

א אוב כ'

מוכרח

הנשארים נוטלים אותם הב' שלישים התחתונים כמבואר בדב"ק :

וְאוֹנָאַת יֶתֶר עַל שְׁתוּת תִּתְבַּטֵּל.
וְאוֹר שְׁלִישׁ הָעֶלְיוֹן יִפּוֹל וְלֹא יוּטַל.
וּבִשְׁלֹשָׁה עִתִּים לֹא יָזוּז וִיטוּלְטַל.
וּשְׁחָקִים יִרְעֲפוּ טַל :

ואונאת יתר על שתות. יבין שמיעה כי אם תהיה אונאה הנ"ל יתר על שתות תתבטל המכר ועיין בדב"ק כי שם האר־כתי בענין זה : ובג' עתים. פי' כי בג' זמנים הוא מתקיים יהא' היא זמן המילה וכמ"ש בדב"ק ע"ז הענין : **ונ"ל** להמתיק סוד ולומר כי ז"ס הכתוב ויגדל הילד ויגמל ויעש אברהם משתה גדול : והוא כי אברהם שהוא סוד החסד נתגלה והאיר וירד מהדעת משרשו והאיר אל הגבו' ובסמם ומתקם ע"י המילה והפריעה וזהו שיעור הכתו' ויעש אברהם משתה גדול שסוד החסד נתגלה וירד עד היסוד בו ומתק הגבו' ואמר גדול לרמוז כי גם שליש העליון של החסד המכוסה גם הוא נתגלה וירד וזה היה ביום הגמל כי אותיות הגמל הם גלה מ' ר"ל כי ע"י המילה והפריעה מתגלית העטרה הנק' מ' וזה המשתה עשה את ילחק שהם הגבו' שמתקם : ועוד נ"ל להמתיק סוד ולומר כי זהוא כוונת הכתו' ותקח לפרה צר לרמוז לנו סוד המילה כי מלת לפרה הוא צר פ"ה ולפרה הוא בסוד הדעת אשר שם החסדים כשהערל' נאחזת ביסוד הקדוש ולקחה צר משמה לפרה ותכרת את ערלת בנה ובזה ירדו החסדים מהדעת אל מקומם כמ"ש אבל עדין לא ירדו עד היסוד ואח"כ במה שנשאר משם לפרה שהוא פ"ה גי' אלהים ע"ה כוס של יין כי כוס גי' פ"ו אלהים ותגע לרגליו ר"ל שהורידה הע' אורות דהיינו ג' חסדים פחות שליש הגיעתם לרגליו שהוא יסוד למתקן ג' גבור' פחות שליש : ותאמר כי חתן וגו' ר"ל כי עכשיו שאנחנו בדרך ואין לנו כוס של יין למתק הגבורות ולהוריד הג' חסדים פחות שליש ליסוד יתחתנו הם הדמים הגבורות ע"י שמי לפר"ה פ"ה

מוכרח הוא שיאנה המוכר שהוא השליש העליון המכוסה ללוקח שהם הב' שלישים המגולים או בהפך הלוקית למוכר כי השליש העליון הוא משפיע ונותן לב' שלישי' התחתוני' ולכן נק' מוכר והב' שלישים התחתונים הם מקבלים ונק' לוקח אמנם אעפ"כ צריך לשער שלא יאנה זה לזה אלא באונאה היותר מועטת שאפשר להיו' והוא הנק' פחות משתות כי אז הויא מחילה כי א"א להיות בענין אחר ואזי לא יתבטל המקח שהוא חזרה החסד למעלה במקומו בשרשו

בכתר

בדעת : ועתה נבאר איך הוא ההתחלקות הנכון והגוה. דע כי סדר חילוק האמתי הוא כך כי ב' חסדים של חו"ג ושליש העליון של חסד דת"ת הם מכוסים וב' שלישי' דחסד הת"ת וב' חסדים דנ"ה הם מגולים : ואמנם הג' שלישים שבחסד הת"ת כבר ביאר' כי בו לבדו הם דיני האונאה והנה הוא הויה פשוטה שהוא בגי' כ"ו ומתחלקת עז"ה ח' נקודות למעלה מכוסים וי"ח נקודות למטה בגילוי שהיא הבחי' הג' מג' בחי' שיש בחלוקת פחות משתות כנ"ל וטעם הדבר כי התחתונים שהם המרובים ינלחו את העליונים שהם מועטים והם יקחו את העודף שהם ב' נקודות היתירות בהתחלקה לג' חלקים ח' למעלה וח' בשליש האימלעי וח' בשליש התחתון נשארים ב' להשלום כ"ו אלו הב' העודפים יקחום התחתונים שהם הרבים והיא אונאה פחות משתות וזהו הסדר ההוה : ויש פעמים שיש אונאה יתר על שהות והוא כשמתגלה גם השליש העליון של חסד הת"ת ואינו מתקיים ונק' ביטול מקח אבל בג' זמנים מתגלה ומתקיים ואלו הן הג' זמנים : הזמן הא' הוא ע"י הדורמיטא הנז' לרז"ל בסוד ויפל ה' אלהים תרדמה על האדם שאז מתגלים גם החסדים של זעיר שבחג"ת שלו ועי"כ מתגדלים יעקב ורחל ועולים עד שם למעלה כנגד חג"ת שלו כי אז אין האם העליונה רובצת על האפרוחים ואין החסדים שלו מתכסים ביסוד שלה רק כיא זקיפה מעומד והיסוד שלה נתון בין ב' פרקין קדמאין דנ"ה שבה שהם בחי' חו"ב דזעיר והיסוד בסוד הדעת דזעי' אבל בב' פרקים אימלעיים דנ"ה שבה אשר הם חו"ג דזעיר אין באמלעם יסוד דאימא מגיע עד שם ונמלא שכל החסד של הת"ת הוא מגולה בלי כלי יסוד אימא וזהו הזמן הא' שהוא כשהאם זקיפה על הזעיר ורובלת על הבת להגדילה ואינה רובלת על שניהם זמן הב' כשעולים הנה"י דזעי' כי אז בריבוי האורות אשר שם נבקע כלי יסוד אימא מהגלים החסדים בחג"ת דזעיר : זמן הג' היא בחי' מלות המילה והפריעה והוא כי בהיות הערלה שהיא קליפה דקה הנק' קליפת נוגה סובבת את היסוד הקדוש

א מבלי ג'

והיא

והיא נאחזת בו אז החסדי' שלה הם נשארים למעלה בשרשם בדעת ואינם מתפשטים אפי' בב' שלישי הת"ת המגולים להיות שאין בם כלי יסוד דאימא ומכ"ש שלא ירדו עד היסוד כדי שלא תאחז הערלה בשרשם הוא מן הגיד השמאלי של היסוד המשפיע המותרות להיותם מזון לחיצונים אמנם כאשר הערלה נכרתת בסוד המילה אז מסתלקת מכח הקליפה ויורדים החסדים הנז' ומתפשטי' במקומם שהוא בת"ת ובנ"ה דזעיר : והנה עתה ע"י כריתת הערלה מתגלי' ב' החסדים שבנ"ה שהם ב' הויות הפו' ב"ן ושני שלישי חסד שהוא הויית הת"ת שהם י"ח נקודות העולה הכל פ' שהוא מ"ל מן מילה ולז היא

בְּכֶתֶר אֲצִילוּת חָכְמָה וּבִינָה, ת"ת וּמַלְכוּת פַּרְצוּף שָׁלֵם נִבְנָה,

ובסוד

אונאה פחות משתות ומתקיים המקח בכריתת הערלה לבד שמתגלים במקומם מ"ל אורות מן מילה אמנם השליש העליון שהוא י"ה יען הוא ח' נקודות והם ממתקים שמונה נקודות של הגבורות כנגדם שהם י"ו וי"ה ע"ה הוא י"ו כי לכן נק' יה השליש העליון המכוסה עדין לא נתגלה ואף אלו שנתגלו לא ירדו בסוד להמתיק הגבו' וצריך המוהל שיכוין בזה כי ע"י המילה כריתת הערלה יתגלו מ"ל אורות הנז' במקומם וזהו מילה מל י"ה כי גם החלק העליון של הת"ת יורד משרשו מן הדעת אל שליש העליון שבת"ת וזעי' ע"י כריתת הערלה ובברכת היין הם יורדים עד היסוד הע' אורות המגולים לבד וממתקים הגבו' ע"ג כנגדם וזהו כוס של יין כי כוס גי' אלהים הם הגבו' ופ"י יין שהם הע' אורות הם מתמתקים ולהיות כי אלו הע' חסדים כשיורדים עד היסוד וממתקים את הגבו' מתערבים עם הגבו' לכן גם הם נק' יין שהם

פ"ה מגפר"ה ומלא לי ר"ל בשבילי ובאמצעיתי ועל ידי ולא ע"י כוס של יין כדרך כל הארץ : ויקח ממנו רמז על מצות הפריעה כי אותו העור שהיה מהודק ומחובר על העטרה של האבר הקדוש רפתה אותו ע"י הפריעה ונגלית העטרה ולז אמרה חתן דמים וגו' ר"ל כי חיתון הגבו' עם החסדי' והתבסמותם הוא נעשה ע"י ב' מילת מילה ופריעה כי עד עתה ע"י המילה לא נתמתקו כי אם ג' גבו' פחות שליש אבל עכשיו ע"י הפריעה נתגלה גם השליש העליון שהיה מכוסה וירד עד היסוד ומתיק את שליש הגבו' שלא היה ממותק עד עתה ומה שכינה הכתו' הפריעה בשם מילה ואמר למולות כי כמו שע"י המילה יורדים הג' חסדים פחות שליש שהם ע' אורות מהדעת ה"נ יורד ע"י הפריעה שליש העליון. של חסד הת"ת ממקומו עד היסוד :

בבתר אצילות. יבין שמועה כי באלו הספי' כתר וחו"ב ות"ת ומ' יש פרצוף שלם וחילוקי פרטי איברים אבל שאר הספי' הם כלולות מי' לבד וכ"ז

כיד הגבו' שיש בהם עתה בחי' קצת מהגבו' והנה ע"י המילה וכוס של יין נתגלו הע' אורות שהם ג' חסדים פחות שליש וירדו עד היסוד ומתקו ע' גבו' שהם ג' גבו' פחות שליש וכ"ז נק' אונאה פחות משתות כנ"ל : וע"י הפריעה היא הסרת העור הסובב את האבר הקדוש הוא מתגלה גם שליש העליון של חסד הת"ת ויורד עד היסוד וממתק ח' גבורות של הגבו' כנגדו וזהו פריעה פרע י"ה שהוא שליש העליון של הת"ת כמ"ש וזה נק' אונאה יותר על שתות וזהו ענין הפסו' ביום הגמל את יצחק ואז"ל ביום ה"ג מל ותלקו כתיבה לב' והענין הוא כי הגמל בגי' ע"ח שהם כל הג' חסדים שלימים וגם השליש המכוסה המתגלה ביסוד ע"י המילה שהם ג' הויות נ"פ כ"ו כ"ו גי' הגמ"ל וזהו את יצחק שנתגלו הג' חסדי' שהם ה"ג ומ"ל ביסוד ונתחברו עם הגבורות שהם יצחק וז"ש את יצחק כלו' עם יצחק ונמצא שהחסדים שהם ע"ח כמנין הגמ"ל נתחברו עם יצחק שהם הגבו' : ועתה נבאר שער אבי"ע :

בבתר אצילות חכמה ובינה. יורה דעה כי ספי' כתר וחו"ב ות"ת ומלכות יש בהם פרצוף גמור וחילוקי איברים פרטי שהם א"א. ואבא. ואימא. וזעיר. ונוקביה. לא כן שאר הספי' הם כלולות מי' לבד וכ"ז נק' אצילות : אח"ך מכח האורות האלו הי"ס דאצי' האירו והוציאו כילוצה והם כמו חותם והם בחי' הבריאה. וגם בבריאה יש י"ס ונחלקו לה' פרצופים הם ממש כמו האצי' רק שהם חותם האצי' המתפשט ממנו : אח"כ אלו הי"ס דבריאה האירו והוציאו י"ס דיצירה והם חותם הי"ס דבריאה. אח"כ י"ס דיצירה האירו והוציאו י"ס דעשייה והם חותם הנחתם מי"ס דיצירה : ובכל העולמות הם מתחלקים לה' פרצופים הנז' וכ"ז הוא אחדות גמורה וכל אלו הספי' הם אל היות והכל הוא חלקי חיילי המ' : ודע כי מ"ש בתיקו' הלת ספי'

מקנן

מקנן בכורסייא וכן אמרי בית ספי' מקנן במטטרון וכן אמרו דאימא תתאה מקננא באופן הפי' היא כי נ"ר של נוקב' דז"א דבריאה הם מאירים בבריאה ושם קנות דנוקבא דז"א דיצירה הם מאירים ביצירה: ואימא תתאה די מקננא באופן הי' מ' דנוקבא דז"א דעשיה המאירה בעשיה ואופן היא סנדלפון ודע כי לכל ספי' וספי' מי"ס דנוקבא דז"א דאצי' יש בה שלש מדרגות אחור ואמצעי ופנימי והם בחי' נפש והם עד"ז עשרה בתוך עשרה ועשרה אחרים בתוכם ואלו הג' מלבושים והמדרגות הנז' שכל א' מהם כלול מי"ם הם בבי"ע והוא סוד מיעוט הירח כשיורדת השכינ' למט' בבי"ע ואז הלבוש הפנימי שלה שהם הי"ס פנימיים הם מתלבשים בברי' והם בסוד נשמה לנוקב' דז"א דבריאה והלבוש האמצעי יורד ומתלבש בתוך היצירה והם בחי' נשמה למ' דיצירה והלבוש החיצון יורד ומתלבש בעשיה בסוד נשמה בי"ס דמ' דעשיה: ואלו הג' מדרגות שביארנו שהם בבי"ע

וּבְסוֹד חוֹתְמוֹת אוֹר בי"ע מְבוּנָה. וַתָּבֹא וַתַּעֲמֹד בַּחֲצַר בֵּית הַמֶּלֶךְ הַחִיצוֹנָה:

רוּחַ חַיִּים שְׁלֹשָׁה לְבוּשֵׁי נְקֵבָה יִהְיוּ. וְכָל בַּת בְּעוֹלָמוֹת בי"ע יִחְיוּ. בְּעֶשֶׂר הֲוָיוֹת וְאֶהְיֶ"ה יִשְׁלְיוּ. ה' עֲלֵיהֶם יִחְיוּ:

ישמח

וכ"ז נק' אצילות ואח"כ מכח הארת הי"ס דאצי' הוציאו נילולות בסוד חותם והם בחי' הבריאה וכן י"ס דברי' הוציאו י"ס דיצירה בסוד חותם ג"כ וכן י"ס דעשיה נעשו מי"ס דיצירה ויש ג"כ בבי"ע ה' פרצופים א"א ואו"א וזו"ן כי הם חותם בהצר בית המלך. פי' כי אור בי"ע הוא מחוץ לאצי' הנק' בית המלך:

רוח חיים. יבין במוער כי ג' לבושי הנוקבא הם רוח נשמה חיים של בי"ע וכל אלו הג' לבושי' כוללים ג' מדרגות כי כל א' מג' כלול מי' הם ל' והם מתלבשים בבי"ע בסוד נשמה להם: כילד לבוש הפנימי הוא מתלבש בברי' והוא נשמ' למ' דברי' לבוש אמצעי ביצירה והוא נשמה למ' דיצירה הנק' בית. וכן לבוש החיצון מתלבש בעשיה והוא נשמה למ' דעשיה: בעשר' הויות. פי' הנקבה יש בה י' הויות פנימיים בי"ס שלה ושם א' של אהיה מקיף להם והכל כמו שכתבתי בדב"ק ע"ש:

ישמח

והם נשמה הם בחי' אלהות גמור אבל בחי' הרוחין והנפשין והמלבושים שבבי"ע נק' עולם הפירוד בסוד ומשם יפרד: ועתה נבאר ענין נר"ן של הנוקבא דזעיר דאצי': דע כי הויה הי' שהיא בלי ניקוד היא הנשמות הפנימית שבתוך הל' לבושים הנז' הנק' גוף הנקבה עז"ה כי הה' אחרונה היא מתלבשת בתוך הלבוש החילון שהם י"ס דאחורים והוא נפש המ' ואות הו' בתוך הלבוש האמצעי והוא רוח ואות ה' ראשונה בתוך הלבוש הפנימי והם י"ס הפנימיות והיא נשמת המ' ואות י' חיה קוץ כולן קוץ י' יחידה תוך כולן וכל אות של הויה היא מתחלקת לי' ואלו הי' נק' שמכין ואלו הי' שמכין שיש בכל אות ואות מאלו הם מתלבשי' בכל א' מג' עולמות בי"ע ואינם בחי' נר"ן ח"י אלא אל המ' עצמה דאצי' והל' מדרגות הנז' הם מתלבשים בבי"ע ונעשי' נשמה להם ממש: והנה כמו שיש בחי' אלו בנוקב' דזעיר כן יש כל בחי' אלו בא"א ובאו"א וזעיר כי הם מתפשטים בכל העולמות בי"ע ע"ד שכת' בנוקבא דזעיר וכתב מהרח"ו ז"ל שלא שמע רק בחי' ז"א ובחי' נוקבי' לבד: ועתה נבאר בחי' אלו דז"א דאצי' כי הג' לבושים אלו אינם רק ע"ס לבד כי המ' משלמת לי"ם והם כ"ז מדרגות ומתלבשים בבי"ע ע"ד הנז' בנוקבא כי ע"ס פנימיים דז"א דאצילו' מתלבשים בבחי' נשמה לע' ספי' דזעיר דבריאה וע"ס אמצעיו' בבחי' נשמה לע"ס דזעי' דיצירה וע"ס דאחורים בבחי' נשמ' לע"ס דעשי' וכ"ז בבחי' נשמה: אחר זה יש בחי' רוחין ונפשין ומלבושין בז"א דבי"ע והנשמות לבד הם בחי' אלהות אך מן הרוחין ואילך הם עולם פירוד: והנשמה לנשמה ונר"ן של אלו המלבושים שהם גופא דזעי' אדרי ע' הויות בע' נקודות קמץ בכתר פתח בחכמה וכן עז"ה: וזה ענייניס הכתר של זעיר יש לו הויה בניקוד קמץ יוד שבה בניקוד קמץ היא נשמה לנשמה בתוך הכל: ה' ראשונה בקמץ היא נשמה בתוך הלבוש הפנימי של הכתר: הו' נקודה בקמץ היא רוח בתוך הלבוש האימצעי של הכתר: ה' אחרונה הי' נפש בתוך הלבוש החילו'

של

א הסתר ה' ח'

של הכתר : ועד"ז היא הויה בפתח בחכמה דזעיר : והויה בצירי בבינה דזעיר : והדעת דזעי' יש בו הויה נקודה בחולם לירי קמץ לירי והוא שם המפורש הנז' בכל מקום ומתחלקת גם היא ע"ד הנז' והויה דסגול בחסד והויה בניקוד שוא בגבורה : וחולם בת"ת : וחיריק בנצח : וקבוץ בהוד ושורק ביסוד דזעי' והנקבה מצלימו לי"ם : ועתה נבא' ענין המקיפים דע כי כל אלו הג' לבושים שיש בז"א כל א' כלול מע"ס פנימיים והמלציים והאחורים יש להם ע"ס מקיפי' בכל א'

יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל בְּמַלְבּוּשָׁיו וְז"ך מַדְרֵגוֹת.
תֵּשַׁע הֲוָיוֹ"ת וְתֵשַׁע אֶהְיֶה הוּגוֹת.
בְּנִיקּוּד וְיָרַד לְגַנּוֹ לַעֲרוּגוֹת.
שָׁרִים וְשָׁרוֹת וְתַעֲנוּגוֹת :
תּוֹרַת אבי"ע אַפְטִירָה בְשָׂפָה.
כִּי לְאָב יְבָרְרוּ לוֹ מָנָה יָפָה.

ובאם

מהם והם שמות אהיה כילד בג' מקיפי הכתר דזעיר לג' בחי' שבו יש שם אהיה נקיד כולו קמץ ומתחלק עז"ה אות א' בקמץ נשמה לנשמה מבחוץ כולם ואות ה' ראשונ' נקודה קמץ נשמה במקיף חיצון ואות יוד בקמץ רוח למקיף בחי' אמצעי' וה' אחרונה בקמץ נשמה נפש למקיף בחי' פנימית וכן עד"ז בכל ספי' וספי' במקיפי' דז"א וניקודם ע"ד שביארנו

ישמח יש'. יבין שמועה כי ז"א הנק' ישר' יש בו ז"ך מדרגות וסמיך ותאמר ז"ך לקחי ואין בו רק כ"ז מדרגות בשם כל הג' לבושים כל א' כלול מט' לפי שאין בו רק ט"ס והנקב' משלימתו לעשר והם ט' הויות פנימיות וט' שמות אהיה מקיפים בניקוד ואז' בהיותו שלם יתחבר עם הגן שהוא סוד זווג זו"ן :

תורת אבי"ע. יבין שמוע' כי אור המאציל ב"ה מתגלה באצא דאצי' בהתרחבות גדול

בהויות שהם קמץ פתח לירי וכו' וגם המקיפים של הנוקבא הם עז"ה כי הל' לבושים שיש בה יש בהם שם הויה א' בלי ניקוד המתחלק בכולם בסוד נשמה וכן יש לה מקיפי' לשלשי' בחינותיה ויש להם שם א' של אהיה בלי ניקוד והוא נשמה פנימית לכולם כילד א' של אהיה הוא נשמה לנשמה בחוץ כולם וה' היא נשמה לי' מקיפי' חיצונים וי' רוח לעשר מקיפים אמצעיים וה' נפש לי' מקיפים פנימיים : והמקיפים הם הפך הפנימיים כי הפנימיים מי שהוא יותר עליון הוא פנימי מכולם והמקיפים היותר עליון הוא חיצון מכולם וזכור זה וכל אלו המקיפי' הם מחוץ לג' בחי' שיש לכל ספי' וספי' בהיותם באצי' : והבחי' הנז' בזו"ן הלבושים והנשמות והמקיפים הם שמות דהויות ואהיה ואלהים ושדי ולבאות ואל ואלוה מהם פשוטים מהם מלאים מהם בריבוע וכן בזו"ן דברי' ובזו"ן דיצירה ובזו"ן דעשייה ואין כוונתי להאריך : ועתה נבאר ענין אור מקיף ואור פנימי : דע כי הא"ס הוא מתפשט בכל האצי' בפנימיותו ובתולה לו בסוד אור מקיף מסביבותיו אמנם פשוט הוא כי הבחי' של האור המתפשט בא"ה היא גדולה מהבחי' המתפשטת בא"א וכן כיוצ' בזה בכל השאר וודאי כי אור המקיף גדול מאור הפנימי והנה הא"ס ממשיך אורו בא"ה בבחי' פנימיותו ובבחי' מקיף עליו ואור הפנימי של א"א נעשה ממנו אור מקיף לאו"א ופנימי דאו"א מקיף לזעיר ופנימי דזעיר מקיף אל נוקבי' הנק' מ' ואור הפנימי : דאו"א נמשך מאור פנימי דא"א אבל איננו הוא עצמו כי הוא עצמו נעשה מקיף אל או"א וכן עד"ז באור פנימי דנוקביה ואתה המעיין תבין מעצמך איך אור פנימי דג"ר דעתיק נעשה מקיף אל הז' תחתונו' שבו : ודע כי אור פנימי דאו"א אשר הם חג"ת עצמן דאריך חציו מקיף לז"א וחציו מקיף לנוקביה שהיא עד טבורא דלבא דזעיר ומשם ולמטה לנוקבי' וכן אור הנה"י דא"א חציו ניתן לפנימי דזעי' וחציו ניתן לפנימי דנוקביה :

תורת אבי"ע. יורה דעה כי ד' עולמות אבי"ע הם כלולים בד' אותיות הויה וד' אותיות הויה הם חו"ב ות"ת ומ' ואלו הד' ספי' הם כללות ד' עולמות אלו : ודע כי אור העליון המאיר מן המאציל הוא מתגלה באצא שהוא חכמה בהתרחבות גדול ובלי שום מחילות אבל מחכמה ולמטה אינו בהתרחבות גדול אלא אבא מתלבש באימא ואימא מעברת את האור דרך חלון שהוא פי היסוד לזעיר ואינו בהתרחבות כמו הג"ר ואינו דרך מסך אמנם האור עצמו יורד לז"א אבל דרך חלון לבד ואינו בהתרחבות : אבל הבריאה אינה מקבלת האור רך דרך מסך ואינו עצמות האור אלא תולדתו כי לכן נק' בריאה ור"ל בריאה חדשה וזהו שהפרש שבין

אצי'

א שה"ש ו' ב'. ב קהלת ב' ה'.

אצי' לבריאה: וענין המסך הזה הוא כי הבינה חופפת ומכסה על ז"א מכל צדדיהם ואפי' מתחת רגליהם והיא לבוש החיצון של הבינה הנק' חשמל כמין מלבוש ואינו אור מקיף של הזעיר אלא מלבוש חיצון של הבינה והטעם הוא כדי שלא יתאחזו החיצונים בזו"ן א"נ להפסיק בין הקליפות ובין זו"ן כי עביות המלבוש מפסיק בין החיצונים לבין זו"ן והוא כי החיצונים מגכם ומקומם ומעמדם הוא בין האור הפנימי ובין אור המקיף והענין הוא כי א"א

וּבְאֵם יִתְלַבֵּשׁ וְהִיא בָּנִים צוֹפָה. [א]
בְּעַד הַחַלּוֹן נִשְׁקָפָה: [ב]
וּמָסָךְ פֶּתַח שַׁעַר הֶחָצֵר.
אוֹר הָאֲצִילוּת מוֹנֵעַ וְעוֹצֵר.
וַיְהֵל אוֹר מוּעָט כִּי רָשְׁאֵי לְקַצֵּר. [ג]
כַּחֹמֶר בְּיַד הַיּוֹצֵר:
לְבוּשׁ הַבִּינָה מִמֶּנּוּ נַעֲשָׂה.

קרקע

גדול בלי שום תחילה ואבא מתלבש באימא ואימא מעבר' את האור דרך חלון שהוא פי היסוד לזו"ן:

ומסך פתח. יבין שמועה כי בינה דאצילות מוסכת אורתה ומכסה וחופפ' את זו"ן אפי' מתחת רגליהם ואותה האורה היא מפסקת בין עולם האצילו' לעולם שתחתיו שהיא הבריאה וע"י מקבלת הבריאה אור האצי' וזהו ענין המסך שהוא ממעיט אור האצילות שלא ירד לבריאה אלא אור מועט:

מלבים לעתיק וכו' עד שנמל' הנקבה מלבשת לז"א; וכ"ז הוא בפנימי אבל במקיף הוא להפך כי האור המקיף של הנקבה הוא יותר פנימי מכולם והוא סמוך עם הפני' שלה ועליו המקיף של זעיר וכו' עד שנמלא המקיף של עתיק דבוק ומקיף לכולם והקליפות עומדים בין הפנימי ובין המקיף פניהם אל אור הפנימי ואחוריהם אל אור המקיף כי אין להם כח להסתכל ולינק מאור המקיף כי הוא גדול ולכן הבינה חופפת ומכסה על זו"ן והוא החשמל שהוא לבוש החיצון דנ"ה דאימא וע"י אין יכולת לחיצוני' לינק מזו"ן מאור הפנימי שלהם כי הקליפות

לבוש הבינה. יבין שמועה כי אותו המסך ולבוש הבא

אינם יונקים רק מאור הבינוני ולכן ממקיף זו"ן אינם יכולים לינק וכו' לרוב עוביו אבל כשים' חוטאים ח"ו גורמים הסתלקות האם העליונה מעל הבנים ואז יכולים לינק והנה בחי' האור של הלבוש שהוא על כל צדדי זו"ן נק' מלבוש ומה שהוא תחת רגליהם נק' נעל שהוא גי' אהיה דההי"ן שיש בג' התחתונות של הבינה וזה הנעל הוא המסך המפסיק בין אצי' לברי' ונודע כי כל האצי' מלובש זה בתוך זה עתיק גו אריך וכו' וזו"ן חוץ כולם ודרך המסך הזה נעל מאירים כל פרצופי האצי' דרך הרגלים לבריאה וע"י אותו המסך נחתמים ונחקקים כל אורות שבאצי' למטה בברי' כי כל אורות הפרצופי' דאצי' עוברים דרך הרגלים ומאירים למטה וודאי כי אור הנוקב' דאצי' גדול מהבריאה כי הברי' מקבלת מן מלבוש החיצון של הבינה הסובב לזו"ן ועכ"ז הברי' היא בחי' בינה ולכן אמרו אימא מקננא בכורסייא שהוא בחי' זה החשמ' והיצירה אינה מקבלת מבריאה רק ע"י מסך וריחוק והוא כי ת"ת דברי' מקיף ומלבישים את ו' דברי' מכל צדדיה ואפי' מתחת רגליה ונעשה שם בחי' רקיע ומסך מפסיק ודרך אותו מסך יורד אור הברי' אל היצירה וז"ש בתיקון ת"ת מקנן במלאכים וכן אמרו שית סטרין מקננן ביצירה וזהו מסך וריחוק: והעשיה אינה מקבלת מהיצירה אלא ע"י מסך וריחוק ומיעוט והוא כי מ' דיציר' נעשה מסך תחתיה שלא ירד אור עצמותה אל העשי' ולכן א' בתיקוני' מ' מקננת באופן שהיא עשיה עולם האופני' וזהו מסך וריחוק כי מהראוי היה שכמו שהברי' קבלה ע"י מסך הבינה דאצי' כן היצי' תקבל ע"י המסך דבינה דברי' וזהו ריחוק וכן כמו שהיצי' מקבלת ע"י מסך הת"ת דברי' היה ראוי ג"כ שתקבל העשי' ע"י מסך דת"ת דיצי' אמנם לא קבלו אלא היצי' ממסך הת"ת דברי' ועשיה לא קבלה אלא ע"י המסך דמ' דיצירה וזהו ענין הריחוק: אמנם המיעוט הנוסף בעשי' הוא להיותה מקבלת מהמ' דאין לה מגרמה כלום והיא אספקלריא דלא נהרא ולכן יקרא ג"כ מיעוט כי אם היתה מקבלת מדכורה אע"פ שהיה מקבלת מהספי' אחרונה לא היה נק' רק ריחוק אבל עתה שהיא נקבה יש ריחוק ומיעוט: ועתה נבאר דרוש אחר שיש בענין המסך שיש בין אצי' לברי' ובין ברי' ליצי' ובין יצי' לעשי' ובו יתבאר קצת מן הדרוש:

לבוש הבינה. יורה דעה על ענין מצות מעקה והנה סוד מצוה זו היא על בנין אלו העולמות כתי' כי תבנה

א שופטים ה' כ"ח. ב שמות ל"ה י"ח. ג ירמי' י"ח ו'.

קַרְקַע אֲצִילוּת [א] גַּג בְּרִיאָה חֲדָשָׁה, וְסֶרַח [ב] עוֹדֵף סוֹד מַעֲקֶה יִתְנַשֵּׂא. כִּי כֹה אָמַר רָם וְנִשָּׂא:

היכלות

הבא מבינה דאצי' אל זו"ן הוא קרקע האצי' והוא גג הבריאה לפי שאין עצמות האור עובר לבריאה אלא תולדת האור דאצי' לכן נק' בריאה ר"ל בריאה חדשה: וסרח העודף. פי' כי יש כח באותו המסך להתפשט עד סוף כל עולמות בי"ע כי כל דבר עליון הוא גדול מכל מה שלמטה ממנו ויותר אבל המאציל העליון ב"ה אותה האורה העודפת מן הלבוש דבינה דאצי' בסוף האצי' זקפה בסוד מעקה לסבב את העולם האצי' כמו גדר ומעקה כדי שלא יפלו אורות האצי' אל הבריאה וימיתו כי כל ההולך מעולם לעולם

בית חדש והנה גג"ך הוא בגי' הוי"ה ומעק"ה גי' רי"ו וביאו' הענין כי אחר שנאצל עולם האצי' נאצל קרקע האצי' מהבינה כנ"ל והוא גג הברי' וגם יש כח באותו לבוש הנ"ל להתפשט יותר ולהלביש את בי"ע כי כל דבר עליון גדול מכל מה שלמטה ממנו ויותר: והנה בגג האצי' אין לנו רשות לדבר כי מאחר דאצי' ולמעלה נאמר במופלא ממך אל תדרוש ובזה המסך שבין אצי' לברי' הנק' גג הברי' צריך לעשות בו מעקה גבוה י' טפחי' כדי שלא יפול אור האצי' דרך לגדי הגג לחוץ ממחיצות בי"ע ואז יקרא אותו האור מת כי כל ההולך מעולם לעולם נק' מת כנ"ל בענין המלכים דמיתו וז"ש כי תבנה בית חדש שהיא האצי' שהוא חכמה ב' דבראשית כי יפול הנופל שהוא אור האצי' בה שלא יפול לבי"ע ואז יקרא מת ואופן המעקה הוא כי אותם השוליים של מסך האצי' שהיו יכולים להתפשט עד למטה עד סוף העשיה כנז"ל הגביהם והזקיפם המאציל העליון ב"ה בגג הבריאה וע"כ לא יפול אור האצי' דרך הלגדין למט' ואותו הלבוש הנמשך מהבינה הוא שם ע"ב והוא כליל מג' שמות ס"ג מ"ה ב"ן והם עולים רי"ו כמנין מעק"ה ובהיותו באצי' הכל הוא ע"ב דיודי"ן ויש בו י' אותיות והם י' טפחים של שיעור המעקה והעלם המאציל העליון ב"ה וזקפם קודם שירדו להתפשט בבי"ע: ומ"ש כי ס"ג ומ"ה וב"ן עולים רי"ו הוא עו"ה כי שם ס"ג עם י' אותיות הם ע"ג: ושם מ"ה עם מספר הפשוט שהוא כ"ו הרי ע"א ושם ב"ן בחי' האחוריים שלו שהוא בדרך ריבוע כזה י' י"ה יה"ו יהו"ה הרי ע"ב הכל כמנין רי"ו גי' מעק"ה לנגד הוא שם הויה שבאצי': ואלו הרי"ו נזקפים בסוד מעקה בגג הבריאה הוא עולם האצי': והנה גם בגג היצירה שהוא קרקע הבריא' יש ג"כ מעקה כדי שלא יפול ג"כ אור הברי' אל היצירה: וכן בגג העשיה יש ג"כ מעקה ומעקה אור היצי' הוא רי"ו כי אור היורד מן היצירה ולמטה הוא אל הויה ואל"ף למ"ד הויה הוא גי' רי"ו וזה הרי"ו עולה לגג היצירה ונעשה שם מעקה: ומעקה דעשיה הוא כדי שלא יתפשט אור העשיה אל הקליפו' שבתחתיה ולכן חוזר ונזקף בראש העשיה בסוד מעקה: והוא נעשה משם ב"ן דההי"ן כנודע כי שם זה הוא בעשיה ונעשה ע"ב קדם שהוא י' י"ה יה"ו יהו"ה יו"ד יו"ד ה"ה יו"ד ה"ה ו"ו יו"ד ה"ה ו"ו ה"ה שהם האחוריים דעשיה הם בגי' רי"ו כמנין מעקה: ועתה נבאר ענין אבי"ע דע כי א"א ואבא דברי' כל א' יש בו ו"ק לבד ואמנם באצי' וכו' אבל בבריאה ג"ר דא"א הם מגולים ובהם מתלבשת מ' דאצי' אותה נקודה בסוד נשמה אליו שאמרו עליה לכי ומעטי את עצמך והוי ראש לשועלים וגם"י דאריך מתלבשות בז' תחתונות דאבא בסוד נשמה ואימא יש לו פרצוף מי"ם וז"ש בתיקו' אימא מקננא בכורסיא כי היא נגלית בפרצוף שלם משא"כ באותם שלמעלה ממנה שהם אריך ואבא ולכן מכנים הבריאה אל הבינה וטעם הדבר לפי שאין אור החכמה דאצי' מתפשטת בברי' כלל רק אור הבינה ולכן אין אור שלם ניכר בבריאה רק מן הבינה ולמטה וגם הז"א יש בו פרצוף וגם יש בו תוספת אור מקיף א' וגם נוקביה היא פרצוף ויש לה נוסף ב' מקיפים אורות וביצירה אינו נגלה רק אור הת"ת שבו בבחי' ו"ק וז"ש בתיקונים שש ספי' מקננן במטט"ט שהוא היצירה וא"א ואבא אין להם רק בחי' ג' כלילן בג' והבחי' הא' של אריך מגולה והב' מתלבשת באבא: וגם אימא דיצירה יש לה פרצוף ואין לה אור מקיף אבל הז"א יש בו אור מקיף א' ונוקביה יש לה ב' אורות מקיפין: ובעשי' אבא הוא בחי' נקודה חדא לבד וא"א ואו"א וזו"ן כל א' ג' כלילן בג': עוד יש הפרש אחר בד' עולמות אבי"ע והוא כי א"א דאצילות אור הא"ס מתפשט בו בקירוב ובהרחבה גדולה ואו"א שבו הוא מתגלה בקירוב אבל לא בהרחבה רק דרך חלון וז"א שבו אור הא"ס בו בריחוק ובדרך חלון כשיעור החלון דאו"א ונוקבא דז"א הוא בריחוק ובדרך חלון יותר צר מחלון ז"א וכל בחי' אלו הם בלי מסך כלל אבל בין אצי' לברי' יש

א שמות כ"ו. ב ישעי' נ"ז.

הֵיכָלוֹת הֵם בְּסוֹד שִׁבְעָה וַעֲשָׂרָה, וּבְסוֹד י"ג בְּרִיאָה מְאִירָה, הֵם בְּסוֹד מִיעוּט יָרֵחַ וְכִסֵּא נוֹרָא, עֲרוּכָה בַּכֹּל וּשְׁמוּרָה :

ואבי

לעולם הקרא אלא מיתה כמ"ש בדב"ק : ולכן זקף אותו האור בסוד מעקה כדי שלא יפול אור האצי' אל הבריאה :

היכלות הם בסוד. יבין שמועה כי היכלות הם ז' והוא כי היכל לבנת הספיר כולל ב' יסודות לבנת מ' : ספיר יסוד : היכל ב' עלם השמים הוד : היכל ג' נוגה נצח : היכל ד' היכל זכו' והוא גבורה : היכל ה' אהבה חסד: היכל ששי היכל הרצון ת"ת : היכל ז' היכל ק"ק והוא כלול מג' כח"ב קדש חד קדשים תרי הרי ג' : והם ההיכלות כנגד י"ס וז"ב ועטרה : ובסוד י"ג בריאה מאירה. פי' כי מ' דאצי' ממנה ירדו' ג' אורות להיכל ק"ק דבריאה בסוד מיעוט הירח ונק' כסא ועם ההיכל עצמו הם ד' רגלים דכורסיא הרי הם י"ג ז"ם ובסוד י"ג בריאה :

ואבי

מסך מפסיק והאור בא דרך אותו מסך : וכתב מהרח"ו ז"ל כי זה הדרוש נ"ל ששמעו מפי אחרים משם האר"י אבל לא מפי עצמו : ועתה נבאר שער היכלות : דע כי הה' פרצופי' שבבריאה כל א' שבו ז' היכלות הכוללות י"ס : וגם דע כי ז' היכלו' שבבריאה אין המ' דברי' בכללם כי המ' הוא נקודה בהיכל ק"ק דיצירה וכן בשאר העולמות והנה היכל הא' הוא היכל לבנת הספיר והוא כולל יסוד ועטרה שהוא כללות מ' הזכר ולכן נק' לבנת הספיר והוא כלל יסוד ועטרה לבנת עטרה ספיר יסוד : למעלה ממנו היכל עלם השמים והוא הוד: למעלה ממנו היכל נוגה והיא נצח : למעלה ממנו היכל הזכות והוא גבורה: למעלה ממנו היכל אהבה והוא חסד : למעלה ממנו היכל הרצון והוא ת"ת : למעלה ממנו היכל ק"ק והם ג"ר א"א ואו"א דבריאה : והנה ז' היכלות דנוקבא הם נרמזים ביוצר דערבית דחול : וז' דדכורא הם נרמזים ביוצר דשחרי' דחול : ועוד יש בבריאה ז' היכלין דאבא והם נרמזים ביוצר דשבת דשחרי' וכן יש ז' היכלין דאי': ועוד יש ז' היכלין עילאין דא"א: ודע כי כלהו' היכלין של כל א' וא' מהם הם כפולי' ומכופלים כי בהיכל הרצון שהוא ת"ת יש ו' היכלין אחרי' בתוכו וז"ם וי"ו כפולה כי יש ו' היכלין מתתא לעילא עד היכל הרצון וו' אחרים בהיכל הרצון וכן בהיכל ק"ק שהם כח"ב שלו יש גם כללות כל אלו ויש שם היכל אהבה אחר יותר עליון ונמצא שיש היכל אהבה תחתון והיכל אהבה עליון : עוד דע כי בהיכל ק"ק יש ד' היכלו' וכל עולם מד' עולמות אבי"ע הוא סוד עשרה ויש בו ג"כ סוד י"ג : והנה עולם הברי' הוא י"ס והם סוד שית דרגין דכורסייא שהם סוד ו' היכלות שים מן לבנת הספיר עד היכל הרצון וד' רגלין דכורסייא הם בהיכל ק"ק ואלו הד' רגלים הם ההיכל עצמו והז' היכלין הם שהי' ו' דרגין וד' רגלים ואלו הי' הם נק' בריאה : וגם יש שם' ג' אורות שיורדים מן אימא עילאה מ' דאצי' המקננא בג' ספירן בבריאה ונק' כסא ונק' ק"ק שהם מתעלמים בהיכל הז' העליון הכולל ד' רגלין דכורסייא ונמצא כי הבריאה הם י"ס ועוד יש ג' אורות עליונים הנק' כסא שהם נכמה להם ובין כולם הם י"ג : והיכל הז' הכולל ד' היכלין הם בסוד כח"ב ודעת של הברי' ובאלו הד' מתלבשים ג' אורות הנז' הנק' כסא ואינם נמנים אלא לג' לפי שהד' שהוא הדעת אינו במנין והוא נעלם מאד בין חו"ב : ודע כי התחלה היתה מ' דאצי' למעלה במקומה אחורי החזה של הזכר ושיעור קומתה כשיעור נה"י הזכר עד סופם וג' אורות הנז' הם מאירים מד' שפי' ת"ת נה"י שלה אמנם אינם נה"י עצמן ובעת מיעוט הירח ירדה מ' דאצי' עצמה למטה בהיכל ק"ק דבריאה ומזה תקיש אל השאר כי גם מ' דבריאה ירדה בהיכל ק"ק דיצירה וכן מ' דיצירה בהיכל ק"ק דעשיה אמנם יש הפרש והיא כי מ' דאצי' ירדה היא עצמה וכל חלקה בהיכל ק"ק דבריאה אבל מ' דברי' ומ' דיצי' לא ירדו רק חלק א' מהעשרה שלהם בלבד שהיא מ' העשיריה והוא סוד מיעוט הירח : ועתה נבאר ענין שם מ"ב שיש בכל א' מג' עולמות שהם' אב"י מאח"כ בעשיה ואלו הן שם מ"ב דאצי' הוא הוי"ה ד' אותיות הפשוט וי' אותיות דמלוי דמלוי מ"ה וכ"ח אותיות דמלוי המלוי הרי מ"ב ומ"ב דברי' הוא אהי"ה יה"ו וכן אהיה אשר אהיה ושם מ"ב דיצירה הוא שם אבגית"ץ וכו' וטעם הדבר כי הנה שם מ"ב הם ב"פ י"ד הם ג' ידים יד הגדולה יד החזקה יד הרמה כנגד חג"ת : והנה אדם דיצירה בג' ידים מעלה העשי' ליצירה ואח"כ אדם דברי' מעלה את יצי' ואח"כ אדם דאצי' מעלה את הברי' בג' ידים הנז' :

אמנם

ואב״י בידיו יעדה למעלה. עולמות שתחתיו ואור א״ם נפלא. בסוד אור ישר וחוזר אור הזה. לעשות קטנה או גדולה: דרך שקר בבירור מלכים נטרדה. ובסוד רפ״ח וקטנות עיבור נסעדה.

ולעת

אמנם העשיה שהוא תחתון אין עולם אחר תחתיו להעלותו ולכן אין בו שם מ״ב: ודע כי הספי׳ הם אור ישר ואור חוזר כי הא״ס האציל מלמעלה למטה מכתר עד מ׳ וחזר עוד בעת שובו אל מקורו והאיר ואצל י״ס אחרות ממטה למעלה כתר במ׳ וחכמה ביסוד וכו׳ עד מ׳ בכתר וז״ס נעוץ סופן בתחלתן ותחלתן בסופן וז״ס יהו״ה הוה״י וסוד ב׳ יודין שבאלף כזה

ומקור האור למעלה הוא יוד והכתר בסוד קוץ היוד ראשונה ואחרונה וז״ס יאהדונה״י והוא סוד אני ואין בסוד כתר ומ׳ וכן הדין בכולם כיצד מן הכתר עד החכמה ומן החכמה לכתר וכן מכתר לבינה ומבינה לכתר ומחכמה לחסד ומחסד לחכמה וכן עד סוף הספי׳ וכן בכל הי״ס נוהג דין זה וכן דין זה נוהג בכל ספי׳ וספי׳ בפני עצמה כמו שנודע היות כל א׳ כלולה מי׳ וכן ע״ס הפרטים: ע״כ חלק א׳ של האוצרות ומכאן ולהבא חלק ב׳ ובו ו׳ פרקי׳ והם מדברי׳ בענין הקליפות וזה סדרן ב׳ פרקי׳ הא׳ בשורש סדרן ב׳ הקליפות פ״ג במעמדם פ״ד במקומם פ״ה פרטי עולם הקליפות פ״ו בבחי׳ קליפת האצי׳ ובמ״ש ית׳ לך הבית המתחיל לבית הבינה והיכלות ואב״י:

דרך שקר. יורה דעה בענין הקליפות מהיכן נתהוו דע כי המלכים שמלכו בארץ אדום שורשם משם ב״ן שיצא מבחי׳ העינים דא״ק והוא פרצוף אדם א׳ ויש קליפה כנגדו מראשו ועד רגליו וכל בחי׳ המלכיות שיש בכל העולמות נעשו מזה השם ב״ן הראשון ונבררו ע״י שם מ״ה החדש היוצא ממצח דא״ק ואע״פ שהם ז׳ מלכים הם סוד עשר דוגמת ההיכלות כנ״ל ומאלו המלכים נבררו הבחי׳ הראויות לא״א ולאו״א דאצי׳

ובאחורים

ואב״י בידיו. יבין שמועה כי אצי׳ ברי׳ יצי׳ עש״ה שלהם אב״י בידיו הם חג״ת יד הגדולה יד החזקה יד רמה ג׳ ידים עולה מ״ב בשם מ״ב הזה מעלים את עולמות שתחתיהם עולם האצי׳ מעלה את הברי׳ ועולם הבריאה את היצי׳ ועולם היצי׳ את העשיה כי בשם מ״ב הוא סוד עליית העולמות ובכל א׳ מג׳ עולמות בסי׳ אב״י יש בו שם מ״ב א׳ שבו הוא מעלה את עולם שתחתיו: ושם מ״ב הוא סוד חג״ת אכן בעשיה אין בה שם מ״ב לפי שהעשיה אין עולם אחר תחתון שיעלהו לכן אין בו שם מ״ב כמו עולמות אב״י: ואור א״ס נפלא. פי׳ כי אור הא״ס: בתחלה כאשר האציל הספי׳ האצילם מלמע׳ למט׳ בסוד אור ישר מכתר עד מ׳ ובשובו אל מקורו האציל עוד י״ס ממט׳ למעלה בסוד אור חוזר כתר במ׳ וחכמה ביסוד עד מ׳ בכתר וכל ספי׳ וספי׳ הן קטנה הן גדולה יש בה אור ישר ואור חוזר כי המ׳ דאור ישר יש בה כתר דאור חוזר וכן עד״ז כל הספי׳:

דרך שקר. יבין שמיעה כי הקליפות הנק׳ דרך שקר שהיתה נאחזת בנקודות שם ב״ן היוצא מעינים דא״ק בעת בירור ותיקון המלכי׳ נטרדה כי שם מ״ה החדש היה מוציא משם כל הבחי׳ הראויות להעשות מהם אבי״ע כמש״ל והשאר שלא יכול להתברר נשאר בסוד הקליפה ובכל יום אנו מבררים ע״י תפלתינו והתורה והמצות ניצוצות הקדושה שנשארו שם ובעת שיגמרו להתברר כל הניצוצות אשר שם אז כתי׳ בלע המות לנצח ואז יבא המשיח ב״ב ונודע כי הבחי׳ שנפלו לקליפות מהבירורין שלהם נעשות נשמות יש׳ וכל מה שיש בכל העולמו׳ הוא נעשה מהם וז״ס כל יש׳ בני מלכים הם ר״ל מבחי׳ המלכים: וזה יהיה כוונת הכתו׳ ימלט אי נקי והוא כי נודע כי כל א׳ מיש׳ כפי מעשיו וכפי שורש נשמתו יכול לברר מניצוצות המלכים אם מעט ואם הרבה והיינו טעמא דכל ישראל צריכין זה לזה כי הניצוץ הקדושה שיכול אדם א׳ להוציאו

מהקליפה

6 בראשית.

א ודעת קין תשאר שבולה גלמודה.

ואין

מהקליפה כפי שורש נשמתו שמשעייתו לאותו בירור של אותו ניצוץ דקדושה אין אדם אחר יכול להוציאו הגם שיהיה גדול ממנו בחכמה ובמנין ובמעשה לפי שנשמתו לא היה מאותו השורש שלאותו הניצוץ ואין הבירור שיברר האדם היום דומה לבירור שבירר אתמול כי לכך הוא חיוב התפלות בכל יום כדי לברר היום מה שלא נברר אתמול וגם למחר :

ונ"ל בז"ס מש"ל ת"ח שמת אין לנו תמורתו כי הבירורי' שהיה מעלה כפי שורש נשמתו וחכמתו ומעשיו הטובי' לא יכול ת"ח אחר להעלותם אף אם יהיה גדול ממנו בחכמה ובמנין ונקט ת"ח לפי שאין כל אדם זוכ' לזה להטפל עצמו ולכוין בתפלתו ומעשיו לזה הענין : ויראה לי דהיינו טעמא דאמור רבנן בכל יום יהיו בעיניך כחדשים לפי שבירור שיברר האדם היום אינו דומה לבירור שבירר אתמול אף אם יעשה המעשה הטוב שעש' אתמול או יתפלל התפלה בעצמ' שהתפלל אתמול ופשוט הוא שהצדיק יכול לברר ע"י צדקתו ומעשיו מה שלא יוכל לברר איש אחר שאינו כ"כ צדיק : ונודע כי הבחי' שנפלו לקליפו' הם י"א שהם מדעת עד מ' כי כ"ה הם תרי פלגי גוף וד' אחורים דאו"א ודיש"ס ותבו' כי גם בהם היה פגם בעת מיתת המלכים הם י"א ואלו הי"א בחי' הם שורש הדין ומהניצוצות שלא נתבררו בעת התיקון מהם הוא מזון החיצונים ואנו מבררים מהם ולכן ספי' הטומאה הם י"א כנגד י"א בחי' כנ"ל ולכן א' בזוהר הקדוש וס"א יהבין ליה חולקא יתיר ואיהו בגריעו כלו' שהם י"א ספי' וכפי האמת הם ט' כי או"א הם ב' פרצופים ולפעמים מתחלקים לי' והכל נכלל בשם הוי"ה וז"ס עשר ולא ט' עשר ולא י"א האמור בספר יצירה והכוונה לשלול הענינים הנוגעים לספי' הטומאה ואלו הי"א בחי' הם סוד י"א סמני הקטרת שע"י הקטרת ועליית העשן הם מתבררים אותם ניצוצות ומתקשרים ועולים מבי"ע לאצי' הקדוש : וזה יהיה פי' מ"ש ז"ל מעלה עשן כל שהו להיות כי זה השם בל מעלה עשן אינני כנגד שום בחי' מהי"א בחי' הנז' וגם אינו כנגד שום ספי' סוד קטרת בזה הוא סדר התחלקות הספי' בסממני הקטור' הצרי כתר. הצפורן יסוד. הלבנה מ'. לבונה אור מקיף. מר חסד. קציעה גבורה. שבולת נרד ת"ת. כרכום נצח. קשט חכמה. קלופה בינה. קנמון הוד. וגם אינה נכללת בכלל י"א סמני הקטרת ולא הוזכרה בכתוב ונותנים אותה עם סמני הקטורת לרמוז שיעלו הניצוצות דקדושה מתוך הקליפות כאשר יעלה העשן כי באתערות' דלתת' וכו' וא"כ בכל שהו סגי כי זו היא רמיזה בעלמא ולחכימא ברמיזה כל שהוא : והיינו טעמא שבעת המגפה ח"ו לא תבא ולא תהיה היו מקריבים הקטרת כי ידוע כי המגפה ב"מ היא בסיבת תגבורת הדינין ואלו הי"א בחי' הם שורש הדין והקדושה אשר בתוכם היא נותנת כח בהם והם מתגברים כמ"ש בזוה' הקדו' לית ס"א דלית בה נהירו דקיק ובשמקטירים הקטרת עולה הקדושה המחיה את הקליפה ותסר כחה מעליה ובזה והמגפ' נעצרה : ונודע כי הצדיק המברר ניצוצות הקדושה נוטל הניצוצו' מתוך

הקליפות

ואחורים דאו"א היה קלה שבירה אך בחנך זו"ן דאצי' אע"פ שכל בחי' המלכיות שבכל ספי' מהם נתבררו מאלו המלכים של ב"ן הנ"ל נשאר מהם קצת ניצוצות שלא נתבררו והם מעורבים תוך הסיגים והקליפות לכן בהם שייך מיתה ממש ונמצא כי כל הקליפו' אינם נאחזות רק בז"א ולא מאימא ומעלה : ונודע כי ז"א בתחלה אינו רק ו' נקודות ואח"כ נגדל ונעשה בן י"ם וכן המ' שורשה נקודה א' ונגדלת ונעשית בת י"ם ואלו הם הז' מלכים ו' בז"א א' בנוקביה ונאחזים בו"ה של השם והם בני' י"א והם י"ם פנימיות וי"כ מקיפים אמנם המקיף להיו' שאינו נגבל ונכנס בתוך הכלים כמו הפנימי לכן נק' אור א' מקיף לבד וי"ס פנימיות ואור מקיף א' הם י"א ועיקר הדבר הוא כי הז' מלכים והד' אחורים דאו"א ב' אחוריים דאבא וב' אחורים דאימא או"א ויש"ס ותבונה הם י"א ויש באלו המלכים בחי' כלים ואורות שהם רפ"ח ניצוצין הנק' הבל דגרמי' ומכל אלו הבחי' יש בירורין ובהיות המלכות למטה בלי בירור אין להם זולתי חיות מועט בצמצום גמור שלא יאבדו לגמרי ונק' הבל דגרמי וכשעולים באו"א להתברר אז יש להם מזון גמור ויש בהם כל בחי' אבי"ע ואין לך כל דבר בעולמות שאין בו מניצוצי המלכים האלו והם צריכים להתברר וכאשר יגמור להתברר כל הקדושה ולא ישאר אפי' כחוט השערה אז כתי' בלע המו' לנצח והרשעה כולה כעשן תכלה כי אז הסיגים הנשארים מן הכלים של המלכים ישארו בלי שום חיות וימותו לגמרי וז"ס

תאות

האות הקליפות להחטיא האדם לגרום חיות להם וכבר נתב' לעי' כי בתחלה הוכררו כל חלקי האצי' ומה שלא היה ראוי להיות ממנו עולם האצי' נקרא סיגים בערך האצילות וירד לבריאה והוברר פעם ב' לעולם הבריאה והיותר הוא סיגים בערך הברי' והוברר להעשות ממנו עולם היצירה וכן מה שלא היה ראוי להיות ממנו יצי' נעש' ממנו עשיה ומה שלא היה ראוי אף לעשיה נק' סיגים גמורים וקליפות קשות והם תחת עולם העשיה תחת המ' דעשיה וכשגם אלו יושלמו להתברר אז כתי' בלע המות לנצח ודע כי עיקר אלו המלכים היא בלע כי הוא כולל חו"ג ודעת המכריע ביניהם וג' בחי' אלו נק' דעת: ואחר שנת' מהיכן נתהוו הקליפו' שהוא מבחי' בירורי המלכים צריך שתדע שורשם בקדושה איך הוא והוא כי הנה ג' בחי' יש

הקליפות ע"י תפלתו ומעשיו הטובים כמות שהם בבגדים הצואים אשר עליהם ואח"כ מתקנים ומעלה אותם אל האצי' הקדוש וזש"ה ימלט אי נקי כלו' להיות כי הצדיק שיש לו זכות הרבה יכול להציל ולמלט י"א ניצוצו' בכח א' הגם יהיו ניצוצות משונות שכל א' תהיה מבחי' ה' שיהיו י"א ניצוצות מי"א בחינות וזהו ימלט א"י שהם י"א ניצוצים וזהו הכח של הצדיק שיכול לברר בכח א' י"א ניצוצות מי"א בחי' הנז' ונמלט בבור כפיך ירצה שגם אתה שלא תהיה צדיק תוכל להציל ניצוצות כפי כחך וכפי מעשיך וכפי שורש נשמתך אם מעט ואם הרבה וא' המרבה וא' הממעיט וכו' : וא"כ אל יאמר האדם מה אני מה חיי לכוין כוונות וליחד יחידי' ולעסוק בחכמת האמת בהדי כבשי רחמנא אלא אדרבא ישתדל להגית בה יומם ולילה ואע"ג דלא ידע מאי קאמר ורחמנא לבא בעי וז"ש ונמלט בבור כפיך כי כל אדם

מים' יכול ורשאי והעלה בידו ודאי : א"נ ונמלט בבור כפיך כמש"ל כי האדם חוטף ניצוץ הקדושה מתוך הטומאה בעוד טומאתו בו ואח"כ מברר ומוציא כלי למעשהו הגו סיגי' מכסף ומעלהו אל האצי' ויעשהו בתבנית איש כתפארת אדם עם המדו' העליונות כי ידוע כי מהם נעשים נשמות הצדיקים גם נשמות כל יש' ז"ש ונמלט ר"ל כי אחר שימלט א"י שהם הי"א ניצוצות הוא עושה לו הצלה אחרת ומבררו מתוך הסיגים שיש בו אחר שנוטלו מבין הקליפות ואח"כ מעלהו אל האצי' וז"ש בבור כפיך לשון בירור ואותו הבירור ודאי יהיה כפי מעשיו אם מעט ואם הרבה כנ"ל וז"ש בבור כפיך : והואל ואתא לידן האי קרא אכתוב לך אחי המעיין פרפרת נאה שיש לי ע"ז הכתו' והוא כי קשה דהאי ונמלט אהייא קאי אי נאמר דקאי אא"י הנז' בפ' הלא כבר הנקי מלט והנ"ל כמ"ש ימלט אי נקי ומה צורך לבור כפים ואי קאי אצדיק ונקי הנז' בפ' ג"כ ימלט א"י נקי הלא דבר תימה הוא כי הצדיק שאין לו תשועה וצריך שאחר יצילהו כמ"ש ונמלט בבור כפיך האיך יציל את אחרים ועוד קשה מלת כפיך כמדבר לנוכח והיל"ל בבור כפים : ונלע"ד כי כוונת הכתו' לפשר בין ב' מאמרי רז"ל דלכאורה סותרים זה את זה והוא כי פעם אמרו שהצדיק מת בעון הדור ופעם אמרו שהצדיק מגין על הדור וקשה דמי שיש לו כח להגן על הדור האיך ימות בעון הדור ועוד קשה דהצדיק למה יומת מה עשה וכי אבות יאכלו בוסר וגו' ויובן על פי משל שאמשול לך והוא כי יש לך אדם עשיר מאד על כל גדותיו אסף וקבץ הון רב ועצום מאד עד כי חדל הסופר לספור כי אין מספר לגדודי ספירותיו שיש לו בים וביבשה בתים מלאים כל טוב בכל מדינה ומדינה ובכל עיר ועיר ויש לו מדת רחמנות לאין קץ באופן שהוא חונן ונותן מתנות לעניים ולעשירים כי כן דתו ודרכו ומה גם אם יראה את האדם בצער כמו שתאמר תפוש ביד מלכות כי ודאי שיפדנו בכל ממון שיפסקו עליו מלא ביתו כסף וזהב מרוב רחמנותו וזה האיש ודאי שיצא שכרו בהפסדו כי לא יעברו ימים עד יכלה כל ממונו וחיי צער יחיה הגם כי לגבי שמי' שכרו הרבה מאד כי לכן אז"ל הרחמנים חייהם אינם חיים וסוף שיבא עד ככר לחם אבל אם אותם האנשים אשר עשה עמהם ישלמו לו גמול בעמלו אשר עמל ויתנו לו חלק משכר פעולותיו ודאי כי לעולם בל ימוט כי יהיה לו סיוע ועזר גדול באותו הגמול שיש בו לו וימלט נפשו ונפש אחרים כמנהגו הטוב וכן ממש הוא הצדיק כי הוא אוסף הון עתק בצדקה ובכל יום ויום מסגל מצות ומע"ט ואוסף זכיות לאין קץ וזכותו מגין על הדור הגם יהיו חייבים ואם ישובו בתשובה אותו הדור שהגין עליהם ודאי שיהיה לו זכות גדול וסיוע ועזר גדול באותה תשו' שישובו אל ה' יען הוא הצילם בזכותו כי הם היו חייבים מיתה והו"ל מוציא יקר מזולל ששכרו הרבה מאד ויוסיפו לו זכות על זכותו ולעולם בל ימוט וזהו הגמול שצריכין הדור להטיב לצדיק שהם נצולים בזכותו אבל אם לא ישובו אל ה' אחר שיצילם אין לו שכר בעמלו ואותו החלק מזכיותו שבעדו ניצול חלף הלך לו וכמעט נאבד ממנו יובן לדבר הנוגע לזה העולם אבל מ"מ נאמן הוא בעל מלאכתו שישלם לו שכר פעולתו בעולם שכולו טוב ובעולם שכולו ארוך : וכן ביום מחר ומחרתו יתחייב הדור ויצלם בזכותו עד שתתם

זכותו

זכותו נלדקתו לא תעמוד אם לא ישובו בתשובה וכיוצא בזה מצינו לרז"ל בא' כי תמה זכות אבות ויש"ה ליה רשע ולא ישלם ולאפ"ה הצדיק חונן ונותן ומצילו פעם אחרת בזכותו ועד"ז יאבד הצדיק העיבור הוא בענין רע וסוף כל סוף לא ישאר לו יבות לזה העולם אפי' כדי פרנסתו וחייתו וזש"ה

וְאֵין מַחֲזִיק בְּיָדָהּ׃ [א]

יש בז"א עיבור יניקה ומוחין ובכל הזמנים האלו יש בו כללות פרטיות אלא בזה הוא בסוד קטנות וזה הוא בסוד גדלות ובחי' קטנות נעשים כלים לגדלות והם בחי' הכלים של המלכים ובזמן העיבור יש לו חו"ב מלד אבא וחו"ב מלד אימא והם ב'. אלהים גי' עק"ב עקבות משיחא ובו כל אחיזת החיצו'

ויישבי　　וז"ס

ימלט אי נקי כלו' כן אמת כשהנקי והצדיק יש בידו כח להציל ולא מבעיא אם יהיו א' או ב' או ג' בני אדם שאין לריך כ"כ זכות להציל אלא אפי' אם תהיה עיר גדולה כנניה יש בידו כח להציל בזכותו: ואם תאמר והרי אז"ל כי הצדיק מת בעון הדור לז"א ימלט בביר כפיך כלו' תדע אימתי אמרתי לך שימלט אי נקי ונמלט גם הוא ולא יאבד זכותו אם הטיב לו גמול ר"ל שתתקן מעשיך ואז הוא יציל חלק בראש בזכות תשובתך ומעשיך הטובים יען הוא הגורם שהציל את נפשך בזכותו והז"ל כאלו קיים עולמות לאין קץ כי כל המקיים נפש א' מישראל כאלו קיים עולם מלא ואז ודאי כי יהיה לו עזר ושיעור גדול ויחיה ולא ימות וז"ש ונמלט ר"ל אף אתה שאת' יחידי אם תוכל תתקן מעשיך תוכל להציל ולמלט לאיתי לדיק שבזכותו נמלט הדור כי יקר' מולאת יקר מזולל וכפיו ית' יהיה הצדיק מבטל הגזירה ויען הצילך בזכותו ישפה לו את כל הכבוד הזה:

ונחזור לענייננו כי בעת מיתת המלכים נשארו בסו' הבל דגרמי יאיתו ההבל הוא המחיה אותם: וביה נקן שיב טעם למה התפלות בזמן הזה הם במקו' הקרבן והוא כי התורה חסה על האדם ונתנה תיקון לעני ולעשיר כמ"ש ואם דל הוא וגו' שאם היה דין קרבן העני והעשיר שוין לא היתה תקוה לעני וזש"ה אדם כי יקריב מכם (ויקרא) ר"ל ממה שיש לכם כברכת ה' אלהיך אשר נתן לך ולכן בזמן הבית שהיינו נחשבים כבן החיים היינו מביאים קרבנו' בעלי חיים ועכשיו שאנו חשובים כמתים כי זה הגלו' המר הוא לנו מעין מיתת המלכים שהלכו מעולם האצי' ונשבעו ביון מצולה ולא נשאר להם כי אם הבל דגרמי כן ג"כ אנחנו בגלותינו נחשבים כמתים ביתנו מאד כי עוזבנו ארץ חפץ מקום חיותינו ולא נשאר בנו כי אם ההבל ולכן אנו נותני' לו ית' מעין ברכתינו כי אז כשהיינו חיים היינו מביאים שור או כשב או עז ב"ח אבל עכשיו שלא נשאר בנו כי אם ההבל אנו מתפללים בהבל פינו: ולהיות כי זה הבית אשר אנחנו בביאורו התחלתי אותו בפ' דרך שקר לא אפטרנו בלא בינ"ה והו' כי דהע"ה מדתו היא מדת המ' ונודע כי רגליה יורדות מות הם הקליפו' הנק' דרך שקר ויש כתר מ' על ראשה מדת הת"ת הנק' תורה ודוד הוא באמצע ולזה הוא מתפלל שלא יאחזו בו החיצוני' הקרו' אליו מלד א' אבל תורתך שהיא השפעת הת"ת הנק' תורה חנני: א"נ דוד הוא בלאה כמ"ש האר"י ז"ל ע"פ ומדת ימי מה היא מ' דבינה ויש בעקבותיה שורש הדין והקליפה כמש"ל והבינה היא המשפעת בז"א הנק' תורה לז"א דרך שקר שהם העקבים דלאה שגם הוא הטא אדה"ר ודוד הוא תיקון אדם הא' כי אדם ר"ת אדם דוד משיח. אותי דרך שקר השר ממני. ותורתך שהוא מה שמשפיע הבי' לז"א הנקראת תורה חנני: ואלו העקבים הם סוד הענבים ענבי רוש כמש"ל כי חוה סחטה ענבי' וזש"ה כי כוס ביד ה' פי' כי כוס גי' אלהים ואלהים בבינה. ביד ה' פי' ביד ה' ממש. אך שמריה ימצו ברשי' אבא כמו ויקח את כל ארצו מידו ר"ל רשותו ויין חמר הוא סוד יין המשומר בענביו. אך שמריה ימצו ישתו כל רשעי ארץ הם סוד עקבי לאה ומשם יונקי' הקליפות הנק' רשעי ארץ ויעקב אבינו בא לתקן את אשר עיות אדה"ר בנהגה מאלו העקבי' ונשא את לאה לתקן את אשר העוה אדה"ר כמש"ל ולאה בימי אדם היא חוה א' לילית:

וזש"ה וישב יעקב מלשון בשובה ונחת בארץ מגורי אביו היא לאה חוה א' שממנה נתיירא אדה"ר שהיא אביו של יעקב בסוד הגלגול מגורי לשון מגור מסביב כי יעקב תיקן חטא אדה"ר ולא נענש כמוהו וה' הניח לו מכל אויביו מסביב זהו וישב יעקב ואלו העקבים הנז' הם סוד התרפי' שלקחה רחל כנז"ל: וזה יהיה כוונת הכתו' לפק"ד עם אשר תמצ' את אלהיך לא יחיה כי רצה יעקב להשי' תשו' גנאת ללבן על ענין התרפים שהיה חושד שנכנס יעקב כמש"ל למה גנבת את אלהי עלובה עיסה וכו' אוי ואבוי לאלוה אשר יגנב ויאלם ולא

יפתח

א ישעי' מ"ס.

וז"ש ואתה תשופנו עקב ובחי' קטנות דעיבור היא בחי' הבל דגרמי הרפ"ח ניצוצות של המלכים והבל דגרמי יונק מקטנות העיבור ושם נאחזי' הקליפות כי מה שנברר עולה בסוד עיבור ומה שלא נברר נשאר למטה עם הקדושה שבתוכה שהם רפ"ח ניצוצו' ונק' הבל דגרמיה ואלו האלהים דקטנות הנה הם מתפשטי' בזו"ן ובבי"ע כולו וגם בזמן היניקה הם המוחין בחי' אלהים אלא שהם ג' מלך אבא וג' מלך אימא חב"ד ואז אין בו קליפה ממש אלא הם דינין קשים אבל בעיבור נאחזים הקליפות ממש שהם ב' מוחין לבד: והנה יניקת הקליפות הוא משם אלהים דעיבור ויכולים לינק מאלהים דיניקה ג"כ אלא שהוא באמצעות אחורים ביותר חיצונים שהם אלהים דעיבור ששם הוא עיקר אחיזתם ולהיות שורש זה הקטנות שורש הקליפה לכן הוא נק' נחש העליון בסוד הנחש הנושך ברשם האילה כי הוא שד"י יסוד דקטנות ואהיה בריבוע העולה דם וזה הנחש העליון משם יונק הנחש הטמא וז"ש נחש העליון שבא על חוה והענין כי זה התחתון מתחבר עם מה שלמעלה הימנו ואותו עם שלמעלה עד העליון שבכול' יונק מזה הנחש העליון דקטנות וז"ש יניקת החיצוני' ולא שח"ו החיצונים עצמן יונקים מהקדושה ח"ו ושמור זה ואל תפן אל און:

יושבי

יפתח פיו ומבשרו יתעלה: אם על עצמו לא חש על אחרים לא כ"ש: ויעקב הוא תיקון אדה"ר וחטא אדה"ר היה באלו התרפים הם העקבים הנז' ונענש במיתה ויעקב הוא סוד ז"א הנק' שם מ"ה וז"ש עם אשר תמצא את אלהיך וגו' נגד אחינו כלו' שמי שימצא עמו האלוה העלוב והגנוב ביש גדא ודאי לא יחיה וימות ויענש במיתה כאדם הראשון וא"כ איך אגנוב האלוה שלך ועכשיו אני באתי לתקן אדה"ר באלו העקבים דאלה הם התרפים הם שורש הדינין וא"כ נגד אחינו הכר לך שם מ"ה שהוא ז"א עץ החיים והשאר קח לך התרפים שהם · שורש הקליפות יהיו לך לבדך אין לי חפץ בהם:

ויראה לי כי היינו טעמ' דאסור מגע הגוי ביין ונעשה במגעו יין נסך וגם כי כפי המקובלים אסור בראיית הגוי והוא לפי שהשטן ואומות העולם חיותם נמשך מאלו העקביים והם נשפעי' משם וגם הראייה פועלת כמו שמצינו ביענה שמכח ראייתה בבילה נולד האפרוח מבלי שתשב עליה והיין הוא דין וסוד היין הוא בבינה ואלה מ' דבינה ועקביה הם שורש הדין לכן אסרו מגע הגוי ביין וגם כפי המקובלים אפי' בראייה כי מין במינו חוזר וניעור: וגם זש"ה אם לוקח יעקב אשה מבנות חת כאלה מבנות הארץ והוא כי נודע כי יעקב הוא סוד ז"א שהוא עץ החיים ובנות הארץ נשפעות משורש הקליפות הנק' מות והם העקבים הנז' וז"ש אם לוקח יעקב אשה מבנות חת לשון חת"ת אלהים כאלה אותיו' כאלה למה לי חיים הלא ודאי אם יקח אשה מבנות הארץ יכשל בה וימות גם הוא כאדה"ר ואז אהיה חשובה כמת כי מי שאין לו בנים חשוב כמת ועשו הרשע אינו נחשב לכלום וכמאן דליתי דמי:

ועתה נבאר טעם למ"ש ז"ל כי מי שאין לו בנים חשוב כמת ואגב אתן טעם לסומא ועני החשובים כמת כי אמז"ל ד' חשובים כמת סומא ועני ומי שאין לו בנים ומצורע והר' האריז"ל נתן טוב טעם למצורע החשוב כמת כנז"ל והג' האחרים לא נתן טעם אליהם למה יהיו חשובים כמת לכן נ"ל הצעיר ליתן טוב טעם לג' האחרים והוא כי נודע כי העני נק' דל ובאחורי הבינה יש ד"ל אלהים כי הק"ך צרופי אלהים מתחלקים לד' והו"ל ל' בכל חלק ואלו הד' חלקים הם כנגד ד' ספי' שמהם מתחלה פרצוף התבונה כמ"ש האריז"ל ולכן הם נחלקים לד"פ ל' הוו להו ד"ל ושם נאמר כי החיצונים יונקים מאלו הד"ל אלהים ולכן העני הנק' דל חשוב כמת כי החיצוני' הם סטרא דמותא: א"נ כי מדת המ' רגליה יורדות מות והיא דלה ועניה ולפעמים בה היא אחיז' החיצוני' וזה יהיה ג"כ טעם לסומא חשוב כמת כי הסומא הוא דוגמת המ' הנק' אספקלריא דלא נהרא ומשם יונקים לפעמים החיצונים הנק' מות וכן הסומא ג"כ עינים לו ולא יראה לכן חשוב כמת כי גם הוא דוגמת אספקלריא דלא נהרא: וטעם מי שאין לו בנים דחשוב כמת הוא להיות כי ידוע כי המתפלל על הבנים צריך לשאול מהבינה הנק' אם הבנים כמש"ה והתפלל על ה': ונודע כי ל' מלת אין ר"ל כי עכשיו אין לו בנים אבל יהיו לו לעתיד כמ"ש ז"ל על אין לה ולד מכלל דהוו לה וכן ג"כ בכאן חז"ל אמרו מי שאין לו בנים ולא אמרו מי שלא יש לו בנים לסורות על האמור שעתידין להיות לו וזה ודאי צריך הארה מהבינה הנק' עלמא דאתי ואין אדם זוכה להארת הבינה כי אם לאחר המיתה לכן חשוב כמת

ההארה

בההארה שזוכה האדם לה אחר המיתה שהיא הארה הבינה זה שלא היו לו בנים ועתידין להיות לו יזכה לאותה הארה מחיים ולזה חשוב כמת: א״נ שיורה שאינו נשפע מהארת פני הבינה ההולכת לבן הקדושה ז״א אלא מורה שהו׳ נשפע מאחורי התבונה שמשם הד״ל אלהים שיונקים מהם החיצוני׳ וזה יהיה טעם למ״ש ז״ל

יֹשְׁבֵי חֹשֶׁךְ בָּנִים מְשַׁחִיתִים.

בין

כי משיח לדקנו הוא נושא וסובל עונות ישר׳ ולבאורה כמוזר יחשב כי הלא טוביה חטא וכו׳ ואמנם דע כי משיח בן דוד הוא דוד הנאחז בלאה כמ״ש האר״י ז״ל ע״פ ומדת ימי מה היא ובשח״ו יש׳ חוטאים גורמים שיתאחזו החיצוני׳ בה כי הם שורש הדין והקליפה כמ״ש ולכן הם נאחזים בלאה היא סוד דוד: א״נ דוד היא מדת המ׳ ועונות יש׳ גורמים שיתאחזו בה החיצונים ויפקד מקום דוד לכן הוא סובל עונותינו כמ״ש והוא מחולל וכו׳: וז״ם מ״ש ז״ל אין בן דוד בא עד שתכלה פרוטה מן הכיס והוא כי נודע כי חיות הקליפה הם רפ״ח ניצוצין שנפלו במיתת המלכים ורפ״ח ע״ה הוא פרט ונודע כי המלכים הם סוד ו״ה של שם הויה ב״ה וזהו פרוטה ור״ל עד שיכלו להתברר הרפ״ח ניצוצין ובלע המות לנצח ולא ישאר לקליפה שום חיות ואז בא יבא ולא יאחר ומלת כי״ס עולה ל׳ וספי׳ הטומאה הם ט׳ נכללים מי׳ הם עולים ל׳ כמנין כיס: וזהו פי׳ הבית המתחיל הרך שקר ר״ל כי בבירור ניצוצי המלכים הקליפו׳ נפרדת והרשעה כולה כעשן תכלה ואותם הבירורין

יושבי חשך. יורה דעה על ענין מעמד הקליפות והוא דע כי מהבינה ולמעלה אין שם אחיזה לקליפות כי הרי עיקר המלכים הם ז״ן ידע כי כל העולמות הם מתלבשים זה בתוך זה והבינה מתלבשת תוך ז״א והמוחין שלו מתלבשים בכלים ולבושי׳ דנה״י דאימא אכן הלבוש החיצון דנה״י דאימא אינו נכנס תוך ז״א אבל הוא חופף על ז״א כנשר יעיר קנו ואפי׳ מתחת רגליהם מסבב ומקיף אותם וזה הלבוש נק׳ חשמל: וכבר ידעת כי עתיק נו אריך וכו׳ דזעיר תוך נוקביה וכ״ז בבחי׳ אור פנימי ועל אור הפנימי סובב זה הלבוש והחשמל ועל החשמל היה מקום פנוי ושם מקום מעמד הקליפות בכל עולם ועולם ועל הקליפות מקיף אור מקיף של כל הבחי׳ כנגד אור מקיף דנוקבא מקיף על התנינים ומקיף דז״א על מקיף דנוקב׳ וכן עד מקיף דא״א ופני הקליפות כנגד אחורי החשמל ואחורי הקליפו׳ נגד האור המקיף לפי שאין יכולת לקליפות להתאחז באור המקיף ולהיות זה הלבוש בחי׳ אימא אין יכולה לקליפה להתאחז בקדושה כלל וקליפת נוגה היא המסבבת את זה החשמל כד״א ונוגה לו סביב ומתוך החשמל הם חיות הקדש הם נ׳ אבית ימ׳ וזה הנוגה היא קליפת טוב ורע וע״י יונקי׳ החיצו׳ מהקדושה דרך החשמל אך החיצוני׳ הם רע גמור ונק׳ צלמית

דכר

הם חלקי חיות הקליפה שהם ניצלין מהם ע״י התפלות והתורה והמצות כמ״ש ובסוד רפ״ח ניצוצות המלכים וקטנות ועבור שאלו הכתו׳ הם סוד הדין והקליפה נאחזת בדין הקדוש ויונקים ממנו ומסעדין לבם ולעת קץ הימין בבא משיח לדקנו תשאר שכולה וגלמוד׳ ואין מחזיק בידה כי לא ישאר שום ניצוצין דקדושה בתוך הקליפה: ובזה שכתבנו למעלה כי התבונה היא ד׳ ספי׳ אחרוני׳ דבינה נוכל לבאר מ״ש התנא בן מ׳ לבינה בהיות משיג ז״א התבונה שהיא ד׳ תחתונות דבינה כל א׳ כלולה מי׳ הם מ׳ אזי ישיג לבינה העליונה שהם ז״ס העליונות: א״נ על פי מש״ל כי הבינה מתחלקת לג׳ חלקים בינה ותבונה ותבונה אחרת והם סוד ס׳ ומ׳ וד׳ ובהיות בז״א בן מ׳ שהו׳ מספר התבונה הנ׳ אזי ישיג לבינה העליונה הנק׳ ס׳:

יושבי חשך. יבין שמועה כי הקליפות הנק׳ חשך ובנים משחיתים מקום מעמדם ומגבם הוא בין אור הפנימי לאור המקיף ותוקף כחם פי׳ כי הקדושה היא עילה למעלה והיא מתחזקת לא כן הקליפה יתשב לה מנגד לך מנגד לאים כסיל וכל מה שה׳ יורדת היא מתחזקת באופן כי תוקף כח הקדושה הוא באלצי׳ הקדוש שהוא עולם העליון אבל הקליפות עשיה שלהם היא עזה כמוה לא כן האלצי׳ שלהם אינו כ״כ: הפתחים כנוי לד׳ עולמו׳ תהום וא׳ המיוחד בטומאה היא העשיה שמשם תוקף כוחם: תגלית שגלה שגלתים. להיות כי סיימתי זה הבית בזה הפ׳ אכתוב לך אחי המעיין דבר נאה ששמעתי בימי חורפי והוא כי הכתוב הזה מקושר עם מה שלמעלה ממנו הלא משגאיך וגו׳ והוא כי אמר דע״ז כי משגאי

 שגלה

זכר ונוקבא הנה זווגים נחש וס"מ וע"י יונק הנחש מנוקבא דקדושה : ואלו החיצונים הם ג' קליפות בלגיו רוח סערה ענן גדול ואש מתלקחת והם סביב קליפת נוגה וקליפת נוגה סביב לחשמל וכשח"ו מסתלקת האש מעל הבנים מסתלק זה החשמל ונשארים האדם ואשתו ערומים ואז העצה שהם רע של ו"ה שהם י"א כמני הקטרת י"א הבורים הם יונקים מהנוקבא העליונה ממש וז"ס ויתנצלו בני יש' את עדים ואז הטיל הנחש זוהמא בחוה וזהו בלע אמרתו בזע פורפירא דיליה : ודע כי כמו שיש בקדושה ד' עולמות אבי"ע כן יש בקליפו' והם הפך הקדושה כי הקדושה העולם העליון גדול מהתחתון ובקלי' להפך : ואמנם דע כי עולם האצי' רובו טוב ומיעוטו רע ואין הרע מדובק בטוב : ובבריאה מיעוטו רע אבל הוא דבוק עם הקדושה : וביצירה הם שוים ובקולים והם ג"כ מעורבים ובעשיה הקליפות יתירים ומדובקים בקדושה ואינם דביקים עם י"ס המתגנן בהם אלא בבחי' העולמות לבד מעורבים טוב ורע :

בֵּין אוֹר מַקִּיף וּפְנִימִי חָתְרוּ בָתִּים.
וְתוֹקֶף כֹּחָם בְּאַחַת הַפְּחָתִים.
תַּכְלִית שִׂנְאָה שְׂנֵאתִים : [א]
עָרְמוּת שָׁרְשָׁה שְׁלֹשָׁה אָבוֹת.
הוציאו

ישנאם הוא כאלו היו לי לאויבים והוא כי נודע כי דרך האנשים לשנא את אויב אוהבו אבל לא ישנאנו כ"כ שנאה כאשר הוא שונא לאויב עמו עצמו כי ודאי קרוב אדם אצל עצמו ואויבו צריך לשנאו יותר ויותר מאויב

עולמות אמר הצעיר משה יען נתקשיתי בהבנת פ"ק ה' ופרק ו' באוצרות חיים [במב"ם ש"ג ח"ב] אכתוב לך אחי המעיין אותם הב' פרקי' אות באות תיבה בתיבה והם יהיו ביאור לבית המתחיל עולמות :

אחר שנת' ענין התפשטות הקליפות בד' עולמות אבי"ע נשאר עתה לבאר פרט כל עולם ועולם מהם : כבר ביארנו בפ' שעבר כי בקליפה דאצי' לא נתקנו זולתי זו"ן נמצא כי אין קליפה כנגד האצי' רק כנגד זו"ן לבד אך מהבינה ולמעלה אין אחיזה אל הקליפות כנ"ל : דע כי כמו שיש בקדושה הזכר נחלק בז' היכלותיו כי ג"ר שלו הם בהיכל ק"ק שלו והשאר בשית היכלין תתאין וב' התחתונים בהיכל התחתון וכן הנוקבא בז' היכלין ע"ד הנז' כן הם הקליפות בדרך זה ז' היכלין לזכר סמא"ל וז' היכלין לנוקבא לילית וכמו שז' היכלין דנוקבא דקדושה מתחילין מחזה הזכר ולמטה כן בנוקבא דקליפה באופן זה כי גם זה לעומת זה עשה האלהים וענין זה הוא בכל פרטי אבי"ע היכלין בהיכלין ז' בז' בא"א ובאו"א שבכל עולם מהם ואמנם יש חילוק א' והוא הנז"ל בפ' שקדם כי אין כל העולמות שוין והוא כי הנה בעולם האצי' לא יש קליפות אלא כנגד זו"ן לבד והם ז' היכלין בז' היכלי' אך צריך שתדע ענין א' כי אע"פ שאנו או' כי ז' היכלין דקליפה הם כנגד ז' היכלין דקדושה יש שנוי א' והוא כיון שיש קליפ' בעולם בכל מקום שהיא אינה נאחזת בג"ר של אותו מקום א"כ מוכרח הוא שגם בז' היכלין יש לקליפה הנה מקומם ושעורם הוא כשית היכלין תתאין ולא בהיכל הז' העליון של ג"ר אלא אורך הז' היכלין דקליפה כנגד ו' היכלין תתאין דקדושה לבד וזה הענין הוא בכל עולם ועולם ובכל פרצוף ופרצוף וזכור כלל זה : אמנם עכ"ז אע"פ שאלו הז' היכלין והקליפו' אינם יכולים לעלות כנגד היכל הז' אמנם זהו שם : אכן אלו הז' היכלין עילאין דקליפה הם יכולים להאיר ולשלוט ממקומם עד למטה כנגד היכל הז' האחר העליון שלמטה ממנו כיצד הרי כי ז' היכלין דקליפה דאצי' כבר נתב' כי אינם יכולים לעלות רק עד כנגד הו' היכלין לבד דקדושה דאצי' וכן ז' היכלין דקליפה דבריאה הם נגד הו' היכלין דקדושה דבריאה ואמנם הז' היכלין דקליפה דאצי' יכולים להאיר ולשלוט ממקומם עד למטה כנגד היכל ק"ק דברי' ועד"ז בכל העולמות ובכל פרצוף ופרצוף שבכל עולם ועולם מהם : ודע כי ודאי שיש קליפה כנגד כל הבחי' אמנם לא נתקנו רק בחי' זו"ן של הקליפה לבד וכל הבחי' האחרות העליונות לא נתקנו ולא נתגלו כלל וכבר נתב' בס' מבוא שערים בש' ג' ח"ב פ"ט ענין ד' תיקוני אוורתי דדיקנא דא"א המגיעים עד רישא דז"א והם סוד ת' שקל כסף ומחפיין על א"א ונשאר יעקב שהו' ז"א איש חלק בלתי שערות כי כבר נתקנו כל האצי' ולכן אותם השערות נתקנו למעלה בא"א על או"א ונתלבשו אך בקליפה דאצי' בלא נתקנו א"א ואו"א דיליה לכן כל אותם השערות הם למטה ברישיה דז"א דקליפה שהוא עשו וזהו אדמוני כולו כאדרת שער ושם הם אדומים הפך הקדושה שהם כתלג חיור וז"ס והנה עשו בא ועמו ת' איש והבן זה : ואמנם הקליפה

א תהלים קל"ט כ"ב.

דילה

רוצה להדמות כקוף בפני אדם דקדושה להתתקן גם בחי' א"א והו"א דיליה ולהתתקן ע"י השערות שיצאו משם כמו שיש בקדושה שערות הנק' תיקוני רישא והמאליל העליון ב"ה אינו מניחה להתתקן וז"ש אם תגביה כנשר וגו' כי אם היתה נתקנת הקליפה במקום גבוה זה היה ח"ו העולם נחרב: וצריך שתדע כי הנה הז"א דקדושה נחלק לב' מחציו העליון עד החזה ששם יסוד הבינה המתלבשת בו נק' יש' ומהחזה ולמטה נק' יעקב והם ב' פרצופים וכולו נק' ז"א וכנגדו יש ב' נשים פנימיות לאה ורחל לאה למעלה רחל למטה ויש להם ב' פילגשים זלפה ובלהה שהם אחוריים דלאה ורחל וכן הוא עצמו יש לו אחוריים נחלקים לב' שהוא עוג מלך הבשן כמבוא' במקו' ונק' א' ונחלק לב' ויש לו ב' נשים וב' פילגשים בסוד הנה ערשו ערש ברז"ל בלהה רחל זלפה לאה: והנה סוד אליעז' שהוא עבד ברוך ולא ארור כי הוא בקדושה אך שאר עבדים שהם אחורים שלמטה מאלו בשאר העולמות הם עבדים ארורים והם קליפות בסוד ארור כנען אך זה העבד אחורי' דז"א דאצי' הוא ברוך וקדוש: גם ידעת בחי' הי"א נשים של המלך כי כולם בחי' לאה של העיבור ויניקה ומוחין שיושבות כולם זו לפנים מזו וכולם קדושה אלא שהחיצוניים שהם מצד הקטנות הם דינין קשין מאד: וכל אלו הי"א נקראו בחי' לאה ואין רחל מכללם כי היא עקרת הבית האמיתית נקודה הי' של הצ"ס כנודע והיא פנימית עצמית ולא הארה בלבד כמו האחרים: ואחר שידעת כל הנז' לא נצריך בפרטים זולתי בענין הכללות כי זלפה היא אחורים דלאה ובלהה אחורי' דרחל: ונבאר עתה ענין ב' פילגשים אלו: דע כי הנה נתב' בספר מבא שערים ש' ג' ח"ב פט"ו בענין ג' מלכים קדמאין של הז' שהם לבדם נתבטלו וביארנו כי הם סוד תלת עלמין שהותחל ליתקן בתיקונא קדמאה דא"א הנק' אל ואח"כ משם נתפשטו יותר למטה מהאחורים שהם אחורי בינה דאצי' ואחורי ז"א ואחורי נוקביה: עוד נתפשטו משם התפשטות יותר בג' עולמות בי"ע והו' בגבורה דבריאה ובנגבו' דיצי' ובגבורה דעשיה והנשאר שלא יכלו להתברר הם הקליפות כמ"ש: והנה נבאר עתה התפשטותם באצי' כי העולם הא' נתפשט אחורי הבינה במ' שלה שהיא לאה כנודע ובאחורי לאה הוליא העולם ההוא את זלפ' שפחת לאה וכנגד נהי"ם בינה המתפשטת תוך ז"א כנגד הדעת דז"א כנודע: והעולם הב' נתפשט אחורי ז"א והוצי' מבחי' הדעת והת"ת שלו בחי' ב' אנשים מרגלים שנבאר: והעולם הג' נתפשט אחורי רחל והוליא את בלהה שפחתה וכל זה באצי' ואח"ך נתפשטו בבי"ע כנז"ל וכ"כ הוא הבחי' קדושים: ונבאר עתה בחי' התפשטות שנתפשטו ג' עולמות הנז' בקליפות: והוא כי הנה העולם הא' נתפשט אחורי זלפה שפחת לאה העומדת באחורי הנהי"ס דבינה המתלבשת תוך ז"א עד מקום הדעת שלו ושם מקום זלפה הוליא בחי' אח' ונק' חד לפור: ועולם הב' מכנגד אחורי נהי"ם דז"א ששם כנגדם רחל ובלהה ושם מאחורי בלהה נתפשט והוליא משם בחי' אחרת ונק' לפור ב': ועולם הג' נתפשט באחורי דנה"י דרחל ובלהה עלמן ובסופן ומאחוריהם הוליא בחי' אחרת ונק' חיה א' לילית: ונתבארו ג' בחי' שהם נגד ג' בחי' מ' דאצי' שבקדושה נוקבין שהוליאו ג' עולמות כנ"ל ועתה נבאר בחי' הדכורין שילאו מג' עולמות אלו והוא כי כמו שנתבאר שיש ג' מיני נוקבין בקדושה נגד דעת ות"ת ומ' דז"א בקו אמלעי שלו והם לאה נגד הדעת ורחל נגד הת"ת ורחל ב' נגד המ' שבו כן יש בו ג' בחי' דכורין א' כנגד הדעת וא' כנגד הת"ת ואלו נק' ב' אנשים מרגלים שהוליאו ב' עלמין ה': ועוד הוליא העולם הג' אדם ג' כנגד יסוד שבו והרי הם ג' מיני אנשים בקליפה וכנגדם ג' מיני נשים בקליפה: ונבאר עתה ענין ג' אנשים וג' נשים אלו: הנה נתב' לעיל כי הקליפה דאצי' אינה מגעת בבינה אלא מז"א ולמטה וא"כ גם כי העולם הא' הוליא חד לפיר כנגד לאה א"א להתאחז שם אמנם זו הלפור יורד למטה עם הלפיר הב' שילא מעולם הב' ושניהם נעשו פרלוף א' לבד: ונמצא כי הב' הלפרים הנז' נעשו בחי' א' והלפור הב' שהוא מעולם הא' שהיה

הוציאו שלשה זכרים ונקבות. וגדלה אשת זנונים ואיש מכאובות[א] שבע תועבות:

מלך

מאויב אוהבו וזו היא כוונת דוד המלך באו' תכלית שנאה שנאתים כאלו לאויבים היו לי שלמי ולא שנאה כל דהו כמו שראוי לשנאת את שונא של אוהבו דעלמא:

ולי

נגד

א משלי כ"ו.

נגד החסדים נעשו ממנו מוח חכמה דזה הפרצוף והצפור הב' שהוא בחי' גבורו' נעשו ממנו מוח בינה דזה הפרצוף ונמצא כי בקדושה יש ב' נשו' לאה ורחל ובקליפ' גבורה א' כנגד רחל אלא שנכללו שתיהן ביחד בסוד ב' מוחין כנז' וקליפה זו נק' מלכה אשת נחור כמבואר אצלנו : ואלו הב' צפרי' הם הב' צפרין הנז' בזו' פ' ויחי דף רי"ו ואלו הב' צפרין הם סוד נעמה ואגרת אל תאכלו ממנו כ"א כי נעמה היא צפור העליון בינה נוטס ה' בהפך עמון בקליפה כי משם נעמה העמונית גם ואגרת לצפור התחתון מ' ואלו הב' נשים נעמה אגרת הנז' בפ' בראשי' בזו' ד' כ"ב הם נק' רוח הטומאה תרין מוחין דנוקבא דקליפה דאצי' אך פלוגית למטה מהם באשה הנ' כמ"ש בסוף פ' זה מה ענייני : ואפשר כי נעמה ואגרה הם סוד עמון ומואב כמ"ש אצלינו בסתרי תורה ד' ק"י : וכן כמו שיש בקדושה ב' שפחות זלפה ובלהה כן בקליפה יש שפחה א' כוללת ב' מוחין אחורי מלכה הנז' ונק' ופילגשו ושמה ראומה כמבו' אצלנו במקומו : ואמנם חוה א' לילית שיצאה מעולם הב' שהוא כמלך הג' דעת המכריע בין החו"ג הוא למטה מהנשו' הנז' שהיא בחי' מלכה שהם כנגד הצפרים הנז' והם כנגד מ' דמלכה כנגד רחל מ' והיא בנוקב' דהטומאה רבה לבריאה : ונבאר ב' אנשים דקליפה כי גם הם נעשו ע"ד הנז' כי ב' אנשים שיצאו מדעת ומאית דז"א שניהם נתחברו כא' בת"ת דז"א מאחוריו וזהו ז"א דקליפה דאצילות ונעשו אלו ב' אנשים המשכין מתרין עלמין קדמאין בחי' ב' מוחין של זה הפרצוף ואלו הן סוד וישלח יהושע בן נון ב' אנשים מרגלים הנז' בפ' אחרי מות ד' ס"ב ענין תרין ינקין וכו' ובספרא דצניעותא ג"כ ובפ' ויצא דף קס"ב סוף ע"ב בסוד וללבן ב' בנות : והענין כי הצפרים הם נקבות כמ"ש כל צפור טהורה ולא נא' טהור לשון זכר כי הם בנות אך מוחין דדכורא נק' בנין ואנשים מרגלים והנה האיש הב' הוציא עולם הג' הנק' אדם קדמאה בעלה דפלוגית הנז' : ואמנם הטעם לזה הוא כי אחורי הנוקב' הם דינין חלשין וגם האור שלה מועט לכן האחורים שלה הם מבוסמים וממותקים יותר ונעשו מהם בחי' זלפה ובלהה אך אחורי הזכר דינין קשים מאד ולכן לא נעש' מהם דבר בקדושה רק הב' אנשים דקליפה הנז' : וזה שמעתי ממורי ז"ל עתה : אכן פעם אחרת שמעתי ממנו דרוש עוג מלך הבשן כנ"ל : ואפשר לומר כי הנה אמרנו לעיל כי עוג ג"כ יש לו ד' נשים אחרות שם י' ברז"ל : ונמצא כי הנשים הוכפלו אך הזכר לא הוכפל מאחוריו רק פעם א' שהוא זעיר אך הנשים הוכפלו ד"פ לאה רחל ובלהה וזלפה : ע"כ פ"ה : ועתה אכתו' פרק ו' וז"ל

פרק ד'

ונחזור לענין כי בחי' קלי' דאצי' הם זו"ן לבד ואין בהם רק ב' מוחין לבד והטעם כמש"ל כי אחיזת החיצוני' היא במוחין דעיבור ואז לא היו בו רק ב' מוחין לבד חו"ב כי בגדלות נמשך לו גם דעת לצורך הזווג כמ"ש וידע אדם את אשתו משא"כ בקטנות ולכן כל הקליפות בין בזכר בין בנקבה אין להם לעולם רק ב' מוחין בלתי דעת וז"ש גם בלא דעת נפש לא טו' ונתב' בסבא פ' משפטי' דף ק"ן ואל אחר איסתרס ולא עביד פירין והכן זה כדי שלא ישטפו העולמות וז"ש סרס את הזכר וצנן את הנקבה כי אין להם כח לפרות ולרבות שאין בהם מוח הדעת המשתף והמחבר החו"ג להם ביחד לעשות פירות : והנה בג' עולמות

ב"ע

ולי נראה כי זו היא כוונת הכתוב והוא בשום לב במלת הלא ועוד דפתח בלשון עתיד אשנא אתקוטט וסיים בלשון עבר שנאתים והוא כי דוד הע"ה מדבר על הרשעי' אויבי השם וגם על החיצונים ואומר הלא משנאיך כלו' האמת והנכון משנאיך שהם הרשעים אשנא אבל מתקוממיך שהם החיצונים הנאחזים א"ו בזו"ן אתקוטט דהוי' עדיף משנאה לאלו שנאה ולאלו קטטה דוקא אבל לא שנאה לבד לפי שכבר תכלית שנאה שנאתים כאשר לאויבים היו לי ומאחר שמאז שנאתים תכלית השנאה לא נשאר שום אופן של שנאה לחדש מעתה להם והוא כי נודע מש"ל כי נשמות יש' הם מבירורי המלכים שהיו טבועי' בין הקליפות ואז ודאי היו לאויבים לגילולי הקדושה והיו נאחזים בהם עד שהובררו ויצאו מהן בסוד הבירורין וז"ש תכלית שנאה שנאתים כלו' תדע למ' מתקוממיך שהם החיצונים אתקוטט ולא אשנא לבד לפי שכבר שנאתים תכלית בזמן שלאויבי' היו לי בעת מיתת המלכים כי שם היתה נשמתי אז ונתבררה עתה בבירורין : א"נ לאויבים היו לי כאשר חטא אדה"ר בעץ הדעת שאז שלטו החצונים במדת המ' המיוחסת לי ונטבעה כולה בין הקליפו' ולא נשאר ממנה באצי' הקדוש כי אם מ' שבה לבד וז"ש ארורה האדמה בעבורך כי גרם שירדו פ"ס

העליונות

העליונות מהנקב' ויהיה כפי זה פי' ארורה האדמה מלשון מארת ממארת ומתרגמינ' מחברא: והנה אדה"ר פגם כד' עולמות אבי"ע שהנה באצי' גרם שיסתלק אור דא"א מלהאיר באצי' ונגנז והוא מאיר מבפני' וגרם פגם בא"א בסוד ישת חשך סתרו ולכן אינו מאיר באצי' אלא מחכמה ולמטה וז"ש כולם בחכמה עשית וכן גרם שיגנז אור אבא בבריאה וז"ש אימא מקננא בכורסיא כי אור אבא נגנז: וכן גרם פגם ביצירה שיגנז אור אימא וז"ש שית ספירן מקננ' במטט וכן גרם פגם בעשיה שיגנז אור זעיר וז"ש מלכות מקננא באופן כי אור זעיר כבר נגנז: ונ"ל ליתן טוב טעם ודעת לד' דברים הרעים שנענש אדה"ר ואשתו הא' שלא זכה שימחל לו עונו מכל וכל אף אם ישב בקרנא ק"ל שנה כמ"ש ז"ל והוא להיות כי פגם באריך שהיא מדת הסליח' המלבין עונותיהם של ישראל וכנגד אור אבא שנגנז בברי' נענש במיתה כי פגם במקור החיים כי אבא חכמה תחיה בעליה: וכנגד פגם היצירה שנגנז אור אימא נשאר ערום כי נודע כי מהארת אימא נמשך המלבוש שהוא סוד החשמל המכסה על זו"ן וכנגד פגם העשיה שנגנז אור זעי' נענש' האשה בקללות ואל אישך תשוקתך:

ובזה נבא לבאר הכתו' ויאמר מי הגיד לך כי עירום אתה וקודם ית' פ' ויקרא אלהים אל האדם ויאמר לו איכ"ה ר"ל אי כ"ה כמ"ש שהמ' הנק' כ"ה נטרדה לקליפות והשיב לו אדה"ר את קולך שמעתי בגן כלו' שבעת בריאת האדם הוצרכו זו"ן להזדווג וזהו קולך שהוא זעיר בסוד קול ודיבור שמעתי ר"ל אספתי כמו וישמע שאול: בגן היא מ' וזה היה בעת בריאתי אבל עכשיו איני יכול לחפש בדברים העליונים האלו כי יראתי פן יתאחזו בי החיצונים כי עירום אנכי ויאמר מי הגיד לך כי עירום אתה פי' מדת מי היא הבינה היא אשר הטמינה אותך בזה העונש שאתה ערום ויהי' פי' הגיד כמו ותגד לבני יש' שדרז"ל דברים קשים כגידים ובלשון תלמוד נגדוה מלשון יסורין ודאי המן העץ וגו' פי' לפי שנהנית משורש הקליפות שהם העקבים דלאה כנז' ונתתה כח להחיצוני' להתאחז בזו"ן ולכן סילקה הבינה

בי"ע יש בהם קליפות יתרות כל א' כפי מציאותו כנז' בפ"ד כי בעשיה נתקן גם העתיק דקליפה וביצי' מאריך ולמטה ובברי' מאו"א ולמטה: ודע כי הג' עלמין הנ"ל שהוציאו ג' אנשים הנ"ל וג' נשים הנ"ל נתפשטו יותר והוציאו קליפו' אחרות בג' עולמות בי"ע מן ג' אנשים עילאין לדכורין דבי"ע ומג' נשים עילאין לנוקבין דבי"ע כי עולם הא' הוצי' אשה א' מנהי"ם דבריאה דקדושה מאחוריהם: ודע כי כל הקליפות שבבי"ע ג"כ אין להם רק ב' מוחין כנז"ל בין בדכורין בין בנוקבין: אך הענין הוא כי הב' מוחין דאצילו' הנז' נק' שני אנשים מרגלים וניקבין דאצי' נק' תרין צפורין אך הב' מוחין שבכל קליפות בי"ע בין זכרים בין נקבות נק' ב' נשים זונות הנז' בפ' אחרי מות דף ס"ב שכבר ידעת כי ג' עולמות בי"ע הם העולמות הנז' ואף הזכרים הם בחי' נקבות בין באו"א בין בזו"ן כולם נק' ב' נשים זונות ואך דע כי למעלה באצי' אין העולם הא' יכול להוציא כנגדו קליפה ולכן הצפור העליון ירד עם הב' והיו פרצוף א': האמנם בג' עולמות בי"ע אפי' בעולם א' המתפשט בבריא' כנ"ל שהיא בנגבו' שבה יש אחיזה אל הקליפות ויש בהם לאה ורחל. והו"א וכיוצא בזה וכל המחלוקות: גם דע חילוק אחד מעולם האצי' לג' עולמות בי"ע והוא כי הנה בכל עולם מאלו הג' יש בכל א' מהם ב' נקבו' כנז' כנגד לאה וכנגד רחל הן בברי' הן ביצי' הן בעשי': ודע כי כל אלו הנקבות הם הנק' בזו"ה נוקבא דתהומא סתם אך הנוק' העליונה בינה דברי' שהיא בהיכל הז' העליון דקליפה נק' נוקבא דתהומא רבה היא לבדה אכן שאר הנקבו' אפי' בחי' הבינה יצי' עשי' נוקבא דתהומא סתם: וכבר נת' ריש פ"ז כי הז' היכלין של כל עולם מאלו בי"ע דקליפה הם מכוונים כנגד ו' היכלין תתאין בלבד דקדושה של העולם ההוא תמיד אך קלי' האצי' אינו כן אמנם זו"ן דקלי' דאצי' שהם בחי' ב' אנשים מרגלים ותרין צפורין הם למטה כנגד האחורים של היכל ק"ק דברי' לבד וקלי' הברי' הם כנגד ו' היכלין דברי' לבד וכן ביצי' ועשי' כנ"ל: והטע' מפני שעולם האצי' נעלם מאד א"א אל הקליפה שלה להיות שם אלא למטה באחוריים היכל ק"ק דבריאה אך בלילה הם עולים הב' צפרים גם באצי' עד כנגד יסוד דנוקב' דאצי' כמ"ש בע"ה: וזה כדי ליינק משם וחוזרים ויורדים למטה וכן ביום עולים ב' אנשים מרגלים ליינק משם ג"כ ויורדים למטה והטעם כי ביום שולט הדכורא ועולה אך לפי שביום אין הדינין מתגברין לכן יונקים בחשאי וז"ש וישלח יהושע בן נון שהוא נוקבא דקדושה ב' אנשים מרגלים חרש בחשאי לכו וראו את הארץ ואת יריחו לרגל אותה וליינק משם כי הקליפה צריך גבוה כנודע והנה ט"ב

מאד

מאד זה מ"ה ובלילה דיני הנוק' שולטי' יאז עולים ב' לפירין וכן הענין בכל קליפות בי"ע כי הזכרים שלהם יונקים ביום מן הנוקבא דקדושה של אותו עולם והנקבות יונקים משם בלילה : גם דע כי אלו הב' לפרין הנז' אע"פ שהם מתפשטים למטה כנגד רחל עכ"ז עיקרם היא לאה דקליפה אלא שמקומם הוא כנגד מקום רחל ולכן כשהם עולות לינק יונקות מלאה העליונה דקדושה כי היא שולטת בלילה כנודע והבן זה : ועכ"ז כשיורדות למטה בבריאה הן יורדות כנגד היכל ק"ק דברי' שהיא כנגד בינה שהיא לאה : אמנם האשה השלישי' שהיא לילית חוה הא' שהיא בחי' רחל דקליפה מ' שלה ולכן ירדה זו יותר למטה מתרין לפורין הנז' שהם בחי' לאה דקליפה שעומדת כנגד היכל ק"ק דברי' : וזו פלו' ירדה היא עם בעלה אדם קדמאה הנז"ל בהיכל העליון כל הז' היכלין דקליפה דברי' הנק' נוקבא דתהומא רבה כנז"ל ונהלבשה בתוכם היא ובעלה כי גם הנוקב' דתהומא רבה יש לה דכורא אבא כנ"ל דוגמת מ' רחל דקדושה ומהלבשת בהיכל ק"ק וכל הברי' נק' על שמה אימא לבד כמ"ש בתיקו' אימא מקננא בכורסייא כין הקליפות כל הברי' נק' על שמה : ואז נוקב' פלוני' מהלבשת בנוקבא דתהומא רבא ובעלה אדם קדמאה באבא דבריאה דקליפה : ודע כי זה שאנו אומרי' שהם בהיכל ז' דבריאה היא בהיכל שבו עומדים ישראל עם לאה שהם ז"א ולאה דברי' אנו מדברים כי בהם יש ז' היכלין בז' היכלין כנז' דכורא ונוקבא : ונמצא כי כל בחי' קליפה בין באו"א בין בזו"ן בין [בבי"ע] באבי"ע בכל בחי' מהם יש ז' היכלין גמורים והבן זה ובלע המות לנצח ואז תחפון וזכחי לדק עולה וכליל עכ"ל הב' פרקים פ"ה ופ"ו :

מֶלֶךְ שֵׁן הַבָּשָׁן בָּרוּךְ נִקְרָא.

צ"ז

מלך שן הבשן. יורה דעה כי עוג מלך הבשן הוא סוד ז"א אחר שהוא עבד לזה הז"א דאצי' ויש בו ב' פרלופים מהראש עד החזה פרלוף א' ומהחזה עד רגליו פרלוף ב' כמו שיש בז"א והוא אחורים דז"א והוא סוד אליעזר עבד אברהם שילא מכלל ארור כנען כי כל העבדים שהם שאר האחורים שיש בקדושה למטה הם נק' עבדים ארורי' אבל זה העבד אחורי ז"א דאצי' הוא ברוך וקדוש : והנה לבן הוא סוד לבנין העליון אבא עילאה הוא אבר הוליאו מכלל ארור ואמר לו בא ברוך ה' : והאחורים של ד' נשים שפי' ברז"ל נתנו לזה העבד וז"כ פ' כי רק עוג מלך הבשן נשאר מיתר הרפאים שילא מכלל העבדים הארורי'

הבינה המלבוש סוד החשמל שהיה מכסה על זו"ן להגן עליהם מן החילוני' ויען סילקת האם מעל הבנים ונשארו ערומים ה"נ מדה כנגד מדה נשארה ערום כאשר עשית יעשה לך : א"נ טעם למה נענש אדה"ר ונשאר ערום לפי שהוא גרם שיאחזו החילונים בע' ספי' עליונות של המ' ונודע כי הנקבה מלבים לזעיר ועכשיו שנשארה בסוד נקודה ודאי לא תוכל להלבישו ויש' ערום לכן גם אדה"ר שהוא דמיון זעיר נשאר ערים : עוד נוכל לומר המ"ן הע"ן ר"ל המן הרשע העץ ר"ל כי שורש הקליפות שהוא המן הרשע הוא העץ כמ"ש כי שם שורש הקליפה בענבים שסחטה חוה מעץ הדעת :

עולמות ג' שלש אבות. יבין שמועה כי הג' מלכים הראשוני' דעת חסד וגבורה התחילו להתתקן והוליאו ג' זכרי' ונקבות כמ"ש ברב"ק והם נק' אבות : ונדלה אשת זנונים. פי' כי הקליפה דאצי' לא נתקנה בסוד פרלוף רק סוד זו"ן דקליפה והשאר שהם א"א ואו"א לא נתקנו וזו"ן דקליפה הם הזכר נק' אדם בליעל ואיש און והוא איש מכאובות שהם דינין טמאי' והנקבה נק' אשה רעה ואשה זרה ואשת זנונים וכולם הם ז' ספי' הטומאה מחסד עד יסוד הוא הזכר והרשעה כולה היא מ' דקליפה הם ז' תועבות ולא נתקן מהקליפה רק אלו הז' ספי' שהם זו"ן דקליפה ואם ח"ו היתה הקליפה נתקנת במקום גבוה שהוא א"א ואו"א דקליפה היה ח"ו נחרב העולם כי בלאו הכי הם נאחזים בזו"ן דקדושה הזו"ן דקליפה מכ"ש אם היתה הקליפה נתקנת במקום גבוה ח"ו :

וז"ם מ"ש ז"ל הני עכברי רשיעי דהכלי ספר תורה כנודע כי הס"ת הם זו"ן דקדושה ספר ז"א תורה נוקביה והני עכברי רשיעי הקליפות שהם נמאים כשקלים טמאים החולד והעכבר נאחזים בהם ונהנין מהם :

מלך שן הבשן. יבין שמועה כי מלך הבשן שהוא עוג מלך הבשן שהוא אחורים דז"א דקדושה דאצי' שהוא עבד לז"א דאצי' אינו כשאר האחורי' שהם נק' עבדים ארורים אלא זה העבד הוא ברוך

צִין וּפֶרַח רָקֵב בַּרְזֶל וּבְאוֹן שָׂרָה.

יצם

ברוך : בן הכשן לשון חוזק : צין ופרח רקב ברז"ל. פי' כי זה העבד הנז' יש לו ד' אחורים של ד' נשים שהם ברז"ל בלהה רחל זלפה לאה : יצא מהטומאה. פי' שיצא מהטומאה שהיה בכלל ארור כנען ונכנס בברוך כמבואר בדב"ק : ליהודים. היתה אורה. פי' שנכנס לקדושה באחורי הז"א וכנ' דקדושה לנו הוא ולבנינו אנחנו עם בני ישראל כי בה אנו נאחזים כי חלק ה' עמו :

ובזה שכתבנו נ"ל להמתיק סוד ולומר כי ז"ש מ"ש אליעז' ה' אלהי אדוני אברהם אם ישך נא מצליח דרכי וגו' והוא כי נודע כי אליעז' זכה ליכנס בכלל ברוך ולצאת מכלל ארור ע"י זווג יצחק ועלה באחורי ז"א דאצי' ונודע כי הכתר של הכללות עולם האצי' הוא א"א והכתר יש בו תר"ך אורות כמנין כתר וז"א מלביש את א"א מטיבורו ולמטה שהוא חציו וחצי הכתר שהוא תר"ך הוא י"ש עולמות כמ"ש בבית המתחיל יריעה תפסיק תוך מעים. ובהיות זה העבד באחורי ז"א הוא מכוון כנגד חצי הכתר של הכללו' שהוא א"א והוא י"ש חצי הכתר וז"ש ה' אלהי אדוני אברהם כי אברהם הוא סוד החסד אשר משם מתחיל פרצוף זעיר שהוא אדון לזה העבד וא"א הוא אלהי אדוני אברהם ובהיותו באחורים דז"א זכה ונשא את אלו הד' אחוריים של הד' נשים בלהה רחל זלפה לאה והסי' ברז"ל ונזדווג עמהם והזווג נק' דרך גבר וזהו אם ישך נא מצליח דרכי ר"ל שים אורות דהיינו חצי הכתר של הכללות ששם מקומי דז"א באחורים הצליח זיווגי באלו הד' נשים אשר אנכי הולך בזה הזווג של יצחק עליה כלו' כי ע"י זה הזכות של זווג יצחק תצליח דרכי וזווגי : וז"ש מ"ש ובא אדע כמו וידע אדם את אשתו

וז"ש הנה ערשו ערש ברז"ל ט' אמות ארכה וד' אמות רחבה כי הנקבה היא הויה דס"ג ועשר הוא סוד ב' מנצפ"ך וי' אותיות : ונק' עוג לפי שנ"ר של הבינה נק' שם אהיה וז' התחתונות שלה הם ס"ג ועם י' אותיות המלוי הוא ע"ג ונה"י הבינה מתפשטים בז"א בסוד מוחין וכן אחורים דנה"י הבינה שהם נק' ס"ג ועמ"ג נאצל מהם אחורי ז"א שהוא העבד הזה ולכן נק' ע"ג ולפי שהוא אחורי ז"א שהוא סוד ו' לכן לפעמים הוא מלא עוג בוא"ו לרמוז על ז"א : ושורשו הוא בבינה העליונה שהוא שם אהיה דיודין שהוא בגי' נועם כי הוא עמון בהפוך אתוון שהוא אחורים של נועם העליון וז"ש הלא היא ברבת בני עמון וכמו שהז"א יונק מהנועם העליון גם העבד הזה יונק מעמון העליון ולפי גודל עבד זה נתיירא ממנו מרע"ה עד שאמ"ל הקב"ה אל תירא אותו : ועתה נבאר מ"ש ז"ל מגות ע"ה היה שהלך אחרי האשה ומייתי ראיה בגמר' מאליעזר עבד אברהם דכתי' ביה ותלכנה אחרי האיש ולא הוא אחרי הנשי' והנה הנחש לעולם אין לו אחיזה אלא ברגלי הנוקבא מאחוריה ברגלים בעקבים שלה ולפי שהוא באחורי הנוקב' הוא ע"ה כי כאשר נכנסין המוחין דאבא בז"א הנה אור אבא נמשך לצד פנים דיעקב ואור דאימא אל האחור לרחל : ובפנים שהוא אור החכמה לכן חכמת אדם תאיר פניו ובאחור שהוא הנוקבא שם אין אור החכמה ולכן הנחש שהוא יונק מאור אימא נק' ע"ה שהוא יונק מן הארץ העליונה בינה כי אין שם חכמה ועוג הוא מבחי' נחש ולכן כתי' ע"ג חסר ו' שהוא שם ס"ג דאימא ועשר אותיות ואז"ל שהוא אליעזר והוא כנען בן בנו של נח והיה ארור ונכנס בברוך כנ"ל והכוונה שהקדושה שנפלה שם כלו' בתוך קליפת הנחש הנאחז ברגלי הנוקבא הוא בחי' אליעזר והטומאה עצמה היא עוג ולכן נאמר בו שיצא מכלל ארור כי היתה הקדושה היא בלועה בתוך הטומאה ויצא מן האחור ההוא מתוך הטומאה והלך אל הפנים ונתדבק בחסדים שהם הפנים שהיא טיפת הדכורא ולכן היה עבד אברהם שהוא חסד ונק' אליעז' לפי שיונק מאימא ובאימא יש ה"פ ס"ג שעולים שע"ו וה' כוללים הם ש"ך דינין ולא נפלו לתוך הטומאה כל הש"ך כי נשארו הב' פרטי' היותר עליונים שבכולם שהם היותר ממותקי' נשארו שי"ח שנפלו למטה הוא כמנין אליעזר ואליעזר היה בלוע בתחלה בתוך הטומאה שהיא בחי' עוג ויצא משם ולא רצה לילך עוד אחר הנקבה כי כבר יצא והלך אחרי הזכר ולכן כתי' והלכנה אחרי האיש ולא הוא אחריהם כי הוא כבר ינק מהחכמה שבפנים ולא היה ע"ה כנז'. מהרח"ו זלה"ה :

ועתה נבאר מ"ש ז"ל שחוני פג עוגה וישב בתוכה דע כי חוני היה בו ניצוץ דאליעזר עבד אברהם והנה הוא מצ"ב דאחורים דילי' שיצא בתוך בקליפה קשה שהיא כנען ובא לעבוד את אברהם

ויצא

ויצא מארור ונכנס בברוך ולכן נאמר לו בא ברוך יי"א אבל לא נכנס בברוך עד שגמר זווג יצחק ואליעזר הוא עוג מלך הבשן ונתנו נמרוד לאברהם לעבדו :
וע"ג הוא הנגו' דאימא ש"ג וי' אותיו' הם ע"ג ועג עוגה וישב בתוכה ועוגה בגי' חיים עם עשר אותיות וחיים הם המוחין ואוני שהוא מהגבורות היה יכולא בידו לעלות לפי שהגבורות הם מתהלכים ועולים לאין קץ ולזה עלה שם ששם שורש הגבו' ושאל גשמים שהם גבורות שכן נק' גבורות גשמים וכן חבקוק עולה רי"ו ועג עוגה כמ"ש ועלה שם ושאל גשמים ועוג היה חוץ לתיבה ונח היה מפרנסו מהתיבה כי עוג הוא אליעזר ואליעזר גי' שי"ח (וג' אותיות הכולל) והוא הויה שביצירה ולזה היה נח מפרנסו מתוך התיבה כי משם היא פרנסתו ולא נכנס בתיבה לפי שהוא למטה ולזה נתיירא מרע"ה ממנו לפי שראה שהוא מהגבורות ואמר לו הקב"ה אל תירא אותו כי כבר נתברר הטוב ממנו ויצא לאור : בילא"ו:

יָצָא מֵהַטּוּמְאָה נִכְנַס לְטָהֳרָה. לַיְּהוּדִים הָיְתָה אוֹרָה:

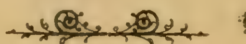
אשתו לשון זווג זהו ובה אדע כלו' בזכות זה הזווג של יצחק ורבקה אזכה אני להזדווג עם אותן ד' נשים הנז' :
ונ"ל כי לכן נק' אליעזר כי אליעז"ר גי' שי"ח ושי"ח הוא י"ש וח' יתירים יש שבתיבת שי"ח הוא י"ש עולמות וח' הם ו' ספי' שים מחסד עד יסוד הם סוד זעיר וב' הוא כנגד הדעת הכולל ב' חו"ג הם ח' והכל הוא רמז לז"א כי הי"ש עולמות הוא מלבוש ז"א כמש"ל כי כתר של הכללות הוא א"א והכתר יש בו תר"ך אורות וי"ש הוא חצי הכתר וז"א מלבוש א"א מטיבורו ולמטה שהוא חצי הגוף דא"א שהוא כתר של הכללו' א"כ אות הי' שבתיבת שי"ח שהוא סכום מה שעולה בשם אליעזר נדרש לכאן ולכאן נדרשת עם הש' ונאמר שי : י"ש עולמות שמלבוש ז"א : וג"כ זו הי' תדרש עם הח' של תיבת שיח ונאמר י"ח ר"ל ח"י בחי' שבז"א כמש"ל בבי' המתחיל לבאות ויסוד וכלים ת"ת : הם סוד חי' בחי' וז"ש הקרה נא לפני היום ועשה חסד היום פי' מדת יום ז"א כלו' שיהיה מקומו באחורי ז"א הנק' יום להאיר באור החיים : ואורח צדיקים כאור נוגה הולך ואור, נר מצוה, ותורה אור, בילא"ו יילא"ו

אסתר ח' ט"ז.

הלל גמור

אברך את ה' אשר יעצני, ולמדני, וכח איזרני, וחזקני, ואמצני ועזרני, וזכני, והחייני, וקיימני, והגיעני לגמור את **ההל"ל**:

ואקוד ואשתחוה, ואודה, ואברך, ואגדל, ואדגל, ואהדר, ואוזה, ואהלל, ואותק, ואזמר, ואחסן, ואחביב, ואחמיד, ואחסד, ואטהר לבי ורעיוני, ואיישיר, ואייהד, ואכרע ראש יקוהה, ואכתיר, ואכבד, ואברכה, ואלמוד, ואלמד תורה: לעבודתו ית', ואמליך, ואמריץ, ואנעים זמירות, ואנצח, ואסדר שבח, ואעריך רנה, וואעבור, ואעלוץ, ואעלוז, יאפאר, ואפוז, ואצדק, ואקדש, וארומם, ואשבים, ואשחר, ואשפוך נפשי לפניו, ואתפלל, ואתחנן לפני ה' אלהי אל אמת, ארך אפים ורב חסד ואמת, השומר לעולם אמת, ברוב חסדו יענני באמת, אל יצל מפי דבר אמת, ויעשה עמדי חסד ואמת, כאשר ינהני בדרך אמת, וכייעני להתחיל ולגמור משכיל שיר הידידות, מזמור שיר המעלות, הלוה בתמים ובאמת, הולך תמים ופועל צדק ודובר אמת, ואנכי נטעתיו שורק כולהזרע אמת:

ב'ה'נ'ו'א'

הקדמה לחתימת השיר ידידות הנק' מערת שדה המכפלה:

י'עלזו ה'חסידים. ו'יגילו ה'חרדים. והיו לאחדים:

ויאמר משה מן היום הקרבתי את חטאתי ואת עולתי לפני ה'. אולי ישא פני: יכון דרכי לפניו אחלי: עתה שהפעם ילוה אישי כ"ג אלי. וזבחי שלמים עלי: להטיל שלום ביני ובין אבי שבשמים. יחייני מיומים. ואתן כבוד לה' אלהי ישראל נודע ביהודה. באודם פטדה. שירה חמודה. כל כבודה. לתורה ולתעודה. לשמרה ולעבדה. ולהבינה ולסעדה. מזמיר לחידה. על התורה ועל העבודה. ואגדלנו בתודה. שיר ידידות. כולל י'סודי ה'סידות ו'מורה ה'תעודות. טוב להודות. מתהלך בתומו. וגימיקו עמו. בשבתו ובקומו. לכל דרכיו משכיל וה' עמו. להיות כי זה הספר כולו. חן חן לו. מדבר על שם המיוחד. ה' אחד ושמו אחד. ובאורות ופרצופים התלויים בו שהם חמשה פרצופים. מכסף צרופים. מתוקים מדבש ונופת צופים. הלא המה א"א ואו"א וזו"ן כנודע ליודעי חן. ועתה הנה הבאתי את ראשית פרי האדמה. אשר ממנה קורלתי. במקום פר השלמה. על כל דבר פשע על שם על שלמה. עולה תמימה. דעת ומזימה. וכל דבר חכמה. במדה במשקל אבן שלימה. מ'פני תקנת השבים הנעימים נאהבים ש'רים נסיכים עם נדיבים, ה'חוזרים על למודם. ב'כל לבבם. בנפשם והבם. נ'פשם ומאודם. אולי תעלה בידם: ויהי כזית הודם. בתפארת אדם. כי תקרנה אותם מרדית הזמן. כי לא נתנה התורה אלא לאוכלי המן. ומחשבה מועל"ת אפי' לדברי תורה. הידה וזיוה והדרה. ועגתה השירה. לפניהם לעד. לעולם ועד. מבלי באי מועד. ולא ימוש ספר התורה הזה מפיהם. ומפי זרעם נכון לפניהם. המה מלכיהם שריהם. וכהניהם ונביאיהם. גם בניהם. כאשר כתבתי להורות כוונתי בהקדמתי הראשונה:

ובכן ראיתי אחרי רואי לחלק לך אחי המעיין השיר הנכבד הנז' למחלה לשלים ולרביע. מא' עד עשר. בתים ויושר. שמה לא תפנה ללומדו בשת אחת. בשובה ונחת. זאת העלה היעילה להבין משל ומליצה. ע"ד שיר וזה שמו אשר יקראו לו. **פרפראות לחכמה** יען כולו מכוין כנגד שנים וחשבון גימטריאות כל השמות הקדושים על שם המשנה תקופות וגימטריאות פרפראות לחכמה.. יש בו י"ב בתים. כשתילי זיתים. כמנין י"ב פרצופים. שהם עתיק וא"א ונוקבה ואו"א ויש"ס ותבונה. וזו"ן ויעקב ולאה. כמנין ז"ה אלי ואנוהו:

והואל ואתא לידן אכתוב לך אחי המעיין רמז נאה ששמעתי מפי חכם חן חן לו. המקובל האלהי כהר"ר יעקב מרגא' נ"ע כי זה אלי ר"ת ז"א. כמו ר"ת של ז"א ואנוהו לזעיר אנפין: אלהי אבי ר"ת א"א כמו ר"ת של אריך אנפין וארוממנהו:

ואשר אני אחזה לי כי כוונת הכתו' כי זה ר"ל מנין ז"ה שהם י"ב פרצופים הנז' בעולם האצי' הכוללים י"ב פרצופים ואנוהו: אלהי אבי רמז על אורות הקודמים לאצי' הקדוש והוא כי יעקב אע"ה הוא סוד האצי' כמ"ש האר"י ז"ל ע"פ את כל אשר לבן עושה לך כי אלו הבחי' עקודים נקודים היה עושה המאציל העליון לצורך האצי' כי לבן הוא שיר לובן העליון והאצי' נק' יעקב וז"ש את כל אשר לבן עושה לך וז"ש כאן זה אלי ואנוהו שהם י"ב פרצופי האצי' הנק' יעקב אלי ואנוהו כתרגומו ואבני ליה מקדשא כי לו תאות העבודה והתפלה אבל אלהי אבי יעקב סוד האצילו' שהם אורות עקודים נקודים ואורות אזן חוטם פה וארוממנהו למעלה במקום שאין יד השכל שולטת כי אין לנו רשות לדבר אלא מן א"א דאצי' ולמטה ולזה אמר המתרגם ואפלא קדמוהי ולא אמר ואפלח ליה כי עיקר העבודה היא בי"ס דאצי' באור א"ס המתלבש בהם ולמעלה מזה אין לנו רשות לדבר ולהתפלל ולעבוד ועז"נ במופלא ממך אל תדרוש וכוונתי באלו הבתים ג"כ למלאות ולהעלות השיר הקודש למנין ק"ן לפור כאשר עשה דהע"ה בס' תהלים קדש הלולים. ק"ן מזמורים דברים ברים. נקיים זכים טהורים מאירים מזהירים דבש תמרים אור לישרים:

ואני בער ולא אדע מה היתה כוונתי בזה החשבון של ק"ן מזמורים ומ"מ כוונתי רצויה לחסות הבנים העליוני' תחת כנפי השכינה העליונה והבנים התחתונ' תחת כנפי השכינה התחתונה ולהחזיר עטרה ליושנה וארמון על משפטו ישב כבראשונה ויתכן שגם זה היתה כוונת דהע"ה בחשבון ק"ן מזמורים: וגם חתמתיו בעשר הללויה כאשר חתם גם הוא ע"ה ספר

נגד

תהלים נגד י"ש ו' מאמרות אבני' יקרות. שירות וזמירות. קדשים וטהרות. יהיו לברות. אמרית ששיריה. ויחלק השיר הקודש לעשר חלקים בכל חלק תכוין ליחד שם קדוש מהשמות שאמרתי לך בשיר הלזה. ועל כל בית אעשה לך כוונים על ב' לוחות אבנים. דברים נאים אבני שהם ואבני מלואים. פי' השיר. ויקרא שמו בישראל **אבני צוהר** על שם הכתוב אבן ספיר יזהירו כזוהר. עצם השמים לטוהר. וע"ש הכתו' צהר תעשה לתיבה.

וגם לפי שבשיר הקודש הנק' מערת שדה המכפלה רמזתי שמי הצעיר משה בר"ת לכן בחתימת השיר הראשון שהוא זה השיר הנק' פרפראות לחכמה בפירושו רמזתי ג"כ חניכתי שהיא אבן נור ואע"פ שאין ראיה לדבר זכר לדבר. עולה מן המדבר. וזה תוארו יראת ה' אוצרו:

אבני — **פרפראות לחכמה** — צוהר

מְגְדַּל עֹז מִשְׂגַּב שֵׁם אֵלִי.
כְּלִיל תִּפְאֶרֶת בְּרֹאשׁוֹ.
בְּשִׁיר מְהַלְלֵי בְּנֵי קְהָלִי.
א הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֵל בְּקָדְשׁוֹ:
שְׁמוֹת יִחוּד תַּחְתּוֹן וְעֶלְיוֹן.
וְאַרְבַּע פָּנִים לְכוּ חֲזוּ.
בְּרֶקַח טוֹב שִׁיר שִׁגָּיוֹן.

הללוהו

מגדל עוז. ע"ש הכתו' מגדל עוז שם ה': כליל תפארת. יחוה דעת כי שם הוי"ה הנז' בפ' מגדל עוז הוא סוד הת"ת כי סתם הויה הוא ז"א שהוא סוד הת"ת: בקדשו. יחוה דעת כי זה השיר הנק' מש"ה הוא קדושת ה' לפי שהוא מדבר על ה' פרצופי' התלויים בשם ה' ב"ה: עוד ירצה מגדל עז והוא כי נודע כי המלוי הוא עז ותוקף הדין כי מלוי בגי' פ"ו כמנין אלהים והנקב' נק' שם בסוד ברוך הוא וברוך שמו ומלוי שם מ"ה כשתסיר הפשוט שהוא כ"ו ישאר י"ט כמנין חוה שהוא סוד הנקב' כמ"ש בבית המתחיל אדם ויעקב בפירו' הדב"ק וזה שיעור הבית הא' מגדל שהוא בגי' ע"ז ותוקף הדין שהוא המלוי דשם הויה אשר כליל תפארת בראשו שהוא שם מ"ה שהוא ז"א כאשר תעסקו בשיר מהללי תהיה כוונתכם לחברא שמא דקב"ה ושכינתיה לאקמא שכינתא מעפר' ליחדא לה בבעלה וזהו שסיים הללו אל בקדשו כי אל הוא סוד הנקבה מ' הנק' אל זוטא: בקדשו פי' קדש ו' שהוא ז"א ויהיה הללו אל מלשון שמחה כמו הלולא דרשב"י ע"ה ר"ל תשמחו אל הי' מ' בקדשו ו' הוא ז"א: וכל מי שאין לו זאת הכוונה בעוסקו בתורה ובמצוה ע"כ וכל חסדו כציץ השדה:

וזש"ה מגדל עז שם ה' והוא כי שם שהיא מ' הנקב' שהיא תוקף הדין הרמוזה במלוי שם מ"ה שהוא י"ט כמנין חו"ה הנקבה רחל בו ירוץ צדיק הוא יסוד ונשגב בכל עז והעצומות כי יותר ממה שהעגל רוצה לינק וכו':

וזש"ה עשות צדקה ומשפט כי מלת עשות פירושה מלשון תיקון כי המכוון לתקן הצדקה העליונ' הנקבה בכ"ד צירופי אדנ"י שהם כ"ד קישוטי כלה ומתקן ז"א הנק' משפט ומחברם ומזווגם זה נבחר לה' מזבח כי כוונת הקרבן לא היתה אלא לקשר המדות העליוניות ולייחדם:

וז"ש מאת ה' היתה זאת והוא כי נודע כי שם הויה דאלפין עולה מ"ה ומלוי מ"ה הוא י"ט כמנין חוה הנקבה הנק' זאת וסתם הויה הוא סוד ז"א שהוא שם מ"ה כשתסיר הפשוט שהוא כ"ו משם מ"ה ישאר י"ט כמנין חו"ה והיא נפלאת בעינינו פי' כי המלוי אינו נראה ונרגש רק אותיות הפשוט יהו"ה העולה כ"ו ולפי זה יהיה שיעור הבית הא' מגדל עז שם אלי כליל תפארת בראשו שהם סוד זו"ן כמ"ש בזה: בשיר הללו אל בקדשו ר"ל בקדושתו כדמפרש ואזילא **שמות**. יחוה דעת כי העוסק בשיר הזה כולו מראש ועד סוף שיש בו קל"ח בתים יכוין ליחד ד'

א תהלים ק"נ א'.

ד' שמות שהם יחוד עליון יהו"ה אהי"ה. יחוד התחתון הוי"ה אדנ"י כי אלו הד', שמות עולי' קל"ח: וד' פנים. פי' כי גם יכוין הד' כוונות אחרים שנבאר בע"ה שעו' בכל א' מהם קל"ח כמנין בתי השיר ואלו הם. כוונה א' פנאי ללמוד מחליתו למוד השלישי והוא מ"ו בתים כמנין מלוי ע"ב ופי' אחרי הע"ב לפי שבכל ג' שמות ס"ג מ"ה ב"ן לא המלא במלוי של כל אחד מהם חשבון גדול כזה מ"ו: שככה. ככ"ה מ"ו עם הכולל והכל דרך השאלה:

א הַלְלוּהוּ בִּרְקִיעַ עֻזּוֹ:
הַחַיִּים אֶהְיֶה הֲוָיָה.
אֶהְיֶה גַּם אֲדֹנָי וְאַרְבַּע אוֹתִיּוֹתָיו.
בְּמַחֲצִיתוֹ גָּדוֹל עֵצָה רַב עֲלִילִיָּה.
הַלְלוּהוּ בִּגְבוּרֹתָיו:
בְּנָאוֹת דֶּשֶׁא הִרְבִּיצוּ שְׁלִישִׁיתוֹ.
אַשְׁרֵי הָע"ב שֶׁכָּכָה לוֹ.
מ"ו מִלּוּי ע"ב חֶלְקוֹ נַחֲלָתוֹ.
הַלְלוּהוּ כְּרֹב גֻּדְלוֹ:
נְתִיבוֹת חָכְמָה וּכְלָלוֹתָם.
לְכָבוֹד וּלְתִפְאֶרֶת יוֹשְׁפֵר.
רְבִיעִית הַהִין בְּכָתְנוֹתָם.
הַלְלוּהוּ בְּתֵקַע שׁוֹפָר:
צִדְקַת ה' יוֹנָה תַמָּה.
תִּתְמַלֵּא בְּרָכָה מִמְּצוֹר.
הָעֶלְיוֹן סוֹד הַחֲמִישִׁית כ"ח
מִלּוּי מ"ה.
ה הַלְלוּהוּ בְּנֵבֶל וְכִנּוֹר:

כי שם ע"ב ושם ס"ג עולים קל"ה ושני כוללים וכולל א' לשניהם עולים קל"ח: כוונה ב' הנה ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן כשתשיר הפשוט של כל א' מהם ישאר מ"ו ל"ז י"ע כ"ו הכל גי' קכ"ח עם י"ם הכוללים כל הד' שמות הם קל"ח: כוונה ג' יהוה אלהים הוי"ה גי' קל"ח: כוונה ד' כי קל"ח בתים עם ה' פרצופי' שבהם מדברי' הבתים הם קמ"ג כמנין אהיה דאלפין: וסוד קל"ח חק"ל חל"ק לק"ח טוב רמוז בשיר וז"ש בלק"ח טוב לכו חזו שיר בניון. וזה יהיה פי' שבית השני המתחיל שמות יחוד תחתון וכו':

החיים, יחוה דעת כי אם לא יהיה פנאי לאד' ללמוד השיר כולו בבת אחת ילמוד מחליתו שהוא ס"ע בתים ויכוין באלו השמות אהי"ה הוי"ה אהי"ה שהם כמנין חיים: גם כוונה אחרת כי שם אדנ"י וד' אותיות עולה ס"ע כמנין מהלית השיר:

בנאות, יחוה דעת שאם לא יהיה לו

נתיבות יחוה דעת כי אם לא יהיה לאדם פנאי ללמוד השלים ילמוד הרביע הם ל"ב בתים כנגד ל"ב נתיבות חכמה וכולל שלהם ואגב התפללתי שיבא אותו השפע לכתר ולת"ת הם סוד זו"ן: רביעית ההין. פי' כי רביע השיר הוא ל"ג בתים: בכתנתם. ר"ל מלובשים בהארת אימא:

צדקת ה', יחוה דעת כי חומש השיר הוא כ"ח בתים סוד כ"ח אותיות מלוי המלוי שם מ"ה והמלוי הוא סוד הנקבה כמ"ש לכן העתרת אל ה' כי צדקת ה' היא הנקב' תתמל' ברכה מאור עליון הוא צדיק יס"ע:

ואהיה, יחוה דעת כי ששית השי' הוא כ"א בתים כמנין שם אהי"ה: מלא ברכת ה'. פי' הוא מקור הברכות לפי שהוא בסוד כ"ע:

רצוף אהבה. יחוה דעה כי שביעית השיר הוא י"ם בתים הוא. סוד הנקבה חוה שהיא רחל: ואגב העתרתי

וְאֶהְיֶה אֵצֶל הַשִּׁשִּׁית אָמוֹן. הַלְלוּהוּ בְּתֹף וּמָחוֹל:
מִמֶּנּוּ זְחֲלוּ זָחוֹל. רְצוּף אַהֲבָה תּוֹכוֹ סוֹד הַנְּקֵבָה.
מָלֵא בִּרְכַּת ה' כְּפֶלַח הָרִמּוֹן. עַל אַלּוּף נְעוּרֶיהָ תִּתְעַנָּג.

בשביעית

א תהלים ק"נ א'. ב שם ב'. ג שם שם. ד שם ג'. ה שם שם. ו שם ד'.

בְּשְׁבִיעִית י"ט מִלּוּי מ"ה בְּחִיבָּה. א
הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעֻגָב :
חֶמְדָּה גְנוּזָה מִיַּד יְמָנִית.
קָבֵל עַם זוּ אָמַר נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע.
בְּרֹאשָׁהּ שֵׁם טוֹב רָמוּז בַּשְׁמִינִית. ב
הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי שָׁמַע :
זוֹהַר חָכְמָה נִקְרָא יָהּ.
סוֹד תְּשִׁיעִית מַעְיַן יְשׁוּעָה.
סוֹלּוּ לָרוֹכֵב בָּעֲרָבוֹת שְׁמוֹ בְּיָהּ. ג
הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה :
קִיבּוּץ אוֹתִיּוֹת ה' אֱלֹהֵינוּ ה'.

הֵם יָד עַל כֵּס יָהּ. צְלַח רְכַב הוֹדְךָ הֲדָרֶךָ.
הָעֲשִׂירִי יִהְיֶה קֹדֶשׁ לַה'. וְקַבֵּץ מְהֵרָה נִדָּחֶךָ. ה
כֹּל הַנְּשָׁמָה תְּהַלֵּל יָהּ הַלְלוּיָהּ : בַּעֲבוּר דָּוִד עַבְדֶּךָ.
אַל תָּשֵׁב פְּנֵי מְשִׁיחֶךָ :

העתרתי אל ה' שתתענג באהבתה על אלוף נעוריה כבן המתחטא אצל אביו :
חמדה. יחוה דעת כי שמינית השיר הוא י"ז בתים כמנין טוב כמנין שם אהוה היוצא מר"ת את השמים ואת הארץ שהוא כתוב בתחלת התורה ז"ש בראשה שם טוב רמוז בשמינית :
זוהר. יחוה דעת כי תשיעית השיר יש בו ט"ו בתים כמנין שם י"ה שהוא בחכמה מעין הישועה:
קיבוץ. יחוה דעת כי עשירית השיר הוא י"ד בתים כמנין אותיו' יי"א אלהינו יי"א וגמרתי בפסו' על כס יה ואותיות השניות של אלו השמות הם כוז"ו במוכס"ז כוז"ו והם סוד יד ימין יי"א אלהינו יי"א יד שמאל כוז"ו במוכס"ז כוז"ו : העשירי יהיה קדש. פי' שלכל הפסוקים הקדש שעה מהיום ללמוד בה י"ד בתים עם הביאור על מהכונתם שהוא חלק מי' שבשיר : כל הנשמה. אחר שגמרנו כל הי"ם דאצי' בי' הללוהו רמזתי ג"כ הבי"ע והוא כי הבריאה נק' נשמה ויצירה ועשיה הם כלולים בה כי כל דבר עליון כולל כל מה שלמטה ממנו :
צלח רכב. פי' כי אחר שסדרתי לך הי' הללוהו המכוונים כנגד י"ם אשר בהם חתם דהע"ה ספר תהלים וכן אני השלמתי השיר הקידם הנק' מערת שדה המכפלה לק"ן בתים כאשר השלים דהע"ה ק"ן מזמורים אחר כל אלה הדברים התחננתי לפני יי"א אלהי שבזכותו ימהר ביאת משיחנו ויקבץ גליותינו בעגלא ובזמן קריב יראו עינינו וישמח לבנו אז ימלא שחוק פינו ולשוננו רנה בילא"ו :

א תהלים ק"נ ד'. ב שם ה'. ג שם שם. ד שם ו'. ה שם קל"ב ו'.

תם בילא"ו וילא"ו

קשורא דמהימנותא

ועתה אסדר לך תפלה שיבא להמשיך השפע ממקורי העליון ביקרא שמה **קשורא דמהימנותא**
שם פי' קשר יקרא שמו **נעילת שערים** כאשר עינך תחזינה
מיוסדים לנועם ממשכני קמתי ינם לנועם השיר הקודם ישי' משה בן נח בר יצחק יו
הואיל ויראת יי"א **טהורה :**

תפלה

להמשיך השפע ממקורי העליון ובא למקדש אל מדות העליונות עד יצא השפע ויכנס לנו יוא"כ ג' בתים אחרים
בענין קבלת התפלה. ואחל נורא עלילה. הבענה בפתי תהלה :
ויהי ככלות משה לדבר את כל דברי השירה הזאת על ספר התורה אזי יאמרו בפלה בקל יקדם בקדושתו
ויתפלל אל יי"א ויאמר :

נעילת קשורא דמהימנותא שערים

האל הגדול וְנוֹרָא עֲלִילָה,
מְהַוֶּה כָּל הֹוֶה הוּ נָאוָה תְהִלָּה,
לְפָנָיו יְהִי נָא רָצוֹן חֵן וְחֶמְלָה, [א]
לִשְׁמֹעַ אֶל הָרִנָּה וְאֶל הַתְּפִלָּה :
מוֹשֵׁךְ טַל יִמָּשֵׁךְ מֵעִלַּת כָּל עִילָּה,
מִנוֹצֵר וְנַקֵּה מַזָּלוֹת שֶׁל מַעְלָה,
וּבְסוֹד נְשִׁיקוֹת יִחוּד הַנִּפְלָא,
יַצְמִיחַ צְדָקָה וּתְהִלָּה : וּמֹשֵׁךְ הַזָּרַע בֹּא יָבֹא בְרִנָּה : [ב]
שַׁדַּי יְסוֹד עוֹלָם בִּישִׁיבָה עֶלְיוֹנָה, הַמַּעְיָן יַמְשִׁיךְ יְסוֹד אַרְבַּע רָאשִׁים.
יֹשֵׁב בְּסֵתֶר בְּסוֹד זָקֵן וּזְקֵנָה, לְסוֹד אָב אֵם בָּנִים תְּבָרֵךְ מְנַשִּׁים.
וּדְבַשׁ תְּמָרִים בְּדֶשֶׁא תִּפְרַחְנָה,

האל הגדול : רצוני פי' שיתגלה מאה הרצון דא"א כדי שיהיה חן וחמלה לפניו ית' : לשמוע אל הרנ'. היא השיר ידידות הנק' מטרת בדה המתפלה : אל התפלה. היא זאת התפלה שאנו מתפללים לפניו ית' לקשר כל אלו המדות כדי שמשם ימשך לנו שפע טל וברכה ויבא בגשם לנו : זכר ונקבה. הם ב' תיקוני דיקנא דא"א הנק' מזלות : סוד נשיקות הוא סוד יחוד עליון דחך וגרון דא"א חך יסוד גרון מ' כי משם השפע בא לכל העולמות : שדי יסוד עולם. פי' הוא יסוד דא"א שהוא נעלם למעלה למעלה : ישב בסתר. פי' שיתלבש חלוי ימיני באבא ואימא במתלי באימא :

באו"א הם סוד זקן וזקנה כי שם היא סוד הזקנה : ודבש תמרים פי' השפע שיצא מיסוד א"א נק' תמרים לפי שהוא כלול זכר ונקבה כד ימין זכר כד שמאל נקבה וגם היסוד עצמו בחי' זכר והעטרה בחי' נקבה והאמר הוא כלול זכר ונקבה : יסוד הוא סוד צדיק ולפי שיש בו ב' בחי' זכר וב' בחי' נקבה כמ"ש לכן כניתי אותו בשם תמרי' מיעוט רבים ב' והם לד ימין ולד שמאל ויסוד ועטרה : ואחרי התלבשותו באו"א מזדווג מניה יצאה יסוד ועטרה כמש"ל : ומשך הזרע פי' שימשיך משם השפע : המעין ימשך. פי' כי יקבלו משם אותו השפע הנשפע על ידי זווג הקדוש : ארבע ראשים. פי' או"א

א מלכים א' ח' כ"ח. ב תהלים קכ"ו ו'.

ישראל

ותבונה שהם הנשים אל או"א והם ד' פרצופים ובזה השפע יתקדשו קדושה יותר על קדושתם: בא יבא איש משה בתוך הענן. הוא יסוד אבא וכאן רמזתי יסוד או"א הנק' ריעים כמ"ש בזוהר הקדוש אכלו ריעים לעילא וכו' ולכן סיימתי זה הבית בזה הפסוק ובתבונה יתכונן נוזלים על ההרים. הם חג"ת זעיר: המים אותו שפע הנשפע מהזווגים הנז': חמה. הוא ת"ת זעיר: כ"ד קישוטים. הם כ"ד צירופי אדנ"י שבהם מתקשטת הכלה העליונה: הים גדול. מ' נוקבא דז"א: צדיק העליון.

אלו הבתים הם רומזים על זווג זעיר וכו' דקדושה דאצי' הקדוש: ויאכל וישתה. הוא כיד הזווג: וצדיק על שלחן יבא. הם סוד יסוד ומ' יסוד צדיק מ' שלחן: וישימו בדיו. פי' כי או"א הם המקשטים את החתן הקדוש בסוד פסוק בעטרה שעטרה לו אמו: וקדש הוא ז"א ובגדיו מ'. הנוקב' כי הנקבה מלבשת אותו: יצמית חיצונים שמענו ונדעם. פי' חיצונים עליונים וחיצונים תחתונים עליונים שמעה שמענו אותם לא ראינו: תחתונים אנו יודעים ומכירים אותם והם א"ה: חרב.

וְיִשְׂרָאֵל סָבָא וּתְבוּנָה הַנִּגָּשִׁים.
וְהָיוּ קֹדֶשׁ קָדָשִׁים:
בֹּא יָבֹא אִישׁ מֹשֶׁה בְּתוֹךְ הֶעָנָן.
שָׂמֵחַ וְשָׁלֵיו שֶׁקֶט וְשַׁאֲנָן.
וּבְתוֹךְ צֵל שַׁדַּי יִתְלוֹנָן:
וּבַתְּבוּנָה יִתְכּוֹנָן:
נוֹזְלִים עַל הֶהָרִים יַעַמְדוּ הַמָּיִם.

וְאוֹר חַמָּה יָאִיר יַזְהִיר שִׁבְעָתַיִם.
וְתָבֹא בְּכ"ד קִישׁוּטִין וַעֲדִי עֲדָיִים.
זֶה הַיָּם גָּדוֹל וּרְחַב יָדַיִם:
צַדִּיק הָעֶלְיוֹן יֵשֵׁב נָא עַל מוֹשָׁבוֹ.
יָנוּחַ יְרַנֵּן עֲלֵי מִשְׁכָּבוֹ.
וְיֹאכַל וְיִשְׁתֶּה וְיֵיטַב לְבָבוֹ.
וְצַדִּיק עַל שֻׁלְחָן יָבֹא:
וְתִפְאֶרֶת אָדָם בְּכָל מְאֹדָיו.
מֹהַר וְגַם מַתָּן תְּבִיאֶנָּה יָדָיו.
וְיָשִׂימוּ בַדָּיו עִם פְּרִי מְגָדָיו.
וְקֹדֶשׁ הוּא וּבְגָדָיו:
רֹאשׁ שְׁמָנִים יִמְשַׁח וְלֶחֶם סְתָרִים.
יֹאכַל גַּם בְּכוֹס יְשׁוּעוֹת מַיִם בָּרִים.
יִשְׁתֶּה אוֹר עֶלְיוֹן יִזְרַח אוֹר לַיְשָׁרִים.

פִּסַּת בַּר בָּאָרֶץ בְּרֹאשׁ הָרִים:
בִּרְכַּת הַגֶּשֶׁם וְחַשְׁרַת מָיִם.
יְרַוֶּה אֶת הָאָרֶץ מַלְכוּת שָׁמַיִם.
וְיוֹלִידוּהָ יַצְמִיחוּהָ בְּכִפְלֵי כִּפְלַיִם.
בִּרְכֹת שָׁמַיִם מֵעָל בִּרְכֹת שָׁדַיִם:
רָאֹה יִרְאוּ כָּל הָעַמִּים אֶת כְּבוֹדוֹ.
בְּבֹאוֹ לִפְדּוֹת אֶת בְּנוֹ יְחִידוֹ.
וְלָאֵשֶׁת נְעוּרָיו יַגִּיד אֶת סוֹדוֹ.
וִיהִי כַזַּיִת הוֹדוֹ:
יַעַלְזוּ בְנֵי צִיּוֹן יִשְׂמְחוּ בַיְיָ.
וּגְבוּל הָרִשְׁעָה שׂוֹטְנָי מְעַנָּי.
אַפַּיִם אֶרֶץ יִשְׁתַּחֲווּ לַהֲמוֹנָי.
וְקָרְאוּ לָהֶם עַם הַקֹּדֶשׁ גְּאוּלֵי יְיָ:
צוּר אֵל קַנָּא נֹקֵם ה' וְזוֹעֵם.
יַצְמִית חִיצוֹנִים שָׁמַעְנוּ וְנֵדָעֵם.

א שמות ל' כ"ט. ג תהלים ק"ד כ"ה. ה שמות כ"ט כ"א. ו תהלים ע"ב ט"ז. ז בראשית מ"ט כ"ה.

הוא סוד הגבורה: כי טוב הוא. כמשמעו. א"נ כי טוב ומשביע את הכתר ועולה ויושב בראש אדונו הוא הוא לפי שזה השיר הקודם מתחיל בתיבת אור אור אלהינו הוא מלכנו ואנחנו עמו ועבדיו ולאן ידיו נעלם ומסיים בתיבת אורה ליהודים היתה אורה וגבי אור. כתיב כי טוב: נער. הוא מטטרון שר העולם הקושר כתרים לרבו מתפלות

ובחרב נוקמת נקם יבריעם.
ה' באפו יבלעם:
תהלה תאחזו לכל אנשי עולה.

אברינו מה טוב חלקינו מה נעים גורלנו מה יפה מאד ירושתנו אשרי העם שככה לו אשרי העם שיהוה אלהיו:

ואל יתן פני בהם והאלה.
יהיו כעשן יכלו ירדו בבהלה.
הם יכל אשר להם חיים שאלה:
והיה בית יעקב יהיו אש ולהב.
לביזת צרים נוגשים אומרים הב הב.
ואוהב צדקות את עמו יאהב.
והם יקחו את הזהב:
יעלו יבאו יגיעו הגיוני.
יראו ירצו ישמעו במעוני.

יפקד ויזכר זכרוני לטובה וזכרון המוני.
אל פני הארון יי:
יהיו נא דברי קרובים ודרושים.
לפני ה' כקטרת סמים אישים.
וכמו עולות מחים ואלים ותישים.
ודם פרים וכבשים:
יערב נא שיח זמירי כי טוב הוא.
ונער שר עולם כתר יעלהו.
למלך הכבוד מי אל כמוהו.

כל היום יברכנהו:

א תהלים כ"א י'. ב במדבר ט"ו ל"ג. ג שמות כ"ה ה'. ד שם כ"ג י"ז. ה ישעי' א' י"א. ו תהלים ע"ב ט"ו.

בילא"ו ת"ז ש"ל ב"ע י"ח ל"ין ית"ו וילא"ו

ברוך הנותן ליעף פח : ולאין אונים עצמה ירבה :

מפתחות מפותחים. שובע שמחות. פתוחי חותם. שיר מכתם. ספר הנכבד. זכר טוב זכר. כד בכד. למלא כל איש מבוקשו. ושלם אותו ברחבו. בלי ליאות ויגיעה. יורה דעה. יבין שמועה. לשאוב מים בששון ממעייני הישועה. אוגם בנקל. אם כבד ואם קל. רוכב על עב קל. על מקראי קדש ומאמרי רז"ל הנאמרים באמת בהל"ל בן שחר. כלתר נזר. אשרי תבחר. ייקרא שמם בישראל פתחי גילה בדרך אלפא ביתא מאל"ף עד תי"ו. יורנו מדרכיו ונלכה באורחותיו. אורחותיו חסד ואמת. ותורתו תורת אמת:

משנה

פתחי גילה

גמר ההדפסה י"ד לחו' סיון ש' סתר"י ומגני וכו'.

3 1761 07291714 9

